

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁAPY NA LATA 2017-2023

Łapy, 2017

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY	5
1.1. POZIOM KRAJOWY	5
1.2. POZIOM REGIONALNY	6
1.3. POZIOM LOKALNY	8
2. DIAGNOZA SYTUACJI I CZYNNIKÓW RYZYSOWYCH	9
2.1. SFERA SPOŁECZNA	9
2.2. SFERA GOSPODARCZA	47
2.3. SFERA ŚRODOWISKOWA.....	52
2.4. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	60
2.5. SFERA TECHNICZNA	97
3. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I REWITALIZACJI	104
3.1. POGŁĘBIONA ANALIZA SPOŁECZNA OBSZARU REWITALIZACJI	127
3.2. ANALIZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	108
3.3. ZASIĘG I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU RWITALIZACJI	125
3.4. ANALIZA SWOT OBSZARU REWITALIZACJI.....	135
4. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	136
5. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ	137
6. LISTA PLANOWANYCH, PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	139
7. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH RODZAJÓW PRZEDSIĘWZIĘĆ	165
8. WZAJEMNE POWIĄZANIA ORAZ SYNERGIA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH I SYNCHRONIZACJA EFEKTÓW ODDZIAŁYWANIA	181
8.1. KOORDYNACJA I SYNERGIA PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W RAMACH EFS I EFRR	185
9. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI	187

10. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PRZEDSIĘWZIĘĆ ..	190
11. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI	193
11.1. SPOTKANIA Z MIESZKAŃCAMI.....	193
11.2. BADANIE ANKIETOWE.....	198
11.3. SPOŁECZNE KARTY ZGŁOSZENIA PRZEDSIĘWZIĘCIA	200
11.4. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	200
12. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI.....	203
13. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ I SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI	205
13.1. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ.....	205
13.2. SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI.....	205
SPIS TABEL	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
SPIS WYKRESÓW	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

WSTĘP

Potrzeba opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łapy zrodziła się na przełomie lat 2015/16. Uświadomiono sobie wówczas wagę opracowania dokumentu, który w sposób kompleksowy podchodzi do problemów na wyodrębnionym obszarze. W związku z tym, iż Gmina Łapy nie jest obszarem rozległym terytorialnie, władze Gminy znając jej specyfikę i problemy mieszkańców widziały potencjalne obszary nadające się do objęcia Programem oraz zdawały sobie sprawę, że tylko holistyczne do nich podejście do miasta, jako organizmu doprowadzić może do zniwelowania negatywnych zjawisk zarówno w kwestiach społecznych, jak i infrastrukturalnych, technicznych, gospodarczych i środowiskowych.

Już na przełomie 2015 i 2016 r. miały miejsce pierwsze spotkania z mieszkańcami, podczas których poruszane były kwestie rewitalizacji. Już na samym początku obszarem typowanym do objęcia Programem było ściśle centrum miasta. Jest ono bardzo specyficzne zarówno w kontekście społecznym, jak i infrastrukturalnym. Przez mieszkańców odbierane jest, jako brzydkie, nieprzyjemne, wzbudzające poczucie niższości, słabości, nijakości – czegoś gorszego. Koreluje to z sytuacją społeczną, jaka panuje na tym obszarze. Zamieszkuje go znacząca część populacji gminy ze względu na liczną zabudowę blokową. W czasach działalności dwóch największych zakładów mieszkania te należały do pracowników Cukrowni Łapy oraz Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Łapach. W obu tych miejscach pracowały niejednokrotnie całe rodziny, a nawet pokolenia (w ZNTK pracował dziadek, ojciec, matka i syn). W momencie likwidacji obu zakładów na przestrzeni około 1,5 roku pracę w nieco ponad 20 tysięcznej gminie straciło przeszło 1 000 osób. W dużej mierze byli to mieszkańcy bloków oraz domów na obszarze objętym rewitalizacją. Ich status materialny i społeczny niemal z dnia na dzień uległ drastycznemu spadkowi. Niemal z dnia na dzień całe rodziny traciły źródło utrzymania. I jak wspomniano wcześniej, często były to rodziny, które przez pokolenia pracowały w jednym miejscu i nie umiały odnaleźć się w nowej rzeczywistości – nie potrafiły szukać pracy, nie potrafiły pracować w innym miejscu i w ostateczności nie potrafiły utrzymać siebie i swoich dzieci. Duża część z nich dotąd tego nie potrafi. Często taka sytuacja ma wpływ na dzieci, które nie dość, że mają problem z zaspokojeniem podstawowych potrzeb, to także nie są w stanie rozwijać swoich pasji, talentów, zainteresowań, czy tak pożądaných na rynku pracy kompetencji kluczowych.

Przedmiotowy Program zgodny jest z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353, ze zm.). 20 grudnia 2016 r. Burmistrz Łap wystąpiła z pismem do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz do Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku z wnioskiem o opinię odnośnie odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łapy”. W odpowiedzi oba organy uznały, iż ze względu na zakres opracowania, jak i brak potencjalnego negatywnego oddziaływania na środowisko przedsięwzięć i projektów ujętych w Programie uzasadnione jest odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

1.1. POZIOM KRAJOWY

Lokalny program Rewitalizacji Gminy Łapy zgodny jest z następującymi dokumentami na szczeblu krajowym:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel I.3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela
- Cel II.2 Wzrost wydajności gospodarki
- Cel II.3 Wzrost innowacyjności gospodarki
- Cel II.4 Rozwój kapitału ludzkiego
- Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
- Cel III.1 Integracja społeczna
- Cel III.3 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno – gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym założonym do osiągnięcia w wyniku wdrożenia zapisów dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach
- Cel 4 Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
- Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”
- Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
- Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) to **rządowa wizja rozwoju polskich regionów** do 2020 roku. Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.
- Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski

1.2. POZIOM REGIONALNY

- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2020 – jest dokumentem określającym zasady, obszary i kierunki interwencji polityki rozwoju regionu w horyzoncie czasowym niewykraczającym poza okres objęty aktualnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 1 Konkurencyjna gospodarka
- Cel 2 Powiązania krajowe i międzynarodowe

- Cel 3 Jakość życia

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020 - jest jednym z narzędzi realizacji *Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020* oraz stanowi instrument realizacji *Umowy Partnerstwa*, która określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych, tj. polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2014-2020. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
- Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego;
- Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;
- Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników;
- Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją;
- Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie;
- Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej.

- Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2020 - Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Zaspokajanie potrzeb rodzin w województwie podlaskim
- Wypełnianie funkcji rodziny
- Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej
- Efektywna pomoc społeczna
- Kapitał społeczny

- Strategia Rozwoju Powiatu Białostockiego na lata 2011-2020 – dokument ten określa kierunki rozwoju i priorytetów na przyszłość dla dobra lokalnej społeczności. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 2 Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu przy współpracy z samorządami gmin
- Cel 4 Podnoszenie standardów edukacyjnych
- Cel 5 Zwiększenie efektywności i skuteczności pomocy społecznej

1.3. POZIOM LOKALNY

- Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Łapy na lata 2016-2020 – określa kierunki rozwoju Gminy Łapy. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 1 Nowoczesna infrastruktura
- Cel 2 Nowoczesna edukacja i kapitał społeczny
- Cel 3 kompleksowa rewitalizacja Gminy Łapy
- Cel 4 Dynamiczny rozwój gospodarczy
- Cel 5 Kultura, sport i turystyka zgodna z oczekiwaniami mieszkańców

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 - opracowano go z myślą o ciągłej potrzebie inicjowania wyspecjalizowanych procesów wsparcia społecznego. Głównym jego celem jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel B1 Poprawa jakości i skuteczności działań osób i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Cel B2 Rozbudowanie lokalnej oferty pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób krzywdzonych
- Cel C.1 Opracowanie i realizacja działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta i Gminy Łapy na 2017 rok - określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki, minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków, jak również określa sposób realizacji zadań własnych gminy. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, dzieci i rodzin
- Cel 2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
- Cel 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w Świetlicach
- Cel 4 Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy Łapy oraz zmniejszenie rozmiaru już istniejących

- Cel 6 Propagowanie zdrowego stylu życia i świadomych wyborów ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci i młodzież

- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Łapy na lata 2014 – 2021 - Integracja i rozwiązywanie problemów społecznych jest obok rozwoju infrastruktury jednym z najważniejszych zadań każdej gminy i miasta. Podstawę do realizacji działań w tym obszarze, do podejmowania interwencji społecznych, pomocowych i profilaktycznych stanowi Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 1 Wspieranie rodzin i zapobieganie kryzysom w rodzinach
- Cel 2 Rozwój rynku pracy i pomoc osobom bezrobotnym
- Cel 3 Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych
- Cel 5 Budowanie systemu bezpieczeństwa

- Program „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 - jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt. 3 i pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z celem przedmiotowego dokumentu, określonym jako ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji.

2. DIAGNOZA SYTUACJI I CZYNNIKÓW KRYZYSOWYCH

2.1. POŁOŻENIE MIASTA I GMINY ŁAPY

Gmina Łapy obejmuje powierzchnię 128 km² i położona jest w województwie podlaskim, w północno-wschodniej Polsce. Województwo podlaskie graniczy z trzema województwami: warmińsko-mazurskim, mazowieckim i lubelskim. Województwo od północy graniczy z Litwą, a na wschodzie z Białorusią.

W układzie administracyjnym Gmina Łapy zajmuje środkowy fragment województwa podlaskiego i należy do powiatu białostockiego ziemskiego, na który składa się 15 gmin posiadających zróżnicowany potencjał gospodarczy i warunki naturalne. Gmina Łapy jest jedną z 9 gmin powiatu białostockiego o charakterze miejsko wiejskim.

Gmina Łapy od północy graniczy z gminą Choroszcz, od wschodu z gminą Turośń Kościelna i Suraż, od zachodu z gminą Sokoły, natomiast od południa z gminą Poświętne. Siedzibą władz administracyjnych powiatu jest Białystok.

Obszar gminy obejmuje powierzchnię 12 765 ha (128 km²), co stanowi ok. 0,63% powierzchni województwa podlaskiego i ok. 4,29% powierzchni powiatu białostockiego. Gmina Łapy zajmuje 11 miejsce pod względem powierzchni spośród gmin powiatu białostockiego. Liczba ludności i gęstość zaludnienia na 1 km² plasuje natomiast gminę Łapy na pozycji 1 wśród gmin powiatu białostockiego. Oprócz funkcji ośrodka

administracyjnego Łapy pełnią również rolę ośrodka oświatowego i medycznego także dla sąsiednich gmin.

TABELA 1. POWIERZCHNIA I LICZBA LUDNOŚCI GMIN POWIATU BIAŁOSTOCKIEGO

L.P.	NAZWA	POWIERZCHNIA		LICZBA LUDNOŚCI	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA NA
		ha	km ²	OGÓLEM	1km ²
1	CHOROSZCZ	16379	164	14713	90
2	CZARNA BIAŁOSTOCKA	20636	206	11601	56
3	DOBRZYNIOWO DUŻE	16113	161	8895	55
4	GRÓDEK	42970	430	5408	13
5	JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	17177	172	15671	91
6	ŁAPY	12765	128	22243	174
7	MICHAŁOWO	41002	410	6876	17
8	POŚWIĘTNE	11458	115	3548	31
9	SUPRAŚL	18856	189	14520	77
10	SURAŻ	7661	77	2010	26
11	TUROŚŃ KOŚCIELNA	13990	140	6043	43
12	TYKOCIN	20737	207	6371	31
13	WASILKÓW	12712	127	15609	123
14	ZABŁUDÓW	33974	340	9187	27
15	ZAWADY	11214	112	2822	25

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych wg. stanu na 31.12.2015r.

W granicach administracyjnych gminy znajduje się miasto Łapy o powierzchni 1214 ha (12,14 km²) i 24 wsie o łącznej powierzchni 11 551 ha (115,51 km²). Obszar miasta stanowi 9,51% powierzchni gminy. Największą wsią w obrębie gminy Łapy jest Uhowo o powierzchni 2114 ha i stanowi 16,56% powierzchni całej gminy i 18,30% obszarów wiejskich. Do najmniejszych wsi zaliczyć można: Łapy Łynki o powierzchni 77 ha (stanowiące 0,60% powierzchni całej gminy i 0,67% powierzchni terenów wiejskich), Łapy – Kołpaki - 87 ha (stanowiące 0,68% powierzchni całej gminy i 0,75% powierzchni terenów wiejskich) oraz Łapy-Pluśniaki – 95 ha (stanowiące 0,74% powierzchni całej gminy i 0,82% powierzchni terenów wiejskich). Dane dotyczące powierzchni poszczególnych jednostek osadniczych prezentuje tabela 2.

Wsie wchodzące w skład Gminy Łapy stanowią jednocześnie jej sołectwa, z wyjątkiem dwóch wsi (Uhowa i Gąsówki Starej), z których zostały wydzielone po dwa sołectwa: Uhowo I i Uhowo II oraz Gąsówka Stara i Gąsówka Stara Kolonia. Zatem sieć osadniczą w gminie tworzą: miasto Łapy i 26 sołectwa.

Dziewięć z wymienionych wyżej miejscowości zlokalizowanych jest bezpośrednio nad rzeką Narew, bądź w niewielkiej od niej odległości (Uhowo, Wólka Waniewska, Bokiny, Łupianka Stara, Płonka Strumianka, Łapy-Dębowa, Łapy-Szołajdy, Łapy-Pluśniaki, Łapy-Korczaki).

TABELA 2. POWIERZCHNIA I LICZBA LUDNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH TERENÓW WIEJSKICH NALEŻĄCYCH DO GMINY ŁAPY

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	POWIERZCHNIA [ha]	POWIERZCHNIA [km²]	LUDNOŚĆ	ODSETEK POWIERZCHNI GMINY [W%]
MIASTO I GMINA ŁAPY	12765	127,65	21831	100
MIASTO	1214	12,14	15451	9,51
OBSZAR WIEJSKI:	11551	115,51	6380	90,49
BOKINY	976	9,76	283	7,65
DANIŁOWO DUŻE	458	4,58	222	3,59
DANIŁOWO MAŁE	220	2,20	60	1,72
GĄSÓWKA OLEKSIN	188	1,88	104	1,47
GĄSÓWKA OSSE	429	4,29	370	3,36
GĄSÓWKA SKWARKI	600	6,00	257	4,70
GĄSÓWKA SOMACHY	186	1,86	56	1,46
GĄSÓWKA STARA	495	4,95	500	3,88
ŁAPY - KOŁPAKI	87	0,87	95	0,68
ŁAPY - KORCZAKI	130	1,30	58	1,02
ŁAPY - PLUŚNIAKI	95	0,95	135	0,74
ŁAPY - SZOŁAJDY	227	2,27	294	1,78
ŁAPY ŁYNKI	77	0,77	183	0,60
ŁAPY-DĘBOWINA	387	3,87	475	3,03
ŁUPIANKA NOWA	465	4,65	75	3,64
ŁUPIANKA STARA	1174	11,74	460	9,20
PŁONKA KOŚCIELNA	688	6,88	416	5,39
PŁONKA KOZŁY	283	2,83	139	2,22
PŁONKA MATYSKI	237	2,37	67	1,86
PŁONKA STRUMIANKA	638	6,38	305	5,00
ROSZKI WŁODKI	145	1,45	68	1,14
ROSZKI WODŹKI	428	4,28	150	3,35
UHOWO	2114	21,14	1478	16,56
WÓLKA WANIEWSKA	824	8,24	130	6,46

Źródło: Dane z UM: Referat Nieruchomości i Ewidencja Ludności wg. stanu na 31.12.2015 r.

2.2. SFERA SPOŁECZNA

2.2.1. DEMOGRAFIA

Analiza struktury demograficznej jest niezwykle istotna w kontekście dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Łapy, ponieważ determinuje skalę i rodzaj potrzeb lokalnej społeczności.

Według danych Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Łapach na koniec roku 2015 na terenie miasta i gminy Łapy zamieszkiwało 21 831 osób, w tym 15 451 to mieszkańcy miasta., którzy 70,78% populacji całego obszaru. Mieszkańcy terenów wiejskich (6380 os.) stanowią zaledwie 29,22% obszaru miasta i gminy. Do sołectw o najmniejszej liczbie ludności należą: Gąsówka Somachy – ok. 0,26% mieszkańców (56 osób), Łapy Korczaki – ok. 0,27% (58 os.) Daniłowo Małe – ok. 0,27% (60 os.), następnie Płonka Matyski – ok. 0,31% (67os.) i Roszki Włodki – ok. 0,31% (68 os.). Zatem niewątpliwie największa część ludności skupiona jest na obszarze miejskim.

TABELA 3. LICZBA LUDNOŚCI WG. STANU NA 31.12.2015 R.

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	Kobiety	Mężczyźni	ODSETEK MIESZKAŃCÓW GMINY [W%]
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	11164	10667	
MIASTO	15451	7935	7516	70,78
OBSZAR WIEJSKI:	6380	3229	3151	29,22
BOKINY	283	162	121	1,30
DANIŁOWO DUŻE	222	113	109	1,02
DANIŁOWO MAŁE	60	25	35	0,27
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	57	47	0,48
GĄSÓWKA OSSE	370	192	178	1,69
GĄSÓWKA SKWARKI	257	128	129	1,18
GĄSÓWKA SOMACHY	56	22	34	0,26
GĄSÓWKA STARA	500	247	253	2,29
ŁAPY - KOŁPAKI	95	48	47	0,44
ŁAPY - KORCZAKI	58	35	23	0,27
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	67	68	0,62
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	141	153	1,35
ŁAPY ŁYNKI	183	87	96	0,84
ŁAPY-DĘBOWINA	475	236	239	2,18
ŁUPIANKA NOWA	75	35	40	0,34
ŁUPIANKA STARA	460	234	226	2,11
PŁONKA KOŚCIELNA	416	214	202	1,91

PŁONKA KOZŁY	139	72	67	0,64
PŁONKA MATYSKI	67	35	32	0,31
PŁONKA STRUMIANKA	305	155	150	1,40
ROSZKI WŁODKI	68	34	34	0,31
ROSZKI WODŹKI	150	80	70	0,69
UHOWO	1478	750	728	6,77
WÓLKA WANIEWSKA	130	60	70	0,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łapach.

Wśród wszystkich mieszkańców gminy kobiety stanowiły nieco ponad połowę populacji (11164 kobiet, tj. 51,14%). Miasto Łapy zamieszkiwało 7935 kobiet (51,34% wszystkich mieszkańców miasta) a mężczyźni – 7516 osób (48,64%). Nierównomiernie rozkładają się proporcje liczby kobiet na terenach wiejskich, gdzie populacja kobiet stanowi 50,61% ogółu mieszkańców wszystkich wsi w Gminie Łapy. Najmniej kobiet zamieszkiwało wieś Gąsówka Somachy - 39,29%, zaś najwięcej we wsi Łapy – Korczaki, gdzie populacja kobiet wynosiła 60,34%. W przypadku pozostałych wsi populacja kobiet poniżej średniej dla terenów wiejskich została odnotowana w: Daniłowie Dużym (50,90%), Daniłowo Małym (41,67%), Gąsówce Starej (49,40%), Łapach-Szołajdach (47,96%), Łapach Łynkach (47,54%), Łapy-Dębowa (49,68%), Łupiance Nowej (46,67%) i Wólce Waniewskiej (46,15%). W przypadku pozostałych terenów wiejskich ilość kobiet kształtowała się na poziomie 50% i powyżej.

W ostatnich latach widoczny jest wyraźny spadek ogólnej liczby mieszkańców. W porównaniu do roku 2010 ogólna liczba mieszkańców Miasta i Gminy Łapy zmalała o 800 osób – w mieście nastąpił spadek o 598 osób, zaś liczba ludności na terenach wiejskich zmniejszyła się o 202 osoby. W tabeli 2 przedstawiono dynamikę zmian w liczbie ludności zamieszkującej Miasto i Gminę Łapy. Dane za rok 2010-2015 stanowią wynik zmiany liniowej wielkości z 2010r. postępującej zgodnie z trendem do roku 2015, dlatego też analizę zmian przeprowadzono porównując dane wyłącznie z roku 2010 do roku 2015. Wyludnianie się jest problemem ogółu Miasta i Gminy Łapy, jednakże największy problem związany z spadkiem ludności obserwuje się na terenie miejskim (ubytek mieszkańców o 800 osób, co daje 3,73% w stosunku do 2010r.).

TABELA 4. STATYSTYKA MIESZKAŃCÓW W GMINIE ŁAPY W LATACH 2010-2014

LATA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	DYNAMIKA ZMIAN W LICZBIE LUDNOŚCI Z 2015 DO 2010
MIASTO I GMINA ŁAPY	22631	22518	22414	22203	22040	21831	3,53%
MIASTO	16049	15974	15877	15709	15613	15451	3,73%
OBSZAR WIEJSKI	6582	6544	6537	6494	6427	6380	3,07%

Biorąc pod uwagę strukturę wieku ludności zwraca się uwagę na postępujące starzenie się społeczeństwa – ubywa ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W przeciągu 10 lat odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się o 5,22%, zaś osób w wieku poprodukcyjnym zwiększył się o 5,95% ogólnej liczby mieszkańców Miasta i Gminy Łapy. Najbardziej widoczny jest wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta Łapy – w porównaniu do stanu z roku 2005 – w 2015 odnotowany został wzrost na poziomie 8,08%. Szczegóły prezentuje tabela 5.

TABELA 5. STRUKTURA WIEKU LUDNOŚCI W LATACH 2005 I 2015 – PODZIAŁ WG. EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

GRUPY EKONOMICZNE	WIEK PRZEDPRODUKCYJNY				WIEK PRODUKCYJNY				WIEK POPRODUKCYJNY			
	2005		2015		2005		2015		2005		2015	
	OS.	%	OS.	%	OS.	%	OS.	%	OS.	%	OS.	%
MIASTO	3343	20,09	2336	15,12	11242	69,35	9956	64,44	2057	12,36	3159	20,44
OBSZAR WIEJSKI	1489	22,10	1036	16,24	3919	58,17	4043	63,37	1329	19,73	1301	20,39
MIASTO I GMINA ŁAPY	4832	20,67	3372	15,45	15161	64,85	13999	64,12	3386	14,48	4460	20,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łapach.

Według danych na dzień 31.12.2015 r. w strukturze mieszkańców Miasta i Gminy Łapy wg. grup ekonomicznych udział osób w wieku przedprodukcyjnym (osoby do 17 roku życia) wynosił 15,45%, w wieku produkcyjnym 64,12% (dla mężczyzn przyjęto wiek 18-65 dla kobiet 18-60), natomiast w wieku poprodukcyjnym (dla mężczyzn przyjęto wiek powyżej 65 roku życia dla kobiet powyżej 60 roku życia) 20,43%. Na terenie miasta łącznie zamieszkiwało 13999 osób w wieku produkcyjnym, z czego kobiety stanowiły 46,92% (6569 kobiet) a mężczyźni, pozostałe 58,84% (7430 os.). Na obszarze wiejskim mężczyźni w wieku produkcyjnym to łącznie ponad 53,46% całej grupy wiekowej z ww. terenu (2162 mężczyzn). Kobiety natomiast w liczbie 1881 stanowią 46,53% populacji.

Osoby w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta i Gminy Łapy stanowiły 15,45% społeczeństwa (w tym 1142 osoby zamieszkiwały teren miasta Łapy, zaś 529 tereny wiejskie). Całkowita liczba mężczyzn w tej grupie to 1723 osoby, co stanowi około 51,10% populacji w wieku przedprodukcyjnym, natomiast liczba kobiet wyniosła 1649 osób, czyli 48,90%.

Trzecią grupę ekonomiczną stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Na koniec grudnia 2015r. odnotowano łącznie 4460 osób, które stanowiły 20,43% całej populacji Miasta i Gminy Łapy. Mężczyźni w tej grupie liczą 1514 osób (33,95%), natomiast kobiety są w zdecydowanej większości – 2946 os. (66,05% ogółu ludności w wieku poprodukcyjnym). Teren miasta zamieszkuje 3159 osób w wieku poprodukcyjnym

(20,44% mieszkańców miasta), a na tereny wiejskie 1301 osób (20,39% mieszkańców terenów wiejskich).

TABELA 6. STRUKTURA LUDNOŚCI MIASTA I GMINY ŁAPY W PODZIALE NA WIEK I PŁEĆ
– WG. STANU NA 31.12.2015 r.

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	Kobiety	Mężczyźni	Osoby w wieku przedprodukcyjnym (1-17 r.ż.)			Osoby w wieku produkcyjnym (dla mężczyzn przyjęto wiek 18-65 dla kobiet 18-60)			Osoby w wieku poprodukcyjnym (dla mężczyzn przyjęto wiek powyżej 65 roku życia dla kobiet powyżej 60 roku życia)		
				K	M	SUMA	K	M	SUMA	K	M	SUMA
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	11164	10667	1649	1723	3372	6569	7430	13999	2946	1514	4460
MIASTO	15451	7935	7516	1142	1194	2336	4688	5268	9956	2105	1054	3159
OBSZAR WIEJSKI:	6380	3229	3151	507	529	1036	1881	2162	4043	841	460	1301
BOKINY	283	162	121	26	17	43	82	85	167	54	19	73
DANIŁOWO DUŻE	222	113	109	25	24	49	63	65	128	25	20	45
DANIŁOWO MAŁE	60	25	35	6	8	14	13	23	36	6	4	10
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	57	47	9	11	20	35	30	65	13	6	19
GĄSÓWKA OSSE	370	192	178	27	30	57	108	114	222	57	34	91
GĄSÓWKA SKWARKI	257	128	129	18	20	38	83	96	179	27	13	40
GĄSÓWKA SOMACHY	56	22	34	3	10	13	14	21	35	5	3	8
GĄSÓWKA STARA	500	247	253	36	46	82	156	175	331	55	32	87
ŁAPY - KOŁPAKI	95	48	47	5	8	13	27	35	62	16	4	20
ŁAPY - KORCZAKI	58	35	23	13	5	18	15	16	31	7	2	9
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	67	68	12	10	22	35	48	83	20	10	30
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	141	153	23	28	51	87	107	194	31	18	49
ŁAPY ŁYNKI	183	87	96	11	22	33	55	67	122	21	7	28
ŁAPY-DĘBOWINA	475	236	239	35	36	71	141	170	311	60	33	93
ŁUPIANKA NOWA	75	35	40	5	7	12	21	27	48	9	6	15
ŁUPIANKA STARA	460	234	226	42	35	77	140	162	302	52	29	81
PŁONKA KOŚCIELNA	416	214	202	47	36	83	118	137	255	49	29	78
PŁONKA KOZŁY	139	72	67	11	17	28	45	40	85	16	10	26

PŁONKA MATYSKI	67	35	32	4	2	6	23	23	46	8	7	15
PŁONKA STRUMIANKA	305	155	150	22	23	45	104	111	215	29	16	45
ROSZKI WŁODKI	68	34	34	6	7	13	18	24	42	10	3	13
ROSZKI WODŹKI	150	80	70	21	14	35	42	47	89	17	9	26
UHOWO	1478	750	728	96	104	200	417	489	906	237	135	372
WÓLKA WANIEWSKA	130	60	70	4	9	13	39	50	89	17	11	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łapach.

Przy analizie struktury ludności w kontekście rozwoju społeczno-gospodarczego istotne znaczenie mają relacje między poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności, co obrazuje współczynnik obciążenia demograficznego (tabela 7.).

TABELA 7.
WSPÓŁCZYNNIKI OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO
- WG. STANU NA 31.12.2015 R.

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	Kobiety	Mężczyźni	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	11164	10667	56	32
MIASTO	15451	7935	7516	55	32
OBSZAR WIEJSKI:	6380	3229	3151	58	32
BOKINY	283	162	121	69	44
DANIŁOWO DUŻE	222	113	109	73	35
DANIŁOWO MAŁE	60	25	35	67	28
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	57	47	60	29
GĄSÓWKA OSSE	370	192	178	67	41
GĄSÓWKA SKWARKI	257	128	129	44	22
GĄSÓWKA SOMACHY	56	22	34	60	23
GĄSÓWKA STARA	500	247	253	51	26
ŁAPY - KOŁPAKI	95	48	47	53	32
ŁAPY - KORCZAKI	58	35	23	87	29
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	67	68	63	36
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	141	153	52	25
ŁAPY ŁYNKI	183	87	96	50	23
ŁAPY-DĘBOWINA	475	236	239	53	30

ŁUPIANKA NOWA	75	35	40	56	31
ŁUPIANKA STARA	460	234	226	52	27
PŁONKA KOŚCIELNA	416	214	202	63	31
PŁONKA KOZŁY	139	72	67	64	31
PŁONKA MATYSKI	67	35	32	46	33
PŁONKA STRUMIANKA	305	155	150	42	21
ROSZKI WŁODKI	68	34	34	62	31
ROSZKI WODŹKI	150	80	70	69	29
UHOWO	1478	750	728	63	41
WÓLKA WANIEWSKA	130	60	70	46	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łapach.

W Mieście i Gminie Łapy na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 56 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym). Wartość wskaźnika dla miasta Łapy, jest bardzo zbliżony do średniej dla całej gminy i wynosi 55 osób/100 osób natomiast dla obszaru wiejskiego – 58/100 osób. Na terenach wiejskich w 2015 r. najwyższy wskaźnik osób nieprodukcyjnych przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym odnotowany został we wsi Łapy-Korczaki – ok. 87 osób i w Daniłowie Dużym – ok. 73 osób. Najniższy zaś odnotowano w: Płonce Strumiance – ok. 42 osoby, Gąsówce Skwarki – ok. 44 osoby, w Płonce Matyski – ok. 46 osób i Wólce Waniewskiej – ok. 46 osób.

Kolejny wskaźnik określa liczbę osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2015 roku na 100 mieszkańców Miasta i Gminy Łapy w wieku produkcyjnym przypadało ok 32 osoby w wieku poprodukcyjnym. Taka sama liczba osób w przypada także na terenie miejskim i terenach wiejskich. Najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada w Bokinach (ok. 44 osoby), w Gąsówce Osse (ok. 41 osób) i Uhowie (ok. 41osób).

Wyżej wymienione wskaźniki potwierdzają niekorzystną sytuację demograficzną terenie całej gminy Łapy. Nie mniej jednak to na terenie miasta Łapy widoczny jest największy problem związany z spadkiem ludności, wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym– w porównaniu do stanu z roku 2005 – w 2015, który oznacza, że liczba pracujących utrzymuje coraz większą liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym, co związane jest z dynamicznym przyrostem osób w wieku poprodukcyjnym.

W przypadku struktury mieszkańców ze względu na płeć, gmina Łapy, zarówno jak i teren miejski, notowała przewagę kobiet nad mężczyznami. W 2015 roku na 100 mężczyzn przypadało 105 kobiet. Współczynnik feminizacji społeczeństwa Miasta i Gminy Łapy był nieznacznie wyższy od współczynnika odnotowanego dla kraju (107 kobiet na 100 mężczyzn). Większą wartość współczynnik feminizacji osiągnął dla przestrzeni miejskich w kraju (111) oraz przestrzeni miejskich w województwie podlaskim (110), natomiast wartość niższą dla powiatu białostockiego (103).

TABELA 8.

WSPÓLCZYNNIK FEMINIZACJI

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	WSPÓLCZYNNIK FEMINIZACJI OGÓLEM					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	107	107	107	107	107	107
PODLASKIE	105	105	105	105	105	105
MIASTO I GMINA ŁAPY	105	105	106	105	106	105
MIASTO ŁAPY	106	106	107	107	107	106

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Gęstość zaludnienia na obszarze Miasta i Gminy Łapy, na koniec grudnia 2015 r., wyniosła 171,02 osoby na 1 km², z czego na teren miasta zamieszkiwało 1272,73 osoby/km² a obszary wiejskie 55,23 os./km². Wraz z odnotowywanym spadkiem ludności – maleje również gęstość zaludnienia na terenie Miasta i Gminy Łapy. Na przestrzeni pięciu lat gęstość zaludnienia na obszarze miejskim zmalała o 60 osób na 1 km². Analogicznie przedstawia się sytuacja na terenach wiejskich jednakże tutaj spadek nie jest aż tak wysoki – w 2012 roku ludność na 1 km² wynosiła 57 osób zaś w 2015 roku już 55 osób – gęstość zaludnienia spadła o 2 osoby na 1 km².

TABELA 9.

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	123	123	123	123	123
PODLASKIE	60	59	59	59	59
POWIAT BIAŁOSTOCKI	48	48	49	49	49
MIASTO I GMINA ŁAPY	179	178	178	176	175
MIASTO ŁAPY	1338	1334	1328	1318	1308

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2014

Wśród obszarów wiejskich największą gęstością zaludnienia odznacza się najmniejsza pod względem powierzchni - wieś Łapy-Łynki - 237,66 os/km², zaś najmniejsza gęstość zaludnienia występowała w Wólce Waniewskiej – 15,78 os/km².

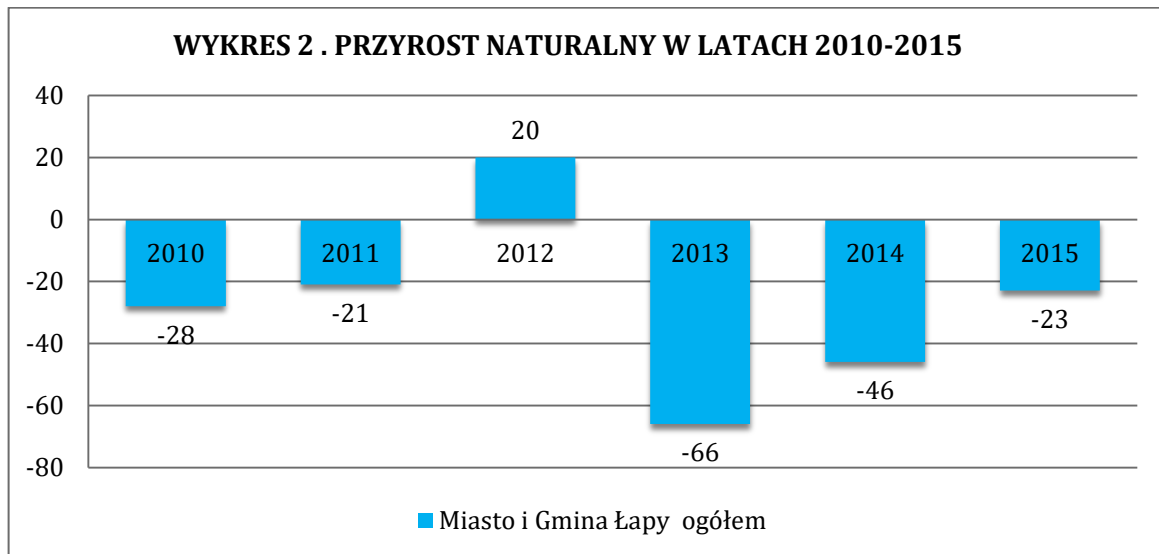
TABELA 10. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA MIASTO I GMINA ŁAPY WG. STANU NA 31.12.2015 R.

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	POWIERZCHNIA [ha]	POWIERZCHNIA [km²]	LUDNOŚĆ	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA [OS/KM²]
MIASTO I GMINA ŁAPY	12765	127,65	21831	171,02
MIASTO	1214	12,14	15451	1272,73
OBSZAR WIEJSKI:	11551	115,51	6380	55,23
BOKINY	976	9,76	283	29,00
DANIŁOWO DUŻE	458	4,58	222	48,47
DANIŁOWO MAŁE	220	2,20	60	27,27
GĄSÓWKA OLEKSIN	188	1,88	104	55,32
GĄSÓWKA OSSE	429	4,29	370	86,25
GĄSÓWKA SKWARKI	600	6,00	257	42,83
GĄSÓWKA SOMACHY	186	1,86	56	30,11
GĄSÓWKA STARA	495	4,95	500	101,01
ŁAPY - KOŁPAKI	87	0,87	95	109,20
ŁAPY - KORCZAKI	130	1,30	58	44,62
ŁAPY - PLUŚNIAKI	95	0,95	135	142,11
ŁAPY - SZOŁAJDY	227	2,27	294	129,52
ŁAPY ŁYNKI	77	0,77	183	237,66
ŁAPY-DĘBOWINA	387	3,87	475	122,74
ŁUPIANKA NOWA	465	4,65	75	16,13
ŁUPIANKA STARA	1174	11,74	460	39,18
PŁONKA KOŚCIELNA	688	6,88	416	60,47
PŁONKA KOZŁY	283	2,83	139	49,12
PŁONKA MATYSKI	237	2,37	67	28,27
PŁONKA STRUMIANKA	638	6,38	305	47,81
ROSZKI WŁODKI	145	1,45	68	46,90
ROSZKI WODŹKI	428	4,28	150	35,05
UHOWO	2114	21,14	1478	69,91
WÓLKA WANIEWSKA	824	8,24	130	15,78

Źródło: Dane z UM: Referat Nieruchomości i Ewidencja Ludności wg. stanu na 31.12.2015 r.

Od 2010 roku na terenie Miasta i Gminy Łapy odnotowywany jest ujemny przyrost naturalny. Wyjątkiem był rok 2012, w którym urodziło się więcej mieszkańców

aniżeli zmarło. Najniższy, ujemny przyrost naturalny wystąpił w 2013 roku i wyniósł -66 osób, zmarło wówczas 226 osób a urodziło się jedynie 160 nowych mieszkańców.

Źródeł niekorzystnej sytuacji demograficznej należy poszukiwać we wskaźnikach migracji oraz ruchu naturalnego. Najniższą wartość wskaźnika urodzeń w gminie Łapy odnotowano w 2013 roku – było to tylko 7,1 urodzeń na 1000 mieszkańców (w tym czasie w kraju było 9,6 urodzeń). Na koniec 2015 roku na terenie miejskim wskaźnik urodzeń żywych na 1000 ludności kształtował się na poziomie 8,3 i był niższy o 0,3 niż urodzenia na obszarach wiejskich. Znaczny spadek liczby mieszkańców spowodowany był m. in. wysokimi wskaźnikami zgonów. W 2015 roku na 1000 mieszkańców miasta odnotowano 9,46 zgonów zaś na obszarach wiejskich wskaźnik ten był wyższy i osiągnął wartość 13,17. Niskie wskaźniki urodzeń oraz wysokie wskaźniki zgonów – wpłynęły na ujemne saldo przyrostu naturalnego.

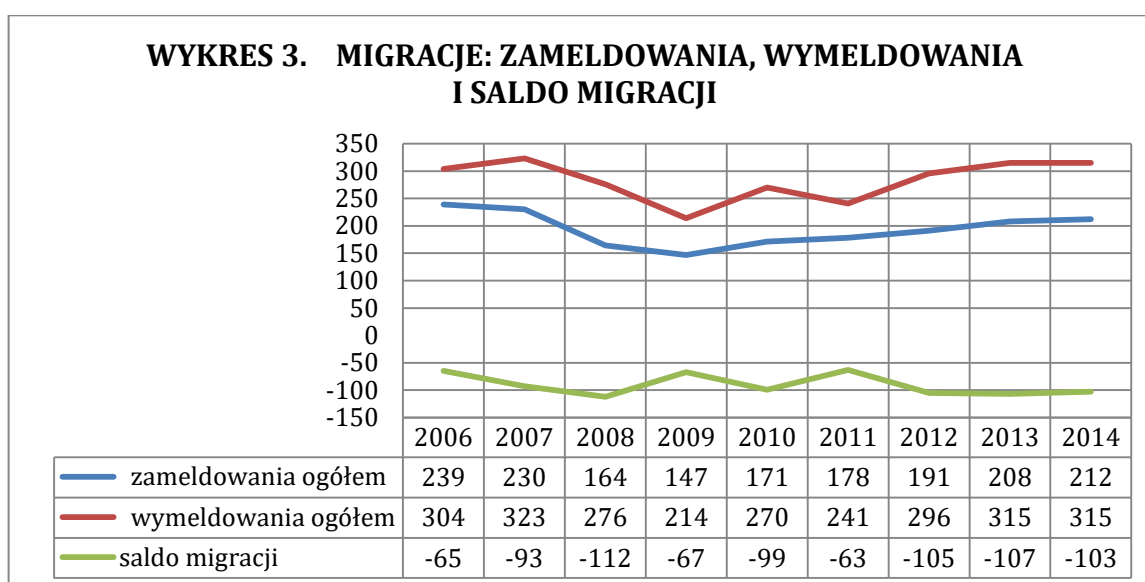
TABELA 11. WYBRANE WSKAŹNIKI MODUŁU GMINNEGO W LATACH 2010-2015

Wskaźniki modułu gminnego	2010	2011	2012	2013	2014	2015
małżeństwa na 1000 ludności						
miasto	6,3	6,4	6	4,5	6,6	5,9
obszary wiejskie	4,4	4,3	5,7	3,2	5,9	8
Gmina Łapy - razem	5,7	5,8	5,9	4,1	6,4	6,5
urodzenia żywe na 1000 ludności						
miasto	8	7,3	8,4	6,7	9,3	8,3
obszary wiejskie	10,6	7,2	8,5	8,1	7,3	8,6
Gmina Łapy - razem	8,6	7,2	8,4	7,1	8,7	8,4
zgony na 1000 ludności						
miasto	9,2	6,53	6,87	9,41	9,27	7,96
obszary wiejskie	12	12,25	9,23	11,47	14,35	13,17
Gmina Łapy - razem	9,84	8,17	7,55	10,01	10,73	9,46

przyrost naturalny na 1000 ludności						
miasto	-1,2	0,7	1,5	-2,7	0	0,4
tereny wiejskie	-1,2	-5,1	-0,8	-3,4	-7,1	-4,5
Gmina Łapy - razem	-1,2	-0,9	0,9	-2,9	-2	-1

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Kolejnym zjawiskiem, które wpływa na powiększanie się lub pomniejszanie populacji danej jednostki terytorialnej są migracje. Gmina Łapy doświadczyła negatywnego zjawiska odpływu mieszkańców wskutek migracji. Na przestrzeni 9 lat 2006 – 2014 odpływ ten był znaczny. W każdym roku analizowanego okresu – notowano ujemne saldo migracji, przekraczające nawet 100 osób. Najniższą wartość salda migracji odnotowano w 2008 roku – 112.

2.2.2. RYNEK PRACY

Na terenie Gminy Łapy znajduje się Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku Filia w Łapach, który swym zasięgiem obejmuje Gminę i Miasto Łapy, Gminę Poświętne i Gminę Turośl Kościelna. Głównym celem i zadaniem Powiatowego Urzędu Pracy jest udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskiwaniu zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w znajdowaniu i zatrudnianiu odpowiednich pracowników.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu miasta i gminy Łapy na dzień 31 grudnia 2015r. wynosiła 1476 osób, w tym: liczba bezrobotnych kobiet wynosiła 617, prawo do zasiłku posiadało 126 osób, bez prawa do zasiłku było 1350 osób, zamieszkałych na wsi 382 osoby. Najwięcej osób bezrobotnych, bo aż 74,12% ogółu bezrobotnych zamieszkuje teren miasta Łapy, pozostałe 25,8% to mieszkańcy terenów wiejskich.

W porównaniu z analogicznym okresem roku 2014 nastąpił spadek bezrobocia o 37 osób tj. 2,5 %.

TABELA 12. LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE ŁAPY W LATACH 2010-2015

LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE ŁAPY						
STAN NA:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA OS. BEZROBOTNYCH OGÓŁEM	1842	1630	1715	1695	1513	1476
<i>W TYM</i>						
<i>KOBIETY</i>	785	709	712	693	650	764
<i>MĘŻCZYŹNI</i>	1057	921	1003	1002	863	712

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to grupa osób, która ze względu na szczególne uwarunkowania ma znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia. Aż 90,9 % spośród ogółu zarejestrowanych z miasta i gminy Łapy na koniec grudnia kwalifikowało się do grupy znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na terenie gminy Łapy największą liczbę osób będących w szczególnej sytuacji odnotowano w grupie osób długotrwale bezrobotnych, osób do 30 roku życia i osób po 50 roku życia.

TABELA 13. OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WG. STANU NA 31.12.2015 R.

	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	% UDZIAŁ DO BEZROBOTNYCH OGÓŁEM
do 30 roku życia	482	32,62
<i>w tym do 25 roku życia</i>	234	15,85
długotrwale bezrobotne	1004	68,02
powyżej 50 roku życia	405	27,44
korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	63	4,27
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	172	11,65
niepełnosprawni	41	2,78

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Zdecydowaną większość ww. bezrobotnych, bo aż 68,02 % stanowią osoby długotrwale bezrobotne tj. osoby pozostające w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Bezrobocie długotrwale to aktualnie najważniejsza kwestia społeczna i duży problem większości gmin i miast w

kraju. Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych jest procesem bardzo trudnym i złożonym. Powszechną zasadą obserwowaną w społeczeństwie jest, że im dłużej ktoś pozostaje bez pracy, tym częściej ma problemy o charakterze psychologicznym czy zdrowotnym. Te problemy związane są najczęściej z wycofaniem, brakiem pewności siebie, utratą kompetencji i często utratą kwalifikacji, zwłaszcza, że zmiany na rynku pracy i potrzeby pracodawców ulegają dynamicznym zmianom. Najliczniejszą grupą, bo aż 765 osób długotrwale bezrobotnych zamieszkuje teren miasta, co stanowi 69,93% ogółu wszystkich bezrobotnych i 76,20% ogółu osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w PUP. Pozostałe 239 osób to mieszkańcy obszarów wiejskich i ich udział w liczbie ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wynosi - 16,19% i 28,80% w liczbie ogółu zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych. W odniesieniu do obszarów wiejskich najwyższa liczba osób długotrwale bezrobotnych została odnotowana w Uhowie – największej pod względem powierzchni i liczby ludności wsi gminy Łapy (65 osób długotrwale bezrobotnych, co stanowi 4,40% ogółu liczby zarejestrowanych bezrobotnych i 6,47% ogółu liczby osób długotrwale bezrobotnych).

Kolejną grupą znajdującą się w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby bezrobotne do 30 roku życia. Sytuacja młodych osób wstępujących na rynek pracy jest trudna i skomplikowana – w szczególności dotyczy to bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół wyższych, a także osób, które nie przekroczyły 30-tego roku życia i nie potrafią odnaleźć się na rynku pracy. Trudności w wejściu na rynek pracy związane są z ograniczonym dostępem do rynku pracy determinowanym brakiem doświadczenia zawodowego wśród młodych osób. Problem bezrobocia wśród osób w wieku do 30 lat jest tym większy im trudniejsza sytuacja występuje na lokalnym rynku pracy. Wysoka liczba osób bezrobotnych, ograniczona liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy dla młodych absolwentów, determinuje częstsze migracje młodych osób. Młode bezrobotne osoby w wieku do 30 lat, od lat stanowią grupę dużego ryzyka i znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Według danych PUP na koniec grudnia 2015 roku liczba osób bezrobotnych w wieku do 30 lat zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Łapy wynosiła 482 osoby, co stanowiło aż 32,66% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych w całej gminie. Najwięcej osób młodych, bo aż 350 osób zamieszkuje teren miasta, co stanowi 23,71% ogółu wszystkich bezrobotnych i 72,61% ogółu osób bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych w PUP. Pozostałe 132 osoby to mieszkańcy obszarów wiejskich i ich udział w liczbie ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wynosi – 8,94% i 27,39% w liczbie ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych do 30 roku życia. W odniesieniu do obszarów wiejskich najwyższa liczba osób młodych bezrobotnych została odnotowana w Uhowie – największej pod względem powierzchni i liczby ludności wsi gminy Łapy (18 osób bezrobotnych, co stanowi 1,22% ogółu liczby zarejestrowanych bezrobotnych i 3,73% ogółu liczby osób długotrwale bezrobotnych).

Kolejną grupą znajdującą się w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby bezrobotne po 50 roku życia. Co prawda w ostatnim czasie dyskusja wokół problemu bezrobocia w Polsce zdecydowanie skupiała się na problemach osób młodych, wchodzących dopiero na rynek pracy, to jednak należy wziąć pod uwagę, iż starsze pokolenie, powyżej 50 roku życia, w równie dużym (o ile nie większym) stopniu narażone jest na zagrożenia występujące na rynku pracy. Jak podkreśla wielu ekspertów pogorszenie się sytuacji osób starszych na rynku pracy rodzi znacznie częściej niż w innych grupach wiekowych ryzyko braku pracy i nieaktywności zawodowej, przy czym wydłużeniu ulega okres

poszukiwania pracy zwykle powoduje trwałe wycofanie się tych osób z lokalnego rynku pracy. Z przeprowadzonych rozmów z pracownikami służb zatrudnienia wynika, iż wiele osób w tym wieku nawet nie stara się o pracę, uważając, że przede wszystkim są zbyt starzy, zbyt słabo wykształceni lub ich wykształcenie jest nieprzydatne, nie znają języków, nie potrafią sprawnie obsługiwać komputera. Częściowo jest to prawda - wedle danych PUP większość zarejestrowanych osób powyżej 50 roku życia, stanowią osoby o wykształceniu zawodowym. Musimy jednak wziąć pod uwagę fakt, że dane statystyczne często nie są dokładnym odwzorowaniem rzeczywistości ze względu na niewielką liczbę osób z tej grupy wiekowej, jaka rzeczywiście rejestruje się w UP. Niska aktywność zawodowa tej grupy osób wynika z szeregu problemów, które w przypadku innych grup wiekowych – nie stanowią aż tak wielkich barier lub są to bariery do pokonania. Wiele starszych osób ma problemy z adaptacją w nowym miejscu, nie chce poznawać nowych ludzi, ani nowych miejsc. Często podkreślają też, że są mało mobilni, schorowani, zmęczeni. To powoduje, że nawet po zaproszeniu na rozmowę kwalifikacyjną, wypadają oni negatywnie, brak im (pozornie lub prawdziwie) motywacji i chęci do pracy. Na koniec grudnia 2015 r. na terenie Miasta i Gminy Łapy liczba osób po 50 roku życia zarejestrowanych w PUP wyniosła 405 osób i stanowiła 27,44% liczby ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najwięcej, bo 307 osób to mieszkańcy miasta, którzy stanowili 28,06% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP i 75,80% ogółu osób bezrobotnych po 50 roku życia. W odniesieniu do obszarów wiejskich liczba ta jest znacznie niższa i wynosi 98 osób, co stanowi 25,65% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i 24,20% ogółu osób bezrobotnych po 50 roku życia. Podobnie jak w przypadku osób długotrwale bezrobotnych – najwięcej osób bezrobotnych po 50 roku życia zamieszkuje teren Uhowa – 34 osoby, (co stanowi 2,30% ogółu bezrobotnych i 8,40% ogółu osób bezrobotnych po 50 roku życia). Dane dotyczące struktury osób bezrobotnych pozostałych jednostek analitycznych prezentuje tabela nr 14.

TABELA 14.

**STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH OSÓB BEZROBOTNYCH W MIEŚCIE I GMINIE ŁAPY OSOBY PO 50 ROKU ŻYCIA I OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE
– WG. STANU NA 31.12.2015 R.**

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH OGÓLEM		LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA			LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH PO 50 ROKU ŻYCIA			LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH		
		OSOBY	% OGÓLU BEZROBOTNYCH	OSOBY	% OGÓLU BEZROBOTNYCH	% OGÓLU BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA	OSOBY	% OGÓLU BEZROBOTNYCH	% OGÓLU BEZROBOTNYCH PO 50 ROKU ŻYCIA	OSOBY	% BEZROBOTNYCH	% OGÓLU DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	1476	100	482	32,66	100	405	27,44	100	1004	68,02	100
MIASTO	15451	1094	74,12	350	23,71	72,61	307	28,06	75,80	765	69,93	76,20
OBSZAR WIEJSKI:	6380	382	25,88	132	8,94	27,39	98	25,65	24,20	239	16,19	23,80
BOKINY	283	13	0,88	5	0,34	1,04	5	1,77	1,23	11	0,75	1,10
DANIŁOWO DUŻE	222	18	1,22	4	0,27	0,83	2	0,90	0,49	12	0,81	1,20
DANIŁOWO MAŁE	60	4	0,27	2	0,14	0,41	1	1,67	0,25	4	0,27	0,40
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	4	0,27	2	0,14	0,41	1	0,96	0,25	3	0,20	0,30
GĄSÓWKA OSSE	370	12	0,81	4	0,27	0,83	1	0,27	0,25	10	0,68	1,00
GĄSÓWKA SKWARKI	257	9	0,61	5	0,34	1,04	1	0,39	0,25	6	0,41	0,60
GĄSÓWKA SOMACHY	56	9	0,61	5	0,34	1,04	1	1,79	0,25	4	0,27	0,40
GĄSÓWKA STARA	500	29	1,96	11	0,75	2,28	7	1,40	1,73	17	1,15	1,69
ŁAPY - KOŁPAKI	95	4	0,27	1	0,07	0,21	1	1,05	0,25	3	0,20	0,30
ŁAPY - KORCZAKI	58	0	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00

ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	4	0,27	2	0,14	0,41	1	0,74	0,25	3	0,20	0,30
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	26	1,76	10	0,68	2,07	7	2,38	1,73	14	0,95	1,39
ŁAPY ŁYNKI	183	18	1,22	7	0,47	1,45	3	1,64	0,74	8	0,54	0,80
ŁAPY-DĘBOWINA	475	28	1,90	14	0,95	2,90	8	1,68	1,98	18	1,22	1,79
ŁUPIANKA NOWA	75	3	0,20	1	0,07	0,21	0	0,00	0,00	2	0,14	0,20
ŁUPIANKA STARA	460	19	1,29	10	0,68	2,07	1	0,22	0,25	9	0,61	0,90
PŁONKA KOŚCIELNA	416	29	1,96	12	0,81	2,49	10	2,40	2,47	18	1,22	1,79
PŁONKA KOZŁY	139	9	0,61	1	0,07	0,21	7	5,04	1,73	6	0,41	0,60
PŁONKA MATYSKI	67	5	0,34	2	0,14	0,41	0	0,00	0,00	3	0,20	0,30
PŁONKA STRUMIANKA	305	22	1,49	11	0,75	2,28	5	1,64	1,23	13	0,88	1,29
ROSZKI WŁODKI	68	4	0,27	1	0,07	0,21	0	0,00	0,00	1	0,07	0,10
ROSZKI WODŹKI	150	10	0,68	2	0,14	0,41	1	0,67	0,25	5	0,34	0,50
UHOWO	1478	98	6,64	18	1,22	3,73	34	2,30	8,40	65	4,40	6,47
WÓLKA WANIEWSKA	130	5	0,34	2	0,14	0,41	1	0,77	0,25	4	0,27	0,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy

Na koniec grudnia 2015 r. w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych największy udział miały osoby o wykształceniu policealnym i średnim zawodowym – 30,28 % ogółu. Nieco mniejszy był procent osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym – 28,45 %. Zaś najmniejszy odsetek osób został odnotowany wśród zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem wyższym – 10,70 %.

TABELA 15. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (STAN NA 31.12.2015 R.)

WYKSZTAŁCENIE	LICZBA BEZROBOTNYCH		% UDZIAŁ DO OGÓŁU BEZROBOTNYCH
	OGÓLEM	W TYM KOBIETY	
Wyższe	158	96	10,70
policealne i śr. zaw.	447	180	30,28
śr. ogólnokształcące	170	91	11,52
zasadnicze zawodowe	420	142	28,45
gimnazjalne i poniżej	281	108	19,04
ogółem	1476	617	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Najwięcej wśród bezrobotnych z gminy Łapy stanowiły osoby nieposiadające stażu pracy (bez stażu) - **25,14 % ogółu zarejestrowanych**. Następną najliczniejszą grupą były osoby posiadające staż prac pracy od 1 roku do 5 lat - 19,3 %. Najmniej było zarejestrowanych bezrobotnych posiadających staż pracy powyżej 30 lat – 91 osób (6,2 %).

TABELA 16. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY (STAN NA 31.12.2015 R.)

STAŻ PRACY W LATACH	LICZBA BEZROBOTNYCH		% UDZIAŁ DO OGÓŁU BEZROBOTNYCH
	OGÓLEM	W TYM KOBIETY	
do 1 roku	227	109	15,38
1-5	285	117	19,31
5-10	162	70	11,98
10-20	183	92	12,40
20-30	157	43	10,64
powyżej 30 lat	91	19	6,16
bez stażu	371	167	25,14
ogółem	1476	617	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Jednym z czynników charakteryzujących kondycję lokalnego rynku pracy jest czas pozostawania przez osoby bezrobotne bez zatrudnienia. Czas pozostawania bez pracy wpływa na aspekty życia codziennego osób bezrobotnych, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, co w konsekwencji powoduje kolejne zagrożenie jakim jest wykluczenie społeczne. **Wśród zarejestrowanych bezrobotnych z gminy Łapy najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 m-cy – 29,5 4%.** Zaś najmniejszy odsetek tj. 6,44 % ogółu osób bezrobotnych stanowiły osoby pozostający bez pracy do 1 miesiąca.

TABELA 17. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY (STAN NA 31.12.2015 R.)

CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY W M-CACH	LICZBA BEZROBOTNYCH		% UDZIAŁ DO OGÓŁU BEZROBOTNYCH
	OGÓŁEM	W TYM KOBIETY	
do 1 m-ca	95	35	6,44
1 - 3	213	81	14,43
3 – 6	187	90	12,67
6 – 12	290	117	19,65
12 – 24	255	103	17,28
powyżej 24 m-cy	436	194	29,54
ogółem	1476	617	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Do najważniejszych cech charakteryzujących bezrobocie w gminie Łapy zaliczyć należy:

1. **Zjawisko sezonowości.** Miesiące wiosenne są okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Ta sytuacja wynika między innymi z rozpoczynania prac sezonowych głównie w budownictwie, rolnictwie. Tradycyjnie, zwiększone rejestracje bezrobotnych przypadają w miesiącach kończących i rozpoczynających rok.
2. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych **przeważają mężczyźni** (w gminie Łapy - 58,2%).
3. **Bardzo mały odsetek osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku** (w gminie Łapy – 8,5 %).
4. **Utrzymywanie się nadal niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia:**
 - **bardzo wysoki pozostaje poziom bezrobocia długotrwałego** (ta grupa bezrobotnych stanowiła 68,02 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych z gminy Łapy),
 - **wysoki odsetek osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 25-34 lata – 31,4 %** ogółu bezrobotnych,
 - **długotrwałe pozostawanie bez pracy powyżej 12 m-cy – 46,8 %** - ogółu bezrobotnych (**Niższy wiek i wyższy poziom wykształcenia** zmniejszają prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy,
 - **wysoki udział bezrobotnych bez stażu pracy – 25,1 %.**

5. W najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy są osoby o najwyższych kwalifikacjach zawodowych (w Mieście i Gminie Łapy wg. stanu na koniec grudnia 2015 r. wyższe wykształcenie posiadało 158 osób – 10,70 %).

Stopa bezrobocia (procentowy udział bezrobotnych do osób czynnych zawodowo) w powiecie białostockim w końcu grudnia 2015r. wynosiła 14,3% (11,8% w województwie podlaskim, 9,8 % w kraju) i była niższa o 2 punkty procentowe niż w roku 2014.

Powszechną wiedzą jest fakt, iż statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności pracy w szarej strefie mieszkańców Gminy. Bezrobocie powoduje stałe obniżanie standardu życia i jednocześnie rozszerzanie obszaru patologii społecznej. W najgorszej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia pomocy społecznej np. z powodu niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do znacznego ograniczenia wydatków – nawet na podstawowe potrzeby bytowe. Co najważniejsze, problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby bezrobotnej, lecz całej rodziny. W związku z tym następuje często pogorszenie funkcjonowania rodziny, przejawiające się problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz nierzadko pojawieniem się przemocy w rodzinie. Pomimo dużego bezwzględnego spadku liczby bezrobotnych, udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w dalszym ciągu utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie. Analizując dane dotyczące bezrobocia zauważamy także znaczne wewnętrzne zróżnicowanie Gminy, również na płaszczyźnie wiekowej. Wysokie bezrobocie stanowi, więc jeden z problemów, który najbardziej dotyka mieszkańców miasta Łapy.

2.2.3. POMOC SPOŁECZNA

Zakres prowadzonych działań rewitalizacyjnych w znacznym stopniu uzależniony jest od rozpoznania problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym. Dlatego też analiza istniejących problemów i zakresu działalności instytucji pomocy społecznej stanowi istotny element diagnozy.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Łapy realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach. Zgodnie z danym MOPS w Łapach na koniec 2015 roku na terenie gminy Łapy z pomocy społecznej korzystało łącznie 1343 rodzin, w tym 1004 rodzinom z terenu miasta. W porównaniu do roku 2011 liczba rodzin otrzymująca pomoc społeczną uległa zmniejszeniu o 55 rodzin, przez co zmniejszeniu uległa również liczba osób korzystających z pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego. W 2015 roku z pomocy społecznej korzystało 1056 mieszkańców miasta i 944 mieszkańców terenów .

TABELA 18. ŚWIADCZENIA PRYZYCNANE W LATACH 2011-2015

ROK	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ
2015	1343	2 903	5 243 948,00

2014	1483	3 252	5 162 823,00
2013	1 494	3 335	5 083 523,00
2012	1398	3214	4 276 154,00
2011	1 398	3 255	4 511 130,00

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach

Rodzaj powodów, tytułu, których mieszkańcy ubiegają się o wsparcie z pomocy społecznej stanowią dla MOPS płaszczyznę działań w zakresie form wsparcia wdrażania programów walki z wykluczeniem i marginalizacją. Zadanie pobudzania społecznej aktywności odnosi się zarówno do osób i rodzin, jak i do środowisk lokalnych. Główną przyczyną przyznania pomocy społecznej w gminie Łapy było ubóstwo oraz bezrobocie. a w następnej kolejności długotrwałą chorobę i niepełnosprawność. Do przyznania pomocy wymagane są 2 dysfunkcje, dlatego w zestawieniu przyczyn występuje inna liczba aniżeli liczba przyznanych świadczeń. Analizę danych statystycznych klientów w MOPS w Łapach w ostatnich latach przedstawia tabela nr 19.

TABELA 19. POWODY UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2011-2015

LP.	RODZAJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA POWODÓW				
		2011	2012	2013	2014	2015
1.	Ubóstwo	561	619	909	1124	1162
2.	Sieroctwo	5	3	2	1	1
3.	Bezdomność	31	16	24	25	14
4.	Ochrona macierzyństwa	232	231	239	243	163
	w tym wielodzietność	130	128	136	160	113
5.	Bezrobocie	1053	1048	1147	1135	1055
6.	Niepełnosprawność	230	210	230	242	228
7.	Długotrwała choroba	484	448	475	366	240
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym :	197	196	187	180	166
	- rodziny niepełne	161	155	151	145	109
	- rodziny wielodzietne	30	31	25	38	62
9.	Przemoc w rodzinie	29	37	4	4	41

10.	Alkoholizm	40	37	39	32	21
11.	Narkomania	0	0	1	1	2
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	17	19	12	10
13.	Zdarzenie losowe	16	7	8	11	2
14.	Sytuacja kryzysowa	26	12	4	22	3

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach

Ubóstwo stanowi najczęstszą przyczynę udzielania wsparcia z zakresu pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Łapy – na koniec grudnia 2015 r. 1162 osoby wskazały ją jako powód do udzielenia wsparcia i stanowiły one 58,10% ogólnej liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Najwięcej, bo aż 843 osoby to mieszkańcy obszaru miejskiego – grupa stanowiła 42,15% ogółu korzystających z MOPS i 72,55% ogółu liczby osób, którym przyznano świadczenie z tytułu ubóstwa. W odniesieniu do obszarów wiejskich – 319 osób jako powodu udzielenia pomocy wskazało ubóstwo – i osoby te stanowiły 15,95% ogółu korzystających z MOPS i 27,45% ogółu liczby osób, którym przyznano świadczenie z tytułu ubóstwa.

Kolejną przyczyną przyznawania pomocy społecznej było bezrobocie, które zostało wskazane przez 1055 mieszkańców Miasta i Gminy Łapy i stanowiło 52,75% ogólnej liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Najwięcej, bo aż 781 osób, wskazujących powód bezrobocia, to mieszkańcy obszaru miejskiego – grupa ta stanowiła 39,05% ogółu świadczeniobiorców i 74,09% ogółu liczby osób, którym przyznano świadczenie z tytułu bezrobocia. W porównaniu do obszarów wiejskich – tylko 274 osoby jako jeden z powodów wskazało bezrobocie co stanowiło 13,70% ogółu świadczeniobiorców i 25,97% ogółu liczby osób, którym przyznano świadczenie z tytułu bezrobocia.

Wśród powodów przyznawania świadczeń pomocy społecznej, na terenie Miasta i Gminy Łapy, obok problemu ubóstwa i bezrobocia, w dalszej kolejności mieszkańcy wskazują długotrwałą chorobę i niepełnosprawność. W przypadku długotrwałej choroby problem ten występuje u 240 osób zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Łapy i stanowi on 12,00% ogółu liczby korzystających osób z MOPS. Podobnie jak w przypadku problemu ubóstwa i bezrobocia – długotrwała choroba dotyka najwięcej mieszkańców obszaru miejskiego – 172 osoby (co stanowi 8,60% ogółu świadczeniobiorców i 71,76% ogółu liczby korzystających z tytułu długotrwałej choroby) natomiast na obszarach wiejskich problem ten występuje u 68 osób (tj. 3,40% ogółu świadczeniobiorców i 28,33% ogółu liczby korzystających z tytułu długotrwałej choroby) Natomiast w odniesieniu do niepełnosprawności, jako powodu przyznawania pomocy, problem ten dotyka 228 mieszkańców (11,40% ogólnej liczby świadczeniobiorców MOPS) – na terenie miejskim występuje on u 170 mieszkańców (stanowi 8,5% ogólnej liczby świadczeniobiorców i 74,56% ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie z tytułu niepełnosprawności) natomiast na obszarach wiejskich u 58 osób (stanowi 2,9% ogólnej liczby świadczeniobiorców i 25,44% ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie z tytułu niepełnosprawności).

TABELA 20.

NAJCZĘSTSZE POWODY UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ – WG. STANU NA 31.12.2015 R.

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIA Z MOPS		LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU UBÓSTWA			LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU BEZROBOCIA			LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU DŁUGOTRWALEJ CHOROBY			LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU NIEPELNOSPRAWNOŚCI		
		OSOBY	% OGÓLNU MIESZKAŃCÓW DANEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNE	OSOBY	% OGÓLNU LICZBY OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z MOPS	% OGÓLNU PRZYZNANYCH ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU UBÓSTWA	OSOBY	% OGÓLNU OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z MOPS	% OGÓLNU PRZYZNANYCH ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU BEZROBOCIA	OSOBY	% OGÓLNU OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z MOPS	% OGÓLNU PRZYZNANYCH ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU CHOROBY	OSOBY	% OGÓLNU OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z MOPS	% OGÓLNU PRZYZNANYCH ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU NIEPELNOSPRAWNOŚCI
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	2000	9,20	1162	58,10	100	1055	52,75	100	240	12,00	100	228	11,40	100
MIASTO	15451	1056	6,83	843	42,15	72,55	781	39,05	74,09	172	8,60	71,67	170	8,5	74,56
OBSZAR WIEJSKI:	6380	944	14,80	319	15,95	27,45	274	13,70	25,97	68	3,40	28,33	58	2,9	25,44
BOKINY	283	20	7,07	10	0,50	0,86	13	0,65	1,23	5	0,25	2,08	1	0,05	0,44
DANIŁOWO DUŻE	222	15	6,76	6	0,30	0,52	4	0,20	0,38	3	0,15	1,25	2	0,10	0,88
DANIŁOWO MAŁE	60	4	6,67	4	0,20	0,34	2	0,10	0,19	3	0,15	1,25	2	0,10	0,88
GAŚÓWKA OLEKSIN	104	25	24,04	2	0,10	0,17	2	0,10	0,19	1	0,05	0,42	0	0,00	0,00
GAŚÓWKA OSSE	370	68	18,38	25	1,25	2,15	21	1,05	1,99	4	0,20	1,67	6	0,30	2,63
GAŚÓWKA SKWARKI	257	48	18,68	21	1,05	1,81	11	0,55	1,04	5	0,25	2,08	3	0,15	1,32
GAŚÓWKA SOMACHY	56	9	16,07	8	0,40	0,69	6	0,30	0,57	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
GAŚÓWKA STARA	500	38	7,60	23	1,15	1,98	19	0,95	1,80	8	0,40	3,33	4	0,20	1,75

ŁAPY - KOLPAKI	95	2	8,42	2	0,10	0,17	2	0,10	0,19	1	0,05	0,42	1	0,05	0,44
ŁAPY - KORCZAKI	58	2	10,34	2	0,10	0,17	1	0,05	0,09	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	32	23,70	8	0,40	0,69	8	0,40	0,76	3	0,15	1,25	0	0,00	0,00
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	35	11,90	11	0,55	0,95	9	0,45	0,85	3	0,15	1,25	4	0,20	1,75
ŁAPY ŁYNKI	183	39	21,31	11	0,55	0,95	11	0,55	1,04	1	0,05	0,42	1	0,05	0,44
ŁAPY-DEBOWINA	475	42	11,16	22	1,10	1,89	21	1,05	1,99	4	0,20	1,67	2	0,10	0,88
ŁUPIANKA NOWA	75	10	13,33	4	0,20	0,34	1	0,05	0,09	1	0,05	0,42	0	0,00	0,00
ŁUPIANKA STARA	460	75	19,35	24	1,20	2,07	17	0,85	1,61	6	0,30	2,50	6	0,30	2,63
PŁONKA KOŚCIELNA	416	48	11,54	21	1,05	1,81	19	0,95	1,80	1	0,05	0,42	2	0,10	0,88
PŁONKA KOZŁY	139	25	17,99	10	0,50	0,86	7	0,35	0,66	4	0,20	1,67	1	0,05	0,44
PŁONKA MATYSKI	67	15	22,39	6	0,30	0,52	5	0,25	0,47	0	0,00	0,00	1	0,05	0,44
PŁONKA STRUMIANKA	305	36	13,11	23	1,15	1,98	19	0,95	1,80	2	0,10	0,83	2	0,10	0,88
ROSZKI WŁODKI	68	2	2,94	1	0,05	0,09	1	0,05	0,09	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
ROSZKI WODŹKI	150	4	10,00	4	0,20	0,34	2	0,10	0,17	1	0,05	0,42	0	0,00	0,00
UHOWO	1478	280	18,94	67	3,35	5,77	70	3,50	6,02	8	0,40	3,33	20	1,00	8,77
WÓLKA WANIEWSKA	130	20	15,38	4	0,20	0,34	3	0,15	0,26	4	0,20	1,67	0	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach

Na terenie Miasta i Gminy Łapy kontynuowana jest realizowana w poprzednich latach pomoc państwa w dożywianiu na podstawie Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020.

TABELA 21. POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA W LATACH 2011-2015

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB				
		2011	2012	2013	2014	2015
1	LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM	2767	2483	1929	1602	1618
2	w tym liczba osób korzystających z posiłku	744	736	876	870	766
3	w tym liczba osób korzystających zasiłku celowego	1 179	2106	1360	974	1225
4	w tym liczba osób korzystających świadczenia rzeczowego	2 021	0	0	0	0

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach

W 2015 roku z programu dożywiania korzystało łącznie 1618 mieszkańców Miasta i Gminy Łapy, z czego 1153 osoby (7,46% ogółu mieszkańców gminy) zamieszkiwało teren miejski a 465 osób teren wiejski (7,29% ogółu mieszkańców gminy).

W ramach programu udzielane jest wsparcie w szczególności:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym – w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Na terenie Miasta i Gminy Łapy dożywianie było realizowane w formie gorącego posiłku w 2 przedszkolach, żłobku i 9 szkołach oraz w formie pieniężnej - zasiłku celowego.

Najwięcej osób korzystających z programu dożywiania to mieszkańcy miasta Łapy i stanowili oni 68,73% ogółu wszystkich korzystających z tej formy wsparcia. W przypadku obszarów wiejskich liczba ta jest niższa i wynosi 465 osób, co stanowi 31,27% ogółu osób korzystających z programu dożywiania. Najwięcej osób otrzymujących wsparcie z programu zamieszkuje teren Uhowa – 40 osoby, (co stanowi

4,33 ogółu osób korzystających z programu dożywiania). Dane dotyczące liczby osób korzystających z programu dożywiania w pozostałych jednostkach analitycznych prezentuje tabela nr 22.

TABELA 22. POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA W ROKU 2015

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	LICZBA OSÓB, KTÓRYM ZREALIZOWANO ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA		
		OSOBY	% OGÓLU MIESZKAŃCÓW DANEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ	% OGÓLU OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z PROGRAMU „DOŻYWIANIA”
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	1618	7,41	100
MIASTO	15451	1153	7,46	68,73
OBSZAR WIEJSKI:	6380	465	7,29	31,27
BOKINY	283	25	8,83	1,55
DANIŁOWO DUŻE	222	18	8,11	1,11
DANIŁOWO MAŁE	60	5	8,33	0,31
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	0	0,00	0,00
GĄSÓWKA OSSE	370	28	7,57	1,73
GĄSÓWKA SKWARKI	257	25	9,73	1,55
GĄSÓWKA SOMACHY	56	13	23,21	0,80
GĄSÓWKA STARA	500	35	7,00	2,16
ŁAPY - KOŁPAKI	95	15	15,79	0,93
ŁAPY - KORCZAKI	58	6	10,34	0,37
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	10	7,41	0,62
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	11	3,74	0,68
ŁAPY ŁYNKI	183	13	7,10	0,80
ŁAPY-DĘBOWINA	475	24	5,05	1,48
ŁUPIANKA NOWA	75	12	16,00	0,74
ŁUPIANKA STARA	460	35	7,61	2,16
PŁONKA KOŚCIELNA	416	46	11,06	2,84
PŁONKA KOZŁY	139	20	14,39	1,24

PŁONKA MATYSKI	67	12	17,91	0,74
PŁONKA STRUMIANKA	305	25	8,20	1,55
ROSZKI WŁODKI	68	6	8,82	0,37
ROSZKI WODŹKI	150	7	4,67	0,43
UHOWO	1478	70	4,74	4,33
WÓLKA WANIEWSKA	130	4	3,08	0,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach realizuje zadania związane z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym na podstawie Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty i do tych świadczeń należą: stypendium szkolne i zasiłek szkolny. Pomoc materialna w tej formie przysługuje uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie oraz innych okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy materialnej takich jak bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność itp. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż 514,00 zł netto. W 2015 roku świadczenie, w formie stypendium szkolnego, zostało udzielone 636 osobom zamieszkałym na terenie Miasta i Gminy Łapy. Ponad połowę udzielonych świadczeń otrzymały osoby zamieszkałe na terenie miejskim – 361 osób, co stanowiło 56,76% wszystkich udzielonych świadczeń. Zaś pozostałe 275 osób otrzymujące stypendium, to mieszkańcy obszarów wiejskich – odsetek osób, którym zostało wypłacone to świadczenie w stosunku do liczby osób ogółem wyniósł 43,24%. Najwięcej stypendiów wypłacono uczniom zamieszkującym Łupiankę Starą – 34, co stanowiło 5,35% wszystkich wypłaconych świadczeń. Dane dotyczące liczby wypłaconych stypendiów w pozostałych jednostkach analitycznych prezentuje tabela nr 23.

TABELA 23.

STYPENDIA SZKOLNE W ROKU 2015

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	LICZBA DZIECI I MŁODZIEŻY OTRZYMUJĄCA STYPENDIUM SZKOLNE	
		OSOBY	% OGÓLU MIESZKAŃCÓW DANEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	636	100
MIASTO	15451	361	56,76
OBSZAR WIEJSKI:	6380	275	43,24

BOKINY	283	14	2,20
DANIŁOWO DUŻE	222	20	3,14
DANIŁOWO MAŁE	60	2	0,31
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	5	0,79
GĄSÓWKA OSSE	370	19	2,99
GĄSÓWKA SKWARKI	257	19	2,99
GĄSÓWKA SOMACHY	56	17	2,67
GĄSÓWKA STARA	500	20	3,14
ŁAPY - KOŁPAKI	95	0	0,00
ŁAPY - KORCZAKI	58	3	0,47
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	7	1,10
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	3	0,47
ŁAPY ŁYNKI	183	6	0,94
ŁAPY-DĘBOWINA	475	17	2,67
ŁUPIANKA NOWA	75	0	0,00
ŁUPIANKA STARA	460	34	5,35
PŁONKA KOŚCIELNA	416	23	3,62
PŁONKA KOZŁY	139	7	1,10
PŁONKA MATYSKI	67	0	0,00
PŁONKA STRUMIANKA	305	22	3,46
ROSZKI WŁODKI	68	0	0,00
ROSZKI WODŹKI	150	4	0,63
UHOWO	1478	33	5,19
WÓLKA WANIEWSKA	130	0	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach

2.2.4. PRZESTĘPCZOŚĆ

Na terenie gminy Łapy o bezpieczeństwo publiczne dbają przede wszystkim służby powiatowe, takie jak policja.

Na przestrzeni lat 2012 – 2015 liczba przestępstw odnotowanych przez Policję w Gminie Łapy systematycznie zmniejszała się (porównując rok 2015 z 2012 nastąpił spadek odpowiednio o 52,00%). Pomimo zmniejszenia się ogólnej liczby przestępstw liczba ich jest dość duża, w roku 2015 odnotowano 188 przestępstw, w tym 160 zostało dokonanych na terenie miasta a 20 na obszarach wiejskich.

TABELA 24. LICZBA PRZESTĘPSTW DOKONANYCH NA TERENIE MISTA I GMINY ŁAPY (LATA 2012-2015)

Lata	2012	2013	2014	2015
Miasto i Gmina Łapy	375	180	147	188
Miasto Łapy	168	115	114	160

Źródło: Komisariat Policji w Łapach

W 2015 roku na terenie miasta i gminy Łapy odnotowano 180 przestępstw, na które składały się takie zdarzenia jak: zakłócanie porządku publicznego, kradzieże, bójki i pobicia. Najwięcej zdarzeń odnotowano na terenie miejskim – 160, zaś na obszarach wiejskich 20 zdarzeń.

O poziomie bezpieczeństwa na danym terenie świadczy również ilość wydanych tzw. „Niebieskich Kart”. Jest to to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z Ustawą „Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.” W roku 2015 założono 50 procedur Niebieskich Kart – na terenie miejskim liczba kart wyniosła 37, zaś na obszarach wiejskich – 13.

TABELA 25. LICZBA PRZESTĘPSTW I LICZBA ZAŁOŻONYCH NIEBIESKICH KART NA TERENIE MISTA I GMINY ŁAPY W ROKU 2015

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	LICZBA INTERWENCJI POLICJI (PRZESTĘPSTWA, ZAKŁÓCANIE PORZĄDKU PUBLICZNEGO, KRADZIEŻE, BÓJKI I POBICIA)	LICZBA NIEBIESKICH KART	% OGÓLU MIESZKAŃCÓW DANEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ – WYDANE NIEBIESKIE KARTY
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	188	50	0,23
MIASTO	15451	160	37	0,24
OBSZAR WIEJSKI:	6380	28	13	0,20
BOKINY	283	1	1	2,20

DANIŁOWO DUŻE	222	1	0	3,14
DANIŁOWO MAŁE	60	0	1	0,31
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	1	0	0,79
GĄSÓWKA OSSE	370	1	0	2,99
GĄSÓWKA SKWARKI	257	3	3	2,99
GĄSÓWKA SOMACHY	56	0	0	2,67
GĄSÓWKA STARA	500	0	0	3,14
ŁAPY - KOŁPAKI	95	0	0	0,00
ŁAPY - KORCZAKI	58	1	0	0,47
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	2	0	1,10
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	0	0	0,47
ŁAPY ŁYNKI	183	1	0	0,94
ŁAPY- DĘBOWINA	475	0	0	2,67
ŁUPIANKA NOWA	75	2	0	0,00
ŁUPIANKA STARA	460	1	1	5,35
PŁONKA KOŚCIELNA	416	1	1	3,62
PŁONKA KOZŁY	139	0	0	1,10
PŁONKA MATYSKI	67	0	0	0,00
PŁONKA STRUMIANKA	305	1	0	3,46
ROSZKI WŁODKI	68	0	0	0,00
ROSZKI WODŹKI	150	1	0	0,63
UHOWO	1478	11	6	5,19
WÓLKA WANIEWSKA	130	0	0	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Łapach

2.2.5. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA MIESZKAŃCÓW

Istotną kwestią uzupełniającą działalność samorządu oraz wyznacznikiem wysoko rozwiniętego społeczeństwa obywatelskiego są aktywnie działające organizacje pozarządowe oraz aktywność obywatelska mieszkańców. Na terenie Miasta i Gminy

Łapy zarejestrowanych jest kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, działających w większości w obszarze upowszechnia kultury fizycznej i sportu, opieki społecznej czy kultury i sztuki. W zdecydowanej większości funkcjonują one w formie stowarzyszeń, rzadziej fundacji, są wśród nich zarówno podmioty z długoletnią historią, jak i jednostki nowoutworzone.

Organizacje pozarządowe to dobrowolna forma zrzeszania się. Stanowiąc trzeci sektor są, obok sektora publicznego i prywatnego, jednym z najważniejszych elementów życia społecznego. Organizacje pozarządowe nierzadko uzupełniają lukę, której nie zapelnia sektor publiczny i prywatny. Dlatego ważne jest, aby sektory te ściśle ze sobą współpracowały. Obecnie na terenie gminy Łapy zarejestrowanych jest 50 organizacji wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego posiadających status aktywnych.

TABELA 26. STOWARZYSZENIA REJESTROWE POSIADAJĄCE SIEDZIBĘ NA TERENIE GMINY ŁAPY

LP	NAZWA STOWARZYSZENIA
1	Łapskie Towarzystwo Regionalne im. Płk Stanisława Niłskiego-Łapińskiego
2	Łapskie Stowarzyszenie Klubów Abstynenta Klub Abstynenta "Przyszłość"
3	Narwiańskie Towarzystwo Ochrony Środowiska (<i>Status organizacji pożytku publicznego</i>)
4	Stowarzyszenie "Pomocna Dłoń"
5	PROEKONA Nadnarwiańskie Stowarzyszenie Społeczno-Ekologiczne
6	Stowarzyszenie Szkoła Bez Barrier w Łapach (<i>Status organizacji pożytku publicznego</i>)
7	Stowarzyszenie Sportowo-Edukacyjne "Petrus" im. Ks. Henryka Bagińskiego przy parafii Św. Ap. Piotra i Pawła w Łapach (<i>Status organizacji pożytku publicznego</i>)
8	Szansa dla Gimnazjum w Łapach (<i>Status organizacji pożytku publicznego</i>)
9	Europejskie Forum Inicjatyw EuroIdea
10	Łapski Ogólniak
11	Stowarzyszenie "Nasza Przestrzeń"
12	Łapskie Towarzystwo Rowerowe "Peleton"
13	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych "IMPULS"
14	Fabryka Rozwoju Lokalnego
15	Stowarzyszenie Miłośników Wsi Wólka Waniewska
16	Stowarzyszenie Przyjaciół Osse
17	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łapach
18	Stowarzyszenie "Kul-turysta"
19	Stowarzyszenie Edukacyjne "Łapska Dwójka" przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Łapach
20	Stowarzyszenie Nasza Płonka
21	Koło Gospodyń Wiejskich w Łupiance Starej
22	Stowarzyszenie "Razem dla Uhowa"
23	Stowarzyszenie "Logos"
24	Stowarzyszenie "Radio Pomost"
25	Stowarzyszenie "Nasze Łapy - Twoja Przyszłość"
26	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
27	Ochotnicza Straż Pożarna w Łapach
28	Łapskie Stowarzyszenie Klubów Abstynenta Klub Abstynenta „Przyszłość“
29	Związek Zawodowy Pracowników Cukrowni „Łapy“ SA w Łapach
30	Podlaski Związek Producentów Buraka Cukrowego
31	Zrzeszenie Producentów Mleka „AWISSA“
32	Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników „SPOŁEM“ Powszechnej Spółdzielni Spożywców w Łapach

33	Klub Sportowy „POGON“ Łapy
34	Izba Gospodarcza w Łapach
35	Zrzeszenie Producentów Mleka „STRUGA“
36	Ochotnicza Staż Pożarna w Uhowie
37	Ochotnicza Staż Pożarna w Bokinach
38	Ochotnicza Staż Pożarna w Łupiance Starej
39	Ochotnicza Staż Pożarna w Daniłowie Dużym
40	Ochotnicza Staż Pożarna w Łapy-Dębowina
41	Ochotnicza Staż Pożarna w Płonce Kościelnej
42	Kółko Rolnicze w Gąsówce Osse
43	Związek Zawodowy Pracowników Domu Pomocy Społecznej w Uhowie

Źródło: Krajowy Rejestr Sądowy

TABELA 27. FUNDACJE POSIADAJĄCE SIEDZIBĘ NA TERENIE GMINY ŁAPY

LP	NAZWA FUNDACJI
1	"Biznes Inkubator" Fundacja Rozwoju Przedsiębiorstw i Przedsiębiorczości
2	Fundacja Aktywacja
3	Fundacja "Morsy bez Granic, Powrót do Natury"
4	Fundacja Darka Strychalskiego „Zwycięzca“
5	Fundacja KAPRYS
6	Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości OPTIMA
7	Fundacja Larus

Źródło: Krajowy Rejestr Sądowy

Na terenie gminy działają również organizacje posiadające siedzibę poza jej granicami. Jedną z najaktywniejszych organizacji jest Fundacja VITA FAMILIAE, która zrealizowała jeden z większych projektów polegający na utworzeniu Centrum Integracji Społecznej „Przystań w Łapach.

Władze samorządowe Gminy Łapy, wychodząc naprzeciw dobrowolnemu zrzeszaniu się mieszkańców, pragnie wspierać i ściśle współpracować z organizacjami pozarządowymi. Na początku każdego roku Rada Miejska w Łapach podejmuje uchwałę w sprawie przyjęcia rocznego Programu współpracy Miasta i Gminy Łapy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Warto nadmienić, iż na ostateczną postać Programu mają wpływ mieszkańcy gminy Łapy, którzy w ramach ogłaszanych konsultacji mogą zgłaszać własne uwagi.

Celem ogólnym Programu jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnej. Cele szczegółowe Programu określone zostały jako:

- 1) aktywizacja na gruncie polityki społecznej,
- 2) aktywizacja na gruncie kultury, oświaty, sportu i zdrowia,
- 3) aktywizacja na gruncie ochrony środowiska i ekologii,
- 4) aktywizacja na gruncie wspierania aktywności mieszkańców i budowy społeczeństwa informacyjnego.

Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi może mieć charakter finansowy lub pozafinansowy. Pierwszy rodzaj współpracy odbywa się w formie zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu poprzez powierzanie bądź

wspieranie wykonania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. Natomiast współpraca o charakterze pozafinansowym odbywa się poprzez:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności;
- prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej dotyczącej wspólnych działań Gminy i organizacji pozarządowych;
- pomoc merytoryczna dla projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe mających na celu poprawę życia mieszkańców gminy Łapy;
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- pomoc Gminy dla organizacji pozarządowych przy składaniu wniosków i innych dokumentów niezbędnych do pozyskiwania i rozliczania środków spoza budżetu Gminy, w tym funduszy unijnych.

Według danych z Banku Danych Lokalnych GUS, Miasto i Gmina Łapy odznacza się najmniejszą liczbą organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 osób na tle innych porównywanych jednostek terytorialnych. Od 2010 roku zauważalny jest wzrost liczby organizacji pozarządowych na terenie wszystkich jednostek terytorialnych tj. na przestrzeni kraju, województwa podlaskiego, powiatu białostockiego i gminy Łapy.

TABELA 28. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH (FUNDACJI ORAZ STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJE SPOŁECZNYCH) NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2010 - 2015

JEDNOSTKA TERYTORIALNA						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POLSKA	2,71	2,84	3,00	3,15	3,31	3,51
PODLASKIE	2,61	2,73	2,85	3,01	3,16	3,31
POWIAT BIAŁOSTOCKI	2,20	2,28	2,35	2,51	2,62	2,74
MIASTO I GMINA ŁAPY	1,53	1,72	1,85	2,22	2,33	2,38

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

TABELA 29. WYBRANE WSKAŹNIKI PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W GMINIE ŁAPY W LATACH 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców						
miasto i gmina	15	17	19	22	23	24
nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców						
miasto i gmina	2	3	1	4	1	0

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Drugim, równie istotnym, czynnikiem obrazującym aktywność społeczną mieszkańców jest frekwencja wyborcza. Istotnym wskaźnikiem aktywności obywateli dla poszczególnych jednostek osadniczych jest frekwencja wyborcza. Miasto i Gmina Łapy pod względem uczestnictwa mieszkańców notuje zazwyczaj wyższe wyniki od średnich dla kraju czy województwa. Największym zainteresowaniem cieszyły się dotąd wybory prezydenckie i mieszkańcy chętnie brali w nich udział. Jedynie partycypacja w wyborach samorządowych jest słabsza niż w przypadku wyborów ogólnokrajowych (prezydenckich bądź parlamentarnych). Różnice jednak nie są zbyt duże, zatem poziom frekwencji można ocenić, jako zadowalający.

TABELA 30. FREKWENCJA W WYBORACH PREZYDENCKICH (I i II TURA), PARLAMENTARNYCH, SAMORZĄDOWYCH I REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWYM W [%]

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	WYBORY PREZYDENCKIE 2015		WYBORY PARLAMENTARNE - SEJM	WYBORY SAMORZĄDOWE	REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWE
	I TURA	II TURA	2015	2014	2015
POLSKA	48,96	55,34	50,92	47,21	7,80
PODLASKIE	46,88	52,49	47,10	48,01	6,99
POWIAT BIAŁOSTOCKI	49,70	55,35	49,22	51,43	7,48
MIASTO I GMINA ŁAPY	52,92	57,12	50,97	50,31	7,56

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Duże zróżnicowanie z kolei widoczne jest w przestrzeni samej gminy. Należy zwrócić uwagę, że podczas I tury wyborów prezydenckich w 2015 roku najwyższa frekwencja była odnotowana w obwodzie nr 4 – 62% (tereny wiejskie) a najniższa w obwodzie 2,3 i 12.

TABELA 31. FREKWENCJA W WYBORACH PREZYDENCKICH (I i II TURA), PARLAMENTARNYCH, SAMORZĄDOWYCH I REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWYM W MIEŚCIE I GMINIE ŁAPY [%]

NRUMER OBWODU	GRANICE OBWODU	WYBORY PREZYDENCKIE 2015 - I TURA			WYBORY PREZYDENCKIE 2015 - II TURA			WYBORY PARLAMENTARNE 2015		
		Liczba wyborców	Wydane karty	FREKWENCJA %	Liczba wyborców	Wydane karty	FREKWENCJA %	Liczba wyborców	Wydane karty	FREKWENCJA %
1	SOŁECTWA: BOKINY, ŁUPIANKA NOWA, ŁUPIANKA STARA, WÓLKA WANIEWSKA	770	450	58	787	392	50	780	382	49
2	SOŁECTWA: GAŚÓWKA-SKWARKI, GAŚÓWKA-SOMACHY, PŁONKA KOŚCIELNA, PŁONKA-KOZŁY, PŁONKA-MATYSKI, PŁONKA-STRUMIANKA, ROSZKI-WŁODKI,	1160	609	53	1171	521	44	1149	506	44

ROSZKI-WODŹKI										
3	SOŁECTWA: GAŚÓWKA-OSSE, GAŚÓWKA STARA [Z ULICAMI], ŁAPY-KOŁPAKI, ŁAPY-ŁYNKI, MIASTO ŁAPY, UL.: ADAMA ASNYKA, KOLEJOWA, KOŚCIELNA, LEŚNA, LETNIA, SOKOŁOWSKA, SOSNOWA, SURAŹSKA, TEOFILA LENARTOWICZA, WARSZAWSKA, WINCENTEGO WITOSA	1624	860	53	1629	792	49	1610	728	45
4	SOŁECTWA: DANIŁOWO DUŻE, DANIŁOWO MAŁE, GAŚÓWKA-OLEKSIN, GAŚÓWKA STARA [BEZ ULIC], ŁAPY-KORCZAKI	385	237	62	387	206	53	382	198	52
5	SOŁECTWA: UHOWO I, UHOWO II	1180	676	57	1190	654	55	1196	646	54
6	SOŁECTWA: ŁAPY-DĘBOWINA, ŁAPY-PLUŚNIAKI, ŁAPY-SZOŁAJDY, MIASTO ŁAPY, UL.: 3-GO MAJA, BRAŃSKA, CICHA, CUKROWNICZA, DŁUGA [34-DO KOŃCA], GRANICZNA, HARCERSKA, KS. BAGIŃSKIEGO, MAŁA, POŁUDNIOWA, PPLK. NILSKIEGO-ŁAPIŃSKIEGO, SŁONECZNA, STAŁOWA, TĘCZOWA	2016	1186	59	2042	1086	53	2043	1040	51
7	MIASTO ŁAPY, UL.: 11-GO LISTOPADA, CMENTARNA, CZERWONEGO KRZYŻA, MARII KONOPNICKIEJ, PARAFIALNA, ŻWIRKI I WIGURY	2147	1208	56	2171	1147	53	2170	1119	52
8	MIASTO ŁAPY, UL.: BOCIANA, BOCIŃSKA, BOLESŁAWA PRUSA, BRONISŁAWA SZWARCE, DŁUGA [1-33], GRZYBOWA, HENRYKA SIENKIEWICZA, JASKÓŁCZA, JASNA, JASTRZĘBIA, K.KAMIENSKIEGO "HUZARA", KASPRZAKA, KRUCZA, NADNARWIAŃSKA, NOWOWIEJSKA, OKOPOWA, ORLA, PIĘKNA, POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH, SPOKOJNA, WODOCIĄGOWA, WRONIA, ŻURAWIA	900	553	61	908	542	60	910	517	57
9	MIASTO ŁAPY, UL: ALEKSANDRA GIERYMSKIEGO, ARTURA GROTTGERA, , GŁÓWNA [96-DO KOŃCA], GOŹDZIKOWSKA, JACKA MALCZEWSKIEGO, JANUSZA KORCZAKA, JAŚMINOWA, JÓZEFA CHEŁMOŃSKIEGO, JÓZEFA PANKIEWICZA, JULIANA FAŁATA, KONWALIOWA, KRAŃCOWA, LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO, NIKIFORA, PIOTRA MICHAŁOWSKIEGO, RÓŻANA, STRAŻACKA, TADEUSZA MAKOWSKIEGO, WOJCIECHA KOSSAKA, XAWEREGO DUNIKOWSKIEGO, ZDROJOWA	764	439	57	771	450	58	777	420	54
10	MIASTO ŁAPY, UL.: BARWIKOWSKA, BOCZNA, CHABROWA, CZELADNICZA, DALIOWA, ELIZY ORZESZKOWEJ, GLINIANA, HIACYNTOWA, JÓZEFA IGNACEGO KRASZEWSKIEGO, JULIUSZA SŁOWACKIEGO, KAZIMIERZA WODZICKIEGO, KŁOSOWA, KRZYWA, LEŚNIKOWSKA, ŁANOWA, ŁĄKOWA, MAKOWA, MATEUSZA CYGAŃSKIEGO, MICHAŁA SIEDLECKIEGO, MOSTOWA, ODLEGLA, PARKOWA, PIŁSUDSKIEGO, PIWNA, POLNA, PÓŁNOCNA, RZEMIEŚLNICZA, SPÓŁDZIELCZA,	2264	1350	60	2293	1287	56	2288	1246	54

	STOKROTKOWA, WĄSKA, WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO, ZACHODNIA, ŻNIWNA, ŻYTANIA									
11	MIASTO ŁAPY, UL.: BUKOWA, DĘBOWA, GŁÓWNA [31-95], GRABOWA, JAWOROWA, JESIONOWA, KLONOWA, NOWA, PIASKOWA, ŚWIERKOWA, TOPOŁOWA	939	584	62	946	538	57	924	516	56
12	MIASTO ŁAPY, UL.: ARMII KRAJOWEJ, BAGNO, BOHATERÓW WESTERPLATTE, DOLNA, GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO [58-78A], GĘSIA, GŁÓWNA [1-30], NOWY RYNEK, PRZECHODNIA, ŚLISKA, ŚREDNIA	916	482	53	949	457	48	932	416	45
13	MIASTO ŁAPY, UL.: GEN. MACZKA, GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO [79-DO KOŃCA], GLUCHA, JANA CYBISA, JANA MATEJKI, JULIANA TUWIMA, KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO, MOKRA, OGRODOWA, PŁONKOWSKA, STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO, SZKOLNA, SZPITALNA, WITA STWOSZA, WITOLDA SŁAWIŃSKIEGO, WYGWIZDOWO, ŻABIA	825	487	59	829	438	53	840	475	57
14	MIASTO ŁAPY, UL.: GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO [1-57], GÓRNA, HANDLOWA, MIKOŁAJA KOPERNIKA, OSIEDŁOWA, PLAC NIEPODLEGŁOŚCI	1855	1011	55	1895	985	52	1880	914	49
15	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W UHOWIE	97	56	58	97	66	68	84	41	49
16	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	44	23	52	24	5	21	37	11	30

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

W przypadku wyborów samorządowych w roku 2014 również obserwujemy duże zróżnicowanie w frekwencji w przestrzeni całej gminy. Najniższą frekwencję odnotowano w obwodzie nr 18 – 42% (teren miejski) a najwyższą – 62% w obwodzie nr 5 (tereny wiejskie). Poniższa tabela prezentuje frekwencję w wyborach samorządowych w roku 2014 osiągniętą w poszczególnych obwodach na terenie Miasta i Gminy Łapy.

TABELA 32. FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH W POSZCZEGÓLNYCH OBWODOACH MIASTA I GMINY ŁAPY W [%]

NRUMER OBWODU	GRANICE OBWODU	WYBORY SAMORZĄDOWE 2014		
		Liczba wyborców	Wydane karty	FREKWENCJA %
1	BOKINY, ŁUPIANKA NOWA, ŁUPIANKA STARA, WÓLKA WANIEWSKA.	802	428	53
2	PŁONKA KOŚCIELNA, PŁONKA-KOZŁY, PŁONKA-STRUMIANKA.	715	373	52
3	GĄSÓWKA-OSSE, GĄSÓWKA-SKWARKI, GĄSÓWKA-SOMACHY, PŁONKA-MATYSKI, ROSZKI-WŁODKI, ROSZKIWODŹKI.	797	348	44
4	GĄSÓWKA-OLEKSIN, GĄSÓWKA STARA [BEZ ULIC], GĄSÓWKA STARA [Z ULICAMI], ŁAPY-KOŁPAKI, ŁAPYKORCZAKI, ŁAPY-ŁYŃKI	783	421	54

5	DANIŁOWO DUŻE, DANIŁOWO MAŁE, ŁAPY-DEBOWINA, ŁAPY-PLUŚNIAKI, ŁAPY-SZOŁAJDY.	976	601	62
6	UHOWO.	1286	705	55
7	ŁAPY, UL.: BOCIANIA, BOCIĄŃSKA, BOLESŁAWA PRUSA, BRONISŁAWA SZWARCE, DŁUGA [1-33], GRZYBOWA, HENRYKA SIENKIEWICZA, JASKÓLCZA, JASNA, JASTRZĘBIA, K. KAMIENSKIEGO "HUZARA", KASPRZAKA, KRUCZA, NADNARWIĄSKA, NOWOWIEJSKA, OKOPOWA, ORLA, PIĘKNA, POWSTAŃCÓW STYCZNIOWYCH, SPOKOJNA, WODOCIĄGOWA, WRONIA, ŻURAWIA.	923	511	55
8	ŁAPY, UL.: 11-GO LISTOPADA, 3-GO MAJA, DŁUGA [34-67], GRANICZNA, KS. BAGIŃSKIEGO, PPK. NILSKIEGO-ŁAPIŃSKIEGO.	928	462	50
9	ŁAPY, UL.: CMENTARNA 35, MARIII KONOPNICKIEJ, ŻWIRKI I WIGURY [1-41].	921	430	47
10	ŁAPY, UL.: CMENTARNA [BEZ 35], CZERWONEGO KRZYŻA, PARAFIALNA, ŻWIRKI I WIGURY [42- DO KOŃCA].	822	374	45
11	ŁAPY, UL.: BRAŃSKA, CICHA, CUKROWNICZA, DŁUGA [68- DO KOŃCA], HARCERSKA, MAŁA, POŁUDNIOWA, SŁONECZNA, STALOWA, TĘCZOWA.	892	393	44
12	ŁAPY, UL.: ADAMA ASNYKA, KOLEJOWA, KOŚCIELNA, LEŚNA, LETNIA, SOKOŁOWSKA, SOSNOWA, SURAZSKA, TEOFIŁA LENARTOWICZA, WARSZAWSKA, WINCENTEGO WITOSA.	724	343	47
13	ŁAPY, UL.: GEN. MACZKA, GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO [79- DO KOŃCA], GŁUCHA, JANA CYBISA, JANA MATEJKI, JULIANA TUWIMA, KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO, MOKRA, OGRODOWA, PŁONKOWSKA, STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO, SZKOLNA, SZPITALNA, WITA STWOSZA, WITOLDA SŁAWIŃSKIEGO, WYGWIZDOWO, ŻABIA.	844	471	56
14	ŁAPY, UL.: ALEKSANDRA GIERYMSKIEGO, ARTURA GROTTERA, GŁÓWNA [96-DO KOŃCA], GOZDZIKOWSKA, JACKA MAŁCZEWSKIEGO, JANUSZA KORCZAKA, JAŚMINOWA, JÓZEFA CHEŁMOŃSKIEGO, JÓZEFA PANKIEWICZA, JULIANA FAŁATA, KONWALIOWA, KRAŃCOWA, LEONA WYCZÓLKOWSKIEGO, NIKIFORA, PIOTRA MICHAŁOWSKIEGO, RÓŻANA, STRAŻACKA, TADEUSZA MAKOWSKIEGO, WOJCIECHA KOSSAKA, XAWEREGO DUNIKOWSKIEGO, ZDROJOWA	820	433	53
15	ŁAPY, UL.: BUKOWA, DEBOWA, GŁÓWNA [31-95], GRABOWA, JAWOROWA, JESIONOWA, KLONOWA, NOWA, PIASKOWA [1-9], ŚWIERKOWA, TOPOŁOWA.	883	464	53
16	ŁAPY, UL.: ARMII KRAJOWEJ, BAGNO, BOHATERÓW WESTERPLATTE, DOLNA, GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO [58-78A], GEŚCIA, GŁÓWNA [1-30], NOWY RYNEK, PRZECHODNIA, ŚLISKA, ŚREDNIA.	957	401	42
17	ŁAPY, UL.: HANDŁOWA, MIKOŁAJA KOPERNIKA [PARZYSZTE], KRZYWA, LEŚNIKOWSKA, PIWNA, SPÓLDZIELCZA, WĄSKA.	904	413	46
18	ŁAPY, UL.: GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO [1-57], PLAC NIEPODLEGŁOŚCI.	762	317	42
19	ŁAPY, UL.: GÓRNA, MIKOŁAJA KOPERNIKA [NIEPARZYSZTE], OSIEDŁOWA	899	424	47
20	ŁAPY, UL.: ELIZY ORZESZKOWEJ, JÓZEFA IGNACEGO KRASZEWSKIEGO, JULIUSZA SŁOWACKIEGO, KŁOSOWA, PARKOWA, PIASKOWA [10- DO KOŃCA], POLNA, PÓLNOCNA, ZACHODNIA, ŻYTNIA.	890	497	56
21	ŁAPY, UL.: BARWIKOWSKA, BOCZNA, CHABROWA, CZELADNICZA, DALIOWA, GLINIANA, HIACYNTOWA, KAZIMIERZA WODZICKIEGO, ŁANOWA, ŁAKOWA, MAKOWA, MATEUSZA CYGAŃSKIEGO, MICHAŁA SIEDLECKIEGO, MOSTOWA, ODLEGLA, PIŁSUDSKIEGO, RZEMIEŚLNICZA, STOKROTKOWA, WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO, ŻNIWNA.	921	498	54

2.3. SFERA GOSPODARCZA

Procesy kształtujące sferę gospodarczą jednostki terytorialnej mają znaczący wpływ na jej kondycję społeczno-ekonomiczną. Na szczeblu lokalnym (miasta, gminy), czasem niewielkie zmiany ekonomiczne mogą mieć istotny wpływ na kierunek i dynamikę procesów w pozostałych sferach.

Miasto i Gmina Łapy charakteryzowała się niższym nasyceniem podmiotami wpisanymi do rejestru REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców od przestrzeni województwa podlaskiego oraz kraju. W 2015 roku na 10 tys. mieszkańców miasta przypadało 837 podmiotów. Od 2010 roku wskaźnik ten zwiększył się nieznacznie o 55 podmiotów. Przeciętna przestrzeń w kraju charakteryzowała się nasyceniem podmiotów wpisanych do rejestru REGON wyższym o około 252 podmioty w porównaniu do terenu miasta Łapy (1089 podmiotów).

TABELA 33. LICZBA PODMIOTÓW WPISANYCH DO REJESTRU REGON NA 10 tys. LUDNOŚCI W LATACH 2010 - 2015

JEDNOSTKA TERYTORIALNA						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POLSKA	1015	1004	1032	1057	1071	1089
PODLASKIE	763	764	790	808	825	835
POWIAT BIAŁOSTOCKI	722	738	776	804	837	850
MIASTO I GMINA ŁAPY	689	700	737	746	754	760
MIASTO ŁAPY	782	789	823	830	836	837

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Na koniec grudnia 2015 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, dla których teren Gminy Łapy jest głównym miejscem wykonywania działalności gospodarczej wynosiła 1690 podmiotów, w tym 1461 w sektorze prywatnym.

TABELA 34. LICZBA PODMIOTÓW PRYWATNYCH GOSPODARKI NARODOWEJ W LATACH 2010-2014

PODMIOTY WG. SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH	2010	2011	2012	2013	2014	2015
sektor prywatny - ogółem	1528	1547	1626	1638	1641	1641
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1336	1345	1402	1407	1403	1402
sektor prywatny - spółki handlowe	35	37	46	46	47	47
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	2	2	2	2

sektor prywatny - spółdzielnie	8	9	9	9	9	9

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2014

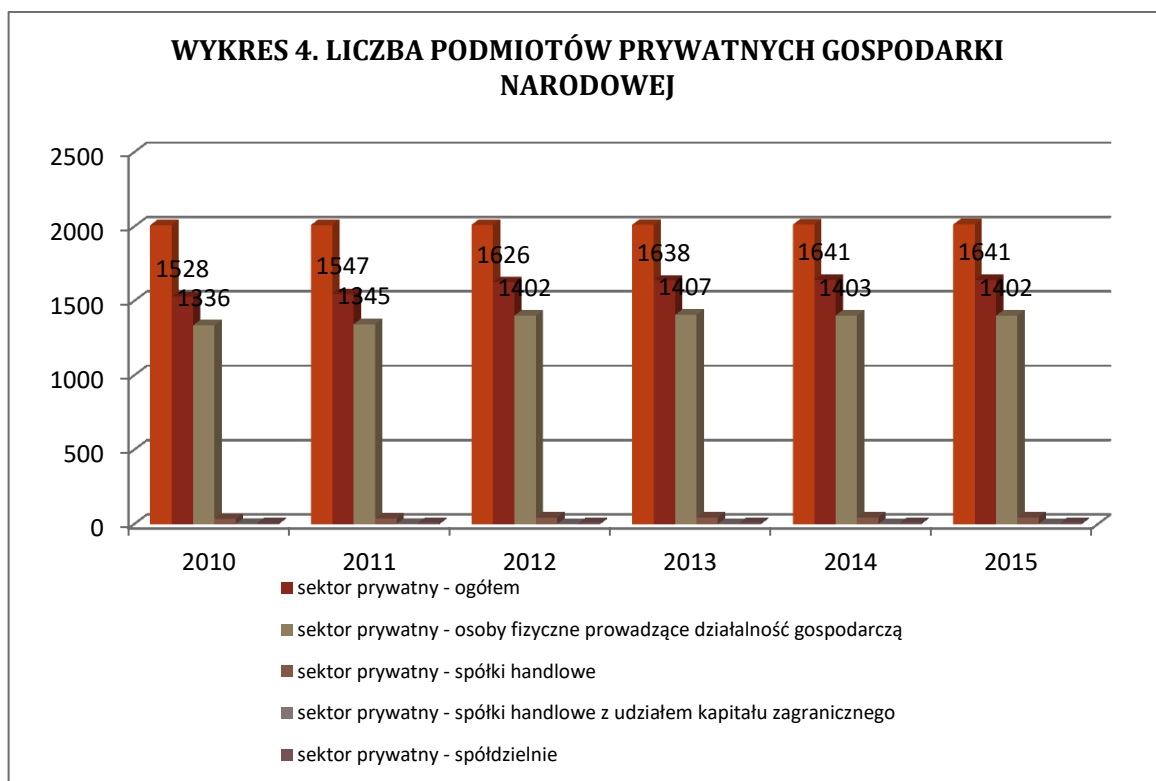
Na koniec 2015 roku na terenie Miasta i Gminy Łapy 1042 podmioty – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą posiadały aktywny wpis w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej. Na terenie miejskim funkcjonowało 845 podmiotów, co stanowiło 81,09% ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEODIG, zaś na obszarze wiejskim 197 podmiotów – tj. 18,91% ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Większe skupienie podmiotów gospodarczych odnotowane jest zdecydowanie na terenie miejskim i wynika to z faktu, że miasto Łapy, pełni funkcję ośrodka administracyjnego, oświatowego i medycznego dla obszarów wiejskich.

TABELA 35. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH – OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZĄ W ROKU 2015 (wpisy aktywne)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW	% OGÓLU ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH – OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ	% OGÓLU MIESZKAŃCÓW DANEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ – WYDANE NIEBIESKIE KARTY
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	1042	100	4,77
MIASTO	15451	845	81,09	5,47
OBSZAR WIEJSKI:	6380	197	18,91	3,09
BOKINY	283	4	0,38	1,41
DANIŁOWO DUŻE	222	6	0,58	2,70
DANIŁOWO MAŁE	60	2	0,19	3,33
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	2	0,19	1,92
GĄSÓWKA OSSE	370	9	0,86	2,43
GĄSÓWKA SKWARKI	257	3	0,29	1,17
GĄSÓWKA SOMACHY	56	0	0,00	0,00
GĄSÓWKA STARA	500	15	1,44	3,00
ŁAPY - KOŁPAKI	95	8	0,77	8,42
ŁAPY - KORCZAKI	58	1	0,10	1,72
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	4	0,38	2,96
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	13	1,25	4,42

ŁAPY ŁYNKI	183	8	0,77	4,37
ŁAPY-DĘBOWINA	475	13	1,25	2,74
ŁUPIANKA NOWA	75	0	0,00	0,00
ŁUPIANKA STARA	460	19	1,82	4,13
PŁONKA KOŚCIELNA	416	11	1,06	2,64
PŁONKA KOZŁY	139	3	0,29	2,16
PŁONKA MATYSKI	67	0	0,00	0,00
PŁONKA STRUMIANKA	305	11	1,06	3,61
ROSZKI WŁODKI	68	1	0,10	1,47
ROSZKI WODŹKI	150	5	0,38	3,33
UHOWO	1478	57	0,58	3,86
WÓLKA WANIEWSKA	130	2	0,19	1,54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej

Z ogólnej liczby podmiotów gospodarczych, dla których głównym miejscem prowadzenia działalności jest Gmina Łapy najczęściej prowadzi działalność gospodarczą w przedmiocie handlu i naprawy pojazdów samochodowych (PKD 2007 – Sekcja G) –

419 wg. stanu na koniec grudnia 2015 r. i tu nastąpił spadek liczby podmiotów o 9 w porównaniu liczby wg. stanu na koniec grudnia 2012 r. Klasyfikację podmiotów gospodarczych według wybranych sekcji zarejestrowanych na terenie Miasta i Gminy Łapy prezentuje tabela 27.

TABELA 36. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WG SEKCJI PKD 2007 W LATACH 2012-2014

	NAZWA SEKCJI	2012	2013	2014	2015
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19	18	16	17
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	0	1	1	1
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	119	119	115	117
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	4	4	5
Sekcja F	Budownictwo	265	272	275	275
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	428	430	424	419
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	112	112	122	125
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	33	32	36	33
Sekcja J	Informacja i komunikacja	41	49	47	47
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	48	43	38	36
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10	10	9	10
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	96	94	92	93
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	28	32	37	37
Sekcja P	Edukacja	19	18	14	14
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	72	74	74	78
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10	11	13	11
Sekcja S+ Sekcja T+ Sekcja U	Pozostała działalność usługowa +Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby + Organizacje i zespoły eksterytorialne	98	88	86	84
RAZEM		1402	1407	1403	1402

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2014

W przypadku nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych od 2010 roku widoczny jest spadek liczby fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i wynosi on -57 podmiotów.

TABELA 37. NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON	2010	2011	2012	2013	2014	2015
OGÓLEM	199	162	177	155	149	136
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	187	146	157	141	137	133
spółki handlowe	1	1	7	2	5	0

spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	1	0	0	0	0
PODMIOTY WYREJESTROWANE W REJESTRZE REGON						
OGÓLEM	98	138	91	130	134	136
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	95	131	91	126	129	131
spółki handlowe	1	0	0	1	2	0

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

TABELA 38. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ – WSKAŹNIKI

PODMIOTY - WSKAŹNIKI	2010	2011	2012	2013	2014	2015
podmioty wpisane do regon na 10 tys. ludności	689	700	737	746	754	760
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze regon na 10 tys ludności	88	72	80	69	68	65
jednostki wykreślone z rejestru regon na 10 tys ludności	43	61	41	59	61	62
podmioty wpisane do regon na 1000 ludności	69	70	74	75	75	76
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	105,6	107,2	113,5	115,3	117	119,4
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	59	59	62	63	63	63
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	9,0	9,1	9,5	9,7	9,8	9,9

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Miasto i Gmina Łapy charakteryzowała się zmiennością liczby rejestracji nowych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W analizowanym okresie rekordowym pod względem nowych rejestracji było rok 2012, kiedy to w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zarejestrowano w REGON 80 podmiotów. Warto przy tym zwrócić uwagę na znacznie niższe wartości liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w latach 2013-2015.

Rekordowy dla Miasta i Gminy Łapy pod względem nowych rejestracji w REGON w analizowanym okresie 2012 rok, był także rokiem, w którym odnotowano najmniejszą liczbę wykreśleń z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców. Kolejne lata przyniosły wzrost wykreśleń w Gminie Łapy. Najwięcej ich było w 2015 roku – 62.

Poziom indywidualnej przedsiębiorczości w Mieście i Gminie Łapy, mierzony za pomocą wskaźnika liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym, był wyraźnie niższy od poziomu przedsiębiorczości na porównywanych poziomach statystycznych. Szczególnie duże dysproporcje występowały w porównaniu Miasta i Gminy Łapy (9,9 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 roku) do przestrzeni kraju (12,4), przestrzeni województwa podlaskiego (10,2) i przestrzeni powiatu (10,9). W

trakcie analizowanych lat 2015/2010 odnotowano wzrost tego wskaźnika o 0,9 w Mieście i Gminie Łapy.

2.4. SFERA ŚRODOWISKOWA

Rozwój społeczno-gospodarczy poszczególnych jednostek terytorialnych często w bardzo dużym stopniu uzależniony jest od warunków środowiska przyrodniczego. Zależność pomiędzy wybranymi czynnikami geograficznymi a społeczno-ekonomicznymi, ukazuje wpływ walorów naturalnych danego obszaru na aktywność gospodarczą jednostek i człowieka. Rozmieszczenie działalności gospodarczych w przestrzeni ma swoje odzwierciedlenie w terytorialnym zróżnicowaniu elementów środowiska przyrodniczego. Możliwości oraz indywidualność obszarów kształtowana jest pod wpływem wybranych czynników geograficznych. Z jednej strony niekorzystne warunki środowiskowe wpływają na konieczność ponoszenia znacznie większych nakładów inwestycyjnych i produkcyjnych, z drugiej niektóre elementy środowiska naturalnego jednocześnie mogą utrudniać rozwój poszczególnych działalności i ułatwiać podejmowanie innych aktywności.

Obszar gminy Łapy charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem terenu. Jest to obszar pofałdowanej wysoczyzny morenowej urozmaiconej licznymi wzgórzami moren czołowych, pagórkami i równinami torfowymi, w którą głęboko wcina się szeroka i płaska dolina rzeki Narew, w znacznym stopniu zatorfiona i zabagniona¹.

Gmina Łapy położona jest w obrębie trzech mezoregionów tj. Wysoczyzny Wysokomazowieckiej, Doliny Górnej Narwi i Wysoczyzny Białostockiej (fragment obszaru wschodniej części gminy). Powyższe jednostki fizyczno-geograficzne wchodzi w skład wielkiego makroregionu, jakim jest Nizina Północnopodlaska.

Na terenie gminy, spośród surowców mineralnych, występują jedynie surowce okruskowe – kruszywo naturalne drobne i grube (słabej jakości) używane głównie na potrzeby miejscowego budownictwa drogowego i ogólnego.

TABELA 39. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW NA TERENIE GMINY ŁAPY

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
		GMINA		OBSZAR WIEJSKI		OBSZAR MIEJSKI	
		ha	%	ha	%	ha	%
1.	powierzchnia ogólna	12765	100	11551	100	1214	100
2.	Użytki rolne w tym m.in.:	8121	63,62	7667	66,37	454	37,39
2.1.	grunty orne	4992	39,11	4780	41,38	212	17,46
2.2.	sady	26	0,2	24	0,21	2	0,16
2.3.	łąki	1495	11,71	1425	12,34	70	5,77
2.4.	pastwiska	1290	10,11	1147	9,93	143	11,78
2.5.	grunty rolne zabudowane	270	2,11	246	2,13	24	1,98

¹ Podstawowy dokument wykorzystany w tym rozdziale jako źródło informacji to Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łapy z 1999 r. .

3.	lasy	1737	13,61	1684	14,58	53	4,37
4.	grunty pozostałe	2907	22,78	2200	19,05	707	58,24

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych wg. stanu na 31.12.2014 r.

2.4.1. RZEŻBA TERENU

Gmina Łapy to obszar wysoczyzny morenowej urozmaiconej licznymi wzgórzami moren czołowych, pagórkami kemów i równinami torfowymi. Rzędne powierzchni kształtują się w granicach 120-130 m. n.p.m., (w szczytowych partiach wzgórz morenowych osiągają wysokość 150-156 m. n.p.m.). Natomiast rzędne dna doliny Narwi kształtują się w granicach 114,0 - 118,0 m. n.p.m. Podstawowe jednostki morfologiczne w gminie Łapy to: – dolina rzeki Narwi wraz z doliną jej lewostronnego dopływu Awisą, – wysoczyzna morenowa.

Dolina rzeki Narwi stanowi wyraźny akcent w morfologii obszaru gminy - jest szeroka i płaska głęboko wcięta w wysoczyznę (5 – 25 m) w znacznym stopniu zatorfiona, a na niektórych odcinkach zabagniona. Nieznaczny jej spadek (0,12%) powoduje, że rzeka meandruje, a zmieniając koryto tworzy po kilka dróg jednoczesnego przepływu. Na północ od wsi Uhowo i Bokiny w dolinie Narwi wyraźnie zarysowują się wyższe tarasy akumulacyjne zwykle zalesione. Warto dodać, że dolina Narwi w granicach gminy Łapy charakteryzuje się wysokim potencjałem biologicznym środowiska - przede wszystkim środowiska wodno-bagiennego. Wyraźnym elementem geomorfologicznym w obrębie obszaru gminy jest także dolina Awissy. Szeroko i głęboko wcięta dolina rzeki Awissy wraz ze swoimi dopływami znacznie urozmaica morfologicznie południowo-zachodnią część obszaru gminy.

2.4.2. BUDOWA GEOLOGICZNA I SUROWCE MINERALNE

Gmina Łapy położona jest w obrębie dużej jednostki geostukturalnej zwanej wyniesieniem mazursko-podlaskim wchodzącym w skład prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Wgłębna budowa geologiczna obszaru gminy jest słabo rozpoznana. Osady kredy górnej w miejscu usytuowania obszaru gminy zalegają na głębokości 180 - 200 m. i są reprezentowane w jej partiach stropowych przez margle, wapienie z krzemieniami i kredę piszącą. Na rozmytej i zerodowanej powierzchni skał węglanowych kredy górnej zalega kompleks osadów trzeciorzędowych reprezentowanych przez osady oligocenu, w spągu przez mułki pylasto-piaszczyste i piaszczyste ropy oraz drobne piaski kwarcowe, a w partiach wyższych przez piaski kwarcowo-glaukonitowe, czasami ze żwirikami kwarcu, krzemieni i drobnymi fosforytami. Miąższość tych osadów wynosi 75 m. Na urozmaiconej morfologicznie powierzchni osadów oligoceńskich w formie izolowanych płatów zalegają utwory mioceni (miąższość do 20 m) reprezentowane głównie przez piaski kwarcowe, drobnoziarniste, zwykle warstwowane oraz w mniejszym stopniu przez mułki i ropy. Na tym podłożu zalega pokrywa warstwa bardzo zróżnicowanych utworów czwartorzędowych, której miąższość na obszarze gminy wynosi od 180 do ponad 200 m. Dzisiejszą powierzchnię gminy Łapy w większości budują osady stadiału północnomazowieckiego i oprócz glin zwałowych i piasków wodnolodowcowych reprezentowane są także przez utwory lodowcowe moren czołowych i kemów oraz

utwory zastoiskowe. Przestrzenne rozmieszczenie osadów występujących na powierzchni obszaru gminy przedstawia się następująco:

- doliny rzek Narwi i Awissy oraz mniejszych cieków, a także zagłębienia bezodpływowe na wysoczyźnie budują głównie piaszczysto-mułowe osady holocenijskie oraz torfy,
- fragmenty wyższych tarasów akumulacyjnych występujących głównie w północnej części doliny Narwi budują piaszczysto-żwirowe osady rzeczne powstałe w czasie zlodowacenia północnopolskiego;
- współczesną powierzchnię wysoczyznową obszaru gminy Łapy budują głównie gliny zwałowe i piaszczysto-żwirowo-gliniaste utwory lodowcowe związane.

2.4.3. WODY POWIERZCHNIOWE

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Łapy należy do dorzecza Wisły i położony jest w obrębie zlewni rzeki Narwi. Główny układ sieci hydrograficznej na obszarze gminy tworzy rzeka Narew wraz ze swoimi największymi lewobrzeżnymi dopływami tj. Szeroką Strugą i Awissą. Są to rzeki zbierające wody powierzchniowe z całego obszaru gminy. Ponadto obszar gminy jest drenowany licznymi mniejszymi ciekami wodnymi i całym systemem rowów melioracyjnych. Teren gminy jest obszarem bez jeziornym jedynie w jego obrębie znajduje się szereg niewielkich zagłębień bezodpływowych wypełnionych wodą.

2.4.4. ZAGROŻENIA POWODZIOWE

Roczny przebieg wahań stanów wody na rzece Narwi wykazuje dwa okresy wezbrań - wezbrania roztopowe od lutego do pierwszej dekady maja oraz wezbrania na skutek długotrwałych opadów od czerwca do października.

Rzędna zasięgu fali powodziowej rzeki Narwi w granicach obszaru gminy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie podane w m n.p.m. przedstawiają tabela poniżej.

TABELA 40. RZĘDNE LUSTRA FALI POWODZIOWEJ (M. N.P.M.)

MIEJSCE PRZEKROJU	RZĘDNA LUSTRA FALI POWODZIOWEJ
WANIEWO	114,11
IZBISZCZE WÓLKA WANIEWSKA	114,88
KOLONIA TOPILEC	115,43
BACIUTY	116,53
BOKINY	116,90
UHOWO-ŁAPY	118,29
ŁAPY WITY	118,95
ŁAPY PLUŚNIKI	119,39
SURAŻ	120,40

Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Łapy na lata 2004-2011

Do osiedli o potencjalnym zagrożeniu falą powodziową rzeki Narwi na obszarze gminy Łapy zalicza się:

- Uhowo - 118,29 - rzędna fali powodziowej,
- Łapy - 118,24 - rzędna fali powodziowej,
- Łapy Wity - 112,95 - rzędna fali powodziowej,
- Łapy Dębowina - 118,95 - rzędna fali powodziowej.

Stan czystości wód powierzchniowych Stan czystości głównych rzek w gminie Łapy nie jest dobry. Stan czystości głównej rzeki – Narwi od lat nie odpowiada Zarządzeniu 18/71 Prezydium WRN z 27.05.1971 o docelowym przeznaczeniu wód, który przewiduje I klasę czystości. Według danych WIOŚ jeszcze w 1999 r. Narew na obszarze gminy niosła do ujścia Awissy wody klasy II (poniżej III klasy), od 2002 r. w całości są to wody klasy III. Także rzeka Awissa jest coraz bardziej zanieczyszczona. W 2001 r. miała wody III klasy, a w 2003 r. – nieodpowiadające normom.

2.4.5. WODY PODZIEMNE

Złoża wód podziemnych znajdujące się w utworach starszego podłoża (trzeciorzędu, kredy i jury) charakteryzują się niewielką wydajnością. W tej sytuacji głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę pitną i na potrzeby gospodarcze są wody podziemne pochodzące z utworów czwartorzędowych.

Występują one w kilku poziomach wodonośnych²:

- a) poziom wodonośny spągowy (najniższy), dający możliwość uzyskania wydajności ponad 100 m³/godz., przy depresji 3-6 m z nieciągłej przestrzennie warstwy wodonośnej przekraczającej miąższością 50 m - położonej na głębokości poniżej 100 m;
- b) międzymorenowy poziom wodonośny - podstawowe źródło wody na obszarze gminy, reprezentowany przez dwie warstwy wodonośne. Najkorzystniejsze parametry hydrologiczne występują w dolinie rzeki Narwi, gdzie te warstwy łączą się z wodami poziomu przypowierzchniowego tworząc miąższość warstwy wodonośnej ponad 30 m, z której uzyskać można wydajność ponad 100 m³/godz.. Na wysoczyźnie miąższość obu warstw przy zachowaniu ciągłego rozprzestrzeniania wynosi 1020 m., a wydajność 10-70 m³/godz.

Duże zróżnicowanie wydajności spowodowane jest różnicami w miąższości warstwy wodonośnej oraz stanem technicznym poszczególnych ujęć wody. Generalnie, wydajności są duże i pokrywają istniejące zapotrzebowanie. Studnie wiercone ujmują z reguły wody z głębokości 15-30 m. p.p.t.

W gminie Łapy występują trzy zasadnicze obszary o różnych warunkach występowania wód gruntowych:

- obszary dolinne będące strefami koncentracji wód powierzchniowych i gruntowych. Wody tworzą tu jeden poziom w utworach akumulacji rzecznej lub bagiennej i stanowią zwierciadło wody o charakterze swobodnym. Zalegają zazwyczaj płycej niż 1 m. p.p.t. Tereny te są niekorzystne dla lokalizacji

² Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Łapy na lata 2004-2011

budownictwa m. in. z uwagi na występowania wody gruntowej w poziomie posadowienia budynków;

- obszary wysoczyznowe o ciągłym zwierciadle wody zalegającym w utworach łatwo przepuszczalnych (piaszczystych) podścielanych na różnych głębokościach utworami trudno przepuszczalnymi (glinami). Głębokość występowania wód gruntowych uzależniona jest od intensywności opadów atmosferycznych oraz od głębokości zalegania glin zwałowych. Przeważnie zwierciadło wody znajduje się płycej niż 2 m. p.p.t. a więc w poziomie posadowienia budynków, dotyczy to głównie lokalizacji samego m. Łapy. Lokalnie na terenach takich form piaszczystych jak kemy; wzgórze i pagóry wody te zalegają nawet głębiej niż 10 m. p.p.t.;
- obszary wysoczyznowe zbudowane z utworów trudno przepuszczalnych - wody na tych terenach występują pod warstwą glin zwałowych tworząc zwierciadło o charakterze napiętym nie posiadającym jednolitego i ciągłego poziomu, zależna jest od głębokości zalegania piaszczystych przewarstwień w glinie.

Gmina Łapy należy do grupy obszarów o ograniczonych, lokalnie dobrych zasobach wód podziemnych - jednostkowe zasoby wód podziemnych w m³/24 ha/km² wynoszą od 50 - 200 (do 2.318 l/s/km²).

Stan zasobów wód podziemnych według dokumentacji hydrogeologicznych przyjętych w starostwie powiatowym w Białymstoku w gminie Łapy w 2003 roku wynosił 1734 m³/h.

Zaopatrzenie ludności w dobrą wodę pitną powinno odbywać się na bazie ujęć wód z poziomu międzymorenowego względnie spągowego. Zasoby wód podziemnych a także i powierzchniowych nie powinny powodować ograniczenia w rozwoju gospodarczym gminy.

Badania jakości wód podziemnych prowadzone przez WIOŚ w Białymstoku i PIG odbywają się tylko na studni wierconej w Łapach. W latach 1998-2001 miała ona wodę wysokiej czystości (Ib), niestety jakość uległa pogorszeniu w roku 2002 do średniej (II), co oznacza konieczność uzdatniania.

2.4.6. GLEBY

W podziale byłego województwa białostockiego na regiony glebowo-rolnicze (11 regionów wg IUNG Puławy - 1988 r.) obszar gminy Łapy położony jest w obrębie trzech regionów tj.: Brańsko-Tykocińskiego, Nadnarwiańskiego i Zabłudowskiego.

- **Region Brańsko-Tykociński** - obejmuje tereny położone na zachód od doliny Narwi. Jest to dominująca część obszaru gminy charakteryzująca się najlepszymi glebami w skali dawnego województwa białostockiego.
- **Region Nadnarwiański** - obejmuje tereny doliny Narwi, która z uwagi na swój unikalny ekosystem wodno-bagienny i bardzo wysoki potencjał biotyczny o charakterze naturalnym została objęta statusem ochronnym w formie Narwiańskiego Parku Narodowego. Użytki zielone (łąki i pastwiska), które wykorzystywane są rolniczo znajdują się wyłącznie w strefie brzegowej doliny.
- **Region Zabłudowski** - obejmuje tereny położone na wschód od doliny Narwi. Jest to niewielka część obszaru gminy charakteryzująca się stosunkowo korzystnymi warunkami przestrzeni produkcji rolnej.

Skalą macierzystą gleb obszaru gminy są utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków, lokalnie

pyłów oraz w dolinach i zagłębieniach namulów, torfów i piasków rzecznych. Stąd też pod względem składu mechanicznego gleby obszaru gminy zaliczane są do glin lub piasków gliniastych względnie słabo gliniastych na glinie oraz piasków słabo gliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych.

Gleby gminy Łapy charakteryzują się stosunkowo małym zróżnicowaniem. Podstawowe typy gleb występujących w obrębie terenów wysoczyznowych w gminie Łapy to:

- gleby pseudobielicowe (A) wytworzone z piasków gliniastych i gliniasto-pylastych podścielonych płytko i średnio głęboką gliną. Większe kompleksy tych gleb występują w części zachodniej gminy między wsią Płonka Kozły, a Łupianką Nową na południe od Płonki Kościelnej i w okolicy wsi Gąsówka Skwarki oraz w części południowej gminy w okolicy Łapy Łynki, Łapy Dębowina, Gąsówka Oleksin i Daniłowo Duże;
- gleby brunatne wyługowane i kwaśne (Bw) zajmujące większe powierzchnie w części północnej i południowej gminy;
- gleby brunatne właściwe (B) zajmujące znaczną powierzchnię w okolicy wsi Uhowo oraz niewielkie powierzchnie głównie w południowej części gminy;
- gleby piaskowe różnych typów genetycznych (bielicowe, rdzawe, brunatne kwaśne) (AB) zajmujące znaczne powierzchnie na obszarze wysoczyznowym całej gminy koncentrując się głównie w części środkowej i południowej gminy;
- czarne ziemie o bardzo małym zasięgu powierzchniowym występują na południe od miasta Łapy, a także lokalnie w części zachodniej i wschodniej gminy. W obrębie doliny Narwi, Awissy, Szerokiej Strugi i innych mniejszych cieków oraz w zagłębieniach (obniżeniach) terenowych występują gleby mułowo – torfowe, gleby torfowe i murszowo-torfowe, gleby murszowo-mineralne i lokalnie mady.

2.4.7. LASY

Według podziału Polski na regiony (krainy) przyrodniczo-leśne, gmina Łapy leży w Krainie Mazursko-Podlaskiej, zaliczanej do Dzielnic Niziny Mazowiecko-Podlaskiej jej lasy charakteryzują się występowaniem siedlisk lasowych, borów świeżych i grądów (od strony administracyjnej lasy gminy Łapy należą do Nadleśnictwa Rudka).

TABELA 41. POWERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	UŻYTKOWANIE GRUNTÓW	
		OBSZAR MIEJSKI	GMINA
		ha	ha
1	POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH - OGÓLEM	67	1747,20
	<i>w tym PUBLICZNE</i>	1	37,20
	<i>w tym PRYWATNE</i>	66	1710,00
2	POWIERZCHNIA LASÓW - OGÓLEM	67	1747,02
	<i>w tym PUBLICZNE</i>	1	37,02
	<i>w tym PRYWATNE</i>	66	1710
3	LESISTOŚĆ	5,5%	13,7%

Lasy występujące na terenie gminy Łapy, poza lasami położonymi w dolinie Narwi objętej statusem Parku Narodowego, zaliczone są do lasów grupy II - gospodarczej. Stąd też z punktu widzenia gospodarczego podstawową funkcją tych lasów jest produkcja surowca drzewnego na potrzeby gospodarcze kraju oraz potrzeby własne miejscowej ludności.

Należy podkreślić, że gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o ustalenia planów urządzania lasów. W najbliższej przyszłości wystąpi konieczność opracowania nowej generacji takich planów.

Należałoby wnioskować, aby plany te uwzględniały w większym stopniu niż dotychczas następujące postulaty:

- ochrony ekologicznych wartości siedlisk,
- zwiększania różnorodności biologicznej ekosystemu leśnego,
- obejmowania lasów formą ochronną (wskazania do uznania za rezerwat przyrody, użytek ekologiczny, zespół przyrodniczo-krajobrazowy itp.),
- udostępniania i zagospodarowania turystycznego lasów,
- ochrony różnorodności krajobrazowej i kształtowania walorów estetycznych kompleksów leśnych, ich enklaw i obrzeży oraz tras udostępnianych dla ruchu.

2.4.8. OBSZARY I OBIEKTY PODLEGAJĄCEJ SZCZEGÓLNEJ OCHRONIE

Na terenie gminy Łapy znajduje się obszar Narwiańskiego Parku Narodowego wraz z jego strefą ochronną (otuliną), obejmujący rozległą zabagnioną pozostawioną w naturalnym stanie dolinę Narwi, odznaczającą się rozbudowanym systemem koryt rzecznych, dużym bogactwem szaty roślinnej i fauny oraz wysokimi walorami naukowo-dydaktycznymi i turystycznymi.

Narwiański Park Narodowy został powołany na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 1996 roku. Jego granica przecina obszar dwóch powiatów (białostockiego i wysokomazowieckiego) i siedmiu gmin (Choroszcz, Tykocin, Turośń Kościelna, Suraż, Łapy, Kobylin-Borzymy, Sokoły). Park obejmuje 6.810 ha obszaru doliny Narwi pomiędzy Surażem a Rzędzianami - dlatego 98% powierzchni to grunty silnie uwilgotnione, stale lub okresowo podtapiane. Zdecydowana większość - około 5500 ha to nieużytki, pozostałe grunty to wody, łąki i pastwiska. Park położony jest w większości na gruntach prywatnych, sporym problemem jest duże rozdrobnienie własności - jest tu około 12.000 działek, z czego zaledwie 30% to własność Skarbu Państwa.

W gminie Łapy blisko połowa obszaru stanowi NPN - 45%, Narwiański Park Narodowy jest niewątpliwie największą atrakcją turystyczną regionu oraz wielką szansą na dynamiczny rozwój turystyki. Z drugiej strony tak duża powierzchnia obszaru gminy objęta ochroną ścisłą z wszystkimi rygorami związanymi z ochroną przyrody w parkach narodowych może być także barierą rozwoju.

Oprócz Narwiańskiego Parku Narodowego, na obszarze gminy Łapy obecne są także obszary chronione objęte europejską siecią obszarów chronionych NATURA 2000. Podkreśla to, jakość środowiska przyrodniczego, rozpoznawalną na skalę europejską. Obszar podlega ochronie zarówno w ramach Dyrektywy Ptasiej, jak i Dyrektywy Siedliskowej. W gminie Łapy 53% powierzchni objętej jest ochroną Natura 2000.

Tereny chronione w ramach sieci Natura 2000 w gminie Łapy możemy zaliczyć do następujących obszarów:

- Bagienna Dolina Narwi o łącznej powierzchni 23.471,09 ha - chroniona na mocy Dyrektywy Ptasiej;
- Ostoja w Dolinie Górnej Narwi o łącznej powierzchni 19.090,18 ha - chroniona na mocy Dyrektywy Siedliskowej;
- Dolina Górnej Narwi o łącznej powierzchni 18.384,10 ha – chroniona na mocy Dyrektywy Ptasiej.

2.4.9. POZIOM AZBESTU

Wśród grupy zjawisk negatywnych w sferze środowiskowej przeanalizowano istniejące zasoby obiektów budowlanych (w tym mieszkalnych) w Mieści i Gminie Łapy pod względem ich potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko. Wyroby azbestowe znajdujące się na terenie gminy stanowią duże zagrożenie dla środowiska oraz życia ludzkiego. Według danych Urzędu Miejskiego w Łapach łącznie do końca 2016r. usunięto 507 604 kg azbestu, z czego 197 273 kg w mieście Łapy a 310 331 kg z obszarów. Obecnie na terenie gminy pozostało jeszcze 660 078 kg azbestu do unieszkodliwienia. Zdecydowana jego część znajduje się na terenach wiejskich Gminy Łapy.

TABELA 42. POZIOM AZBESTU NA TERENIE MIASTA I GMINY ŁAPY – WG. STANU NA KONIEC GRUDNIA 2016 ROKU

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	ILOŚĆ AZBESTU POZOSTAŁA DO UNIESZKODLIWIENIA [WKG]	ILOŚĆ AZBESTU POZOSTAŁA DO UNIESZKODLIWIENIA [WKG] przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki analitycznej
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	660 078	30,20
MIASTO	15451	89159	5,8
OBSZAR WIEJSKI:	6380	570 922	89,49
BOKINY	283	30041	106,15
DANIŁOWO DUŻE	222	109576	493,59
DANIŁOWO MAŁE	60	0	0,00
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	1936	18,62
GĄSÓWKA OSSE	370	0	0,00
GĄSÓWKA SKWARKI	257	54769	213,11
GĄSÓWKA SOMACHY	56	2420	43,21

GĄSÓWKA STARA	500	8832	17,66
ŁAPY - KOŁPAKI	95	0	0,00
ŁAPY - KORCZAKI	58	1320	22,76
ŁAPY - PLUŚNIKI	135	0	0,00
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	8800	29,93
ŁAPY ŁYNKI	183	9360	51,15
ŁAPY-DĘBOWINA	475	8107	17,07
ŁUPIANKA NOWA	75	9473	126,31
ŁUPIANKA STARA	460	270463	587,96
PŁONKA KOŚCIELNA	416	20315	48,83
PŁONKA KOZŁY	139	1980	14,24
PŁONKA MATYSKI	67	0	0,00
PŁONKA STRUMIANKA	305	10956	35,92
ROSZKI WŁODKI	68	0	0,00
ROSZKI WODŹKI	150	3450	23,00
UHOWO	1478	19124	12,94
WÓLKA WANIEWSKA	130	0	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej

2.5. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

2.5.1. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Edukacja jest bardzo ważnym elementem polityki społecznej w gminie, a instytucje oświatowe nie tylko pełnią rolę edukacyjną, ale także wychowawczą. W związku z tym są bardzo ważnymi instytucjami w kontekście podejmowanych działań rewitalizacyjnych, nawet, jeśli same placówki miałyby nie zostać włączone do obszaru objętego rewitalizacją, niezmiennie będą funkcjonalnie powiązane z takimi obszarami, poprzez swoich uczniów, którzy na wyznaczonych obszarach mieszkają. Na terenie Miasta i Gminy Łapy funkcjonuje 16 placówek edukacyjnych. W skład placówek wchodzi przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego.

TABELA 43.

PLACÓWKI OŚWIATOWE NA TERENIE GMINY ŁAPY

RODZAJ	LICZBA	ORGAN PROWADZĄCY
PRZEDSZKOLA	2	GMINA ŁAPY
SZKOŁY PODSTAWOWE	7	GMINA ŁAPY (W TYM 1 PROWADZONA PRZEZ PARAFIĘ ŚW. KRZYŻA W ŁAPACH)
GIMNAZJA	4	GMINA ŁAPY (W TYM 1 PROWADZONE PRZEZ STOWARZYSZENIE ŁAPSKI OGÓLNIAK)
SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE	2	POWIAT BIAŁOSTOCKI
CENTRUM KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO	1	POWIAT BIAŁOSOTCKI

Źródło: Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Łapy za lata 2010-2015, Informacje o realizacji zadań oświaty i wychowania w jednostkach prowadzonych przez Powiat Białostocki w latach 2010-2014

W latach 2012-2014 została zrealizowana inwestycja związana z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej – obejmująca i.in. termomodernizację budynków:

- budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Łapach;
- budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Łapach;
- budynku Zespołu Szkół nr 1 w Łapach
- budynku Zespołu Szkół w Płonce Kościelnej;
- budynku Szkoły Podstawowej w Daniłowie Dużym;
- budynku Przedszkola nr 1 w Łapach;
- budynku Przedszkola nr 2 w Łapach;

Docelowo na terenie Gminy Łapy została wykonana termomodernizacja w sumie 10 budynków użyteczności publicznej, oprócz szkół inwestycja została zrealizowana także w: budynku Wiejskiego Domu Kultury Łapy Szolajdy w Łapach Dębownie; budynku Wiejskiego Domu Kultury w Płonce Kościelnej; budynku Wiejskiego Domu Kultury w Uhowie.

Realizacja inwestycji była możliwa dzięki realizacji projektu pt. „Termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej na terenie Stowarzyszenia Gmin Górnej Narwi”. współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Spójności – jego bezpośrednim beneficjentem było Stowarzyszenie Gmin Górnej Narwi.

Natomiast w roku 2016 została zrealizowana termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Uhowie. Inwestycja została zrealizowana w ramach projektu pt. "Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Uhowie" realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V Gospodarka niskoemisyjna Działanie 5.3 Efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej Poddziałanie 5.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych w tym budownictwo komunalne. Realizowany projekt dotyczył termomodernizacji budynku szkolnego i obejmował: prace ogólnobudowlane, wymianę instalacji c.o., montaż rekuperatorów ściennych (miejscowych), prace w zakresie robót elektrycznych: wymianę instalacji odgromowej i montaż punktów oświetleniowych na zewnątrz. Celem bezpośrednim projektu jest wzrost oszczędności energii w budynku i redukcja emisji CO₂. Do celów społecznych należy natomiast podniesienie jakości infrastruktury publicznej dzięki zwiększeniu komfortu termicznego w obiekcie.

Podsumowując większość budynków szkół stanowiących infrastrukturę oświatową na terenie Miasta i Gminy Łapy, dla których organem prowadzącym jest Gmina Łapy została poddana termomodernizacji. Pozostałe dwa obiekty, tj. budynek Gimnazjum nr 1 - inwestycja modernizacji realizowana była w 2003 r. i Szkoła Podstawowa w Łupiance – wymaga termomodernizacji.

Infrastrukturę i wyposażenie poszczególnych jednostek oświatowych przedstawia tabela..

TABELA 44. INFRASTRUKTURA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY ŁAPY

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 W ŁAPACH IM. ŚW. JANA PAWŁA II UL. POLNA 9, ŁAPY, LOKALIZACJA: UL. POLNA 9	
LICZBA SAL	25
RODZAJ PRACOWNI	Szkoła dysponuje 25 salami lekcyjnymi. Wszystkie pracownie wyposażone są w projektory multimedialne (ekran, głośniki i dostęp do Internetu), komputery stacjonarne i w większości mobilne w tym: – 11 pracowni edukacji wczesnoszkolnej, – 2 pracownie informatyczne: I.B.M oraz Mackintosh, – przyrodnicza z wyposażeniem pomocy naukowych z geografii i biologii (mikroskopy, preparaty, mapy, plansze), – 2 pracownie języka angielskiego z multiprojektorem, – pracownia matematyczna, – pracownia historyczna, – 3 pracownie języka polskiego, – pracownia muzyczna – pianino, nagłośnienie, – pracownia plastyczno-techniczna: piec ceramiczny, sztalugi, ramy, z mini zapleczem – woda bieżąca, umywalka, – gabinet logopedyczny i do prowadzenia zajęć metodą Tomatisa, – 2 gabinety do zajęć rewalidacji indywidualnej, – sala z wyposażeniem kuchennym (kuchenka, naczynia itp.) dla uczniów klas specjalnych do nauki podstawowych czynności życiowych, – Multimedialne Centrum Informatyczne (biblioteka +czytelnia), księgozbiór 17 tys. woluminów, bogaty księgozbiór podręczny, pełny zestaw lektur, bogactwo lektur popularnonaukowych oraz 10 komputerów, tablica multimedialna, X BOX ONE zestaw do gier zręcznościowych na dużym telebimie (52”), – sala gimnastyki korekcyjnej z możliwością prowadzenia zajęć z terapii sensorycznej (zawiesia + belka podsufitowa), – pracownia katechetyczna + izba pamięci patrona Św. Jana Pawła II, – sala relaksacyjna – „Radosna Szkoła”.
BAZA I INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA	– 2 pracownie informatyczne – w całej szkole jest dostęp do sieci WI-Fi, – e-dziennik, – strona internetowa szkoły.
INFRASTRUKTURA	– sala gimnastyczna (ok. 400m ² powierzchni), 3 rozbieralnie i 2

SPORTOWA	– pomieszczenia z natryskami, – boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni poliuretanowej, – bieżnia o nawierzchni żuźlowej, – skocznia do skoku w dal, – mini sala gimnastyczna przystosowana do prowadzenia zajęć terapii sensorycznej (ok. 120m²), – boisko asfaltowe.
PLAC ZABAW	Szkoła posiada plac zabaw ok. 500 m ² o bezpiecznej, trawiastej powierzchni. Wyposażenie: huśtawka, karuzela, równoważnia, bujaki na sprężynach, labirynt, mini ścianka wspinaczkowa, zjeżdżalnia, piaskownica, stolik z ławkami.
ŚWIETLICA	Świetlica pracuje od 6.30 do 08.00 i od 11.30 do 16.30 w pomieszczeniu o pow. ok. 70 m ² + zaplecze. Świetlica wyposażona jest w telewizor, DVD i projektor multimedialny.
POSIŁKI	Szkoła zapewnia posiłki, które są wydawane na 2 przerwach obiadowych. Szkoła posiada własną kuchnię.
SZATNIA	Indywidualne szafki uczniów.
MONITORING	Wewnętrzny i zewnętrzny
OGRODZENIE	Plac szkolny jest ogrodzony
ZAJĘCIA DODATKOWE	– sportowe (koszykówka i piłka nożna), – rozwijające zainteresowania i uzdolnienia: zespół wokalny, zajęcia plastyczne, zespół muzyczno-taneczny „Wesołe nutki”, zajęcia szachowe, klub wolontariatu, – koła przedmiotowe (polonistyczne, historyczne, przyrodnicze, matematyczne, językowe, informatyczne), – inne koła (biblioteczno-czytelnicze, misyjne), – zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, – zajęcia specjalistyczno-terapeutyczne: korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rewalidacji indywidualnej, trening umiejętności społecznych, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia logopedyczne, zajęcia prowadzone metodą Tomatisa.
DZIAŁALNOŚĆ DODATKOWA	Od 10 lat funkcjonuje Stowarzyszenie „Szkoła Bez Barrier w Łapach”. Główny cel statutowy, to różnorodna pomoc szkole, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów niepełnosprawnych. Stowarzyszenie na potrzeby szkoły pozyskało kilkaset tysięcy złotych. Współpraca szkoły ze Stowarzyszeniem Polek na Emigracji w Londynie, które w ciągu kilku lat przekazało kwotę ok. 120 tys. zł. na urządzenie biblioteki i czytelni. Aktywna Rada Rodziców – liczne uczestnictwo w szkolnych imprezach np.: święto szkoły, biegi uliczne, festyny rodzinne, spotkania opłatkowe, koncerty, przedstawienie jasełkowe (rodzice – dzieciom), udział rodziców w poprawie bazy szkoły.
GIMNAZJUM NR 1 W ŁAPACH UL. MATEJKI 19 , 18-100 ŁAPY	
LICZBA SAL	31
RODZAJ PRACOWNI	– 3 pracownice komputerowe (2 Apple, 1 PC), – 10 pracownicy językowych: 4 pracownice języka angielskiego, 5 pracownicy języka polskiego, 1 pracownia języka niemieckiego.

	- 1 pracownia muzyczna - 1 pracownia katechetyczna, - 1 pracownia WOS, - 5 pracowni matematycznych, - 2 pracownie biologiczne (mikroskopy i zestawy preparatów mikroskopowych, lupy, modele budowy wewnętrznej człowieka, szkielety człowieka, modele czaszki człowieka, szkieletów ptaka, konia, kręgowców, budowa skrzydła ptaka, plansze tematyczne, foliogramy, książki, albumy o roślinach i zwierzętach, filmy edukacyjne, preparaty stałe zatopione w pleksi, np. rozwój sosny, rozwój żaby, skala porostowa, modele ucha, oka, skóry i serca człowieka), - 2 pracownie geograficzne (22 nowe mapy Polski, świata i poszczególnych kontynentów, atlasy 40 szt., 15 map świata format A2, 3 duże globusy, 10 globusów małych, 2 globusy czarne do ćwiczeń, zestawy dydaktyczne do nauczania astronomicznych podstaw geografii- Oświetlenie Ziemi, multimedialna baza wiedzy, 10 plansz tematycznych, pomoce książkowe: słowniki geograficzne Flisa, słownik geologii dynamicznej, puzzle Polski, zbiór skał, zbiór skamieniałości, profile glebowe, 3 stojaki do map), - 2 pracownie fizyczne (2 projektory multimedialne, tablica interaktywna, zestawy doświadczalne uczniowskie z mechaniki (4 szt.), kinematyki (4 szt.), magnetyzmu (10 szt.), elektrostatyki i prądu elektrycznego (11 szt.), optyki (12 szt.), 2 maszyny elektrostacyjne, pompa próżniowa, generator Van de Graaffa, regulowane zasilacze prądu stałego i przemiennego, mierniki prądowe, generatory akustyczne, wagi laboratoryjne tradycyjne oraz cyfrowe, dynamometry, falownice. Pracownia fizyczna posiada wszystkich pomoce naukowe niezbędne do przeprowadzania 14 obowiązkowych doświadczeń, jakie uczeń w trakcie nauki w gimnazjum powinien przeprowadzić samodzielnie, w grupach lub przy udziale nauczyciela), - 2 pracownie historyczne, - 1 pracownia chemiczna (dygestorium -przeszklona komora o kształcie dużej szafy, zaopatrzona w wydajny wentylator wydmuchujący z niej powietrze poza teren laboratorium, rzutnik multimedialny z dostępnymi programami multimedialnymi do nauki chemii, e-podręczniki, e-zbiory zadań, multimedialny układ okresowy pierwiastków, multimedialne materiały prezentacyjne: multibooki, filmy, nagrania, prezentacje Power Point, aplikacje, gry edukacyjne, odczynniki chemiczne, niezbędny sprzęt i szkło laboratoryjne do przeprowadzania doświadczeń i pokazów, waga laboratoryjna, modele chemiczne do tworzenia cząsteczek związków chemicznych i modelowania równań chemicznych, plansze edukacyjne, układy okresowe pierwiastków w postaci map), - 1 pracownia plastyczna.
BAZA I INFRASTRUKTURA	- 3 pracownie informatyczne, - laptopy w każdej pracowni,

INFORMATYCZNA	– projektory multimedialne, – wysokonakładowe drukarki sieciowe, – tablice interaktywne, – sieć WI-FI umożliwiająca dostęp do Internetu w budynku szkolnym. Dostęp do Internetu jest wykorzystywany podczas zajęć edukacyjnych obowiązkowych oraz dodatkowych. Sieć jest zabezpieczona hasłem, – elektroniczny dziennik, – aktywna strona internetowa oraz profil na FB.
INFRASTRUKTURA SPORTOWA	– hala sportowa o powierzchni 598 m² – sala gimnastyczna o powierzchni 162 m² – sala gimnastyczna o powierzchni 108 m² Sale posiadają kompletne wyposażenie do gier zespołowych, treningów lekkoatletycznych oraz gier i zabaw ruchowych, m.in. aerobiku tenisa stołowego. Uczniowie mogą korzystać z 6 szatni sportowych z sanitariatami (z czego 2 posiadają natryski). Duża sala gimnastyczna posiada nowoczesny system nagłośnieniowy i oświetleniowy, w ubiegłym roku została wyremontowana, uzyskała nowe kolory ścian, odnowiono sufit, zainstalowano rolety okienne i poprawiono system wentylacji – stadion lekkoatletyczny składający się z boiska piłkarskiego z trawą naturalną oraz dwutorowej bieżni z podłożem poliuretanowym o długości 150 m, – boisko ze sztuczną nawierzchnią do piłki nożnej, tzw. Orlik, – asfaltowe boisko do piłki ręcznej, na którym znajdują się także boisko do koszykówki i kort do tenisa ziemnego, – trzyporowa bieżnia z nawierzchnią poliuretanową o długości 60 m, – skocznia w dal z rozbiegiem z nawierzchnią poliuretanową, – pole do rzutni kulą.
PLAC ZABAW	Szkoła nie posiada placu zabaw. Na terenie szkoły znajdują się natomiast tereny zielone.
ŚWIETLICA	W szkole funkcjonuje świetlica. Uczniowie przebywający w niej korzystają z prasy, czasopism, gier edukacyjnych oraz dostępu do komputerów.
POSIŁKI	Szkoła zapewnia posiłki, które są wydawane na 2 przerwach obiadowych. Szkoła posiada własną kuchnię.
SZATNIA	Indywidualne szafki uczniów oraz szatnia obsługiwana przez personel szkoły.
MONITORING	Wewnętrzny i zewnętrzny.
OGRODZENIE	Plac szkolny jest ogrodzony. Po zmroku teren szkoły jest oświetlony.
ZAJĘCIA DODATKOWE	– koła przedmiotowe i zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, angielskiego, niemieckiego, matematyki, biologii, fizyki, geografii, historii, WOS'u, chemii, informatyki, plastyki, – inne koła: liturgiczne, Ligi Morskiej i Rzecznej Koło Misyjne, wolontariat, szachowe, – zajęcia przygotowujące do egzaminu gimnazjalnego, – zajęcia terapeutyczne, – trzeci język obcy– język hiszpański, – zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia: zespół teatralno –

	kabaretowy „Na Forum”, Szkolne Koło Caritas, zespół wokalny, „Gimzетка”, – zajęcia sportowe, UKS „Łapa”.
DZIAŁALNOŚĆ DODATKOWA	W Gimnazjum nr 1 im. ppłk. Stanisława Niłskiego-Łapińskiego działa Stowarzyszenie „Szansa dla Gimnazjum w Łapach”, skupiające nauczycieli, rodziców i innych ludzi dobrej woli. Stowarzyszenie od 2010 r. posiada status Organizacji Pożytku Publicznego. Starania członków i sympatyków stowarzyszenia sprawiają, iż szkoła wzbogaca się o pomoce dydaktyczne i wyposażenie niezbędne w procesie kształcenia i wychowania. Pomagamy uczniom będącym w trudnej sytuacji materialnej, fundujemy paczki świąteczne oraz obiady, nagradzamy gimnazjalistów szczególnie wyróżniających się w nauce, organizujemy wycieczki. Dzięki projektom finansowanym przez stowarzyszenie w naszej szkole odbył się Festiwal Nauki, Festiwal Teatrów Szkolnych oraz wyjazdy na basen w ramach projektów „Pływać każdy może”.
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 W ŁAPACH IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA UL. PIĘKNA 17, 18-100 ŁAPY	
LICZBA SAL	17
RODZAJ PRACOWNI	– 6 pracowni edukacji wczesnoszkolnej, wyposażonych w projektory multimedialne z systemami nagłaśniającymi, drukarki atramentowe, – 2 pracownie polonistyczne, wyposażone w projektor multimedialny z systemem nagłaśniającym, – pracownia matematyczna, wyposażona w projektor multimedialny z systemem nagłaśniającym, – 2 pracownie języka angielskiego, wyposażone w tablicę interaktywną z projektorem i systemem nagłaśniającym lub telewizor i zestaw kina domowego, – pracownia historyczno-plastyczno-muzyczna, wyposażona w pianino, – pracownia katechetyczna, wyposażona w projektor multimedialny z systemem nagłaśniającym, – pracownia przyrodnicza wyposażona w projektor multimedialny z systemem nagłaśniającym, pracownia posiada zaplecze, – pracownia informatyczna z zapleczem, wyposażona w: 20 stanowisk z komputerami stacjonarnymi, 6 notebooków, wizualizer Lumix, projektor Benq, zestaw do testowania uczniów z 26 pilotami, drukarka laserowa HP, skaner HP Scanjet 3800, drukarka laserowa Samsung, serwer SBS.
BAZA I INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA	– pracownia informatyczna, – laptopy dla nauczycieli, – 25 notebooków Acer Aspire, – wizualizer Lumix, – projektory multimedialne, – zestaw do testowania uczniów z 26 pilotami, – drukarka laserowa HP i Samsung, – tablica interaktywna z rzutnikiem i systemem nagłaśniającym, – skaner HP Scanjet 3800,

	– serwer SBS 2003, – sieć WI-FI umożliwiająca dostęp do Internetu w całym budynku szkolnym. Dostęp do Internetu jest wykorzystywany podczas zajęć edukacyjnych obowiązkowych oraz dodatkowych. Sieć jest zabezpieczona hasłem.
INFRASTRUKTURA SPORTOWA	– sala gimnastyczna wraz z zapleczem (2 przebieralnie, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, magazynek), – boisko wielofunkcyjne o nawierzchni polipropylenowej na podłożu betonowym, o wymiarach 22 x 44 metry. Zbudowane w całości z modułów w kolorach czerwonym i niebieskim, zawiera następujące pola do gier: boisko do piłki ręcznej, 2 boiska do koszykówki, pole gry do tenisa, pole gry do piłki siatkowej. Na stałe posiada wyposażenie do piłki ręcznej i koszykówki - bramki i kosze oraz możliwość zamontowania słupków do siatkówki i tenisa ziemnego. Całość została otoczona 4-metrową siatką. Na teren boiska można dostać się jedynie przechodząc przez zamontowaną furtkę. – boisko asfaltowe do gry w piłkę siatkową, – bieżnia.
PLAC ZABAW	W 2012 roku otwarto plac sportu i rekreacji „Bocianowo”, usytuowany na terenie zielonym szkoły. Plac sportu i rekreacji tworzą następujące elementy: zestaw Atlas, zestaw sprawnościowo- wspinaczkowy, drabinka pozioma do ćwiczeń sprawnościowych, trap ruchomy 2 belkowy, piramida stożkowa, huśtawka wagowa przeznaczona dla 2 dzieci, huśtawka podwójna jednomiejscowa.
ŚWIETLICA	W szkole funkcjonuje świetlica od 7.00 do 16.00. Nauczyciele świetlicy zapewniają opiekę nad wychowankami, prowadzą zajęcia plastyczne, konstruktorskie, wychowawcze, sportowe, rozwijające talenty. W świetlicy jest prowadzony program edukacji informatycznej „MegaMisja”, organizowany przez Fundację Orange.
POSIŁKI	Szkoła zapewnia posiłki, które są wydawane na 2 przerwach obiadowych. Szkoła posiada własną kuchnię.
SZATNIA	Indywidualne szafki uczniów.
MONITORING	Wewnętrzny i zewnętrzny.
OGRODZENIE	Szkoła jest ogrodzona ze wszystkich stron, przed szkołą znajduje się bramka i dwie bramy wjazdowe.
ZAJĘCIA DODATKOWE	– zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej: zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, usprawniające funkcje rozwojowe dziecka, – zajęcia wyrównujące wiedzę: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z edukacji wczesnoszkolnej, z języka angielskiego, zajęcia z języka polskiego dla ucznia przybyłego z zagranicy, konsultacje z języka polskiego, konsultacje z matematyki, – gimnastyka korekcyjna, – zajęcia wychowania do życia w rodzinie, – zajęcia z religii, – zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów: zajęcia rozwijające wiedzę „Chcę wiedzieć więcej” i „Więcej umiem, więcej wiem”, kółko przyrodnicze, kółko historyczne, kółko matematyczne, artystyczne, haftu krzyżykowego, języka angielskiego, języka polskiego, zajęcia przygotowujące do konkursu

	przyrodniczego, zajęcia czytelnicze „Wokół książki”, zajęcia sportowe, sportowo- rekreacyjne, liturgiczno-sportowe, taneczne, zbiórki gromady zuchowej, 7 Wodna Drużyna Harcerska „Szara Szekla”, zajęcia szkolnego koła Ligi Morskiej i Rzecznej, zajęcia szkolnego koła Caritasu, zajęcia chóru.
DZIAŁALNOŚĆ DODATKOWA	Stowarzyszenie Edukacyjne „Łapska Dwójka” przy Szkole Podstawowej nr 2 w Łapach powstało w 2012 roku, skupiając w swych szeregach chętnych nauczycieli. Głównym celem jest prowadzenie działalności edukacyjnej, kulturalnej i sportowej, w szczególności na rzecz dzieci i młodzieży; a także wspieranie dzieci i młodzieży oraz ich rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez organizowanie cyklu spotkań z ciekawymi ludźmi "Człowiek z pasją", kursu języka niemieckiego dla dzieci, corocznej edycji Dnia Bezpiecznego Internetu, zajęć dla dzieci w czasie ferii zimowych i letnich, działań na rzecz innych stowarzyszeń lokalnych oraz realizację projektów dotowanych.
SZKOŁA PODSTAWOWA W UHOWIE IM. HUGONA KOLLĄTAJA UL. CMENTARNA 2, 18-100 ŁAPY	
LICZBA SAL	Obecnie 7 sal – z możliwością dostosowania kolejnej, aby zapewnić bazę lokalową potrzebną do wdrożenia reformy edukacyjnej. 2 sale dla oddziałów przedszkolnych, pokój logopedy, gabinet profilaktyki zdrowotnej.
RODZAJ PRACOWNI	W szkole znajduje się 7 sal lekcyjnych, w tym 3 do edukacji wczesnoszkolnej, wyposażonych w niezbędne pomoce naukowe w zależności od specjalizacji, czyli m.in. w słowniki, książki, albumy, plansze, mapy, modele, globusy, gry edukacyjne, multibooki, programy multimedialne, instrumenty muzyczne (keybord, pianino). W każdej z sal nauczyciele mają do dyspozycji laptopy lub komputery stacjonarne, projektory multimedialne, sprzęt nagłaśniający, w jednej tablicę interaktywną. Posiadamy sprzęt (fantomy) umożliwiające naukę pierwszej pomocy. Uczniowie klas młodszych mogą korzystać z kącia relaksacyjnego "Radosna Szkoła". - pracownia informatyczna z zapleczem wyposażona w 18 stanowisk + stanowisko nauczyciela, projektor , skaner, drukarkę laserową, serwer, telewizor - biblioteka szkolna z czytelnią, której księgozbiór liczy ponad 7 tys. woluminów. Uczniom zapewnia m.in. lektury oraz nowości zakupione w ramach realizacji programu "Książki naszych marzeń".
BAZA I INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA	– pracownia informatyczna, – komputery stacjonarne i laptopy dla nauczycieli i pracowników administracyjnych , – komputery stacjonarne w bibliotece szkolnej i laptopy w świetlicy, pokoju logopedycznym i gabinecie profilaktyki, – projektory w salach lekcyjnych, – tablica interaktywna, – drukarki, kopiarki, skanery, – telewizory, DVD, video, – w szkole funkcjonuje sieć WI-FI umożliwiająca dostęp do Internetu w całym budynku szkolnym. Dla zapewnienia bezpieczeństwa

	dostęp do Internetu zabezpieczono hasłem. Możliwość korzystania z Internetu i sprzętu komputerowego sprzyja realizacji celów dydaktycznych oraz uatrakcyjnieniu zajęć dodatkowych, – elektroniczny dziennik , – aktywna strona internetowa,
INFRASTRUKTURA SPORTOWA	– nowa sala gimnastyczna z: boiskiem pełnowymiarowym do siatkówki i badmintona, niepełnowymiarowym boiskiem do koszykówki, piłki nożnej i ręcznej wyposażona w sprzęt sportowy (do ww. dyscyplin oraz m.in. do tenisa stołowego, unihokeja, zbijaka) z magazynem, zapleczem socjalnym i sanitarnym (dwie szatnie wyposażone w kabiny prysznicowe, toalety, suszarki, szafki socjalne, pokój nauczyciela). Ciągi komunikacyjne i sanitariaty zostały dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Sala posiada scenę z zapleczem wykorzystywaną podczas organizacji uroczystości szkolnych. – Plac szkolny: – siłownia zewnętrzna - 7 urządzeń wolnostojących – boisko do piłki nożnej – asfaltowe boisko do piłki koszykowej – boisko do piłki siatkowej – skocznia do skoku w dal – Sala gimnastyczna oraz infrastruktura zewnętrzna udostępniane są młodzieży i osobom dorosłym z Uhowa i Gminy Łapy. Szkoła współpracuje z OKF w Łapach.
PLAC ZABAW	Przy szkole znajduje się plac zabaw „Kraina Smyków”, na którym można korzystać z piaskownicy, huśtawek, 2 bujaków, małego zestawu –zamek. Na placu zabaw bawią się nie tylko przedszkolaki uczęszczające do oddziałów przedszkolnych w szkole, ale także starsi i młodsi milusińscy z okolicy.
ŚWIETLICA	W szkole funkcjonuje świetlica wyposażona w laptop, telewizor , DVD, gry planszowe, zabawki, piłkarzyki. Podczas zajęć świetlicowych uczniowie uczestniczą m.in. w warsztatach plastycznych prowadzonych przez rodziców, zajęciach sportowych, kulturalnych, kulinarnych. Rozwijają wiedzę i zainteresowania. Wychowawcy dużą wagę przykładają do kultury zachowania, kultywowania tradycji, także szkolnych, kształtowania postaw. W świetlicy cyklicznie są organizowane: Święto Pieczonego Ziemiaka, ognisko zimowe z gramami i zabawami na śniegu. Świetlica czynna jest do godz. 15.40.
POSIŁKI	Szkoła zapewnia posiłki przygotowywane we własnej kuchni, które są wydawane na dwóch przerwach.
SZATNIA	Indywidualne szafki uczniów.
MONITORING	Wewnętrzny i zewnętrzny.
OGRODZENIE	Budynek szkoły jest zabezpieczony przed dostępem osób postronnych – ogrodzony metalowym ogrodzeniem z bramami wjazdowymi i bramkami.
ZAJĘCIA DODATKOWE	- zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, matematyki, języka angielskiego

	- koła zainteresowań: artystyczne, plastyczne, matematyczne - zajęcia sportowe, również cykliczne wyjazdy na basen - Szkolne Koło Caritas - zajęcia wychowania do życia w rodzinie W szkole działa Szkolna Kasa Oszczędności.
DZIAŁALNOŚĆ DODATKOWA	W naszej szkole dbamy o rozwój współpracy z rodzicami i lokalną społecznością. Organizowane są lekcje prowadzone przez uczniów dla rodziców, klasowo-rodzinne rajdy rowerowe, warsztaty artystyczne dla dzieci i dorosłych, pikniki rodzinne. Nie zapominamy również o starszym pokoleniu naszej społeczności. Co roku organizowany jest Dzień Babci i Dziadka, który cieszy się dużym zainteresowaniem i sprzyja tworzeniu więzi międzypokoleniowych. Współpracujemy z Wiejskim Domem Kultury w Uhowie, tutejszą Filią Biblioteczną, Domem Pomocy Społecznej w Uhowie, naszą parafią oraz OKF w Łapach. Naszą pracę wspierają także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komisariat Policji, Jednostka Straży Pożarnej w Łapach. Przy szkole działa Stowarzyszenie „Razem dla Uhowa”, dzięki któremu mamy „Siłownię pod chmurką”. Zapraszamy do skorzystania z jej urządzeń sportowych. Dzięki współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Uhowie na placu szkolnym powstał wspomniany już plac zabaw dla dzieci uczęszczających do naszych oddziałów przedszkolnych. Od wielu lat współpracujemy także z Domem Dziecka nr 2 w Białymstoku, organizując na rzecz jego podopiecznych akcję „Słodkie Serduszko” (Samorząd Uczniowski). Szkoła cyklicznie uczestniczy w biciu rekordu w jednoczesnym prowadzeniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej przez jak największą ilość osób. Szkoła bierze udział w programach i projektach: "Umiem pływać", "Szklanka mleka", "Owoce i warzywa w szkole", "Śniadanie Daje Moc" oraz realizuje własne, m.in. projekt edukacyjny "Postaw na wartości", spotkania czytelnicze "Poranki z książką". W ramach audycji muzycznych od paru lat zapraszamy w swoje progi artystów filharmonii białostockiej. Szkoła może pochwalić się wynikami w nauce naszych uczniów, o czym świadczą wysokie średnie ze sprawdzianów klasy szóstej oraz osiągnięcia w konkursach przedmiotowych, tematycznych i sportowych. Staramy się, aby nasza młodzież miała dobry start do kolejnego etapu edukacyjnego.
SZKOŁA PODSTAWOWA W ŁUPIANCIE STAREJ ŁUPIANKA STARA	
LICZBA SAL	7 z możliwością wygospodarowania 8 sali
RODZAJ PRACOWNI	– 3 sale do edukacji wczesnoszkolnej wyposażone m.in. w sprzęt audiowizualny, instrumenty muzyczne, mapy, globusy, minimikroskopy, lupy, słowniki, encyklopedie. W jednej z sal znajduje się tablica interaktywna,

	– sala polonistyczno-historyczna wyposażona jest w słowniki, encyklopedie, sprzęt audiowizualny, mapy, atlasy, tablicę interaktywną, – sala przyrodnicza jest wyposażona w przenośny projektor, miniwieżę, sprzęt do obserwacji przyrody (mikroskopy, lornetki, lupy) do przeprowadzania prostych doświadczeń chemicznych (szkło laboratoryjne, palniki) doświadczeń fizycznych (optyka, magnetyzm, elektryczność), przyrządy służące do pomiarów pogody (barometr, termometr, deszczomierz), kompas, globusy, zestaw map (Polska, Europa i inne kontynenty, mapa fizyczna świata), atlasy, model Anatomia człowieka i wiele innych, – sala matematyczna i językowa.
BAZA I INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA	– komputery na wyposażeniu sali informatycznej, – projektor multimedialny, – rzutnik, – drukarka, – skaner, – tablice interaktywne, – sieć WI-FI umożliwiająca dostęp do Internetu w budynku szkolnym, – oprogramowanie logopedyczne.
INFRASTRUKTURA SPORTOWA	– mini sala gimnastyczna przystosowana do zajęć sportowych dla pełnej klasy. Jest ona wyposażona w drabinki gimnastycznej, tablicę do koszykówki, stół do tenisa stołowego, skrzynię, kozła gimnastycznego, materace, zestaw do mini-hokeja, szarfy, skakanki, piłki lekarskie, koszykowe, siatkowe, – trawiaste boisko do gry w piłkę nożną, – boisko do piłki siatkowej, – kort do badmingtona, – bieżnia lekkoatletyczna z trzema torami, – tor przeszkód, – bieżnia do skoku w dal, – rzutnia do pchnięcia kulą. – W okresie zimowym boisko szkolne jest wykorzystywane jako lodowisko i tor saneczkowy.
PLAC ZABAW	Przy szkole znajduje się plac zabaw „Tęczowa kraina”. Dzieci przebywające na placu zabaw mogą korzystać z zestawu zabawkowego „Tygrys”, huśtawki podwójnej, karuzeli trzyramiennej, wałki podwójnej, przeplotni „Tunel”, przeplotni „Smok”, piaskownicy, poręczy.
ŚWIETLICA	W szkole funkcjonuje świetlica. Podczas zajęć świetlicowych kładzie się nacisk na rozwój zainteresowań uczniów, asertywne zachowanie, rozwój sprawności manualnych, plastycznych, fizycznych, utrwalanie i pogłębianie wiedzy. Zajęcia odbywają się w przystosowanej sali wyposażonej w gry planszowe, układanki, klocki, puzzle, gry edukacyjne, książki, projektor. Uczniowie mogą korzystać również z boiska, placu zabaw oraz sali gimnastycznej.
POSILKI	Szkoła zapewnia posiłki. Obiady dostarczane są przez firmę cateringową. Szkoła posiada wyremontowaną zmywalnię i wydawalnię posiłków.

SZATNIA	Szatnia w boksach.
MONITORING	Zewnętrzny.
OGRODZENIE	Budynek szkoły jest zabezpieczony przed dostępem osób postronnych – ogrodzony metalowym ogrodzeniem z bramami wjazdowymi i bramkami.
ZAJĘCIA DODATKOWE	– zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów: plastyczno-techniczne, plastyczne, przyrodnicze, matematyczne, teatralne, aerobik, zumba, SKS, koło z języka angielskiego, muzyczne, historyczne, Liga matematyczna – zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej: nauczanie indywidualne, zajęcia rewalidacyjne, logopedyczne, dydaktyczno-wyrównawcze w klasach I-III, dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego, konsultacyjno-wyrównawcze z historii, indywidualne z dziećmi przedszkolnymi w ramach prowadzonych zajęć. – projekty i programy: Szkolne Koło CARITAS, Program „Mały Mistrz” – zajęcia sportowe dla klas I-III, „Umiem pływać” – kl. III, „Klub Bezpiecznego Puchatka” – kl. I, „Szklanka mleka”, kl. 0-VI, „Dbam o zęby” kl. I-VI – program fluoryzacji zębów, „Nie pal przy mnie, proszę” kl. I-III, „Owoce i warzywa w szkole” kl. 0-III, edukacyjny „Zdrowo jem, więcej wiem” kl. 0-III, czytelniczy „Maja na tropie jaja” – kl. II, edukacyjny „Czytam, więc wiem” kl. I-VI, „Parada Postaci Literackich”
DZIAŁALNOŚĆ DODATKOWA	Szkoła ściśle współpracuje ze Stowarzyszeniem Koła Gospodyń Wiejskich w Łupiance Starej. Systematycznie odbywają się zajęcia z uczniami prowadzone przez instruktora świetlicy, podczas których uczniowie poznają kulturę, historię i tradycje Podlasia. Organizowane są również zabawy ruchowe, ogniska, Święto Pieczonego Ziemniaka, pokazy wykonania dżemu jabłkowego, pieczenia pierników, wykonania ozdób choinkowych.
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 W ŁAPACH IM. MARII KONOPNICKIEJ UL. LETNIA 1, 18-100 ŁAPY	
LICZBA SAL	15
RODZAJ PRACOWNI	Szkoła dysponuje następującymi rodzajami dobrze wyposażonych pracowni, które umożliwią realizację podstawy programowej : – 4 pracownie edukacji wczesnoszkolnej, – polonistyczna – wyposażona w słowniki, encyklopedie, plansze edukacyjne, telewizor, zestawy filmów edukacyjnych, – historyczna – wyposażona w słowniki, encyklopedie, sprzęt audiowizualny, mapy, atlasy, – językowa – wyposażona w projektor, ekran, słowniki, pomoce wizualne, nagłośnienie, – przyrodnicza - możliwość przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów, wyposażenie: projektor oraz pomoce do nauczania geografii, biologii, chemii, fizyki (atlasy, globusy, mapy, atlasy multimedialne, modele, przykłady skał, model układu słonecznego, filmy, plansze, zestawy odczynników chemicznych, zestaw do modelowania cząsteczek, budowania modeli, tablice dydaktycznych, układ okresowy pierwiastków, szkielet człowieka, modele budowy

	wewnętrznej człowieka, – matematyczna – wyposażona w tablicę interaktywną, projektor, kalkulatory, przyrządy geometryczne, modele figur przestrzennych, nagłośnienie, – informatyczna – wyposażona w 10 komputerów, serwer, projektor, laptop, urządzenie wielofunkcyjne, nagłośnienie), – biblioteka - posiada 10980 woluminów, 5 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, urządzenie wielofunkcyjne- skaner, drukarka, telewizor, DVD, multimedialne pomoce edukacyjne, przenośny projektor i ekran, – artystyczna – wyposażona w pianino, nagłośnienie, projektor i ekran, sztalugi, plansze poglądowe, zaplecze – woda bieżąca, umywalka,
BAZA I INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA	– komputery stacjonarne znajdujące się w pracowni informatycznej - 10 stanowisk z komputerami stacjonarnymi, – laptopy dla nauczycieli w salach i w pokoju nauczycielskim, – projektory multimedialne, – tablica interaktywna z rzutnikiem i systemem nagłaśniającym, – e-dziennik, – sieć WI-FI umożliwiająca dostęp do Internetu w całym budynku szkolnym, – aktywna strona www, – profil na FB,
INFRASTRUKTURA SPORTOWA	– duża, nowoczesna sala gimnastyczna 24mx14m wyposażona w sprzęt sportowy z zapleczem sanitarnym (dwie przebieralnie, natryski, dostosowane dla osób niepełnosprawnych)–powierzchnia 505m² – wielofunkcyjne poliuretanowe boisko 20m x 40m – zielona siłownia (biegacz, motyl, stepper, twister, wiosła, drążek, rowerek)
PLAC ZABAW	Przy szkole funkcjonuje plac zabaw z 10 urządzeniami przystosowanymi dla młodszych dzieci (domek- „kółko-krzyżyk” huśtawka, równoważnia, bujaki na sprężynach, mini ścianka wspinaczkowa, karuzela, zjeżdżalnia, piaskownica, stolik z ławkami).
ŚWIETLICA	W szkole funkcjonuje świetlica i pracuje od 11.30 do 15.30. W świetlicy dzieci uczestniczą w różnorodnych zajęciach: zabaw z j. angielskim, integracyjnych, czytelniczych, muzycznych, przyrodniczych oraz grach. Zajęcia odbywają się w sali wyposażonej w gry planszowe, układanki, klocki, puzzle, gry edukacyjne, książki, telewizor, projektor, sprzęt karaoke.
POSIŁKI	Szkoła zapewnia posiłki. Szkoła posiada własną kuchnię wyposażoną m.in. w piec konwekcyjno-parowy.
SZATNIA	W szkole funkcjonuje szatnia w postaci boksów nadzorowanych przez personel szkoły.
MONITORING	Zewnętrzny i wewnętrzny.
OGRODZENIE	Budynek szkoły jest zabezpieczony przed dostępem osób postronnych – ogrodzony metalowym ogrodzeniem z bramami wjazdowymi i bramkami.

ZAJĘCIA DODATKOWE	– zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej: zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, usprawniające funkcje rozwojowe dziecka, – zajęcia wyrównujące wiedzę: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z edukacji wczesnoszkolnej, z języka angielskiego, z języka polskiego, matematyki itp., – gimnastyka korekcyjna, – zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów: tematyczne, językowe, plastyczne, muzyczne, sportowe i taneczne.
DZIAŁALNOŚĆ DODATKOWA	Zespół Szkół w Łapach to „centrum kultury” na osiedlu. Organizuje wiele imprez i akcji lokalnych z udziałem mieszkańców. Rodzice chętnie włączają się w programy i projekty realizowane w placówce. Przy szkole, w godzinach popołudniowych, funkcjonuje świetlica socjoterapeutyczna. Na rzecz szkoły działa „Stowarzyszenie Przyjaciół Osse”, dzięki któremu powstał plac zabaw i zielona siłownia.
SZKOŁA PODSTAWOWA W PŁONCE KOŚCIELNEJ IM. JANA III SOBIESKIEGO PŁONKA KOŚCIELNA	
LICZBA SAL	15
RODZAJ PRACOWNI	– pracownia fizyczno-biologiczna - wyposażenie pracowni daje możliwość nauczania pogładowego, przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów, w pracowni znajduje się m.in. projektor i tablica interaktywna, – pracownia geograficzno-matematyczna - wyposażenie pracowni to m.in. projektor i tablica interaktywna oraz pomoce do nauczania matematyki i geografii (mapy, atlasy, globusy, atlasy multimedialne, modele, zegar słoneczny, zestawy skał, model układu słonecznego, filmy o tematyce geograficznej, plansze pogładowe, modele figur przestrzennych, kalkulatory, przyrządy geometryczne, pomoce do prezentacji) – informatyczna - wyposażenie pracowni to m.in projektor i ekran, 12 zestawów komputerowych stacjonarnych, 14 laptopów dla uczniów w ramach pracowni mobilnej, urządzenie wielofunkcyjne, drukarka, kopiarka, skaner, – pracownia chemiczno-matematyczna- wyposażona m.in. w projektor i tablicę interaktywną, pomoce do wykonywania doświadczeń chemicznych, zestawy odczynników chemicznych, zestaw do modelowania cząsteczek, budowania modeli, zestawy tablic dydaktycznych, układ okresowy pierwiastków, zestawy do ćwiczeń z chemii oraz pomoce i przyrządy do prowadzenia lekcji matematyki, – pracownia historyczna - wyposażona m.in. w projektor, tablicę interaktywną, atlasy, mapy, plansze edukacyjne, – pracownia j. angielskiego - wyposażona m.in. w projektor i ekran, słowniki, pomoce wizualne, pojedyncze ławki umożliwiające łatwe i szybkie dostosowanie do formy pracy, – pracownia języka polskiego/języka niemieckiego - wyposażona m.in w projektor i ekran, słowniki i encyklopedie, plansze edukacyjne, zestawy płyt DVD, – pracownia języka polskiego dla uczniów gimnazjum - wyposażona

	m.in. w projektor i tablicę interaktywną, plansze edukacyjne, słowniki, encyklopedie, zestawy płyt DVD, filmotekę gimnazjalisty, – sala plastyczno-muzyczna - wyposażona m.in. w projektor i ekran z głośnikami, instrumenty perkusyjne, pianino, plansze poglądowe, – sala do zajęć rewalidacyjnych i nauczania indywidualnego - wyposażona m.in. w zlew z bieżącą wodą, maszynę do szycia, pianino, laptop, gry dydaktyczne i programy komputerowe, gry planszowe, przyrządy geometryczne, – sale klas I, II, III szkoły podstawowej -wszystkie sale kształcenia zintegrowanego usytuowane są na II piętrze, na którym dzieci mają dostęp do przeznaczonych tylko dla nich łazienek. Każda z sal podzielona jest na dwie części: edukacyjną i zabawową. Dwie sale zaopatrzone są w ekran i projektor, a trzecia posiada projektor i tablicę interaktywną. Do dwóch sal zostały zakupione jednoosobowe ławki i krzesła z regulacją wysokości, – biblioteka - Multimedialne Centrum Informacji - znajdują się tam 4 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, drukarka, urządzenie wielofunkcyjne (skaner, drukarka, kopiarka) oraz multimedialne oprogramowanie edukacyjne. W czytelnicy działa również sieć bezprzewodowa WiFi dostępna dla uczniów. W bibliotece znajduje się ok. 4600 woluminów.
BAZA I INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA	– sieć bezprzewodowa WiFi, – w każdej pracowni znajduje się komputer, projektor, tablica multimedialna bądź ekran z głośnikami, – aktywna strona www oraz profil na FB, – dziennik elektroniczny Synergia Librus ułatwiający monitorowanie postępów uczniów oraz kontaktu rodziców ze szkołą.
INFRASTRUKTURA SPORTOWA	– sala gimnastyczna o wymiarach 9m x 18m z pełnym zapleczem sportowym dostosowanym do wieku uczniów przy nauczaniu gier zespołowych, sprzętem do gier i zabaw oraz ćwiczeń lekkoatletycznych, – siłownia wewnętrzna wyposażona w atlas wielofunkcyjny, rowerek, wioślarz, orbitrek, pełne wyposażenie w sprzęt do ćwiczeń fitness (stopy, piłki fitball, hantle); w siłowni zainstalowany jest również telewizor plazmowy i Xbox, – boisko wielofunkcyjne typu „Orlik” o wymiarach 20m x 40m z podłożem poliuretanowym wyposażone w 2 bramki, z 2 koszami dostosowanymi do gry w piłkę koszykową i 2 koszami do gry w mini piłkę koszykową, – boisko dla dzieci młodszych o wymiarach 8mx16m z podłożem ze sztucznej trawy, – bieżnia lekkoatletyczna 3-torowa 60-metrowa - podłoże poliuretanowe, – profesjonalna skocznia do skoku w dal, – elementy siłowni zewnętrznej-drażki gimnastyczne, wioślarz.
PLAC ZABAW	Przy szkole funkcjonuje plac zabaw z urządzeniami przystosowanymi dla młodszych dzieci.
ŚWIETLICA	W Zespole Szkół funkcjonuje świetlica szkolna. Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w świetlicy zaczynają się od godz. 7.10, prowadzone są przed lekcjami oraz po zajęciach - do godz. 15.00. Świetlica szkolna

	jest odpowiednio wyposażona m. in. w gry stolikowe np. szachy, zabawki, klocki. Znajdują się tam także 2 stoły do gier zręcznościowych (piłkarzyki i air hockey). Dzieci wykonują prace plastyczne, gazetki tematyczne, pomagają przy organizacji imprez okolicznościowych. Świetlica współpracuje z biblioteką szkolną, która umiejscowiona jest w pomieszczeniu obok, gdzie mogą czytać książki, korzystać z komputerów, redagować gazetkę szkolną. Dzieci i młodzież mają też czas na swobodną zabawę, rozwijanie zainteresowań, pomoc podczas odrabiania lekcji, pobyt na świeżym powietrzu - na boisku i placu zabaw, który usytuowany jest w miejscu bezpiecznym, ogrodzonym, monitorowanym, osadzony wśród zieleni.
POSILKI	Szkoła zapewnia posiłki, które przygotowywane są i dostarczane przez firmę zewnętrzną w formie cateringu. Zupa i drugie danie wydawane są na oddzielnych przerwach. Dodatkowo w oddziałach przedszkolnych rano do posiłku dzieci otrzymują herbatę.
SZATNIA	Wszyscy uczniowie posiadają szafki zamykane na kluczyki.
MONITORING	Zewnętrzny i wewnętrzny.
OGRODZENIE	Teren szkoły w pełni ogrodzony i zabezpieczony, boisko i teren szkolny oświetlone w godzinach wieczornych.
ZAJĘCIA DODATKOWE	– zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej: zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, usprawniające funkcje rozwojowe dziecka, – zajęcia wyrównujące wiedzę: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z edukacji wczesnoszkolnej, z języka angielskiego, z języka polskiego itp., – gimnastyka korekcyjna, – zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów: koło muzyczne, zajęcia teatralne, SKS, Koło Przyjaciół Książki, zajęcia z doradztwa zawodowego, – Szkolne Koło Caritas. – Szkoła oferuje również ciekawe zajęcia w czasie ferii zimowych i wakacji.
DZIAŁALNOŚĆ DODATKOWA	Atutem Zespołu Szkół jest bardzo dobra współpraca ze środowiskiem lokalnym i rodzicami, która przynosi obustronne korzyści. Służy między innymi integracji środowiska, wzbogaceniu oferty edukacyjnej szkoły i budowaniu jej pozytywnego wizerunku. Nauczyciele i przedstawiciele społeczności lokalnej są członkami Stowarzyszenia „Nasza Płonka”. Dzięki działalności stowarzyszenia placówka uzyskała dofinansowanie na wyposażenie siłowni, zajęcia sportowo- rekreacyjne oraz wypoczynek wakacyjny dla dzieci i młodzieży. Rodzice aktywnie uczestniczą w życiu placówki, współorganizują uroczystości, zajęcia z dziećmi np. kulinarne, szydełkowanie. Biorą udział w prelekcjach o tematyce wychowawczej.

W roku szkolnym 2014/2015 w Mieście i Gminie Łapy było 1136 uczniów w szkołach podstawowych. Na przestrzeni analizowanych lat liczba uczniów szkół podstawowych charakteryzowała się względną stabilnością. Najmniejszą liczbę uczniów na tym

poziomie kształcenia odnotowano w roku szkolnym 2013/2014 roku – 1078. Malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, w tym utrzymywanie się niskich wskaźników urodzeń oraz migracje osób w wieku produkcyjnym poza Miasto i Gminę Łapy – mogą być przyczyną zmniejszania się liczby uczniów i absolwentów szkół podstawowych w ciągu kilku nadchodzących lat.

TABELA 45. LICZBA UCZNIÓW W SZKOŁACH NA TERENIE GMINY ŁAPY

TYP SZKOŁY	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE	632	677	654	661	647
SZKOŁY PODSTAWOWE	1210	1135	1104	1078	1136
GIMNAZJA	725	699	653	652	592

Źródło: Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Łapy za lata 2010-2015,

W Mieście i Gminie Łapy w 2015 roku 9,4% dzieci było objętych opieką w żłobkach. Była to wartość wyższa od średniej krajowej (6,8%) oraz wyższa od wartości notowanej w przestrzeni województwa podlaskiego (7,0%) oraz powiatu białostockiego (5,1%). W porównaniu do 2010 roku tylko 7,0% dzieci w Mieście i Gminie Łapy było objętych opieką w żłobkach.

TABELA 46. ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁÓBKACH W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POLSKA	2,6	3,0	3,8	4,8	5,9	6,8
PODLASKIE	3,0	3,0	4,0	4,8	6,2	7,0
POWIAT BIAŁOSTOCKI	1,2	0,5	1,1	2,5	3,5	5,1
MIASTO I GMINA ŁAPY	4,9	0,00	4,5	9,7	5,6	9,4
MIASTO ŁAPY	7,0	0,00	6,4	13,9	7,9	13,4

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

W 2015 roku na jeden oddział w szkole podstawowej przypadało w Mieście i Gminie Łapy 17 uczniów. Wyższą wartość odnotowano jedynie dla przestrzeni kraju i województwa podlaskiego (18) zaś dla miasta Łapy wartość ta była wyższa (19).

TABELA 47. UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH PRZYPADAJĄCY NA ODDZIAŁ (KLASĘ)

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POLSKA	18	18	18	18	18	18

PODLASKIE	18	18	18	18	18	18
POWIAT BIAŁOSTOCKI	17	17	17	17	17	17
MIASTO I GMINA ŁAPY	17	16	16	16	16	17
MIASTO ŁAPY	19	19	19	18	18	19

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Gimnazja na terenie Miasta i Gminy Łapy cechują się stosunkowo średnią liczebnością klas. W 2015 roku na jeden oddział gimnazjalny w gminie przypadało 20 uczniów na terenie gminy a w mieście 19 uczniów. Podczas gdy w powiecie białostockim było to 21 uczniów, a w województwie - 22 i kraju – 21 uczniów.

TABELA 48. UCZNIOWIE SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH PRZYPADAJĄCY NA ODDZIAŁ (KLASĘ)

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POLSKA	22	22	22	21	21	21
PODLASKIE	22	22	22	22	22	22
POWIAT BIAŁOSTOCKI	22	21	21	21	21	21
MIASTO I GMINA ŁAPY	21	21	21	22	21	20
MIASTO ŁAPY	20	21	22	22	21	19

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Do egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2014/2015 w 4 gimnazjach przystąpiło 201 uczniów.

TABELA 49. GIMNAZJA – ŚREDNIE WYNIKI SZKÓŁ Z EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W 2015 R.

	wynik średni %				
	LICZBA ZDAJĄCYCH	cz. humanistyczna		cz. mat. – przyrodnicza	
		język polski	historia i WOS	matematyka	przyrodnicze
Kraj	-	62,0	64,0	48,0	50,0
Województwo podlaskie	-	62,0	65,0	50,0	51,0
Powiat	-	62,0	64,0	49,0	51,0
Łapy (gmina)	201	61,0	64,0	51,0	50,0
Gimnazjum w Pł. K	31	60,0	62,0	52,0	44,0
Gimnazjum nr 1 w Łapach	132	60,0	62,0	48,0	49,0
Gimnazjum nr 2 w Łapach	20	63,0	68,0	52,0	56,0

Niepubliczne Gimnazjum Łapach	w	18	69,0	74,0	62,0	62,0

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Łapy 2015

2.5.2. INFRASTRUKTURA OPIEKI ZDROWOTNEJ

Opiekę zdrowotną dla mieszkańców Miasta i Gminy Łapy zabezpieczają placówki medyczne oraz apteki. Podmioty wykonujące działalność leczniczą zlokalizowane są na terenie gminy, zarówno w centrum miasta, jak i na jego obrzeżach. Oferują one usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej. Na terenie Miasta i Gminy Łapy funkcjonuje 13 podmiotów ambulatoryjnych. Przychodnie lekarskie świadczą usługi zarówno w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz z zakresu specjalistycznej opieki. Ponadto na terenie miasta znajduje się szpital powiatowy - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach jest podmiotem leczniczym, prowadzonym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Celem Zakładu jest prowadzenie działalności leczniczej polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu zdrowia, podejmowaniu innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia oraz promocja zdrowia. W strukturze Zakładu wyodrębnia się trzy zakłady lecznicze: szpital, przychodnia i Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy.

Na terenie miejskim zlokalizowany jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach, który jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą, prowadzonym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach został utworzony na podstawie Zarządzenia Wojewody Białostockiego nr 145/98 z dnia 03.08.1998 r. wydanego na podstawie art. 36 i art. 53 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr. 91 z 1991 r. poz. 408 z późn. zmianami) poprzez przekształcenie Zespołu Opieki Zdrowotnej w Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łapach. Jego funkcjonowanie reguluje statut zatwierdzony przez Radę Powiatu Białostockiego. Zakład prowadzi działalność w Łapach przy ul. Janusza Korczaka 23 na terenie Powiatu Białostockiego.

TABELA 50.

**LICZBA PODMIOTÓW AMBULATORYJNYCH
W MIEŚCIE I GMINIE ŁAPY**

PODMIOTY	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PRZYCHODNIE OGÓŁEM	9	11	11	11	12	13
PUBLICZNE	1	1	-	-	-	-
NIEPUBLICZNE	8	10				
PRAKTYKI LEKARSKIE W MIASTACH	5	3	2	2	2	1

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

W placówkach medycznych zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Łapy w 2014 roku udzielono 91010 porad lekarskich z zakresu podstawowej opieki lekarskiej i 137940 z zakresu ambulatoryjnej opieki lekarskiej. Miasto i Gmina Łapy oprócz ośrodka administracyjnego pełni także funkcje ośrodka lokalizacji wszelkiego typu usług i handlu.

TABELA 51. LICZBA PORAD LEKARSKICH W LATACH 2010-2015

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	PORADY LEKARSKIE NA 1000 MIESZKAŃCÓW					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA						
MIASTO I GMINA ŁAPY	93485	92400	84563	88663	86570	91010
MIASTO ŁAPY	93485	92400	84563	88663	85339	89150
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA						
MIASTO I GMINA ŁAPY	---	---	130900	136808	134804	137940
MIASTO ŁAPY	---	---	130900	136808	133573	136080

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

2.5.3. INFRASTRUKTURA CZASU WOLNEGO (KULTURA, SPORT, REKEACJA)

Placówkami realizującymi zadania z zakresu zagospodarowania czasu wolnego na terenie Miasta i Gminy Łapy są:

- Dom Kultury w Łapach wraz z siecią 5-ciu Wiejskich Domów Kultury zlokalizowanych w Uhowie, Płonce Kościelnej, Bokinach, Łupiance Starej i Łapy-Szołajdy;
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy wraz z 3-ma Filiami Bibliotecznymi zlokalizowanymi w Daniłowie Dużym, Płonce Kościelnej i Uhowie;
- Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach zarządzający kompleksem boisk sportowych w Łapach: przy ul. Leśnikowskiej 18a, oraz przy Żwirki i Wigury (Orlik 2012), boiskiem piłkarskim w Uhowie, terenem wypożyczalni kajaków i plaży nad Narwią w Uhowie.

DOM KULTURY W ŁAPACH

Dom Kultury w Łapach jest instytucją kultury wpisaną do rejestru placówek kultury. Rok 2015 był kontynuacją działań kulturalnych w mieście i gminie Łapy - działań, które wynikają ze Statutu Domu Kultury zatwierdzonego przez Radę Miejską w Łapach.

Statutowa działalność Domu Kultury to praca w zakresie edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę, poprzez uczestnictwo w zajęciach kół zainteresowań: plastycznych, muzycznych, teatralnych, tanecznych, modelarskich, rytmiki, dzieci i młodzież rozwijały swoje zainteresowania i zdolności.

W 2015 roku, śladem lat ubiegłych, dzieci i młodzież uczestniczyły w wielu konkursach i turniejach zdobywając nagrody i wyróżnienia. Ogłaszane przez Dom

Kultury w Łapach konkursy zjednały wielu sympatyków. Uczestniczyły w nich wszystkie szkoły z gminy Łapy i wiele szkół z gmin ościennych. Dzieciom i młodzieży podczas ferii zimowych i akcji lato zapewniona była opieka i aktywny wypoczynek.

Dom Kultury organizuje szereg imprez masowych i plenerowych, typu festynowego oraz prowadzi też działalność oświatową, do której zalicza się różne spotkania i prelekcje.

Dom Kultury w Łapach prowadzi działalność wraz z siecią 5-ciu Wiejskich Domów Kultury zlokalizowanych w Uhowie, Płonce Kościelnej, Bokinach, Łupiance Starej i Łapy-Szołajdy. W ramach działalności Dom Kultury w Łapach prowadzi następujące sekcje i pracownie:

- **TEATR** - zajęcia w pracowni teatralnej pozwalają na rozwijanie zainteresowań aktorskich. Kształcą emisję głosu, dykcję i warsztat aktorski. Uczą współpracy i autoprezentacji. Pracownia działa od 1997 roku.;
- **PLASTYKA** - Zajęcia pozwalają na rozwijanie zainteresowań poprzez poznawanie nowych technik malarskich. Umożliwiają młodym ludziom samodzielne interpretowanie widzianego świata, dobieranie kolorów i kształtów.
- **MUZYKA** - Dzieci na zajęciach poznają i rozwijają własne umiejętności muzyczne. Przede wszystkim wokalne. Uczestnicy uczą się jak swobodnie operować własnym głosem. Poszerzają swoją wiedzę ogólnomuzyczną.
- **RYTMIKA** - Dzieci na zajęciach poznają i rozwijają swoje umiejętności ze wszystkich dziedzin sztuki. Uczą się śpiewać, tańczyć, grać na instrumentach, malować, rysować, pracować w grupie. Próbuje również swoich sił jako mali aktorzy.
- **TANIEC NOWOCZESNY** - Zajęcia taneczne, stanowią bazę edukacyjną dla dzieci i młodzieży. Od najmłodszych lat dzieci uczą się koordynacji ruchów ciała, pracy w grupie, taniec kształtuje wytrzymałość i kondycję.
- **MALARSTWO** – W pracowni zostaną przepracowane takie tematy jak: perspektywa, światłocień, studium postaci, architektury i inne. Uczestnicy pracowni poznają tajniki malowania akwarelą i farbami olejnymi.
- **MODELARSTWO** – Skupia młodzież z zainteresowaniem technicznym, rozwija umiejętności manualne. Na zajęciach wykonywane są modele statków, samolotów, samochodów, dobierane w zależności od umiejętności uczestników.
- **FILM I FOTOGRAFIA** - Rozwijamy pasje reżyserskie i fotograficzne. Dysponujemy nowoczesnym sprzętem i oprogramowaniem. W programie kurs i obsługa programu EDIUS. Możliwość rejestracji i montażu własnych materiałów.

Zajęcia odbywające się w Domu Kultury w Łapach prowadzone są przez specjalistów posiadających odpowiednie kwalifikacje do rozwijania talentów i uzdolnień dzieci i młodzieży, tj. instruktorów muzyki, plastyki, gry na instrumentach, modelarstwa, tańca itd.. W związku z tym większość zajęć jest odpłatana dla uczestników. Pobierane opłaty wykorzystywane są na pokrycie kosztów instruktorów oraz zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć. W odniesieniu do działalności Domu Kultury na obszarach wiejskich – prowadzone tam zajęcia są przez instruktorów zatrudnionych przez Dom Kultury, posiadających uprawnienia do pracy z dziećmi i młodzieżą i są nieodpłatne dla uczęszczających. System pracy wiejskich DK zapewnia dzieciom i młodzieży możliwość spędzenia aktywnego czasu poprzez uczestnictwo w organizowanych zajęciach. Natomiast w przypadku rozwijania talentów i uzdolnień oraz pobierania

dodatkowej edukacji kulturalnej dzieci uczęszczają na zajęcia odpłatne realizowane w Łapach.

Oferta wiejskich domu kultury przedstawia się następująco:

- w Wiejskim Domu Kultury w Łapach-Szołajadach prowadzone są zajęcia: plastyczne, teatralne, tenis stołowy, taneczne oraz kawiarenka internetowa.
- w Wiejskim Domu Kultury w Uhowie prowadzone są zajęcia: gry planszowe i karciane, gry i zabawy ruchowe, pracownia ceramiczna (w zależności od zainteresowania).
- w Wiejskim Domu Kultury w Płonce Kościelnej prowadzone są zajęcia: plastyczne, taneczne, muzyczne, tenis stołowy, gry i zabawy ruchowe.
- w Wiejskim Domu Kultury w Bokinach, pełniącym rolę świetlicy wiejskiej prowadzone są zajęcia z tenisa stołowego i gry i zabawy ruchowe.
- w Wiejskim Domu Kultury w Łupiance Starej, pełniącym rolę świetlicy wiejskiej, prowadzone są zajęcia plastyczne, teatralno-muzyczne, czytelnicze dla najmłodszych, gry i zabawy oraz zajęcia tenisa stołowego.

Według dostępnych danych Domu Kultury w Łapach, w 2015 roku,, na zajęcia organizowane w ramach oferty kulturalnej uczęszczało 602 dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Łapy, co stanowiło 17,85% liczby osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkałych na terenie gminy. Z obszaru miejskiego z oferty korzystało 253 osoby, co stanowiło 10,83% ogólnej liczby osób korzystających z DK w wieku przedprodukcyjnym miasta i 7,50 % ogólnej liczby osób korzystających z DK w wieku przedprodukcyjnym gminy. Pozostała większość tj. 349 osób korzystająca z oferty edukacyjnej Domu Kultury w Łapach to mieszkańcy obszarów wiejskich, którzy stanowili 33,69% ogólnej liczby osób korzystających z DK w wieku przedprodukcyjnym z obszarów wiejskich i 10,35 ogółu liczby osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkujących teren Miasta i Gminę Łapy. Szczegółową analizę liczby osób korzystających z oferty kulturalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych prezentuje tabela 52.

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż zdecydowana większą aktywność w korzystaniu z oferty Domu Kultury wykazują dzieci i młodzież zamieszkująca obszary wiejskie. Wynika to między innymi z faktu, iż prowadzone tam zajęcia są bezpłatne a dzieci i młodzież, nie mając innych zajęć w swojej miejscowości chętnie spędzają czas w wiejskim domu kultury, gdzie mogą atrakcyjnie spędzić czas i spotkać się w gronie rówieśników. Natomiast sytuacja dzieci i młodzieży z terenu miejskiego przedstawia się inaczej. Zajęcia prowadzone przez Dom Kultury skierowane są do osób, które chcą rozwijać swoje talenty i umiejętności. Oferta w tym zakresie obejmuje cykliczne zajęcia warsztatowe prowadzone przez wyspecjalizowanych w danej dziedzinie instruktorów, na których dzieci rozwijają swoje umiejętności i szkolą swój warsztat. Problem polega na tym, iż w porównaniu do uczestników zajęć z obszarów wiejskich (w zajęciach Domu Kultury w Łapach uczestniczy także część dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich) odsetek osób korzystających jest o wiele niższy niż na obszarach wiejskich. Spowodowane jest to przede wszystkim brakiem wystarczającej bazy lokalowej (więcej chętnych niż miejsc), przez co nie ma możliwości rozwijania oferty kulturalnej oraz odpłatnością., na którą nie stać jest wszystkich rodziców dzieci.

Baza lokalowa Domu Kultury jest bardzo organiczna. Obecnie DK działa w dwóch lokalizacjach: siedziba DK przy ul. Nowy Rynek 15 w Łapach i w budynku częściowo

zaadaptowanych na potrzeby Domu Kultury przy ul. Głównej 8 w Łapach. Problem polega na tym, iż obecna infrastruktura jest niewystarczająca do przyjęcia więcej dzieci i młodzieży, gdyż DK prowadzi zajęcia w kilku małych salkach, które nie są dostosowane do prowadzenia tam zajęć dla większej grupy osób. Większość zajęć obecnie jest prowadzona przy ul. Głównej 8 w Łapach w budynku, którego ogólny stan techniczny jest zły. Budynek ten posiada bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją ruchową w postaci schodów zewnętrznych (brak pochylni) i braku windy umożliwiającej dostanie się ww. osób na poszczególne kondygnacje. Stwierdzono również przekroczenia stanów granicznych nośności i użyteczności. Zatem konieczne jest podjęcie działań mających na celu poprawę infrastruktury technicznej obiektu.

Kolejnym problemem jest ponoszenie opłat przez uczestników zajęć i warsztatów. Jednakże ponoszenie kosztów jest niezbędne, gdyż, aby zajęcia mogły rozwijać umiejętności uczestników istnieje ciągła potrzeba zakupów materiałów do zajęć i angażowania wykwalifikowanych instruktorów. Jak wynika z niniejszej diagnozy teren miasta Łapy w znacznej większości zamieszkują osoby bezrobotne i korzystające ze wsparcia instytucji pomocy społecznej. Zatem rodziny zmagające się z trudną sytuacją materialną, często nie są w stanie opłacić dodatkowych zajęć dla swoich dzieci, pomimo, iż opłaty te są symboliczne.

TABELA 52.		DZIECI I MŁODZIEŻ KORZYSTAJĄCA Z OFERTY KULTURALNEJ DOMU KULTURY – WG. STANU NA KONIEC GRUDNIA 2015 ROKU		
JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OFERTY DOMU KULTURY W ŁAPACH	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OFERTY DOMU KULTURY W ŁAPACH PRZYPADAJĄCA NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM DANEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OFERTY DOMU KULTURY W ŁAPACH PRZYPADAJĄCA NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM CAŁEJ GMINY
MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	602	17,85	17,85
MIASTO	15451	253	10,83	7,50
OBSZAR WIEJSKI:	6380	349	33,69	10,35
BOKINY	283	15	34,88	0,44
DANIŁOWO DUŻE	222	0	0,00	0,00
DANIŁOWO MAŁE	60	0	0,00	0,00
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	0	0,00	0,00
GĄSÓWKA OSSE	370	18	31,58	0,53
GĄSÓWKA SKWARKI	257	15	39,47	0,44
GĄSÓWKA	56	4	30,77	0,12

SOMACHY				
GĄSÓWKA STARA	500	30	36,59	0,89
ŁAPY - KOŁPAKI	95	7	53,85	0,21
ŁAPY - KORCZAKI	58	9	50,00	0,27
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	12	54,55	0,36
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	20	39,22	0,59
ŁAPY ŁYNKI	183	10	30,30	0,30
ŁAPY-DĘBOWINA	475	25	35,21	0,74
ŁUPIANKA NOWA	75	5	41,67	0,15
ŁUPIANKA STARA	460	30	38,96	0,89
PŁONKA KOŚCIELNA	416	36	43,37	1,07
PŁONKA KOZŁY	139	13	46,43	0,39
PŁONKA MATYSKI	67	0	0,00	0,00
PŁONKA STRUMIANKA	305	20	44,44	0,59
ROSZKI WŁODKI	68	5	38,46	0,15
ROSZKI WODŹKI	150	10	28,57	0,30
UHOWO	1478	60	30,00	1,78
WÓLKA WANIEWSKA	130	5	38,46	0,15
<i>Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Domu Kultury w Łapach</i>				

Liczba uczestników organizowanych przez instytucje kultury w roku 2015 wyniosła 16910 osób. Zaś rok 2014 był rokiem aktywności mieszkańców w udziale w imprezach – liczba uczestników była największa zarówno na poziomie miasta i gminy, jak i pozostałych jednostek terytorialnych.

TABELA 53. LICZBA UCZESTNIKÓW ORGANIZOWANYCH PRZEZ CENTRA, DOMY, OŚRODKI KULTURY, KLUBY I ŚWIETLICE W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POLSKA	---	30750339	31483578	38106066	40303742	34298323
PODLASKIE	---	1145831	1097527	1487076	1592627	1409292
POWIAT BIAŁOSTOCKI	---	106226	111671	142776	149766	132870

MIASTO I GMINA ŁAPY	---	34084	31448	32931	44166	16910
MIASTO ŁAPY	---	28600	28800	28950	41730	16910

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

BIBLIOTEKA

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łapach jest instytucją kultury wpisaną do rejestru placówek kultury. Na terenie Gminy Łapy znajduje się Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy z siedzibą w Łapach oraz 3 Filie Biblioteczne we wsiach (Daniłowo Duże, Płonka Kościelna, Uhowo).

W 2012 r. Filia Biblioteczna w Płonce Kościelnej otrzymała nowe pomieszczenia. Garaż OSP przy Wiejskim Domu Kultury został zmodernizowany i przystosowany do potrzeb bibliotecznych.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łapach jest instytucją kultury, wpisaną do rejestru placówek kultury. Żadna z tych bibliotek nie jest połączona z ośrodkiem kultury ani z inną instytucją.

Obecnie miejsce, w którym znajduje się główna siedziba Biblioteki Publicznej nie jest dostosowane do obowiązujących standardów i potrzeb poszczególnych grup czytelników. Obiekt obecnie jest niedostępny dla osób z obniżoną sprawnością ruchową i zdrowotną, konieczna jest, zatem przebudowa i zamontowanie odpowiednich urządzeń i elementów wyposażenia (m.in. winda, pochylnia). Dzięki modernizacji biblioteka stanie się miejscem przyjaznym, oferującym czytelnikom o specjalnych potrzebach szeroką gamę usług, ale też godne warunki korzystania z bogatej oferty biblioteki. Problemem jest to, że przy obecnym użytkowaniu Biblioteka nie ma możliwości wprowadzenia oferty wykraczającej poza tradycyjne funkcje biblioteki, w tym umożliwienia podnoszenia kompetencji mieszkańców. Powoduje to spadek liczby czytelników i korzystających z zasobów Biblioteki.

Na dzień 31.12.2015 r. stan księgozbioru w bibliotekach publicznych gminy Łapy wyniósł **133990** woluminów i **409** czasopism oprawnych, z tego w bibliotece w Łapach 99635 książek i **285** czasopism, w filiach wiejskich **34355** książek i **124** czasopism oprawnych. W roku 2015 przybyło **1821** wol., z tego: z zakupu **994**, w tym **692** ze środków uzyskanych z Ministerstwa Kultury, **302** ze środków samorządowych, pozostałe **827** to dary. Wiele ciekawych pozycji otrzymaliśmy z Biblioteki Publicznej Powiatu Białostockiego.

W porównaniu z rokiem 2014 nastąpił spadek (o **136 wol.**) w ilości zakupionych książek.

Wskaźnik zakupu nowości w 2015 r. wyniósł **4,0** wobec 5,13 z roku 2014. Biblioteka zakupiła 18 jednostek zbiorów specjalnych (audiobooki i filmy DVD).

Średnia cena książki z zakupu wyniosła 32,11 zł. Zakupy nowości, mimo dotacji z MKDiN są wysoce niewystarczające w stosunku do potrzeb.

TABELA 54. ZBIORY BIBLIOTECZNE W LATACH 2010-2015

ZBIORY	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOLUMINY	134 977	125 318	135 923	137 340	137 519	133 990

CZASOPISMA OPRAWNE W TYM:		851	851	851	533	533	409
BIBLIOTEKA W ŁAPACH	KSIĄŻKI	100 415	100 279	100 730	101 496	102 051	99635
	CZASOPISMA	727	727	727	409	109	285
FILIE BIBLIOTECZNE	KSIĄŻKI	34 562	33 039	35 193	35 311	35 468	343
	CZASOPISMA	124	124	124	124	124	124

Źródło: Analizy opisowe Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapach za lata 2010-2015

TABELA 55. ZBIORY BIBLIOTECZNE – UBYTKI - W LATACH 2010-2015

UBYŁO	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOLUMINY	1312	1526	1170	1447	1237	5474
BIBLIOTEKA W ŁAPACH	1136	1359	1665	946	710	3811
FILIE BIBLIOTECZNE	169	167	505	501	527	1663

Źródło: Analizy opisowe Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapach za lata 2010-2015

TABELA 56. ZBIORY BIBLIOTECZNE – ZAKUPY - W LATACH 2010-2015

PRZYBYŁO	2010	2011	2012	2013	2014	2015
WOLUMINY	2522	1867	1775	2013	1949	1821
ZA DOKONANYCH ZAKUPÓW W TYM:	931	798	834	1254	1130	994
ZE ŚRODKÓW UZYSKANYCH Z MINISTERSTWA KULTURY	369	451	599	606	605	692
ZE ŚRODKÓW SAMORZĄDOWYCH	540	130 + 217 ZAKUPIONO Z FUNDUSZY UZYSKANYCH OD SPONSORÓW	235	468	525	302
DARY OD CZYTELNIKÓW, BIBLIOTEKI POWIATU BIAŁOSTOCKIEGO	1486	1069	941	759	819	

Źródło: Analizy opisowe Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapach za lata 2010-2015

W 2015 roku w gminie Łapy zarejestrowano ogółem 4826 użytkowników, w tym 3535 czytelników. Wypożyczyli oni ogółem 59312 jednostek ewidencyjnych. W analizowanym okresie zanotowano w bibliotekach 48078 odwiedzin. Na miejscu udostępniono 5358 książek. Udzielono 16265 informacji, w tym 1491 elektronicznych. Liczba odwiedzin w czytelniach wyniosła 18908, użytkowników Internetu zanotowano 9142. W czytelni w dalszym ciągu funkcjonuje i rozwija się Punkt Informacji Europejskiej oraz Punkt Informacji Prawnej wyposażony w program komputerowy „LEX” wraz z komentarzami i modułem prawa europejskiego. Biblioteki w gminie Łapy obsługują także specjalne grupy czytelników. Są to osoby niepełnosprawne, chorzy, seniorzy, osoby mające utrudniony dostęp do biblioteki.

Biblioteka w Łapach i 2 filie (Daniłowo, Uhowo) są usytuowane na piętrach, jedynie Filia Biblioteczna w Płonce Kościelnej na parterze. Czytelnicy niepełnosprawni nie mają możliwości samodzielnego korzystania z bibliotek. Wszystkie placówki oferują

tej kategorii czytelnikom dostarczanie książek i audiobooków do domu na zamówienie telefoniczne, e-mailowe lub zgłoszenie zapotrzebowania przez osoby trzecie. Mają też możliwość korzystania z katalogu on-line i zakładki „zamówienia” umieszczone na naszej stronie internetowej.

Osoby z niepełnosprawnością wzroku mają do dyspozycji książki z kolekcji *Duże Litery* - 76 wol. (Łapy i filie) oraz audiobooki w ilości 188 jednostek inwent. a także dokumenty dźwiękowe (płyty CD i płyty winylowe). W drugiej połowie 2015 roku nasza placówka w ramach projektu *Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabo widzących-Edycja 2015* pozyskała ze Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym *Larix* na zasadach użyczenia urządzenie *Czytاک Plus* do odtwarzania cyfrowych książek mówionych. Korzystający mają do wyboru około 1000 tytułów. Skorzystały z tego urządzenia 2 osoby.

Coraz liczniejszą grupą czytelniczą są seniorzy, renciści i bezrobotni. Często czują się oni wykluczeni społecznie ze względu na nieznaną nowocześniejszych technik informatycznych. Z tego powodu biblioteka organizuje od 2008 r. kursy komputerowe dla tej grupy użytkowników – jednakże z uwagi na bariery lokalowe i niedostosowanie pomieszczeń liczba uczestników tych kursów jest znacznie ograniczona. W 2015 r. uczestniczyło w takich zajęciach 48 osób.

Dla seniorów w 2009 r. biblioteka utworzyła Uniwersytet III Wieku, który obecnie działa, jako Stowarzyszenie. Stowarzyszenie aktualnie liczy ponad 100 osób i ma siedzibę w Bibliotece i dalej się rozwija.

Biblioteka współpracuje też ze Środowiskowym Domem Samopomocy przy MOPS w Łapach. Podopieczni wraz z opiekunami indywidualnie odwiedzają bibliotekę. Czytają na miejscu bądź wypożyczają książki do domu. Dla większej grupy nie były organizowane zajęcia. Tę rolę bardzo dobrze wypełniają pracownicy MOPS-u.

TABELA 57.

POZIOM CZYTELNICTWA W LATACH 2010-2015

CZYTELNICTWO	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA JEDNOSTEK WYPOŻYCZONYCH	76 672	80 838	73 132	89 445	78 280	59312
LICZBA JEDNOSTEK UDOSTĘPNIONYCH „NA MIEJSCU“	7212	---	---	5362	5412	5358
LICZBA ODWIEDZIN	75 125	---	---	46 442	43 279	48 078
LICZBA ODWIEDZIN CZYTELNI W TYM:	25 528	---	---	17 877	18 632	18908
<i>LICZBA UŻYTKOWNIKÓW INTERNETU</i>	13 510	12 961	11 268	9 297	8 338	9142
LICZBA UDZIELONYCH INFORMACJI W TYM:	23 548	---	---	22 838	23 434	16265
<i>ELEKTRONICZNIE</i>	1428	---	---	22 383	23 434	1491

Źródło: Analizy opisowe Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapach za lata 2010-2015

Miasto i Gminę Łapy charakteryzuje się zmniejszającą się liczbą czytelników bibliotek publicznych. W 2015 roku na 1000 mieszkańców miasta odnotowano jedynie 161 czytelników bibliotek (w mieście Łapy 180). W porównaniu z 2010 rokiem ubyłoby 60-ciu czytelników bibliotek na terenie gminy i 78 na terenie miasta. Spadek liczby czytelników spowodowany jest m.in.:

- utrudnionym dostępem do korzystania z zasobów biblioteki – zła infrastruktura i bariery dla osób z ograniczoną ruchomością,
- powszechnością dostępu do Internetu i jego zasobów - w szczególności dotyczy to dzieci i młodzieży, którzy korzystają z dostępu on-line do wielu baz, katalogów i zbiorów,
- ograniczone możliwości rozwijania oferty biblioteki przez ograniczone warunki lokalowe.

Mniejszy spadek czytelników bibliotek zaobserwowano w powiecie białostockim - 98 czytelników bibliotek publicznych przypadających na 1000 mieszkańców było najniższą wartością tego wskaźnika w porównaniu z analizowanymi jednostkami terytorialnymi. W przestrzeniach kraju na 1000 mieszkańców przypadało 162 czytelników bibliotek, czyli o 1 osobę więcej niż w Mieście i Gminie Łapy.

TABELA 58. CZYTELNICZY BIBLIOTEK PUBLICZNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POLSKA	169	168	168	167	164	162
PODLASKIE	132	130	127	122	122	122
POWIAT BIAŁOSTOCKI	108	109	104	101	99	98
MIASTO I GMINA ŁAPY	221	210	190	173	167	161
MIASTO ŁAPY	258	243	222	198	192	180

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Według danych Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy większa część czytelników to mieszkańcy terenu miejskiego (2618 osób) i stanowią oni 16,94% ogólnej liczby mieszkańców miasta i 11,99% ogólnej liczby mieszkańców całej gminy. Natomiast na obszarach wiejskich czytelnikami biblioteki jest 917 osób, którzy stanowią 14,37 % ogólnej liczby mieszkańców obszarów wiejskich i 4,20 ogólnej liczby mieszkańców gminy. Rozkład czytelników w poszczególnych jednostkach analitycznych prezentuje tabela 59.

TABELA 59. LICZBA CZYTELNIKÓW BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ MIASTA I GMINY ŁAPY – WG. STANU NA KONIEC GRUDNIA 2015 ROKU

JEDNOSTKI ANALITYCZNE	LUDNOŚĆ	LICZBA CZYTELNIKÓW BIBLIOTEKI MIASTA I GMINY ŁAPY	ODSETEK MIESZKAŃCÓW DANEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ [W%]	ODSETEK MIESZKAŃCÓW GMINY [W%]

MIASTO I GMINA ŁAPY	21831	3535	16,19	100
MIASTO	15451	2618	16,94	11,99
OBSZAR WIEJSKI:	6380	917	14,37	4,20
BOKINY	283	10	3,53	0,05
DANIŁOWO DUŻE	222	126	56,76	0,58
DANIŁOWO MAŁE	60	69	115,00	0,32
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	15	14,42	0,07
GĄSÓWKA OSSE	370	25	6,76	0,11
GĄSÓWKA SKWARKI	257	13	5,06	0,06
GĄSÓWKA SOMACHY	56	10	17,86	0,05
GĄSÓWKA STARA	500	21	4,20	0,10
ŁAPY - KOŁPAKI	95	18	18,95	0,08
ŁAPY - KORCZAKI	58	8	13,79	0,04
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	22	16,30	0,10
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	28	9,52	0,13
ŁAPY ŁYNKI	183	18	9,84	0,08
ŁAPY-DEBOWINA	475	29	6,11	0,13
ŁUPIANKA NOWA	75	25	33,33	0,11
ŁUPIANKA STARA	460	60	13,04	0,27
PŁONKA KOŚCIELNA	416	81	19,47	0,37
PŁONKA KOZŁY	139	15	10,79	0,07
PŁONKA MATYSKI	67	20	29,85	0,09
PŁONKA STRUMIANKA	305	20	6,56	0,09
ROSZKI WŁODKI	68	11	16,18	0,05
ROSZKI WODŹKI	150	12	8,00	0,05
UHOWO	1478	253	17,12	1,16
WÓLKA WANIEWSKA	130	8	6,15	0,04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy

Analizując dane dotyczące liczby czytelników bibliotek publicznych, liczba czytelników w Mieście i Gminie Łapy w porównaniu do pozostałych jednostek terytorialnych charakteryzowała się zdecydowanie niższą aktywnością w wypożyczalniach księgozbioru na czytelnika – na terenie gminy – 18,3 a na terenie miasta 15,4.

TABELA 60. WYPOŻYCZENIA KSIĘGOZBIORU NA CZYTELNIKA W WOLUMINACH W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
POLSKA	18,4	18,6	18,9	18,5	18,3	18,00
PODLASKIE	20,2	20,4	20,4	20,4	20,6	20,2
POWIAT BIAŁOSTOCKI	20,5	21,3	21,5	22,3	21,7	22,1
MIASTO I GMINA ŁAPY	16,6	16,9	17,00	18,00	17,2	18,3
MIASTO ŁAPY	15,00	15,2	14,7	15,4	15,3	15,4

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

SPORT

Na terenie Miasta i Gminy Łapy działa jednostka budżetowa odpowiedzialna na kulturę fizyczną - Ośrodek Kultury Fizycznej stanowi jednostkę budżetową Gminy Łapy. Ośrodek zarządza następującymi obiektami: kompleks boisk sportowych w Łapach: przy ul. Leśnikowskiej 18a, oraz przy Żwirki i Wigury (Orlik 2012), boisko piłkarskie w Uhowie, teren wypożyczalni kajaków i plaży nad Narwią w Uhowie.

Oprócz obiektów zarządzanych przez Ośrodek Kultury Fizycznej na terenie Miasta i Gminy Łapy znajduje się szereg obiektów stanowiących bazę sportowo-rekreacyjną dostępną na mieszkańców.

Baza sportowa jest w ogólnym stanie dobrym, w większości są to nowe obiekty, które powstały w ostatnich latach (siłownie pod chmurką, baseny letnie), lub zostały zmodernizowane. Najgorsze warunki i słaba infrastruktura znajduje się na Stadionie Miejskim w Łapach w skład, którego wchodzi: korty betonowe, boiska trawiaste, boisko do piłki plażowej, boisko do statko-nogi, bieżnie, rzutnia lekkoatletyczna. Ośrodek Kultury Fizycznej stara się na bieżąco utrzymywać stan techniczny pozwalający na eksploatację infrastruktury zgodnie z przeznaczeniem, jednakże wiele elementów wymaga modernizacji i wymiany. Na terenie miasta Łapy działa wiele organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją sportową dzieci i młodzieży i korzysta z dostępnej infrastruktury stadionu, jednakże z uwagi na słabe zaplecze techniczne, organizacje te nie mogą w pełni realizować swoich programów treningowych.

TABELA 61.

BAZA SPORTOWO-REKREACYJNA W GMINIE ŁAPY

L.P.	NAZWA OBIEKTU	WŁAŚCICIEL
1.	Stadion Miejski w Łapach w skład którego wchodzi: Korty betonowe Boiska trawiaste Boisko do piłki plażowej Boisko do siatki nogi Bieżnie Rzutnia lekkoatletyczne. Boisko trawiaste w Uhowie. Plaża miejska w Uhowie Boisko „Orlik”	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach
2.	Wielofunkcyjne boisko sportowe: 2 boiska do koszykówki, boiska do piłki ręcznej i siatkowej, boisko do gry w piłkę nożną, boisko do tenisa ziemnego	Szkoła Podstawowa nr 1 Papieża Jana Pawła II w Łapach
3.	Boisko trawiaste	Gimnazjum nr 1 w Łapach
4.	Boisko przyszkolne Sala gimnastyczna w szkole	Zespół Szkół w Płonce Kościelnej
5.	Sala sportowa w szkole	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łapach
6.	Boisko do gry w piłkę nożną i siatkową	Szkoła Podstawowa w Bokinach
7.	Boisko do piłki nożnej, plażowej piłki siatkowej, zielona sala, bieżnia i skocznia w dal	Szkoła Podstawowa w Łupiance Starej
8.	Sala gimnastyczna, siłownia, stadion lekkoatletyczny z kortami i strzelnicą	I Liceum Ogólnokształcące w Łapach
9.	Sala gimnastyczna	Zespół Szkół Mechanicznych im. Stefana Czarnieckiego w Łapach
10.	Siłownia zewnętrzna	Zespół Szkół w Łapach/Stowarzyszenie Przyjaciół Osse
11.	Baseny letnie	Gmina Łapy
12.	Siłownia zewnętrzna	Parafia Św. Krzyża w Łapach

L.P.	NAZWA OBIEKTU	WŁAŚCICIEL
13.	Siłownia zewnętrzna	Szkoła Podstawowa w Uhowie/Stowarzyszenie Razem dla Uhowa
14.	Skypark i plac zabaw w Łapach-Dębowinie	Gmina Łapy

Na terenie Miasta i Gminy Łapy w 2015 roku działało 6 Uczniowskich Klubów Sportowych, 2 stowarzyszenia prowadzące działalność sportową i 2 kluby sportowe.

TABELA 62. UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE

LP.	NAZWA PODMIOTU	DOMENA
1	Uczniowski Klub Sportowy NAREW	judo
2	Uczniowski Klub Sportowy ŁAPA przy PG1 ul. Matejki	koszykówka
3	Uczniowski Klub Sportowy JEDYNKA przy SP1 ul. Polna	lekkoatletyka, koszykówka
4	Uczniowski Klub Sportowy OLIMP przy ILO ul. Bohaterów Westerplatte	Lekkoatletyka
5	Uczniowski Klub Sportowy im. W. Kikolskiego	Lekkoatletyka
6	Uczniowski Klub Sportowy "Dwójka Łapy"	---

TABELA 63. TOWARZYSTWA SPORTOWE

LP	NAZWA PODMIOTU	DOMENA
1	Stowarzyszenie Edukacyjno Sportowe PETRUS	Piłka nożna, wspieranie aktywności
2	Łapskie Towarzystwo Rowerowe PELETON	Turystyka aktywna

TABELA 64. KLUBY SPORTOWE

L.P.	NAZWA PODMIOTU	DOMENA
1	Klub Sportowy POGOŃ	Piłka nożna
2	Klub Sportowy "Minotaur"	JUDO

Istniejąca baza noclegowa stanowi niezbędny element zagospodarowania turystycznego i ma kluczowe znaczenie dla rozwoju turystyki na danym obszarze. Odpowiedni standard i różnorodność obiektów noclegowych ze zróżnicowanymi cenami

jest kluczowym elementem w procesie podejmowania decyzji o wyborze miejsca pobytu zarówno krótkiego, jak i dłuższego.

Na terenie Gminy Łapy brakuje obiektów noclegowych, takich jak: hotele, motele czy pensjonaty. Nie ma także kempingów ani pól namiotowych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę.

TABELA 65. BAZA NOCLEGOWA – GOSPODARSTWA AGROTURYSTYCZNE I KWATERY PRYWATNE (AGROTURYSTYCZNE)

NAZWA OBIEKTU	ILOŚĆ MIEJSC NOCLEGOWYCH	OPIS
Chata za wsią/ Wólka Waniewska	10	▪ gliniana chata, z pokojami dwuosobowymi (z możliwością dostawki) z łazienkami do dyspozycji gości, salonik z TV-SAT, jadalnia, biblioteka domowa ▪ wyżywienie na miejscu
Chata pod lipami/ Wólka waniewska	7	▪ samodzielny, całoroczny domek przy czynnym gospodarstwie rolnym ▪ 2 sypialnie, pokój dzienny, kuchnia z pełnym wyposażeniem, łazienka, prysznic, 2 toalety ▪ stylowa altana z miejscem na ognisko ▪ możliwość wypożyczenia łódki ▪ wyżywienie na miejscu
Pokoje Gościnne A.K. Łupińscy/ Łupianka Stara	6	▪ 2 pokoje trzyosobowe ze wspólną łazienką ▪ wyżywienie na miejscu
Pokoje Gościnne „ZŁOTY RÓG”/ Łapy	20	▪ 3 pokoje dwuosobowe, 2 pokoje trzyosobowe, 2 pokoje pięcioosobowe ▪ na każdym piętrze budynku znajduje się pokój socjalny z bardzo dobrze wyposażoną kuchnią.
Chata Rybaka- Bokiny	14	▪ domek letniskowy ▪ dwa pokoje z aneksami kuchennymi, łazienką. ▪ <i>położenie:</i> nad Narwią
Restauracja "SFERA"	21	▪ 7 pokoiów trzyosobowych ▪ Restauracja
Stajnia "Tradycja" Uhowo	8	4 pokoje dwuosobowe gościnne i piękny stylowy dom Jazda konna Nauka jazdy Przejażdżki bryczką, zaprzęgiem, kuligi Wędkarstwo Kajaki Spływy tradycyjnymi narwiańskimi puchówkami Rowery górskie
Kwaterna agroturystyczna w Bokinach, Barbara i Stanisław Żochowscy	---	Kwaterna prywatna Do dyspozycji wolnostojący, samodzielny dom letniskowy o powierzchni 110 m2 z dwoma kominkami i pełnym wyposażeniem. Dla gości udostępnione są tradycyjna łódka puchówka, kajaki, grill.
ilość obiektów 8 ;		

Poza walorami przyrodniczymi, które niewątpliwie są najcenniejszą atrakcją turystyczną, Gmina Łapy posiada dodatkowe walory antropogeniczne, takie jak: różnego rodzaju zabytkowe obiekty, interesujące miejsca, bogaty kalendarz imprez i wydarzeń kulturalno- sportowych, które uzupełniają, wspomagają i wzbogacają ofertę turystyczną.

OBIEKTY TURYSTYCZNE

1. OBIEKTY SAKRALNE:

- Kościół w Bokinach, należący do Parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego - murowany, zbudowany w latach 1958-1965.
- Kościół przy ul. J. Matejki 10 w Łapach, Parafia pw. Krzyża Świętego
- Kościół w Łapach (Osse), Parafia pw. św. Jana Chrzciciela - po uzyskaniu zezwolenia na budowę kościoła w 1983 r. mieszkańcy części miasta Łapy, Gąsówki Starej (kolonia) i Gąsówki-Osse wybudowali tymczasową drewnianą kaplicę. Kościół murowany pw. św. Jana Chrzciciela wybudowany został w latach 1983-1985.
- Kościół przy ul. 3-go Maja 8 w Łapach, Parafia pw. św. Ap. Piotra i Pawła – murowany, neobarokowy z lat 1918-27. Został zaprojektowany przez architekta Kazimierza Skórewicza (autora m.in. gmachu Sejmu). Kościół stanowi połączenie stylu romańskiego z gotykiem o zabarwieniu zakopiańskim. Obecny kościół jest budowlą trójnawową z prezbiterium i transeptem. Do architektury romańskiej nawiązuje bryła kościoła przypominająca nieco stary zamek obronny z jedną, masywną wieżą, zbudowaną na planie kwadratu, zakończoną niewysokim, stożkowym hełmem. Na przecięciu naw i transeptu znajduje się sygnaturka. Wewnątrz kościoła sklepienia łukowe oparte są na dwumetrowych grubości ścianach posiadających pierwotnie nisze, później przerobionych na nawy. Główny ołtarz wykonany z żelbetonu w formie łukowej. Na tym ołtarzu w górze, oparty o łuk ołtarzowy został umieszczony wieki krzyż dębowy, na nim rozpięta naturalnej wielkości postać Chrystusa, wyrzeźbiona w drzewie lipowym. Po bokach krzyża zostały ustawione dwie pary aniołów wykonanych z drzewa, jedna para klęcząca, druga stojąca. W środku pomiędzy kolumnami znajduje się obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, zasłaniany obrazem Matki Boskiej Królowej. Po obu stronach prezbiterium stoją figury św. Franciszka i św. Antoniego z Padwy.
- Kościół przy ul. Kościelnej 64 w Płonce Kościelnej, Parafia pw. św. Michała Archanioła - z ok. 1905 r. Wewnątrz świątyni obraz Matki Bożej Płonkowskiej „Królowej Młodzieży” namalowany na płótnie w 1658 r., otoczony kultem od 1673 r. Został koronowany w 1985 r. Wg legendy do kościoła trzy razy pielgrzymował Jan III Sobieski. Przed kościołem usytuowany jest pomnik króla Jana III Sobieskiego, który, jak głoszą niektóre przekazy, przybył do słynącego łaskami Sanktuarium przed odsieczą wiedeńską. Obecna świątynia utrzymana jest w neogotyckim stylu i pochodzi z początków XX wieku, po starszej – drewnianej – zachowała się jedynie dzwonnica z 1800 roku. Sanktuarium Maryjne w Płonce Kościelnej od wieków nazywane jest Jasną Górą Podlasia. W jego pobliżu znajduje się również źródło słynące z łaski uzdrowień.

- Kościół p.w. św. Wojciecha w Uhowie – murowany, z lat 1914-19, zbudowany w stylu neogotyckim.

2. KAPLICZKI PRZYDROŻNE

Na terenie całej Gminy Łapy licznie występują kapliczki i krzyże przydrożne, wiele z nich ma dużą wartość artystyczną. Ich historia dotąd związana jest z kultywowaniem tradycyjnych zachowań, jak np.: pożegnanie zmarłych w ostatniej drodze czy odprawianie nabożeństw majowych.

- XIX-wieczna kapliczka Matki Boskiej z Dzieciątkiem w Gąsówce-Osse,
- Trzy Krzyże w Łapach-Szołajdach,
- Kapliczka w Łapach-Dębowinie,
- Kapliczki Drogi Różańcowej we wsi Płonka Kościelna.

3. CMENTARZE I POMNIKI

- Cmentarz rzymskokatolicki z 1908 r. w Łapach,
- Pomnik Jana III Sobieskiego w Płonce Kościelnej,
- Pomnik Bohaterskich Dzieci Polskich poświęcony pamięci dzieci polskich, które zginęły w czasie II wojny światowej w Wólce Waniewskiej,
- Pomnik ppłk. Stanisława Nilskiego-Łapińskiego w Łapach,
- Pomnik Niepodległości w Łapach,
- Pomnik „Krzyż Sybiraków” w Łapach,
- cmentarz ewangelicko-augsburski i prawosławny w Łapach (Osse),
- cmentarz przykościelny i rzymskokatolicki w Płonce Kościelnej,
- oraz cmentarz rzymskokatolicki w Uhowie.

4. INNE OBIEKTY

- Dom Etkunów z lat 20-tych XX wieku przy ul. Spółdzielczej w Łapach,
- Osiedle kolejarskie „Wygwizdowo” - 4 drewniane domy mieszkalne z 1924 roku,
- Osiedle kolejarskie Łapy (Osse) - 27 murowanych domów mieszkalnych z lat 30-tych XX wieku,
- Wieża ciśnień w zespole dworca kolejowego z początku XX w.,
- Dwór w Łupiance Nowej z końca XIX w.

2.5.4. UKŁAD KOMUNIKACYJNY

DROGI

Miasto i Gmina Łapy zajmuje środkowy fragment województwa podlaskiego. Przez Gminę przebiegają drogi kategorii wojewódzkiej, powiatowej i gminnej, które stanowią drogowy układ komunikacyjny.

Podstawowy układ komunikacyjny Miasta i Gminy Łapy tworzą:

- drogi wojewódzkie:
 - droga wojewódzka nr 678 Białystok (DK 19, DK 65) - Tołcze (DW 682) - Roszki-Wodźki (DW 681) - Sokoły (DW 671) - Wysokie Mazowieckie (DK 66), która przebiega przez Bokiny, Łupiankę Starą i Roszki-Wodźki
 - droga wojewódzka nr 681 Roszki-Wodźki (DW 678) - Łapy (DW 682) - Topczewo (DW 659) - Brańsk (DK 66) - Ciechanowiec (DW 690, DW 694), która

przebiega przez Roszki-Wodźki, Płonkę Kościelną, Łapy, Łapy-Łynki i Łapy-Kołpaki w kierunku Poświętnego

- droga wojewódzka nr 682 Łapy (DW 681) - Uhowo - Markowszczyzna (DW 678), jako główna trasa z Łap do Białegostoku

▪ drogi powiatowe:

- **1519 B** Uhowo - Borowskie Skórki
- **1521 B** Łapy(ul. Nilskiego-Łapińskiego, Graniczna) - Łapy-Pluśniaki Suraż (ul. J.Piłsudskiego)
- **1522 B** droga 1521B - Daniłowo Duże - Pietkowo – Gabrysin
- **1523 B** Daniłowo Małe Suraż(droga do Daniłowa)
- **1524 B** Łapy-Łynki - Łapy-Dębowina - droga 1521B
- **1525 B** droga 1521B - Łapy-Szołajdy - Łapy-Dębowina - Łapy-Pluśniaki - Łapy-Korczaki- Gąsówka-Oleksin - Gąsówka Nowa
- **1526 B** Daniłowo Duże - Grochy - droga 681
- **1527 B** Łapy-Kołpaki - Łapy (Osse) - Gąsówka-Somachy – Sokoły
- **1528 B** Gąsówka-Skwarki - Płonka Kościelna
- **1529 B** Płonka Kościelna - Płonka-Matyski
- **1530 B** Płonka-Kozły - Łupianka Nowa
- **1531 B** droga 678 - Bokiny - droga 678
- **1534 B** droga 678 - Wólka Waniewska
- **1859 B** Roszki-Wodźki - Roszki-Ziemaki
- **2060 B** Płonka Kościelna - Jeńki - Pszczółczyn - droga 671

A także ulice w mieście

- **2345B** ulica bez nazwy w kierunku Łapy Osse,
- **2346B** Nilskiego-Łapińskiego, 3-go Maja,
- **2347B** Grzybowa,
- **2348B** ulica bez nazwy - dojazd do Cukrowni "Łapy",
- **2349B** Nowowiejska,
- **2350B** Surażska,
- **2351B** Warszawska
- **2352B** Żwirki i Wigury

▪ drogi gminne.

Jedną z trzech głównych osi komunikacyjnych miasta o kierunku wschód- zachód jest droga wojewódzka nr 678 Białystok. Prowadzi ona zarówno ruch tranzytowy jak i lokalny. W najbliższych latach planowana jest realizacja inwestycji przebudowy dróg wojewódzkich obwodnicy Księżyna (budowa drogi wojewódzkiej 678) i przebudowy dróg Markowszczyzna – Roszki - Wodźki (przebudowa dróg wojewódzkich 681 i 682). Realizacja tych inwestycji w znaczny sposób wpłynie na poprawę dostępności do stolicy województwa – Białegostoku.

Realizacja tych inwestycji została wpisana do Regionalnego planu transportowego Województwa Podlaskiego w perspektywie finansowej 2014-2020 r.

Na terenie Miasta i Gminy Łapy funkcjonuje również komunikacja autobusowa. Usługi w tym zakresie obecnie świadczone są przez dwa podmioty:

- PKS Białystok - **Podlaska Komunikacja Samochodowa Nova Spółka Akcyjna**
15-482 Białystok, ul. Fabryczna 1;
- **Podlasie-Express Sp. z o.o. Sp. k** ul. Mazowiecka 33A Księżyno 16-001
Kleosin;

KOLEJ

Bezpośrednio przez miasto przebiega główna linia kolejowa Rail Baltica - trasa E75 stanowiąca europejski korytarz o priorytetowym znaczeniu łączący Warszawę z Kownem, Rygą, Tallinem i Helsinkami. Na terenie gminy istnieją następujące linie kolejowe:

- Warszawa - Białystok, dwutorowa zelektryfikowana,
- Łapy - Ostrołęka, jednotorowa.

2.6. SFERA TECHNICZNA

2.6.1. SIEĆ WODOCIĄGOWA

W Mieście i Gminie Łapy dostawcą wody pitnej dla mieszkańców jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łapach sp. z o.o., który dostarcza wodę dla 99% mieszkańców Miasta i Gminy Łapy.

Zakład zajmuje się eksploatacją sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej, obsługuje 8 hydroforni (Uhowo, Daniłowo Duże, Płonka Strumianka, Bokiny, Łapy ul. Długa, Łapy ul. Spółdzielcza, Łapy ul. Płonkowska), które są zasilane z 17 studni głębinowych w gminie Łapy.

W Gminie Poświętne Spółka przejęła do eksploatacji sieć wodociągową i sieć kanalizacyjną i 2 hydrofornie w Poświętnem i Brzozowie Starym zasilane 3 studniami głębinowymi.

Spółka eksploatuje 31 strefowych przepompowni ścieków i 1 wód deszczowych oraz system kanalizacji ciśnieniowej typu PRESSKAN w gminie Poświętne z 435 przydomowymi przepompowniami ścieków.

Spółka monitoruje przepompownie ścieków w Gąsówce Starej, w Łapach przy ul. Żwirki i Wigury, przy ul. Mostowej, Łapy Łynki P1, P2 i P4, Gąsówka Bagno, Płonka Strumianka, Uhowo Most, Gąsówka Skwarki, Brzozowo Chrzczony, Liza Stara i Wilkowo Stare, Łapy-Szołajdy, Józefin. Monitoringiem objęte są hydrofornie w Łapach przy ul. Spółdzielczej, Płonkowskiej i Długiej oraz przepompownia wód deszczowych przy ul. Nowej.

Miasto Łapy zaopatrywane jest w wodę z ujęć podziemnych. Wodociąg bazuje na kilku rozproszonych ujęciach, gdzie woda ze studni głębinowych tłoczona jest do trzech hydroforni skąd po uzdatnieniu kierowana jest do sieci. Podstawowym źródłem zaopatrzenia miasta Łapy w wodę pitną jest ujęcie Nr 1 zlokalizowane przy ulicy Spółdzielczej, wspomagane przez ujęcie przy oczyszczalni ścieków przy ulicy Płonkowskiej. Obydwa te ujęcia pracują w oparciu o sześć studni głębinowych przy ulicy:

- 1) Spółdzielczej (1A) - wykonana w 1965 roku jako zastępcza w stosunku do Nr 1 wykonanej w 1956 roku, głębokość 47 m.
- 2) Sikorskiego (5) - wykonana w 1959 roku poddana rekonstrukcji w 1967 roku , głębokość 40,2 m.

3) Śliskiej (4) - wykonana w 1958 roku i zrekonstruowana w 1974 roku, głębokość 46,3 m.

4) Armii Krajowej (3A) - wykonana w 1990 roku jako zastępcza w stosunku do zlikwidowanej studni Nr 3, głębokość 45,5 m.

Ujęcie wód podziemnych w Daniłowie Dużym eksploatowane jest dla zaopatrzenia w wodę do celów pitnych i gospodarczych wsi Daniłowo Duże, Daniłowo Małe, Grochy gm. Poświętne, Gąsówka Stara, Gąsówka Oleksin, Łapy Korczaki, Łapy Pluśniaki, Łapy Dębowa i Łapy Szolajdy. Ujęcie wód podziemnych, na którym bazuje stacja wodociągowa w Daniłowie stanowią trzy studnie głębinowe położone w obrębie wygradzonej działki. SW 1 wykonana w 1975 roku głębokość 50 metrów ustalona i zatwierdzona w kat. „B” jej wydajność wynosiła $Q=71$ m³/h. Przez wiele lat eksploatowana była na zmianę ze studnią SW 2. W wyniku procesu starzenia się wydajność jej bardzo zmalała. W 1991 roku przeprowadzone badania wykazały, że wydajność jej $Q=10$ m³/h każe wyłączyć ją z eksploatacji. Obecnie studnia ta jest nieczynna. SW 2 odwiercona w 1978 roku głębokości 65 metrów o wydajności $Q=73$ m³/h. SW 3 wykonana w 1992 roku o głębokości 70 metrów. Wydajność eksploatacyjna studni pracującej pojedynczo ustalona została na $Q=70$ m³/h. Ustalone zasoby wód podziemnych dla zespołu studni SW 2 i SW 3 zatwierdzone zostały w ilości $Q=130$ m³/h. Ujęcie wód podziemnych w Płonce Strumiance eksploatowane jest na potrzeby bytowo-gospodarcze wsi Płonka Kościelna, Płonka Strumianka, Płonka Kozły, Łupianka Stara, Łupianka Nowa, Roszki Wodźki i Roszki Włodki Gąsówka Osse, Gąsówka Skwarki, Gąsówka Somachy, Płonka Matyski oraz Łapy Osse. Do poboru wody służą dwie studnie wykonane w 1980 roku o łącznej wydajności $Q=92$ m³/h. Studnia wiercona Nr 1 znajduje się poza terenem stacji (głębokość 54 m), a studnia Nr 2 na terenie stacji wodociągowej o głębokości 61 metrów.

Do zaopatrzenia w wodę wsi Bokiny i Wólka Waniewska służy ujęcie wody w Bokinach. Studnia wiercona służąca do poboru wody jest zlokalizowana na terenie stacji wodociągowej o głębokości 56 metrów, wykonana w 1987 roku o zatwierdzonych zasobach $Q=27$ m³/h. Ujęcie wód podziemnych w Uhowie eksploatowane jest na potrzeby bytowo-gospodarcze wsi Uhowo. W chwili obecnej na terenie ujęcia znajdują się trzy studnie:

- studnia Nr 1 odwiercona w 1968 roku do głębokości 50 metrów o wydajności $Q=51$ m³/h,
- studnia Nr 2 odwiercona w 1973 roku do głębokości 45 metrów o wydajności $Q=50$ m³/h.
- studnia Nr 3 odwiercona w 1999 roku o głębokości 157 metrów i wydajności $Q=42$ m³/h

Na koniec 2015 roku 99% mieszkańców Miasta i Gminy Łapy korzystało z sieci wodociągowej. Wskaźnik ten na terenie miasta wyniósł 98,7% zaś na terenie 99,9%. Należy stwierdzić, iż teren Miasta i Gminy Łapy jest w zasadzie pokryty siecią wodociągową w praktycznie 100%. Wskaźnik dla Miasta i Gminy Łapy jest zdecydowanie wyższy od wskaźnika dla województwa podlaskiego i powiatu białostockiego, zarówno w przestrzeni miejskiej jak i wiejskiej.

TABELA 66. ODSETEK LUDNOŚCI KORZYSTAJĄCY Z SIECI WODOCIĄGOWEJ W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODLASKIE	87,6	87,9	88,0	88,2	90,3	90,4
<i>w miastach</i>	95,9	96,0	96,1	96,1	96,6	96,7
<i>na wsi</i>	75,2	75,7	75,9	76,2	80,5	80,9
POWIAT BIAŁOSTOCKI	85,8	86,1	86,2	86,3	88,5	88,7
<i>w miastach</i>	96,2	96,2	96,2	96,3	97,1	97,3
<i>na wsi</i>	79,3	79,7	79,9	80,1	83,2	83,5
MIASTO I GMINA ŁAPY	96,6	96,6	96,6	96,6	99,0	99,0
<i>miasto</i>	98,7	98,7	98,6	98,6	98,6	98,7
<i>wieś</i>	91,4	91,4	91,4	91,4	99,9	99,9

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

2.6.2. SIEĆ KANALIZACYJNA

Wg danych GUS w 2015 roku w Mieście i Gminie Łapy 82,4% mieszkańców korzystało z sieci kanalizacyjnej. Wskaźnik ten jest zdecydowanie wyższy na terenie miejskim, zresztą podobnie sytuacja przedstawia się w pozostałych jednostkach terytorialnych, aniżeli na terenie wiejskim. Należy podkreślić, iż pomimo niższego wskaźnika ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej dla terenów wiejskich Miasta i Gminy Łapy w stosunku do terenów miejskich – to i tak jest on wyższy aniżeli przestrzenie wiejskie pozostałych jednostek terytorialnych.

TABELA 67. ODSETEK LUDNOŚCI KORZYSTAJĄCY Z SIECI KANALIZACYJNEJ W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODLASKIE	60,00	61,0	61,5	62,1	63,2	63,6
<i>w miastach</i>	89,1	89,5	90,0	90,4	91,1	91,3
<i>na wsi</i>	16,5	17,6	18,3	19,0	20,5	21,1
POWIAT BIAŁOSTOCKI	52,9	54,3	55,2	55,8	57,9	57,1
<i>w miastach</i>	84,0	84,6	84,6	84,8	87,5	88,0
<i>na wsi</i>	33,4	35,4	36,9	37,9	38,9	41,4
MIASTO I GMINA ŁAPY	79,1	79,3	79,2	79,4	80,2	82,1
<i>miasto</i>	93,1	93,1	92,6	92,7	93,4	93,4
<i>wieś</i>	44,2	45,1	46,1	46,7	47,3	54,2

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

2.6.3. SYSTEM CIEPŁOWNICZY

Na terenie Miasta Łapy funkcjonuje Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. Podstawową działalnością Spółki jest wytwarzanie i dystrybucja energii ciepłej. Ponadto Spółka zajmuje się pracami remontowo-budowlanymi na rzecz innych podmiotów.

System ciepłowniczy będący własnością Spółki przeszedł gruntowną modernizację w latach 2001-2002. W następnych latach były podłączane kolejne budynki wielorodzinne.

W skład obsługiwanego systemu ciepłowniczego (ciepło systemowe) wchodzi 3 kotłownie będące własnością Spółki. Dodatkowo Spółka posiada kotłownię lokalną w budynku MOPS-u przy ul. Głównej.

SYSTEM CIEPŁOWNICZY wg. STANU NA KONIEC GRUDNIA 2015 R.

Kotłownia Boh. Westerplatte

Kotłownia Boh. Westerplatte o mocy 4,12 MW (3 kotły firmy Viessmann typu TURBOMAT RN-TH: 2 kotły gazowe o mocy 1,57 MW i 1 kocioł gazowo-olejowy o mocy 0,98 MW). W kotłowni zainstalowany jest grupowy węzeł cieplny, który poprzez zewnętrzną instalację odbiorczą zasila dwa budynki SM „Kolejarz” (Boh. Westerplatte 14 i 16) oraz pawilon handlowy PSS Spółem.

Do kotłowni podłączona jest sieć wysokoparametrowa o długości 1061,1 mb zasilająca poprzez indywidualne węzły cieplne 10 obiektów (ZSM, CKP, LO, Gimnazjum i 6 budynków wielorodzinnych przy ul. Sikorskiego).

Kotłownia Polna

Drugą kotłownią należącą do Spółki jest kotłownia przy ul. Polnej o mocy 7,92 MW (3 kotły: 1 kocioł opalany biomasą firmy POLYTECHNIK o mocy 4 MW, w którym dodatkowo zainstalowany jest palnik olejowy o mocy 2,4 MW, 2 kotły firmy Viessmann typu TURBOMAT RN-HW – 1 kocioł gazowy o mocy 1,96 MW i 1 kocioł gazowo-olejowy o mocy 1,96). Za kotłem na biomasę jest zainstalowany elektrofiltr firmy ELWO. Kocioł na biomasę pracuje tylko w sezonie grzewczym natomiast kotły gazowe latem do podgrzewu ciepłej wody użytkowej i w sezonie grzewczym w zależności od zapotrzebowania. Pierwszy kocioł jest załączany gdy temperatura zewnętrzna spadnie poniżej -10°C (temperatura załączania kotła gazowego zmieniła się ze względu na obniżenie mocy zamówionej przez odbiorców), drugi jak spadnie poniżej -18°C oraz w okresach czyszczenia kotła na biomasę. Na potrzeby tej kotłowni pracuje zakład przygotowania paliwa zlokalizowany przy ul. Żwirki i Wigury, w którym to produkowane są zrębki drewna i znajduje się magazyn biomasy. Do kotłowni podłączona jest sieć wysokoparametrowa wraz z przyłączami o długości 1376,8 mb, która zasila 11 indywidualnych węzłów przedsiębiorstwa, 1 węzeł odbiorcy (Główna 5 – Komisariat Policji) oraz 3 duże węzły grupowe wraz z rozległą zewnętrzną instalacją odbiorczą PEC zasilające wszystkie pozostałe objekty.

Kotłownia Długa

Trzecią kotłownią należącą do Spółki jest kotłownia przy ul. Długiej o mocy zainstalowanej 17,4 MW (3 kotły wodne WR 5-22 o mocy 5,8 MW). Dopuszczonymi do pracy są 3 kotły wodne WR 5-22. W trakcie trwającego sezonu grzewczego wykorzystywane są maksymalnie 2 kotły wodne. Kotłownia zasila sieci w trzech kierunkach, przez które obecnie dostarczane jest ciepło do odbiorców. W 2013 r. nastąpiła likwidacja sieci w kierunku Hala 1A.

Najdłuższą siecią zasilaną z tej kotłowni jest sieć w kierunku osiedla „Mała” o długości 2120,08 mb z czego 259 mb zakupione w 2012 r. od Syndyka masy upadłości ZNTK w Łapach S.A. wykonana jest w technologii kanałowej i wymaga w najbliższych czasie modernizacji. W 2015 r. rozpoczęto przebudowę tego odcinka wraz z nowymi przyłączami do budynków na osiedlu „Mała”. Sieć łącznie zasila 18 węzłów cieplnych tj. 1 węzeł odbiorców (grupowy węzeł Wspólnoty Mieszkaniowej Żwirki i Wigury 31 i 33), 5 grupowych węzłów cieplnych spółki (, 11 Listopada 8, Konopnickiej 6, Cmentarna 46B, Mała 7 i Mała 17), 12 indywidualnych węzłów spółki (Cmentarna 35, 11 Listopada 1, 2, 3, 4, 5, 7, Konopnickiej 8 i Żwirki i Wigury 36, 38, 40). Ponadto za węzłem Cmentarna 46B PEC jest właścicielem i eksploatuje zewnętrzną instalację odbiorczą zasilającą obiekty na dawnym osiedlu Cukrowni Łapy. W 2015 r. został zakupiony i uruchomiony węzeł cieplny w nowo wybudowanym budynku przy ul. Długiej 68A. Dodatkowo w 2015 r. zostało wybudowane nowe przyłącze o długości 43,6 mb do budynku przy ul. 11-go Listopada 2 oraz zastąpiono grupowy węzeł cieplny 2 nowymi węzłami indywidualnymi w budynkach przy ul. 11 listopada 2 i 4.

Kolejną siecią jest sieć biegnąca przez ZNTK w kierunku osiedla „Sikorskiego”, która zasila 4 indywidualne węzły ciepłe Spółki (Sikorskiego 5, Sikorskiego 11, Sikorskiego 9/1 i 9/2) oraz 4 węzłów odbiorców (3 dawne obiekty ZNTK oraz jeden budynek PKP przy ul. Sikorskiego 7).

Ostatnią eksploatowaną siecią jest sieć biegnąca wyłącznie na terenie byłego ZNTK. W 2013 r. oraz w 2015 r. została zlikwidowana część tej sieci, która nie była eksploatowana w związku z wyburzeniem hal oraz na wniosek nowych nabywców nieruchomości. . Obecnie ciepło sprzedawane jest wyłącznie jednemu odbiorcy.

Kotłownia Główna

Spółka od 01 października 2011 r. rozpoczęła eksploatację nowej kotłowni opalanej gazem ziemnym o mocy 0,254 MW w kompleksie budynków przy ul. Głównej 50, której jest właścicielem. W kotłowni są zainstalowane 4 kotły kondensacyjne firmy Vaillant o mocy 63,5 kW każdy. Dodatkowo w skład majątku tejże kotłowni wchodzi zewnętrzną instalacje odbiorcze wybudowane w 2011 r. w technologii rur preizolowanych.

Zakład Przygotowania Paliwa

Na potrzeby kotłowni Polna pracuje Zakład Przygotowania Paliwa zlokalizowany w Łapach przy ul. Żwirki i Wigury. W zakładzie odbywa się rozdrabnianie drewna (wytwarzane zrębki), które są później spalane w kotłowni Polna. Ponadto ze względu na fakt, iż w kotłowni Polna znajduje się zasobnik paliwa tylko na dobę, na placu przy ul. Żwirki i Wigury znajduje się główny magazyn biomasy. Paliwo do kotłowni transportowane jest z wykorzystaniem ciągników. Jest to również baza brygady remontowej i transportu Spółki. Teren zakładu obejmuje 1,7156 ha, w skład którego wchodzi place składowe biomasy, wiata, garaże, pomieszczenia socjalne wykorzystywane w działalności podstawowej jak również niewykorzystywane budynki po byłej ciepłowni miejskiej. Teren ten i niewykorzystywane budynki w perspektywie następnych lat pozwalają na rozwój Spółki i rozszerzenie działalności gospodarczej. Obecnie Spółka prowadzi tam inwestycje polegającą na przebudowie budynku administracyjno-socjalnego z częścią garażową.

2.6.4. SIEĆ GAZOWA

Wg danych GUS w 2015 roku w Mieście i Gminie Łapy zaledwie 4,2% mieszkańców korzystało z sieci gazowej – to wyłącznie na terenie miejskim i jest

najniższy w porównaniu do pozostałych jednostek terytorialnych. Choć zauważalny jest systematyczny wzrost odsetka ludności korzystających z sieci gazowej w mieście – w 2010 roku było to 3,1% a w 2015 r. – 6,0 – to jednak w dalszym ciągu korzystanie z sieci gazowej jest na niskim poziomie. Związane jest to także w dużą liczbą osób bezrobotnych i dużą liczbą korzystającą z pomocy społecznej, gdyż koszty podłączenia do sieci gazowej są znaczne i muszą być pokrywane przez przyłączonych (dodatkowo dochodzi modernizacja instalacji w domu) – a dla większości mieszkańców koszty te mogą być bardzo wysokie.

TABELA 68. ODSETEK LUDNOŚCI KORZYSTAJĄCY Z SIECI GAZOWEJ W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODLASKIE	26,9	27,0	27,7	28,1	28,1	28,1
<i>w miastach</i>	42,6	42,6	43,7	44,0	44,0	43,9
<i>na wsi</i>	3,2	3,3	3,4	3,8	3,8	3,9
POWIAT BIAŁOSTOCKI	14,4	14,7	15,6	16,9	17,0	17,2
<i>w miastach</i>	11,7	12,3	14,3	15,4	15,3	15,8
<i>na wsi</i>	16,0	16,1	16,5	17,8	18,00	18,1
MIASTO I GMINA ŁAPY	2,2	2,3	2,6	3,5	3,9	4,2
<i>miasto</i>	3,1	3,2	3,6	4,9	5,5	6,0
<i>wieś</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

2.6.5. ZASOBY MIESZKANIOWE

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Mieście i Gminie Łapy w 2015 roku wynosiła 77,9 m² a terenie miejskim – 72,0 m². Jest to powierzchnia zdecydowanie niższa od średniej wielkości mieszkań w powiecie białostockim, i nieznacznie wyższa od oraz województwa.

TABELA 69. PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKANIA W M² W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODLASKIE	74,9	75,2	75,4	75,6	75,9	76,1
POWIAT BIAŁOSTOCKI	84,1	84,7	85,3	85,9	86,6	87,4
MIASTO I GMINA ŁAPY	76,9	77,1	77,3	77,5	77,7	77,9
MIASTO ŁAPY	71,1	71,3	71,4	71,6	71,8	72,0

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Mieszkańcy Miasta i Gminy Łapy posiadają również do dyspozycji mniejszą powierzchnię mieszkań, jaka przypada na jedną osobę. W 2015 roku mieszkaniec miasta i gminy Łapy miał do dyspozycji średnio 26,1 m² (w mieście 25,0 m²). W województwie podlaskim i powiecie białostockim było to kilka metrów więcej.

TABELA 70. PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKANIA W M² NA OSOBĘ W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODLASKIE	26,2	26,6	27,0	27,4	27,8	28,2
POWIAT BIAŁOSTOCKI	29,2	29,6	30,1	30,6	31,2	32,0
MIASTO I GMINA ŁAPY	24,7	24,9	25,1	25,4	25,9	26,1
MIASTO ŁAPY	23,7	23,8	24,1	24,4	24,7	25,0

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

W Mieście i Gminie Łapy widoczna jest także mniejsza od średniej województwa podlaskiego i powiatu białostockiego liczba mieszkań, jaka przypada na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten w 2015 roku w Mieście i Gminie Łapy osiągnął wartość 335,5 mieszkań na 1000 mieszkańców a w mieście był nieco wyższy – 347,8. Większą wartość wskaźnika odnotowano w przestrzeniach województwa (370,8) oraz powiatu – 365,5. W Mieście i Gminie Łapy odnotowano nieznaczny wzrost liczby mieszkań na 1000 mieszkańców, co związane było m. in. ze spadkiem liczby mieszkańców miasta w analizowanym okresie.

TABELA 71. LICZBA MIESZKAŃ NA 1000 MIESZKAŃCÓW W LATACH 2010-2015

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODLASKIE	349,3	353,4	357,6	361,9	366,1	370,8
POWIAT BIAŁOSTOCKI	347,3	349,6	352,4	356,0	360,1	365,5
MIASTO I GMINA ŁAPY	321,3	323,1	324,9	328,3	332,6	335,5
MIASTO ŁAPY	333,0	334,6	337,1	340,6	344,3	347,8

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

3. DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I REWITALIZACJI

W toku prowadzonych prac związanych z opracowywaniem programu rewitalizacji dla Miasta i Gminy Łapy miał miejsce szereg spotkań z przedstawicielami sektorów: społecznego (mieszkańcy, stowarzyszenia), gospodarczego (przedsiębiorcy) i publicznego (przedstawiciele jednostek organizacyjnych) i konsultacji z grupą roboczą ds. rewitalizacji.

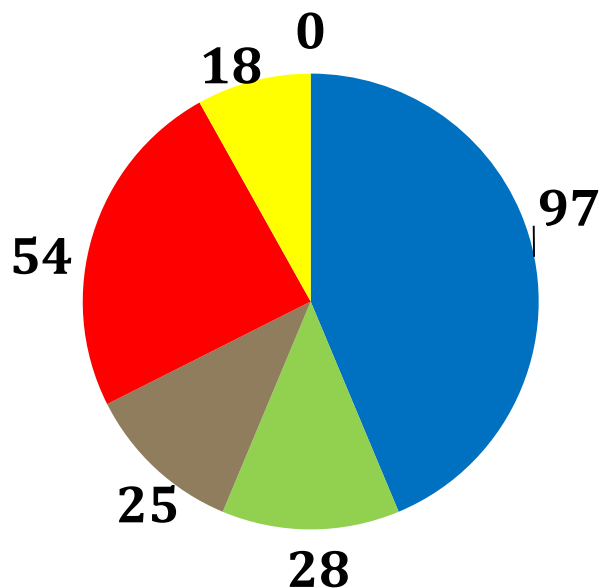
Ponadto postanowiono zbadać opinię mieszkańców nt. obszarów/obszaru, który powinien zostać poddany rewitalizacji. W tym celu przeprowadzono ankietę, w której poproszono o wskazanie obszaru i występujących problemów społeczno-technicznych na wskazanym obszarze. Ankieta była dostępna na stronie internetowej www.lapy.pl. Udział w badaniu ankietowym wzięło 134 osoby w tym 68 kobiet i 66 mężczyzn. Niektóre pytania dopuszczały możliwość więcej niż jednej odpowiedzi. Nie wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na wszystkie pytania zawarte w ankiecie, dlatego też przy niektórych odpowiedziach podano liczbę odpowiedzi wskazanych przez ankietowanych.

Pierwsze i zasadnicze pytanie dotyczyło wskazania, który obszar zdaniem ankietowanych powinien być poddany rewitalizacji. Poproszono ankietowanych o wskazanie obszaru spośród obszarów wyznaczonych w poszczególnych obszarach miasta lub wskazania czy rewitalizacji powinny być najistotniejsze instytucje użyteczności publicznej wskazane w toku konsultacji z grupą roboczą ds. rewitalizacji. W przypadku terenów wiejskich poproszono o wskazanie przez ankietowanego, który obszar (wieś) powinien być poddany rewitalizacji. Zaproponowane w ankiecie obszary dotyczyły:

- Centrum miasta – dworzec PKP i PKS wraz z okolicznymi ulicami;
- Północna część miasta – osiedla: Barwiki, Goździki, Binduga;
- Południowa część miasta – osiedla przy Żwirki i Wigury, 11-go Listopada, ul. Małej, ul. Cmentarnej;
- Instytucje użyteczności publicznej – infrastruktura i wyposażenie np. takie jak: Dom Kultury, Biblioteka, targowisko miejskie, stadion;
- Tereny wiejskie (*proszę wskazać nazwę wsi*);
- Inne (*proszę wymienić jakie*).

Najwięcej wskazań (97) uzyskał obszar PKP i PKS wraz z okolicznymi ulicami, – czyli obszar Centrum Miasta Łapy. Na drugim miejscu najczęściej ankietowanych wskazało, iż poddane rewitalizacji powinny być instytucje użyteczności publicznej – 56 wskazań. Zatem Następnie ankietowani wskazali obszar Północnej części miasta – 28 wskazań i Południowej części miasta – 25 wskazań a 18-stu badanych tereny wiejskie: tj. Uhowo, Płonka Kościelna, Gąsówka Osse. Nikt z badanych nie wskazał innych potencjalnych obszarów, które mogłyby być poddane rewitalizacji.

WYKRES 5. PYTANIE 1 - PROSZĘ WSKAZAĆ, KTÓRY OBSZAR GMINY PANI/PANA ZDANIEM POWINIEN BYĆ PODDANY REWITALIZACJI?

- Centrum miasta – dworzec PKP i PKS wraz z okolicznymi ulicami;
- Północna część miasta – osiedla: Barwiki, Goździki, Binduga;
- Południowa część miasta – osiedla przy Żwirki i Wigury, 11-go Listopada, ul. Małej, ul. Cmentarnej
- Instytucje użyteczności publicznej – infrastruktura i wyposażenie np. takie jak: Dom Kultury, Biblioteka, targowisko miejskie, stadion
- Tereny wiejskie (proszę wskazać nazwę wsi)
- Inne

Opinia mieszkańców w badaniu ankietowym jak i wnioski z przeprowadzonych rozmów i konsultacji wskazują jednoznacznie, iż obszarem, który ma najważniejsze znaczenie w rozwoju gminy a jednocześnie gromadzi największą liczbę sprzeczności i konfliktów rozwojowych, które prowadzą do jego degradacji i kumulacji problemów społeczno-gospodarczych jest – CENTRUM MIASTA ŁAPY wraz z przylegającymi ulicami oraz instytucje użyteczności publicznej tj. biblioteka, dom kultury, targowisko miejskie, stadion itd., Zatem obszar rekomendowany do rewitalizacji zlokalizowano pomiędzy ul. gen. Wł. Sikorskiego, Leśniowską i Łąkową na wysokości targowiska miejskiego i Ośrodka Kultury Fizycznej, ul. Polną, Główną i Matejki, a także ul. Nilskiego-Łapińskiego.

W przeprowadzonym na potrzeby przygotowania programu rewitalizacji badaniu ankietowym poproszono mieszkańców także o wskazanie problemów społecznych i technicznych, które ich zdaniem występują na wskazanym obszarze poddanym do rewitalizacji. Ponadto poproszono, aby mieszkańcy wskazali, jakie w ich odczuciu jest

zagrożenie danym problemem na wskazanym obszarze określające jego występowanie, jako brak, niskie, średnie i wysokie. Tabele poniżej przedstawiają wyniki badania dla obszaru rekomendowanego do rewitalizacji – wyniki zaznaczone kolorem niebieskim oznaczają najwyższe wartości dla wagi danego problemu.

Zdaniem ankietowanych na obszarze rekomendowanym do rewitalizacji problem występowania patologii społecznych niesie wysokie zagrożenie występowania - 36 wskazań, problem uciążliwego sąsiedztwa dla 37 ankietowanych nie stanowi problemu, zdaniem 35 ankietowanych wysokie zagrożeniem problemem występuje w słabej integracji lokalnej społeczności a zdaniem 36 ankietowanych problem słabej współpracy między instytucjami publicznymi a mieszkańcami niesie występuje, jako niskie zagrożenie dla tego obszaru. Dla 30 ankietowanych chuligaństwo, wandalizm i przestępstwo występuje, jako średnie zagrożenie a przypadku bezdomności – zdecydowana większość, bo 48 ankietowanych wskazuje, że taki problem nie występuje, lub jest jego niskie zagrożenie (34 wskazania). Podobnie ankietowani wypowiedzieli się w przypadku występowania problemu – braku dostępu do nowoczesnej technologii – 35 osób wskazało na niskie zagrożenie tym problemem. W przypadku problemów związanych z emigracją młodych i biedą – zdecydowana większość ankietowanych wskazała na wysokie zagrożenie występowania tych problemów – w przypadku emigracji – 38 wskazań a w przypadku biedy – 40 wskazań.

Odpowiedzi udzielone przez ankietowanych wskazują, iż na obszarze wskazanym do rewitalizacji najwyższe zagrożenie problemem występuje z powodu patologii społecznych, słabej integracji lokalnej społeczności emigracji młodych i biedy.

TABELA 72.
PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE
CENTRUM MIASTA
– WYNIK BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW

RODZAJ PROBLEMU	BRAK PROBLEMU	NISKIE ZAGROŻENIE	ŚREDNIE ZAGROŻENIE PROBLEMEM	WYSOKIE ZAGROŻENIE PROBLEMEM
Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)	21	13	27	36
Uciążliwe sąsiedztwo	37	33	14	12
Słaba integracja lokalnej społeczności	15	15	31	35
Słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami	17	36	27	17
Chuligaństwo, wandalizm, przestępczość	27	22	30	19
Bezdomność	48	34	10	5
Utrudniony dostęp do dobrych szkół	33	22	22	20
Brak dostępu do nowoczesnej technologii	16	35	24	21

Emigracja młodych	13	19	24	38
Bieda	14	19	24	40
Inne - jakie	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Zdaniem ankietowanych w sferze technicznej na obszarze rekomendowanym do rewitalizacji problem braku infrastruktury technicznej nie występuje – 58 wskazań, zaś problem złego stanu technicznego obiektów niesie ze sobą wysokie zagrożenie problem – 34 odpowiedzi. Zdaniem 35 ankietowanych wysokim zagrożeniem są zdewastowane i opuszczone obiekty, zaś 28 ankietowanych nie widzi problemu w braku boisk i placów zabaw. Dla 45 ankietowanych stan dróg i chodników występuje, jako średnie zagrożenie problemem, 28 osób wskazuje niskie zagrożenie występowaniem problemu małych zasobów mieszkaniowych, a 31 osób brak terenów zielonych i spacerowych uważa za średnie zagrożenie występowania. Ankietowani uznali za wysokie zagrożenie problemem brak ścieżek rowerowych – 47 wskazań, słabą komunikację – 27 wskazań oraz niedostateczną liczbę miejsc parkingowych - 40 wskazań. Ponadto 40 ankietowanych wskazało zanieczyszczenie środowiska, jako średnie zagrożenie występowania problemem.

Odpowiedzi udzielone przez ankietowanych wskazują, iż na obszarze wskazanym do rewitalizacji najwyższe zagrożenie problemem występuje z powodu złego stanu technicznego obiektów, zdewastowanych i opuszczonych terenów, braku ścieżek rowerowych, słabej komunikacji i niedostatecznej liczby miejsc parkingowych.

TABELA 73.
PROBLEMY TECHNICZNE WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE
CENTRUM MIASTA
– WYNIK BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW

RODZAJ PROBLEMU	BRAK PROBLEMU	NISKIE ZAGROŻENIE	ŚREDNIE ZAGROŻENIE PROBLEMEM	WYSOKIE ZAGROŻENIE PROBLEMEM
Brak infrastruktury technicznej (np. instalacja c.o., wod.-kan., gaz)	58	20	11	7
Zły stan techniczny obiektów	9	27	27	34
Zdewastowane i opuszczone tereny	11	16	34	35
Brak boisk, placów zabaw	28	27	26	15
Stan dróg i chodników	6	14	45	32
Małe zasoby mieszkaniowe	33	28	19	13

Brak terenów zielonych i spacerowych	19	30	31	16
Brak ścieżek rowerowych	7	21	22	47
Słaba komunikacja	14	25	26	27
Niedostateczna liczba miejsc parkingowych	9	18	28	40
Zanieczyszczenie środowiska	9	25	43	17
Inne - jakie	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

3.1. ANALIZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Dokonana diagnoza oraz wnioski płynące z przeprowadzonych konsultacji społecznych i spotkania z osobami zarządzającymi gminą pokazują, że obszar miasta cechuje się występowaniem negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych. W celu potwierdzenia słuszności wyboru obszaru rewitalizacji, jako obszaru kryzysowego w Gminie Łapy w niniejszym dokumencie sporządzono delimitację obszaru zdegradowanego zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Rewitalizacja może być prowadzona wyłącznie na obszarze zdegradowanym, znajdującym się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz występowania na nim, co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników zgodnych z zapisami Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2015 poz. 1777). Dla przestrzennego zobrazowania wyników analizy gminę podzielono zgodnie ze strukturą jednostek na miasto Łapy (ulice) oraz Sołectwa. Dla wydzielonych obszarów pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego w Łapach, jak i specjalnie w tym celu wygenerowany przez instytucje zewnętrzne, m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach i Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku, Komisariat Policji w Łapach oraz statystyk publicznych pochodzących m.in. z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem budowy listy porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej zmiennej do jednostki miasta (ulicy) lub Sołectwa. W wyniku tak przeprowadzonej procedury wskazano listę 17 wskaźników, które zastosowano dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Wskaźniki te obejmują :

a) sferę społeczną – 15 wskaźników:

- 1) liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym;
- 2) liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym;
- 3) liczba interwencji policji (przestępstwa, zakłócanie porządku publicznego, kradzieże, bójki i pobicia) przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 4) liczba niebieskich kart przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 5) liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 6) liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 7) liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 8) liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w Łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej;
- 9) liczba czytelników Biblioteki MIG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 10) liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 11) liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 12) liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 13) liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 14) liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
- 15) liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;

b) sferę środowiskową – 1 wskaźnik:

- 1) ilość azbestu pozostała do unieszkodliwienia [w kg] przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki analitycznej

c) sferę gospodarczą – 1 wskaźnik:

- 1) liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej

Założono, że za obszar spełniający kryterium koncentracji problemów uznany zostanie ten, który na 15 analizowanych wskaźników sfery społecznej spełni co najmniej 8 i co najmniej 1 wskaźnik ze sfery gospodarczej lub środowiskowej. Tak przeprowadzone postępowanie badawcze pozwoliło wyznaczyć obszary, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego.

Badając wskaźniki w ramach poszczególnych kryteriów, pod uwagę wzięto osiągnięcie negatywnych wartości, większych niż na terenie całej gminy. Czyli, aby wyznaczony teren spełniał wymóg obszaru zdegradowanego, wymagana wartość musi

być niższa bądź wyższa od obliczonego wskaźnika dla gminy, przedstawiając tym samym niekorzystną sytuację dla wyznaczonego obszaru.

Przedstawiona poniżej diagnoza została opracowana na podstawie przepisów Ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 r. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Łapy opiera się na wskaźnikach obrazujących zjawiska i problemy społeczne na danym terenie. Uwzględniając zalecenia, iż obszar wymagający wsparcia stanowi jednostkę charakteryzującą się kumulacją negatywnych zjawisk i procesów oraz stanowiącą szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

TABELA 74.

WYNIKI ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ DLA OBSZARU REWITALIZACJI – SFERA SPOŁECZNA

MIASTO ŁAPY - jednostki analityczne ULICE	LUDNOŚĆ	Sfera społeczna (15)	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba interwencji Policji (przestępstwa, zakłócanie porządku publicznego, kradzieże, bójki i pobicia) przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba Niebieskich Kart przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w Łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej	Liczba czytelników Biblioteki mig Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ z TYTUŁU UBÓSTWA przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ z TYTUŁU BEZROBOCIA przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ z TYTUŁU DŁUGOTRWALEJ CHOROBY przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
WSKAŹNIK MIASTO I GMINA ŁAPY			56	32	0,86	0,23	6,76	1,86	4,60	17,89	16,19	9,16	5,32	1,04	4,83	1,10	7,41
11-EGO LISTOPADA	564	5	44	25	0,00	0,71	7,45	3,01	4,79	5,26	19,86	4,43	4,08	0,53	4,08	0,71	4,43
3-EGO MAJA	186	7	51	24	1,61	1,08	6,99	2,69	3,23	9,09	16,13	6,45	4,84	1,08	4,30	1,61	6,45
ADAMA ASNYKA	55	3	72	31	0,00	0,00	1,82	0,00	1,82	0,00	9,09	9,09	0,00	0,00	0,00	0,00	9,09
ALEKSANDRA GIERYMSKIEGO	24	6	85	15	0,00	0,00	4,17	4,17	4,17	55,56	41,67	16,67	12,50	0,00	8,33	0,00	16,67
ARMII KRAJOWEJ	199	13	50	32	2,01	2,01	17,59	3,52	14,07	4,17	15,08	12,56	12,56	2,51	11,06	2,01	12,06
ARTURA GROTTGERA	106	2	54	26	0,00	0,00	6,60	0,00	3,77	0,00	11,32	6,60	5,66	0,94	4,72	0,00	3,77
BAGNO	6	3	500	400	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BARWIKOWSKA	72	3	41	8	0,00	0,00	8,33	4,17	4,17	11,76	23,61	1,39	1,39	0,00	1,39	0,00	1,39
BOCIANIA	17	4	42	25	0,00	0,00	11,76	5,88	11,76	0,00	88,24	5,88	5,88	0,00	5,88	0,00	0,00
BOCIAŃSKA	257	3	60	32	0,00	0,00	3,89	1,17	3,11	13,64	14,01	1,95	1,95	0,39	1,95	0,39	7,00
BOCZNA	126	5	75	36	0,00	0,00	7,94	0,00	4,76	21,43	16,67	3,97	3,17	0,00	3,97	0,00	11,90
BOHATERÓW WESTERPLATTE	300	12	74	51	0,67	0,33	6,00	3,00	4,67	17,50	7,33	8,33	10,67	2,00	6,00	1,67	11,67
BOLESŁAWA PRUSA	15	1	88	25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BRAŃSKA	13	3	86	71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	61,54	7,69	0,00	0,00	7,69	0,00	0,00
BOLESŁAWA SZWARCE	21	2	40	27	0,00	0,00	9,52	0,00	4,76	0,00	23,81	4,76	4,76	0,00	4,76	0,00	4,76
BUKOWA	23	9	92	42	4,35	0,00	4,35	0,00	4,35	0,00	8,70	26,09	17,39	4,35	13,04	4,35	26,09
CICHA	12	3	50	13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	41,67	16,67	8,33	0,00	8,33	0,00	16,67
CMENTARNA	953	6	49	29	1,05	0,42	9,02	1,78	4,51	6,98	10,70	7,76	5,98	0,63	5,98	0,84	7,35
CUKROWNICZA	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CZELADNICZA	1	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CZERWONEGO KRZYŻA	17	9	89	56	0,00	0,00	23,53	11,76	5,88	0,00	29,41	11,76	11,76	0,00	11,76	5,88	5,88
DĘBOWA	30	2	36	9	6,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00
DŁUGA	452	5	39	21	0,22	0,00	7,08	2,88	5,53	6,90	12,61	5,09	4,20	0,66	4,20	0,88	5,09
DOLNA	38	9	100	47	0,00	0,00	7,89	0,00	7,89	30,00	13,16	15,79	7,89	0,00	7,89	0,00	26,32
ELIZY ORZESZKOWEJ	42	3	50	29	0,00	0,00	11,90	4,76	11,90	0,00	16,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GENERAŁA MACZKA	43	6	39	19	0,00	0,00	9,30	4,65	9,30	0,00	18,60	9,30	9,30	0,00	9,30	0,00	16,28
GENERAŁA WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO	1257	14	58	34	2,39	0,08	9,63	3,02	6,52	5,24	7,88	9,94	7,64	1,19	7,48	2,23	9,71
GEODETÓW	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GĘSIA	1	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GLINIANA	181	7	40	20	0,55	0,00	8,84	3,87	4,42	7,69	5,52	5,52	5,52	0,55	5,52	2,76	2,21

GLÓWNA	456	8	57	36	8,33	0,00	5,92	1,97	4,39	20,34	9,87	8,77	4,39	1,32	4,39	1,32	8,77
GLUCHA	30	5	88	69	0,00	0,00	3,33	3,33	3,33	0,00	16,67	3,33	10,00	0,00	10,00	0,00	6,67
GOŹDZIKOWSKA	231	0	46	27	0,00	0,00	5,63	1,73	4,33	22,58	19,91	1,73	1,30	0,87	1,30	0,43	1,73
GÓRNA	184	11	72	50	0,54	0,54	5,98	1,09	4,89	4,35	28,26	10,33	5,98	2,72	5,98	1,63	10,33
GRABOWA	24	2	118	109	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,33
GRANICZNA	144	5	47	32	0,00	0,00	4,86	0,00	4,17	0,00	11,81	13,89	6,94	1,39	7,64	0,69	6,94
GRZYBOWA	71	2	54	26	0,00	0,00	5,63	0,00	5,63	0,00	2,82	4,23	0,00	0,00	2,82	0,00	1,41
HANDLOWA	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
HARCERSKA	21	7	50	14	0,00	0,00	9,52	4,76	9,52	20,00	28,57	14,29	9,52	0,00	9,52	4,76	0,00
HENRYKA SIENKIEWICZA	92	5	53	28	1,09	0,00	13,04	2,17	8,70	0,00	3,26	5,43	4,35	0,00	4,35	1,09	5,43
JACKA MALCZEWSKIEGO	37	2	48	12	2,70	0,00	2,70	0,00	2,70	0,00	13,51	2,70	2,70	0,00	2,70	0,00	5,41
JANA CYBISA	11	7	83	67	0,00	0,00	18,18	0,00	18,18	0,00	36,36	18,18	18,18	0,00	18,18	0,00	0,00
JANA MATEJKI	102	8	55	27	2,94	0,98	2,94	0,98	2,94	16,67	11,76	10,78	0,98	1,96	4,90	0,98	10,78
JANUSZA KORCZAKA	58	5	32	18	0,00	0,00	12,07	1,72	6,90	0,00	18,97	6,90	6,90	0,00	6,90	0,00	10,34
JASKÓLCZA	3	2	50	0	0,00	0,00	33,33	0,00	33,33	100,00	66,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
JASNA	11	3	22	22	0,00	0,00	18,18	9,09	18,18	0,00	18,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
JASTRZĘBIA	4	0	33	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
JAŚMINOWA	4	1	100	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	125,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
JAWOROWA	70	4	46	31	0,00	0,00	11,43	7,14	5,71	28,57	18,57	5,71	1,43	0,00	2,86	1,43	5,71
JESIONOWA	6	3	100	67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,67
JÓZEFA CHELMOŃSKIEGO	58	1	49	26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,11	31,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
JÓZEFA IGNACEGO KRASZEWSKIEGO	64	7	83	40	3,13	0,00	7,81	0,00	7,81	20,00	17,19	4,69	4,69	1,56	4,69	0,00	10,94
JÓZEFA PANKIEWICZA	37	8	61	4	0,00	0,00	16,22	0,00	10,81	15,38	21,62	13,51	2,70	5,41	13,51	0,00	18,92
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO	100	5	35	19	2,00	0,00	5,00	3,00	5,00	0,00	12,00	6,00	3,00	1,00	3,00	2,00	3,00
JULIANA FAŁATA	23	5	35	24	0,00	0,00	13,04	0,00	4,35	0,00	34,78	13,04	8,70	4,35	4,35	4,35	4,35
JULIANA TUWIMA	57	6	73	36	1,75	0,00	5,26	5,26	3,51	33,33	19,30	3,51	5,26	0,00	3,51	1,75	8,77
JULIUSZA SŁOWACKIEGO	44	3	63	41	0,00	0,00	4,55	0,00	4,55	16,67	29,55	4,55	4,55	0,00	4,55	0,00	0,00
K. KAMIENSKIEGO "HUZARA"	21	2	62	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,50	38,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO	52	4	93	67	0,00	0,00	1,92	0,00	0,00	0,00	21,15	3,85	1,92	3,85	1,92	3,85	0,00
KASPRZAKA	43	4	65	23	0,00	0,00	6,98	0,00	6,98	9,09	20,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KAZIMIERZA WODZICKIEGO	21	1	40	13	0,00	0,00	4,76	0,00	4,76	75,00	76,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KLONOWA	34	3	55	14	0,00	0,00	2,94	2,94	0,00	0,00	29,41	2,94	2,94	2,94	0,00	0,00	8,82
KŁOSOWA	17	2	89	33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	52,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KOLEJOWA	188	7	41	10	0,00	0,00	12,23	1,06	11,17	0,00	25,00	21,28	20,74	2,13	17,06	1,06	13,30
KONWALIOWA	15	5	88	0	0,00	0,00	13,33	6,67	13,33	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,33
KOŚCIELNA	6	1	50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33
KRAŃCOWA	52	6	68	13	0,00	0,00	7,69	1,92	7,69	0,00	13,46	7,69	0,00	3,85	3,85	0,00	0,00
KRUCZA	23	1	64	29	0,00	0,00	4,35	0,00	0,00	40,00	21,74	4,35	4,35	0,00	4,35	0,00	4,35
KRZYWA	91	9	52	33	1,10	0,00	4,40	2,20	3,30	0,00	19,78	13,19	5,49	2,20	6,59	2,20	13,19
KSIĘDZA BAGIŃSKIEGO	24	7	50	38	4,17	0,00	4,17	0,00	0,00	0,00	33,33	25,00	20,83	4,17	20,83	4,17	4,17
LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO	13	4	44	22	0,00	0,00	7,69	0,00	0,00	0,00	53,85	23,08	23,08	0,00	23,08	0,00	15,38
LEŚNA	42	7	40	17	0,00	0,00	14,29	4,76	2,38	42,86	21,43	14,29	11,90	2,38	11,90	2,38	21,43

LEŚNIKOWSKA	132	8	43	29	1,52	0,00	2,27	1,52	2,27	7,69	9,09	11,36	6,06	1,52	3,79	1,52	11,36
LETNIA	80	2	45	20	0,00	0,00	5,00	0,00	3,75	0,00	6,25	5,00	3,75	3,75	3,75	0,00	6,25
ŁANOWA	26	2	30	10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,38	3,85	3,85	0,00	3,85	0,00	30,77
ŁĄKOWA	263	4	47	25	0,00	0,00	4,18	0,00	2,66	17,95	6,84	6,84	4,18	2,66	3,80	1,14	8,75
MAŁA	671	6	55	29	0,00	0,00	6,86	0,15	4,47	0,92	10,43	5,22	6,11	0,89	5,96	1,19	6,71
MARIII KONOPNICKIEJ	543	5	44	20	0,00	0,74	6,81	2,39	5,89	8,99	18,78	4,79	4,05	0,55	3,68	0,74	7,18
MATEUSZA CYGAŃSKIEGO	57	2	33	16	0,00	0,00	5,26	15,79	3,51	42,86	17,54	3,51	1,75	1,75	1,75	0,00	1,75
MICHAŁA SIEDLECKIEGO	74	2	35	16	1,35	0,00	2,70	0,00	2,70	20,00	16,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
MIKOŁAJA KOPERNIKA	537	11	64	47	0,74	0,19	8,75	2,23	6,33	17,86	17,32	9,31	9,31	2,23	6,52	1,86	14,90
MOKRA	29	4	26	17	0,00	0,00	17,24	41,38	6,90	50,00	31,03	3,45	3,45	0,00	3,45	3,45	0,00
MOSTOWA	17	3	89	89	0,00	0,00	5,88	0,00	5,88	0,00	70,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NADNARWIAŃSKA	90	7	58	28	0,00	0,00	7,78	2,22	5,56	23,53	22,22	6,67	5,56	0,00	5,56	0,00	10,00
NIKIFORA	36	1	50	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00	30,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NOWA	125	5	64	32	0,80	0,00	8,80	2,40	4,80	32,00	10,40	4,00	4,00	0,80	3,20	0,80	12,00
NOWOWIEJSKA	70	1	56	24	0,00	0,00	5,71	1,43	5,71	14,29	58,57	2,86	2,86	0,00	2,86	0,00	1,43
NOWY RYNEK	21	3	110	50	4,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	52,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ODLEĞŁA	30	0	43	24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OGRODOWA	38	5	58	46	0,00	0,00	2,63	0,00	2,63	0,00	21,05	7,89	7,89	0,00	7,89	7,89	5,26
OKOPOWA	54	1	50	31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	29,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OSIEDLOWA	615	9	93	74	1,46	0,98	5,20	1,30	3,09	16,13	16,75	7,32	5,69	1,79	6,02	1,30	6,83
PARAFIALNA	8	5	100	75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	87,50	12,50	12,50	0,00	12,50	0,00	0,00
PARKOWA	75	6	70	39	2,67	0,00	6,67	1,33	5,33	14,29	20,00	5,33	4,00	1,33	5,33	0,00	5,33
PIASKOWA	542	6	70	54	2,21	0,00	4,61	1,11	3,14	28,30	15,31	3,14	2,40	1,48	2,03	0,74	8,12
PIĘKNA	81	9	56	35	0,00	1,23	9,88	1,23	6,17	18,18	13,58	12,35	8,64	1,23	3,70	1,23	1,23
PIOTRA MICHAŁOWSKIEGO	20	2	25	6	0,00	0,00	10,00	0,00	10,00	33,33	45,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PIWNA	147	8	77	59	1,36	0,00	3,40	0,68	3,40	0,00	37,41	14,97	8,84	3,40	5,44	1,36	14,97
PLAC NIEPODLEGŁOŚCI	25	1	56	13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PŁONKOWSKA	149	2	59	36	0,00	0,00	4,03	1,34	3,36	0,00	30,20	3,36	2,68	0,67	4,03	0,00	3,36
POLNA	366	9	59	41	0,00	0,00	5,19	1,09	4,10	17,07	16,12	9,56	3,55	1,37	4,92	1,37	9,56
POŁUDNIOWA	54	7	35	15	0,00	1,85	11,11	0,00	3,70	0,00	20,37	11,11	14,81	1,85	5,56	1,85	5,56
PÓŁNOCNA	186	4	63	30	0,54	0,00	1,61	0,54	1,08	5,26	15,05	3,76	2,69	0,54	2,69	1,61	4,30
PPLK. NILSKIEGO- ŁAPIŃSKIEGO	38	9	36	7	15,79	0,00	13,16	2,63	13,16	0,00	39,47	26,32	15,79	0,00	15,79	5,26	26,32
PRZECHODNIA	36	4	100	56	0,00	0,00	2,78	2,78	0,00	0,00	27,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,89
RÓŻANA	6	2	200	100	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RZEMIEŚNICZA	44	2	47	27	0,00	0,00	6,82	2,27	4,55	0,00	18,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SŁONECZNA	44	7	69	62	0,00	0,00	4,55	2,27	4,55	50,00	15,91	6,82	6,82	2,27	6,82	0,00	0,00
SOKOŁOWSKA	100	1	45	22	0,00	0,00	6,00	3,00	5,00	0,00	18,00	4,00	3,00	1,00	3,00	1,00	7,00
SOSNOWA	25	2	108	92	0,00	0,00	4,00	0,00	4,00	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SPOKOJNA	30	6	50	20	0,00	0,00	16,67	3,33	3,33	16,67	23,33	10,00	3,33	0,00	10,00	10,00	0,00
SPÓŁDZIELCZA	256	10	60	39	0,78	0,00	10,94	1,56	9,38	12,12	18,36	11,33	9,38	1,56	9,38	0,00	8,59
STAŁOWA	3	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO	151	6	78	45	0,00	0,66	6,62	0,66	5,96	17,86	17,88	6,62	6,62	0,66	4,64	0,66	5,30

STRAŻACKA	37	1	42	19	0,00	0,00	2,70	0,00	2,70	16,67	21,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SURAŻSKA	70	7	52	33	0,00	0,00	5,71	1,43	4,29	44,44	14,29	11,43	8,57	4,29	7,14	4,29	20,00
SYBIRAKÓW	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SZKOLNA	124	7	48	30	0,00	0,81	9,68	1,61	4,03	13,33	15,32	5,65	4,84	1,61	4,84	2,42	1,61
SZPITALNA	47	4	38	12	0,00	2,13	6,38	2,13	6,38	0,00	21,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27,66
ŚLISKA	38	6	81	43	0,00	0,00	5,26	5,26	0,00	37,50	13,16	5,26	5,26	0,00	2,63	0,00	10,53
ŚREDNIA	14	8	8	0	0,00	0,00	14,29	7,14	7,14	0,00	21,43	57,14	57,14	0,00	57,14	14,29	14,29
ŚWIERKOWA	45	7	73	42	0,00	0,00	6,67	2,22	4,44	12,50	24,44	4,44	2,22	2,22	2,22	2,22	8,89
TADEUSZA MAKOWSKIEGO	31	1	48	14	0,00	0,00	3,23	0,00	3,23	14,29	48,39	3,23	3,23	0,00	3,23	0,00	6,45
TEOFILA LENARTOWICZA	13	0	30	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	38,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TĘCZOWA	13	7	117	83	0,00	0,00	7,69	0,00	7,69	0,00	53,85	7,69	7,69	0,00	7,69	0,00	23,08
TOPOŁOWA	24	2	100	75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	37,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WARSZAWSKA	296	7	42	17	0,34	0,00	18,92	6,08	11,15	1,92	24,66	10,14	11,82	0,00	8,11	1,35	7,09
WĄSKA	69	5	73	38	1,45	0,00	2,90	1,45	2,90	7,14	13,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,35
WITOSA	20	0	18	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,67	55,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WITKACEGO	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WITA STWOSZA	15	0	25	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	53,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WITOLDA SŁAWIŃSKIEGO	6	4	100	67	0,00	0,00	33,33	0,00	33,33	0,00	116,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO	91	1	44	13	0,00	0,00	5,49	2,20	4,40	0,00	19,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WŁADYSŁAWA PIOTROWSKIEGO	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WODOCIĄGOWA	52	0	53	12	0,00	0,00	1,92	0,00	1,92	0,00	19,23	3,85	3,85	0,00	3,85	0,00	0,00
WOJCIECHA KOSSAKA	33	3	65	30	0,00	0,00	6,06	3,03	6,06	28,57	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WRONIA	4	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	225,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WYGWIZDOWO	50	4	56	34	6,00	0,00	6,00	0,00	6,00	0,00	20,00	6,00	6,00	2,00	6,00	0,00	6,00
XSAWEREGO DUNIKOWSKIEGO	58	1	53	32	0,00	0,00	3,45	0,00	3,45	0,00	18,97	5,17	1,72	0,00	1,72	1,72	6,90
ZACHODNIA	83	4	57	30	1,20	0,00	4,82	1,20	4,82	0,00	10,84	3,61	2,41	1,20	2,41	0,00	3,61
ŻABIA	17	7	89	67	11,76	0,00	5,88	0,00	5,88	0,00	47,06	5,88	5,88	5,88	5,88	0,00	0,00
ŻNIWNA	14	2	75	50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ŻURAWIA	66	4	47	9	0,00	0,00	6,06	0,00	4,55	17,65	10,61	7,58	7,58	3,03	3,03	0,00	7,58
ŻWIRKI I WIGURY	532	3	44	20	0,75	0,56	5,64	2,44	4,70	18,18	18,05	2,82	3,95	0,75	3,95	0,75	5,08
ŻYTNIA	100	6	82	40	0,00	0,00	7,00	2,00	5,00	8,70	18,00	4,00	4,00	0,00	4,00	0,00	5,00

TABELA 75.		WYNIKI ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ DLA OBSZARU REWITALIZACJI – SFERA SPOLECZNA															
GMINA ŁAPY - jednostki analityczne wg. sołectw	LUDNOŚĆ	Sfera społeczna (15)	Współczynnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Współczynnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba interwencji Policji (przestępstwa, zakłócanie porządku publicznego, kradzieże, bójki i pobicia) przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba Niebieskich Kart przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców w danej jednostki analitycznej	Liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców w danej jednostki analitycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców w danej jednostki analitycznej	Liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w Łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej	Liczba czytelników Biblioteki MiG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców w danej jednostki analitycznej	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ z TYTUŁU UBOSTWA przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ z TYTUŁU BEZROBOCIA przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ z TYTUŁU DEŁUGOTRWALEJ CHOROBY przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
DANIŁOWO DUŻE	222	5	73	35	0,45	0,00	8,11	0,90	5,41	0,00	56,76	6,76	2,70	0,90	1,80	1,35	8,11
DANIŁOWO MAŁE	60	7	67	28	0,00	1,67	6,67	1,67	6,67	0,00	115,00	6,67	6,67	3,33	3,33	5,00	8,33
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	4	60	29	0,96	0,00	3,85	0,96	2,88	0,00	14,42	24,04	1,92	0,00	1,92	0,96	0,00
GĄSÓWKA OSSE	370	7	67	41	0,27	0,00	3,24	0,27	2,70	31,58	6,76	18,38	6,76	1,62	5,68	1,08	7,57
GĄSÓWKA SKWARKI	257	7	44	22	1,17	1,17	3,50	0,39	2,33	39,47	5,06	18,68	8,17	1,17	4,28	1,95	9,73
GĄSÓWKA SOMACHY	56	7	60	23	0,00	0,00	16,07	1,79	7,14	30,77	17,86	16,07	14,29	0,00	10,71	0,00	23,21
GĄSÓWKA STARA	500	2	51	26	0,00	0,00	5,80	1,40	3,40	36,59	4,20	7,60	4,60	0,80	3,80	1,60	7,00
ŁAPY - KOŁPAKI	95	2	53	32	0,00	0,00	4,21	1,05	3,16	53,85	18,95	8,42	2,11	1,05	2,11	1,05	15,79
ŁAPY - KORCZAKI	58	4	87	29	1,72	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	13,79	10,34	3,45	0,00	1,72	0,00	10,34
ŁAPY - PLUŚNIKI	135	7	63	36	1,48	0,00	2,96	0,74	2,22	54,55	16,30	23,70	5,93	0,00	5,93	2,22	7,41
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	5	52	25	0,00	0,00	8,84	2,38	4,76	39,22	9,52	11,90	3,74	1,36	3,06	1,02	3,74
ŁAPY ŁYNKI	183	5	50	23	0,55	0,00	9,84	1,64	4,37	30,30	9,84	21,31	6,01	0,55	6,01	0,55	7,10
ŁAPY-DĘBOWINA	475	1	53	30	0,00	0,00	5,89	1,68	3,79	35,21	6,11	11,16	4,63	0,42	4,42	0,84	5,05
ŁUPIANKA NOWA	75	3	56	31	2,67	0,00	4,00	0,00	2,67	41,67	33,33	13,33	5,33	0,00	1,33	1,33	16,00
ŁUPIANKA STARA	460	5	52	27	0,22	0,22	4,13	0,22	1,96	38,96	13,04	19,35	5,22	1,30	3,70	1,30	7,61
PŁONKA KOŚCIELNA	416	4	63	31	0,24	0,24	6,97	2,40	4,33	43,37	19,47	11,54	5,05	0,48	4,57	0,24	11,06
PŁONKA KOZŁY	139	7	64	31	0,00	0,00	6,47	5,04	4,32	46,43	10,79	17,99	7,19	0,72	5,04	2,88	14,39
PŁONKA MATYSKI	67	5	46	33	0,00	0,00	7,46	0,00	4,48	0,00	29,85	22,39	8,96	1,49	7,46	0,00	17,91
PŁONKA STRUMIANKA	305	6	42	21	0,33	0,00	7,21	1,64	4,26	44,44	6,56	13,11	7,54	0,66	6,23	0,66	8,20
ROSZKI WŁODKI	68	3	62	31	0,00	0,00	5,88	0,00	1,47	38,46	16,18	2,94	1,47	0,00	1,47	0,00	8,82
ROSZKI WODŹKI	150	2	69	29	0,67	0,00	6,67	0,67	3,33	28,57	8,00	10,00	2,67	0,00	1,33	0,67	4,67
UHOWO	1478	7	63	41	0,74	0,41	6,63	2,30	4,40	30,00	17,12	18,94	4,53	1,35	4,74	0,54	4,74
WÓLKA WANIEWSKA	130	2	46	31	0,00	0,00	3,85	0,77	3,08	38,46	6,15	15,38	3,08	0,00	2,31	3,08	3,08

TABELA 76.		WYNIKI ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ DLA OBSZARU REWITALIZACJI – SFERA ŚRODOWISKOWA I GOSPODARCZA			
MIASTO ŁAPY - jednostki analityczne ULICE	LUDNOŚĆ	Sfera środowiskowa (1)	Sfera gospodarcza (1)	ILOŚĆ AZBESTU POZOSTAŁA DO UNIESZKODLIWIENIA [WKG] przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki analitycznej	Liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
WSKAŹNIK MIASTO I GMINA ŁAPY				29,78	4,77
11-EGO LISTOPADA	564	0	1	0,00	3,19
3-EGO MAJA	186	1	0	53,76	7,53
ADAMA ASNYKA	55	0	0	0,00	7,27
ALEKSANDRA GIERYMSKIEGO	24	0	0	0,00	0,00
ARMII KRAJOWEJ	199	0	1	0,00	4,52
ARTURA GROTTGERA	106	0	0	0,00	6,60
BAGNO	6	1	0	155,83	0,00
BARWIKOWSKA	72	0	0	38,33	11,11
BOCIANIA	17	0	0	0,00	5,88
BOCIAŃSKA	257	0	1	15,84	4,28
BOCZNA	126	0	1	0,00	3,97
BOHATERÓW WESTERPLATTE	300	0	1	0,00	4,00
BOLESŁAWA PRUSA	15	0	0	0,00	6,67
BRAŃSKA	13	0	0	0,00	100,00
BOLESŁAWA SZWARCE	21	0	0	0,00	0,00
BUKOWA	23	0	1	0,00	4,35
CICHA	12	0	0	0,00	0,00
CMENTARNA	953	0	1	1,21	4,09
CUKROWNICZA	0	0	0	0,00	0,00
CZELADNICZA	1	0	0	0,00	0,00
CZERWONEGO KRZYŻA	17	0	0	0,00	11,76
DĘBOWA	30	0	1	0,00	3,33
DŁUGA	452	0	0	7,14	7,30
DOLNA	38	0	1	0,00	2,63
ELIZY ORZESZKOWEJ	42	0	0	0,00	0,00
GENERAŁA MACZKA	43	0	1	0,00	2,33

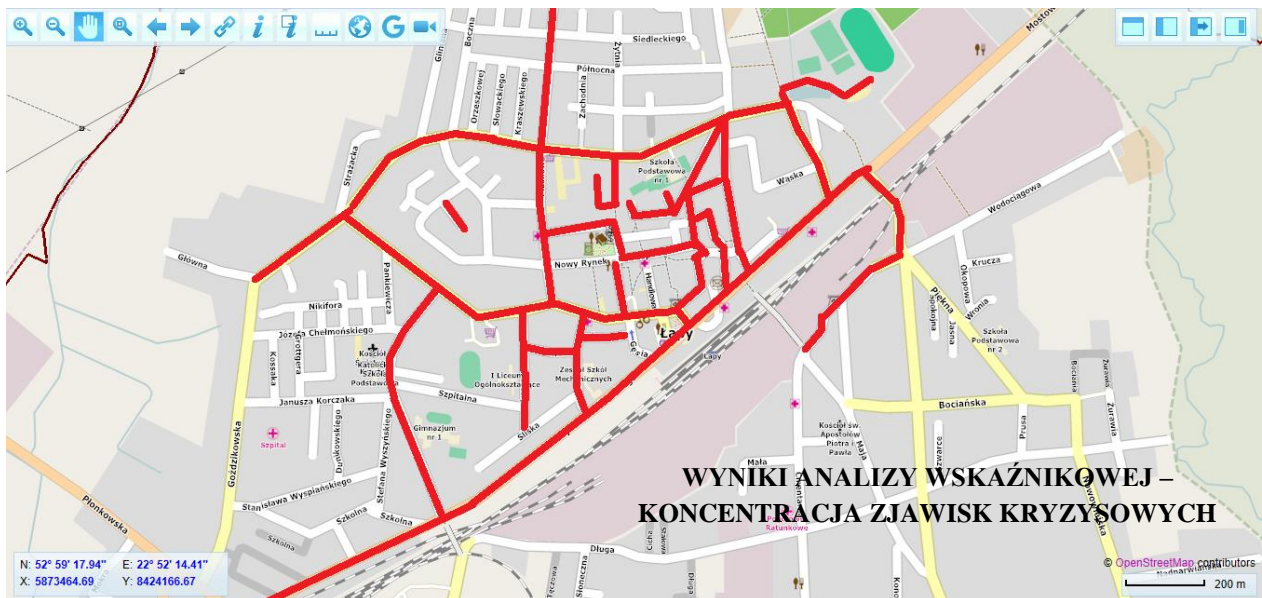
GENERALA WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO	1257	0	1	3,15	4,69
GEODETÓW	0	0	0	0,00	0,00
GĘSIA	1	0	1	0,00	400,00
GLINIANA	181	0	1	4,56	4,42
GLÓWNA	456	1	0	31,64	18,64
GLUCHA	30	0	0	0,00	10,00
GOŹDZIKOWSKA	231	0	0	0,00	6,49
GÓRNA	184	0	1	0,00	1,63
GRABOWA	24	0	1	0,00	4,17
GRANICZNA	144	0	0	0,00	5,56
GRZYBOWA	71	0	0	0,00	5,63
HANDLOWA	0	0	0	0,00	0,00
HARCERSKA	21	0	0	0,00	33,33
HENRYKA SIENKIEWICZA	92	0	1	19,24	4,35
JACKA MALCZEWSKIEGO	37	0	0	0,00	8,11
JANA CYBISA	11	0	0	0,00	9,09
JANA MATEJKI	102	0	1	0,00	3,92
JANUSZA KORCZAKA	58	1	0	45,86	10,34
JASKÓLCZA	3	0	0	0,00	0,00
JASNA	11	0	0	0,00	18,18
JASTRZĘBIA	4	0	0	0,00	0,00
JAŚMINOWA	4	1	0	82,50	0,00
JAWOROWA	70	0	1	0,00	2,86
JESIONOWA	6	1	0	33,33	0,00
JÓZEFA CHEŁMOŃSKIEGO	58	0	1	0,00	3,45
JÓZEFA IGNACEGO KRASZEWSKIEGO	64	0	1	0,00	1,56
JÓZEFA PANKIEWICZA	37	0	0	0,00	10,81
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO	100	0	0	26,20	6,00
JULIANA FAŁATA	23	0	0	0,00	0,00
JULIANA TUWIMA	57	1	1	99,39	1,75
JULIUSZA SŁOWACKIEGO	44	0	1	0,00	2,27
K. KAMIŃSKIEGO "HUZARA"	21	0	1	0,00	4,76
KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO	52	0	0	0,00	5,77
KASPRZAKA	43	0	0	0,00	9,30
KAZIMIERZA WODZICKIEGO	21	0	0	0,00	9,52
KLONOWA	34	0	0	0,00	2,94
KŁOSOWA	17	0	0	0,00	5,88
KOLEJOWA	188	0	1	0,00	3,19
KONWALIOWA	15	0	0	0,00	20,00

KOŚCIELNA	6	0	0	0,00	100,00
KRAŃCOWA	52	0	1	0,00	3,85
KRUCZA	23	0	0	0,00	8,70
KRZYWA	91	0	1	0,00	1,10
KSIĘDZA BAGIŃSKIEGO	24	0	0	0,00	8,33
LEONA WYCZÓLKOWSKIEGO	13	1	0	93,08	7,69
LEŚNA	42	0	0	0,00	2,38
LEŚNIKOWSKA	132	0	1	0,00	4,55
LETNIA	80	0	1	0,00	2,50
ŁANOWA	26	0	0	0,00	3,85
ŁĄKOWA	263	0	0	8,29	4,56
MAŁA	671	0	1	0,00	3,58
MARII KONOPNICKIEJ	543	0	1	0,00	3,87
MATEUSZA CYGAŃSKIEGO	57	0	0	0,00	14,04
MICHAŁA SIEDLECKIEGO	74	0	0	16,35	12,16
MIKOŁAJA KOPERNIKA	537	0	1	0,00	2,79
MOKRA	29	0	0	0,00	20,69
MOSTOWA	17	1	0	48,53	58,82
NADNARWIAŃSKA	90	0	1	0,00	1,11
NIKIFORA	36	0	0	0,00	5,56
NOWA	125	0	1	0,00	4,00
NOWOWIEJSKA	70	1	0	36,14	5,71
NOWY RYNEK	21	1	0	151,90	33,33
ODLEĞŁA	30	0	1	0,00	3,33
OGRODOWA	38	0	0	0,00	7,89
OKOPOWA	54	0	1	0,00	3,70
OSIEDŁOWA	615	0	1	0,00	1,14
PARAFIALNA	8	0	0	0,00	0,00
PARKOWA	75	0	0	7,33	5,33
PIASKOWA	542	0	1	1,22	2,95
PIĘKNA	81	0	0	0,00	6,17
PIOTRA MICHAŁOWSKIEGO	20	1	0	66,00	5,00
PIWNA	147	0	1	0,00	4,76
PLAC NIEPODLEGŁOŚCI	25	0	0	0,00	40,00
PŁONKOWSKA	149	1	0	32,11	6,04
POLNA	366	0	1	12,08	4,64
POŁUDNIOWA	54	0	0	17,31	7,41
PÓLNOCNIA	186	0	1	6,51	3,23
PPLK. NILSKIEGO- ŁAPIŃSKIEGO	38	1	0	34,74	42,11
PRZECHODNIA	36	0	1	0,00	2,78

RÓŻANA	6	0	0	0,00	16,67
RZEMIEŚLNICZA	44	0	0	0,00	15,91
SŁONECZNA	44	0	0	0,00	2,27
SOKOŁOWSKA	100	0	0	0,00	7,00
SOSNOWA	25	0	0	0,00	12,00
SPOKOJNA	30	0	0	0,00	6,67
SPÓŁDZIELCZA	256	0	1	16,25	4,69
STAŁOWA	3	0	0	0,00	0,00
STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO	151	0	0	0,00	5,96
STRAŻACKA	37	0	0	0,00	8,11
SURAŻSKA	70		1	28,29	2,86
SYBIRAKÓW	0	0	0	0,00	0,00
SZKOLNA	124	0	0	0,00	5,65
SZPITALNA	47	0	1	0,00	4,26
ŚLISKA	38	0	1	19,21	2,63
ŚREDNIA	14	1	0	35,00	71,43
ŚWIERKOWA	45	1	0	53,56	6,67
TADEUSZA MAKOWSKIEGO	31	0	0	0,00	16,13
TEOFILA LENARTOWICZA	13	0	0	0,00	7,69
TĘCZOWA	13	0	0	0,00	0,00
TOPOŁOWA	24	0	0	0,00	4,17
WARSZAWSKA	296	0	1	5,53	4,05
WĄSKA	69	0	1	0,00	4,35
WITOSA	20	1	0	154,50	15,00
WITKACEGO	0	0	0	0,00	0,00
WITA STWOSZA	15	0	0	0,00	6,67
WITOLDA SŁAWIŃSKIEGO	6	0	0	0,00	0,00
WŁODZIMIERZA PUCHAŁSKIEGO	91	0	1	0,00	4,40
WŁADYSŁAWA PIOTROWSKIEGO	0	0	0	0,00	0,00
WODOCIĄGOWA	52	0	1	22,69	7,69
WOJCIECHA KOSSAKA	33	0	0	0,00	15,15
WRONIA	4	0	0	0,00	25,00
WYGWIZDOWO	50	0	1	0,00	2,00
XSAWEREGO DUNIKOWSKIEGO	58	0	1	32,41	3,45
ZACHODNIA	83	0	1	0,00	2,41
ŻABIA	17	0	0	0,00	0,00
ŻNIWNA	14	0	1	0,00	21,43
ŻURAWIA	66	0	1	0,00	4,55
ŻWIRKI I WIGURY	532	0	1	0,00	4,51
ŻYTNIA	100	0	1	6,50	1,00

GMINA ŁAPY - jednostki analityczne wg. sołectw	LUDNOŚĆ	Sfera środowiskowa (1)	Sfera gospodarcza (1)	ILOŚĆ AZBESTU POZOSTAŁA DO UNIESZKODLIWIENIA [WKG] przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki analitycznej	Liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
BOKINY	283	1	1	106,15	1,41
DANIŁOWO DUŻE	222	1	1	493,59	2,70
DANIŁOWO MAŁE	60	0	1	0,00	3,33
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	0	1	18,62	1,92
GĄSÓWKA OSSE	370	1	1	0,00	2,43
GĄSÓWKA SKWARKI	257	1	1	213,11	1,17
GĄSÓWKA SOMACHY	56	0	1	43,21	0,00
GĄSÓWKA STARA	500	0	1	17,66	3,00
ŁAPY - KOŁPAKI	95	0	0	0,00	8,42
ŁAPY - KORCZAKI	58	0	1	22,76	1,72
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	0	1	0,00	2,96
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	0	1	29,93	4,42
ŁAPY ŁYNKI	183	1	1	51,15	4,37
ŁAPY-DĘBOWINA	475	0	1	17,07	2,74
ŁUPIANKA NOWA	75	1	1	126,31	0,00
ŁUPIANKA STARA	460	1	1	587,96	4,13
PŁONKA KOŚCIELNA	416	1	1	48,83	2,64
PŁONKA KOZŁY	139	0	1	14,24	2,16
PŁONKA MATYSKI	67	1	1	0,00	0,00
PŁONKA STRUMIANKA	305	0	1	35,92	3,61
ROSZKI WŁODKI	68	0	1	0,00	1,47
ROSZKI WODŹKI	150	0	1	23,00	3,33
UHOWO	1478	0	1	12,94	3,86
WÓLKA WANIEWSKA	130	1	1	0,00	1,54

Mając na uwadze powyższe w myśl art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji za obszar zdegradowany w Mieście i Gminie Łapy można uznać: w mieście Łapy ulice: Armii Krajowej, Bohaterów Westerplatte, Jana Matejki, Bukowa, Dolna, Gen. Wł. Sikorskiego, Główna, Górna, Krzywa, Leśnikowska, Mikołaja Kopernika, Osiedlowa, Piaskowa, Piwna, Polna, Nilskiego-Łapińskiego, Przechodnia, Spółdzielcza, Średnia z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych (min. 8 wskaźników), a także występowanie negatywnych zjawisk w obszarze środowiskowym lub gospodarczym. Wyniki analizy wskaźnikowej dla obszaru rewitalizacji prezentuje poniższa mapa i tabela 78.

TABELA 78.	WYNIKI ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ DLA OBSZARU REWITALIZACJI – OBSZARY KRYZYŚOWE			
	MIASTO ŁAPY - JEDNOSTKI ANALITYCZNE ULICE	LUDNOŚĆ	SFERA SPOŁECZNA (15)	SFERA ŚRODOWISKOWA (1)
11-EGO LISTOPADA	564	5	0	1
3-EGO MAJA	186	7	1	0
ADAMA ASNYKA	55	4	0	0
ALEKSANDRA GIERYMSKIEGO	24	6	0	0
ARMII KRAJOWEJ	199	13	0	1
ARTURA GROTTGERA	106	2	0	0
BAGNO	6	3	1	0
BARWIKOWSKA	72	3	0	0
BOCIANIA	17	4	0	0
BOCIAŃSKA	257	3	0	1
BOCZNA	126	5	0	1
BOHATERÓW WESTERPLATTE	300	13	0	1
BOLESŁAWA PRUSA	15	1	0	0
BRAŃSKA	13	3	0	0

BOLESŁAWA SZWARCE	21	2	0	0
BUKOWA	23	9	0	1
CICHA	12	3	0	0
CMENTARNA	953	6	0	1
CUKROWNICZA	0	0	0	0
CZELADNICZA	1	0	0	0
CZERWONEGO KRZYŻA	17	9	0	0
DĘBOWA	30	2	0	1
DŁUGA	452	5	0	0
DOLNA	38	9	0	1
ELIZY ORZESZKOWEJ	42	3	0	0
GENERAŁA MACZKA	43	6	0	1
GENERAŁA WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO	1257	14	0	1
GEODETÓW	0	0	0	0
GĘSIA	1	0	0	1
GLINIANA	181	7	0	1
GLÓWNA	456	8	1	0
GLUCHA	30	5	0	0
GOŹDZIKOWSKA	231	0	0	0
GÓRNA	184	11	0	1
GRABOWA	24	2	0	1
GRANICZNA	144	5	0	0
GRZYBOWA	71	2	0	0
HANDŁOWA	0	0	0	0
HARCERSKA	21	7	0	0
HENRYKA SIENKIEWICZA	92	5	0	1
JACKA MALCZEWSKIEGO	37	2	0	0
JANA CYBISA	11	7	0	0
JANA MATEJKI	102	8	0	1
JANUSZA KORCZAKA	58	5	1	0
JASKÓLCZA	3	2	0	0
JASNA	11	3	0	0
JASTRZĘBIA	4	0	0	0
JAŚMINOWA	4	1	1	0
JAWOROWA	70	4	0	1
JESIONOWA	6	3	1	0
JÓZEFA CHELMOŃSKIEGO	58	1	0	1
JÓZEFA IGNACEGO KRASZEWSKIEGO	64	7	0	1
JÓZEFA PANKIEWICZA	37	8	0	0
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO	100	5	0	0

JULIANA FAŁATA	23	5	0	0
JULIANA TUWIMA	57	6	1	1
JULIUSZA SŁOWACKIEGO	44	3	0	1
K. KAMIĘŃSKIEGO "HUZARA"	21	2	0	1
KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO	52	4	0	0
KASPRZAKA	43	4	0	0
KAZIMIERZA WODZICKIEGO	21	1	0	0
KLONOWA	34	3	0	0
KŁOSOWA	17	2	0	0
KOLEJOWA	188	7	0	1
KONWALIOWA	15	5	0	0
KOŚCIELNA	6	1	0	0
KRAŃCOWA	52	6	0	1
KRUCZA	23	1	0	0
KRZYWA	91	9	0	1
KSIĘDZA BAGIŃSKIEGO	24	7	0	0
LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO	13	4	1	0
LEŚNA	42	7	0	0
LEŚNIKOWSKA	132	8	0	1
LETNIA	80	2	0	1
ŁANOWA	26	2	0	0
ŁĄKOWA	263	4	0	0
MAŁA	671	6	0	1
MARII KONOPNICKIEJ	543	6	0	1
MATEUSZA CYGAŃSKIEGO	57	2	0	0
MICHAŁA SIEDLECKIEGO	74	2	0	0
MIKOŁAJA KOPERNIKA	537	11	0	1
MOKRA	29	4	0	0
MOSTOWA	17	3	1	0
NADNARWIAŃSKA	90	7	0	1
NIKIFORA	36	1	0	0
NOWA	125	5	0	1
NOWOWIEJSKA	70	1	1	0
NOWY RYNEK	21	3	1	0
ODLEĞŁA	30	0	0	1
OGRODOWA	38	6	0	0
OKOPOWA	54	1	0	1
OSIEDŁOWA	615	9	0	1
PARAFIALNA	8	5	0	0
PARKOWA	75	6	0	0
PIASKOWA	542	5	0	1

PIĘKNA	81	9	0	0
PIOTRA MICHAŁOWSKIEGO	20	2	1	0
PIWNA	147	8	0	1
PLAC NIEPODLEGŁOŚCI	25	1	0	0
PŁONKOWSKA	149	2	1	0
POLNA	366	9	0	1
POŁUDNIOWA	54	7	0	0
PÓLNOCNĄ	186	4	0	1
PPLK. NILSKIEGO-ŁAPIŃSKIEGO	38	9	1	0
PRZECHODNIA	36	4	0	1
RÓŻANA	6	2	0	0
RZEMIEŚLNICZA	44	2	0	0
SŁONECZNA	44	7	0	0
SOKOŁOWSKA	100	1	0	0
SOSNOWA	25	2	0	0
SPOKOJNA	30	6	0	0
SPÓLDZIELCZA	256	10	0	1
STAŁOWA	3	0	0	0
STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO	151	6	0	0
STRAŻACKA	37	1	0	0
SURAŻSKA	70	7	0	1
SYBIRAKÓW	0	0	0	0
SZKOLNA	124	7	0	0
SZPITALNA	47	4	0	1
ŚLISKA	38	6	0	1
ŚREDNIA	14	8	1	0
ŚWIERKOWA	45	7	1	0
TADEUSZA MAKOWSKIEGO	31	1	0	0
TEOFILA LENARTOWICZA	13	0	0	0
TĘCZOWA	13	7	0	0
TOPOŁOWA	24	2	0	0
WARSZAWSKA	296	7	0	1
WĄSKA	69	5	0	1
WITOSA	20	0	1	0
WITKACEGO	0	0	0	0
WITA STWOSZA	15	0	0	0
WITOLDA SŁAWIŃSKIEGO	6	4	0	0
WŁODZIMIERZA PUCHALSKIEGO	91	1	0	1
WŁADYSŁAWA PIOTROWSKIEGO	0	0	0	0
WODOCIĄGOWA	52	0	0	1
WOJCIECHA KOSSAKA	33	3	0	0

WRONIA	4	0	0	0
WYGWIZDOWO	50	4	0	1
XSAWEREGO DUNIKOWSKIEGO	58	1	0	1
ZACHODNIA	83	4	0	1
ŻABIA	17	7	0	0
ŻNIWNA	14	2	0	1
ŻURAWIA	66	4	0	1
ŻWIRKI I WIGURY	532	3	0	1
ŻYTNIA	100	6	0	1

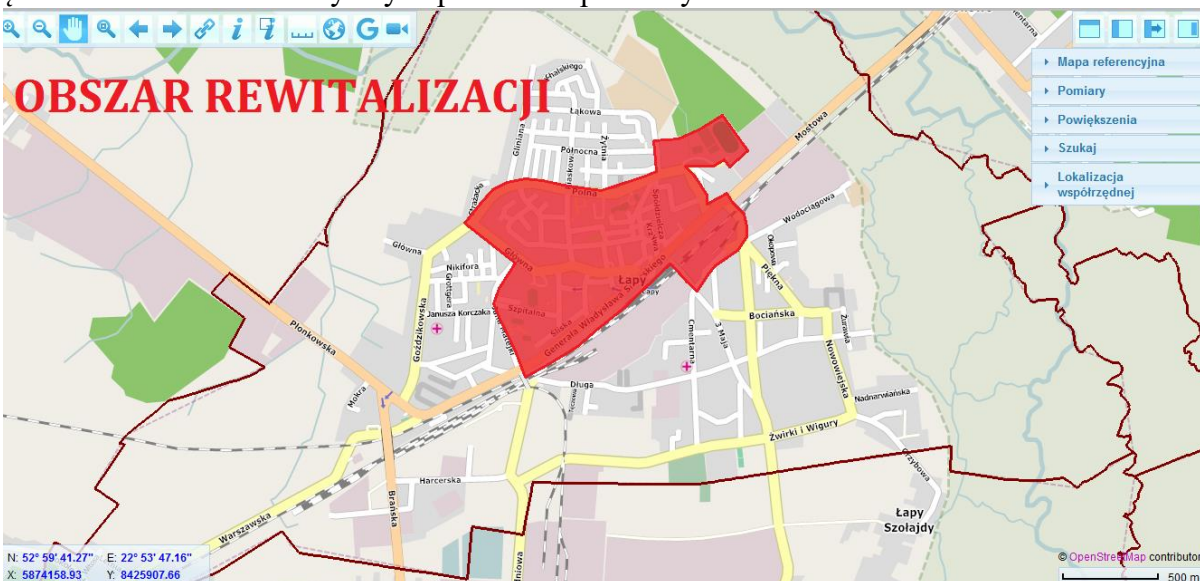
BOKINY	283	6	1	1
DANIŁOWO DUŻE	222	5	1	1
DANIŁOWO MAŁE	60	7	0	1
GĄSÓWKA OLEKSIN	104	4	0	1
GĄSÓWKA OSSE	370	7	1	1
GĄSÓWKA SKWARKI	257	7	1	1
GĄSÓWKA SOMACHY	56	7	0	1
GĄSÓWKA STARA	500	2	0	1
ŁAPY - KOŁPAKI	95	2	0	0
ŁAPY - KORCZAKI	58	4	0	1
ŁAPY - PLUŚNIAKI	135	7	0	1
ŁAPY - SZOŁAJDY	294	5	0	1
ŁAPY ŁYNKI	183	5	1	1
ŁAPY-DĘBOWINA	475	1	0	1
ŁUPIANKA NOWA	75	3	1	1
ŁUPIANKA STARA	460	5	1	1
PŁONKA KOŚCIELNA	416	4	1	1
PŁONKA KOZŁY	139	7	0	1
PŁONKA MATYSKI	67	5	1	1
PŁONKA STRUMIANKA	305	6	0	1
ROSZKI WŁODKI	68	3	0	1
ROSZKI WODŹKI	150	2	0	1
UHOWO	1478	7	0	1
WÓLKA WANIEWSKA	130	2	1	1

3.2. ZASIĘG I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU RWITALIZACJI

Uwzględniając wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wyznaczono obszar rekomendowany do rewitalizacji, który obejmuje tereny znajdujące się w centralnej części miasta, stanowiący strefę działalności społeczno-gospodarczej o powierzchni ok. 120 ha , co

stanowi ok. 0,94% obszaru powierzchni gminy. Zamieszkuje go 6261 os. (28,15% ludności gminy). Tym samym obszar ten spełnia kryteria wielkościowe dla obszarów rewitalizacji, jakie zostały określone w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, a także Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 (obszar nie większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy).

Obszar ten zlokalizowany jest pomiędzy ul. Sikorskiego, Leśnikowską i Łąkową na wysokości targowiska miejskiego i Ośrodka Kultury Fizycznej, ul. Polną, Główną i Matejki, a także ul. Nilskiego-Łapińskiego. Konieczne jest poddanie obszaru rewitalizacji, której celem będzie odwrócenie niekorzystnych procesów społecznych.

Na terenie obszaru znajdują się osie układu komunikacyjnego miasta - przez obszar przebiega droga wojewódzka nr 682. Obszar jest dobrze skomunikowany z innymi częściami miasta, znajduje się tutaj dworzec kolejowy i autobusowy. Sprawne przemieszczanie się utrudnia zły stan techniczny oraz duże natężenie ruchu pojazdów wynikające z przebiegającej tu, wspomnianej już, drogi wojewódzkiej. Obszar swym zasięgiem obejmuje ważne tereny z punktu widzenia życia społecznego oraz kulturalnego. Na terenie wyznaczonym do rewitalizacji zlokalizowane są następujące obiekty infrastruktury społecznej:

- Urząd Miejski,
- Ośrodek Przedsiębiorczości w Łapach (Inkubator Przedsiębiorczości w Łapach),
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach,
- Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach,
- Dom Kultury w Łapach,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy,
- dworzec kolejowy,
- dworzec autobusowy,
- targowica miejska,
- stadion,
- Szkoła Podstawowa Nr 1,
- Gimnazjum nr 1,
- Niepubliczne Gimnazjum w Łapach,

- Zespół Szkół Mechanicznych w Łapach,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego w Łapach,
- Liceum Ogólnokształcące w Łapach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku, Filia w Łapach,
- Komisariat Policji w Łapach,
- Urząd Pocztowy nr 1.

3.3. POGŁĘBIONA ANALIZA SPOŁECZNA OBSZARU REWITALIZACJI

3.2.1 PROBLEMY SFERA SPOŁECZNA

Miasto i Gmina Łapy charakteryzuje się większą koncentracją ludności na obszarze miejskim niż na obszarze wiejskim. Jest to trend przeciwny do obserwowanego na terenie kraju, związanego z opuszczaniem miast przez ludność, która osiedla się na przedmieściach. Na podstawie wcześniej przedstawionej diagnozy, opartej na ilościowej analizie danych statystycznych sytuacji demograficznej, można stwierdzić, że w Gminie Łapy występuje ujemne saldo migracji. Migracje na terenie Gminy można podzielić na migracje wewnętrzne, polegające na przemieszczaniu się ludności z obszarów wiejskich do miasta oraz na migracje zewnętrzne, związane z przemieszczaniem się ludności z miasta Łapy do większych ośrodków miejskich oraz za granice kraju. Bezpośrednią przyczyną migracji wewnętrznych są problemy ze znalezieniem pracy, a także niedogodności infrastrukturalne, pojawiające się na obszarach wiejskich, związane z dogodnym dojazdem do pracy. W przypadku migracji zewnętrznych, oprócz braku pracy, jednym z powodów wyjazdów ludności z terenu Gminy, szczególnie młodzieży jest zdobywanie wykształcenia na poziomie wyższym. Często po ukończeniu studiów, osoby w wieku produkcyjnym nie wracają już do domów rodzinnych, tylko osiedlają się w większych miastach, z atrakcyjnymi ofertami pracy, wachlarzem wydarzeń kulturalnych oraz rozbudowanym systemem opieki nad dziećmi w postaci żłobków, przedszkoli oraz szkół. Obszar rewitalizacji wyznaczono na obszarze zurbanizowanym, ponieważ tam pojawia się problem migracji zewnętrznych. Związany jest on z ujemnym przyrostem naturalnym. W mieście jest coraz więcej osób w wieku poprodukcyjnym. Koncentracja osób starszych występuje na obszarze miejskich, ponieważ osoby te utrzymują się głównie z emerytur lub rent i nie ma konieczności opuszczania przez nie miejsca zamieszkania, w celu podjęcia pracy. Największa liczba ludności w wieku produkcyjnym jest zgromadzona na obszarze rewitalizacji, co jest związane z możliwością zatrudnienia. Jednocześnie na tym obszarze, obserwowana jest także nadwyżka ludności w wieku produkcyjnym nad ludnością w wieku przedprodukcyjnym. Przyczyną małej liczby dzieci i młodzieży są zarówno trudna sytuacja materialna rodzin oraz brak stabilizacji spowodowany niepewną pracą.

W porównaniu do stanu na 31.12.2012 r. – liczba osób na obszarze wskazanym do rewitalizacji zmalała o 288 osób. Największy spadek liczby mieszkańców w porównaniu do roku 2012 został odnotowany na ul. Gen. Wł. Sikorskiego – liczba mieszkańców zmalała o 62 osoby. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób zamieszkałych na poszczególnych ulicach obszaru prezentuje poniższa tabela.

TABELA 79. LICZBA OSÓB ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE REKOMENDOWANYM DO REWITALIZACJI

LP.	NAZWA ULICY	LICZBA OSÓB ZAMIESZKAŁYCH NA ULICACH 31.12.2015	LICZBA OSÓB ZAMIESZKAŁYCH NA ULICACH 31.12.2014	LICZBA OSÓB ZAMIESZKAŁYCH NA ULICACH 31.12.2013	LICZBA OSÓB ZAMIESZKAŁYCH NA ULICACH 31.12.2012
1	Armii Krajowej	199	197	190	201
2	Bagno	6	6	6	6
3	Bohaterów Westerplatte	300	310	317	347
4	Bukowa	23	24	20	23
5	Dębowa	30	30	33	33
6	Dolna	38	40	37	37
7	Generała Maczka	43	43	42	43
8	Generała Władysława Sikorskiego	1257	1284	1299	1319
9	Gęsia	1	1	1	1
10	Główna	456	464	478	468
11	Górna	184	193	191	191
12	Grabowa	24	24	24	25
13	Handlowa	0	0	0	0
14	Jana Matejki	102	108	116	113
15	Jaworowa	70	68	69	69
16	Jesionowa	6	6	6	7
17	Juliana Tuwima	57	57	58	58
18	Klonowa	34	34	32	32
19	Krzywa	91	94	102	102
20	Leśnikowska	132	135	141	143
21	Łąkowa	263	267	266	263
22	Mikołaja Kopernika	537	554	571	575
23	Nowa	125	130	134	134
24	Nowy Rynek	21	21	23	22
25	Osiedlowa	615	629	641	651
26	Piaskowa	542	556	567	570
27	Piwna	147	147	144	151
28	Plac Niepodległości	25	26	23	20
29	Polna	366	364	370	368
30	Ppłk. Nilskiego-Łapińskiego	38	38	28	29
31	Przechodnia	36	35	34	37
32	Spółdzielcza	256	262	269	277
33	Szpitalna	47	47	47	47
34	Śliska	38	39	39	40

35	Średnia	14	13	10	10
36	Świerkowa	45	45	41	43
37	Topolowa	24	27	27	27
38	Wąska	69	67	71	67
	SUMA	6261	6385	6467	6549

Źródło: Urząd Miejski w Łapach

Wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, ubogich i zagrożonych ubóstwem

W stosunku do ilości mieszkańców, w Mieście i Gminie Łapy obserwowany jest wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Szczególnie to zjawisko zaznacza się na obszarze rewitalizacji. Główną przyczyną konieczności działań pomocy jest ubóstwo. Problem szczególnie dotyczy rodzin, gdzie jedynym źródłem utrzymania rodziny, często wieloosobowej rodziny, były dochody jednej osoby, która straciła pracę. Analiza rynku pracy wskazuje, że głównym miejscem zatrudnienia były Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego w Łapach i Cukrownia w Łapach, które zostały zlikwidowane. Brak możliwości finansowych na zaspokojenie takich potrzeb jak: terminowe uregulowanie opłat związanych z mieszkaniem oraz pokrycie niespodziewanych wydatków, doprowadziła w skrajnych przypadkach do deprivacji materialnej. Długotrwale utrzymujące się poczucie deprivacji materialnej doprowadziło do eskalacji przestępczości, pojawienia się przemocy, uzależnień (np. alkoholizm) oraz problemów wychowawczych w rodzinach. Pomoc społeczna kierowana jest także do osób niepełnosprawnych, ciężko chorych lub pozostających długotrwale bez zdolności do pracy. Z kolei zasiłki rodzinne wypłacane są głównie rodzinom: wielodzietnym, niepełnym, gdzie zachodzi potrzeba ochrony macierzyństwa, gdzie obserwowane jest zjawisko bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, a także prowadzenia gospodarstwa domowego. Drugą grupę finansowych świadczeń pomocy społecznej stanowią dodatki mieszkaniowe, w przypadku pojawienia się problemów z uregulowaniem podstawowych opłat. Obszar rekomendowany do rewitalizacji zamieszkuje 528 osób, którym przyznano świadczenia z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach w 2015 roku, co stanowi 50%,00 ogółu mieszkańców terenu miejskiego korzystających ze świadczeń i 26,40% ogółu liczby osób, którym przyznano świadczenia z terenu Miasta i Gminy Łapy.

TABELA 80. LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIA Z MOPS NA POSZCZEGÓLNYCH ULICACH W ŁAPACH (LATA 2012-2015)

LP.	NAZWA ULICY	2012	2013	2014	2015
1	Armii Krajowej	31	34	32	25
2	Bagno	0	0	0	0
3	Bohaterów Westerplatte	24	24	25	25
4	Bukowa	3	2	3	6
5	Dębowa	1	1	1	0
6	Dolna	3	3	3	4
7	Generała Maczka	1	1	1	125

8	Generała Władysława Sikorskiego	148	152	140	0
9	Gęsia	0	0	0	40
10	Główna	27	11	13	19
11	Górna	11	5	6	0
12	Grabowa	1	18	17	0
13	Handlowa	0	0	0	11
14	Jana Matejki	5	2	3	4
15	Jaworowa	3	4	2	0
16	Jesionowa	0	0	0	2
17	Juliana Tuwima	4	4	4	1
18	Klonowa	2	42	2	12
19	Krzywa	8	1	5	15
20	Leśnikowska	10	1	3	18
21	Łąkowa	15	31	63	50
22	Mikołaja Kopernika	57	10	1	5
23	Nowa	7	2	6	0
24	Nowy Rynek	0	0	0	45
25	Osiedlowa	39	3	43	17
26	Piaskowa	20	16	9	22
27	Piwna	13	22	6	0
28	Plac Niepodległości	0	0	0	35
29	Polna	19	9	8	10
30	Ppłk. Nilskiego-Łapińskiego	6	5	3	0
31	Przechodnia	0	0	0	29
32	Spółdzielcza	23	11	29	0
33	Szpitalna	1	5	5	2
34	Śliska	0	0	0	8
35	Średnia	5	2	2	2
36	Świerkowa	1	1	1	0
37	Topolowa	0	0	0	0
38	Wąska	2	2	3	25
	SUMA	490	424	439	528

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach

Wysokie bezrobocie

Przeprowadzona we wcześniejszych rozdziałach diagnoza, wykazała, że poważnym problemem na terenie całej Miasta i Gminy Łapy jest bezrobocie, które szczególnie jest widoczne na terenie miejskim, w tym na obszarze wskazanym do rewitalizacji. Bezrobocie występuje także na obszarach wiejskich, gdzie struktura tego zjawiska jest zróżnicowana. Przyczyną bezrobocia na obszarach wiejskich jest brak miejsc pracy w pobliżu miejsca zamieszkania. Podjęcie pracy, skutkuje koniecznością dojazdu do Miasta Białegostoku lub innych miejscowości. Osoby

poszukujące pracy, nie dysponują odpowiednimi kwalifikacjami, nie poszerzają swojej wiedzy, a także nie nabywają nowych umiejętności w odpowiedzi na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy. Trudną sytuację osób zamieszkałych badany obszar podkreśla wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych dla obszaru, oraz wskaźnik liczby osób bezrobotnych po 50 roku życia. Bezrobocie a w szczególności długotrwale bezrobocie pociąga za sobą szereg bardzo negatywnych konsekwencji tj. ubóstwo, wzrost zjawisk patologicznych, poczucie zniechęcenia i frustracji czy bierność. Stan długotrwałego bezrobocia ma swoje konsekwencje w aktywności obywatelskiej i politycznej, ale może także przełożyć się na zmiany struktury wartości osób pozostających bez pracy oraz istotnie wpłynąć na ich relacje z bliskimi i przyjaciółmi. Problem ten wzmacnia również sytuacja osób bezrobotnych po 50 roku życia, gdyż osobom tym jest o wiele trudniej powrócić na rynek pracy. A biorąc pod uwagę fakt, iż część liczby osób po 50 rokiem życia stanowią osoby długotrwale bezrobotne, ich szanse na powrót do aktywności zawodowej maleje z każdym rokiem. Dlatego niezmiernie ważne jest podjęcie działań zmierzających do skutecznej aktywizacji tej grupy osób i udzielenie im wszelkiego możliwego wsparcia w powrocie na rynek pracy.

Obszar rekomendowany do rewitalizacji zamieszkuje 433 osoby bezrobotne, co stanowi 38,58% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Miasta Łapy i 29,34% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych z terenu Miasta i Gminy Łapy. Najwięcej osób bezrobotnych zamieszkałych jest na ul. Gen. Wł. Sikorskiego – 121 osób i stanowi 28,14% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na terenie rekomendowanym do rewitalizacji i 9,62% osób zamieszkałych na tej ulicy. Kolejnymi ulicami, na których odnotowywane jest znaczne bezrobocie jest ul. Mikołaja Kopernika – 47 osób, ul. Osiedlowa – 32, Armii Krajowej – 35 i ul. Spółdzielcza – 28, ul. Główna – 27 i Piaskowa – 25 osób.

TABELA 81. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA TERENIE REKOMENDOWANYM DO REWITALIZACJI STAN NA 31.12.2015 R.

LP.	NAZWA ULICY	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH OGÓŁEM	LICZBA OSÓB PO 50 ROKU	LICZBA OSÓB Z NISKIM WYKSZTAŁCENIEM	LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH
1	Armii Krajowej	35	7	26	17
2	Bagno	0	0	0	0
3	Bohaterów Westerplatte	18	7	18	14
4	Bukowa	1	0	1	1
5	Dębowa	0	0	0	0
6	Dolna	3	0	1	1
7	Generała Maczka	4	2	4	4
8	Generała Władysława Sikorskiego	121	38	116	82
9	Gęsia	0	0	0	0
10	Główna	27	9	24	19
11	Górna	11	2	9	9
12	Grabowa	0	0	0	0
13	Handlowa	0	0	0	0

14	Jana Matejki	3	1	2	3
15	Jaworowa	8	5	7	4
16	Jesionowa	0	0	0	0
17	Juliana Tuwima	3	0	3	2
18	Klonowa	1	0	0	0
19	Krzywa	4	2	4	3
20	Leśnikowska	3	0	2	1
21	Łąkowa	11	1	7	5
22	Mikołaja Kopernika	47	12	43	34
23	Nowa	11	3	11	6
24	Nowy Rynek	0	0	0	0
25	Osiedlowa	32	8	25	19
26	Piaskowa	25	6	19	17
27	Piwna	5	1	5	5
28	Plac Niepodległości	0	0	0	0
29	Polna	19	4	16	13
30	Ppłk. Nilskiego-Łapińskiego	5	1	5	5
31	Przechodnia	1	0	1	0
32	Spółdzielcza	28	4	25	24
33	Szpitalna	3	0	3	3
34	Śliska	2	2	2	0
35	Średnia	2	0	2	1
36	Świerkowa	3	0	2	2
37	Topolowa	0	0	0	0
38	Wąska	2	1	2	2
	SUMA	433	116	385	296

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku

Wysoki poziom przestępczości

Do głównych przyczyn wysokiego poziomu przestępczości na obszarze rewitalizacji, należy duża koncentracja ludności na tym terenie. Są tam zlokalizowane placówki oświatowe, co świadczy o dużej koncentracji młodzieży, wśród której obserwowana jest przestępczość. Do innych przyczyn negatywnego zjawiska, można zaliczyć trudną sytuację materialną mieszkańców oraz niski standard życia, co w konsekwencji prowadzi do długotrwałego poczucia deprywacji materialnej. Kolejną przyczyną przestępczości, są problemy opiekuńczo – wychowawcze, a także przemoc i uzależnienia w rodzinach (tj. alkoholizm). Ma to negatywny wpływ na zachowanie młodzieży, która pozbawiona nadzoru, częściej i chętniej, dokonuje aktów wandalizmu i wśród której obserwowany jest wzrost agresji. Ponadto często, łamanie prawa przez rodziców jest powielane przez ich dzieci. Młode osoby z rodzin patologicznych, charakteryzuje upadek obyczajów i brak szacunku dla tradycyjnych wartości. Negatywnym zjawiskiem dotyczącym przestępczości jest też odwzorowanie niedopuszczalnych zachowań, nie tylko od rodziców, ale też od rówieśników. Końcowym efektem tych zjawisk jest powstanie środowiska, w którym przestępczość jest „zjawiskiem normalnym i dopuszczalnym”. Jedną z pośrednich przyczyn

przestępczości, na obszarze rewitalizacji, jest też panujące przeświadczenie o niskich karach za dokonane wykroczenia i przestępstwa.

3.2.2 PROBLEMY SFERA GOSPODARCZA

Na podstawie diagnozy, opartej na analizie danych statystycznych, można stwierdzić, że sytuacja gospodarcza w Mieście i Gminie Łapy jest zrównoważona, są w niej zarejestrowane podmioty sektora publicznego jak i prywatnego. W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Można zaobserwować jednak, że na obszarze rewitalizacji większy odsetek mieszkańców prowadzi działalność gospodarczą niż na obszarach wiejskich. Świadczy to o lepszych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji. Rynek pracy w Gminie jest oparty głównie o działalność małych przedsiębiorstw, których liczba, nieznacznie wzrasta, co świadczy o przedsiębiorczości lokalnej ludności. Należy jednak podkreślić, że nie wszystkie osoby bezrobotne posiadają odpowiednie predyspozycje do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zjawiskiem niekorzystnym jest spadek liczby zakładów pracy, przyczyny tego zjawiska związane są nie tylko z uwarunkowaniami lokalnymi, ale również krajowymi. Do lokalnych przyczyn braku większych przedsiębiorstw, można głównie wzrost kosztów osobowych pracowników. Rozwiązaniem tego problemu byłyby: szkolenia podnoszące kwalifikacje dla osób bezrobotnych, a także akcje informacyjne dla zewnętrznych inwestorów, o potencjale gospodarczym i kadrowym Gminy, w wyniku, czego na obszarze rewitalizacji powstałyby nowe większe zakłady pracy.

3.2.3 PROBLEMY POZOSTAŁYCH SFER

Poza omówionymi powyżej problemami o charakterze społecznym i gospodarczym, na obszarze rekomendowanym do rewitalizacji zostały zdiagnozowane również zjawiska i procesy kryzysowe w innych sferach, a mianowicie:

- niezadawalający stan techniczny części obiektów użyteczności publicznej (przede wszystkim Dom Kultury w Łapach, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łapach, infrastruktura stadionu miejskiego),
- niedostatek odpowiednio zagospodarowanych przestrzeni publicznych, służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców oraz ich szerszej integracji i aktywizacji,
- niezadawalający poziom obsługi komunikacyjnej (niewystarczająca liczba parkingów i miejsc postojowych, niezadawalający stan techniczny nawierzchni ulic, nie w pełni wykorzystywany teren dworca kolejowego i autobusowego dla potrzeb obsługi komunikacji zbiorowej).
- występowaniem nieruchomości, na których nadal występują płyty azbestowe zagrażające zdrowiu mieszkańców.

3.3.1. PODSUMOWANIE

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej analizy doprowadziła do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak i znacznym potencjałem rozwojowym. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej na terenie obszaru rewitalizacji stwierdzono występowanie następujących problemów: zmniejszanie się liczby mieszkańców, starzenie się lokalnego społeczeństwa, wysoka liczba osób bezrobotnych, w tym dużą liczbę długotrwale bezrobotnych wśród osób pozostających bez pracy, zagrożenie nasilaniem się zachowań patologicznych związanych z ubóstwem i bezrobociem oraz

problem wykluczenia społecznego, zwłaszcza wśród niepełnosprawnych, ubogich i chorych. Ponadto analizie poddano sferę gospodarczą, która jednoznacznie wskazuje na niższy poziom przedsiębiorczości na terenie badanego obszaru w porównaniu do obszaru Miasta i Gminy Łapy. Wymienione zjawiska kryzysowe mają charakter utrwalony na tych obszarach, a ich natężenie ma istotny wpływ na kształtowanie otoczenia i rozwój obszaru całej gminy. Badany obszar charakteryzuje się dużym potencjałem przestrzennym i infrastrukturalnym, ze względu na jego położenie, dostępną infrastrukturę, która jednakże wymaga modernizacji i dostosowania. Przekroczenie wartości referencyjnych określonych dla poszczególnych wskaźników oznacza konieczność podjęcia czynności, których efektem będzie przywrócenie badanemu obszarowi utraconych funkcji społeczno-gospodarczych. Wobec powyższego niezbędnym jest podjęcie działań, których celem będzie aktywizacja społeczna oraz gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji. Stworzenie miejsc sprzyjających integracji i włączeniu społecznemu, a także podjęcie działań promujących obszar jako teren atrakcyjny pod względem inwestycyjnym. Niezbędna jest też zorganizowanie współpracy lokalnych przedsiębiorców oraz instytucji publicznych w celu podejmowania wspólnych inicjatyw, które poprawią atrakcyjność gospodarczą obszaru.

Charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynikających z diagnozy oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych odnośnie poszczególnych sfer życia społecznego oraz stanu infrastruktury został określony w powyższych podrozdziałach diagnozy. W niniejszym miejscu dokonano zestawienia najważniejszych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających z przeprowadzonych analiz, konsultacji społecznych oraz spotkań z przedstawicielami instytucji, firm i organizacji:

a) strefa społeczna:

- określenie przyczyn emigracji ludności z terenu Gminy i zapobieganie jej;
- stworzenie warunków do aktywizacji i integracji osób starszych;
- zapewnienie oferty zajęć sportowych, kulturalnych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- tworzenie możliwości edukacji dzieci i młodzieży w zakresie rozwoju ich uzdolnień i talentów;
- pomoc dla rodziców, którzy mają trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- określenie dokładnych przyczyn przyznania pomocy społecznej wysokiemu odsetkowi mieszkańców miasta Łapy;
- określenie dokładnych przyczyn oraz struktury bezrobocia na terenie całej Gminy;
- zapobieganie wysokiemu bezrobociu na terenie Gminy, a w szczególności na obszarach miejskich,
- zapobieganie przestępczości na terenie miasta Łapy;

b) strefa gospodarcza:

- promocja gospodarcza w celu stworzenia na terenie miasta Łapy zakładów pracy
- tworzenie warunków i wsparcie osób zakładających działalność gospodarczą;
- pomoc osobom bezrobotnym w podnoszeniu kwalifikacji w celu zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia;
- promocja samozatrudnienia;

c) strefa środowiskowa:

- usuwanie azbestu z dachów budynków;
- prowadzenie działań mających na celu ochronę środowiska i dążenie do poprawy jakości środowiska

d) strefa przestrzenno – funkcjonalna:

- poprawa infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni wspólnych (tj. dworca PKP i PKS)
- poprawa infrastruktury i dostosowanie budynków użyteczności publicznej (Domu Kultury i Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy) do wymaganych standardów i potrzeb społeczności)

3.4. ANALIZA SWOT OBSZARU REWITALIZACJI

Syntezę czynników rozwojowych dla obszaru rewitalizacji zaprezentowano w postaci analizy SWOT, która traktuje mocne i słabe strony, jako cechy wewnętrzne (obszaru do rewitalizacji), natomiast szanse i zagrożenia, jako cechy zewnętrzne (leżące poza obszarem do rewitalizacji).

Analiza SWOT obejmuje analizę:

- **MOCNE STRONY** - tj. uwarunkowania wewnętrzne, mające pozytywny charakter z punktu widzenia przyszłego rozwoju,
- **SŁABE STRONY** - tj. uwarunkowania wewnętrzne o negatywnym charakterze,
- **SZANSE** - tj. uwarunkowania zewnętrzne o charakterze pozytywnym - jako szanse uwzględnione zostały te zagadnienia, których źródła leżą poza gminą lub poza zakresem kompetencji władz publicznych działających na obszarze gminy,
- **ZAGROŻENIA** – tj. uwarunkowań zewnętrznych mających negatywny wpływ na dalszy rozwój gminy.

TABELA 82. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU REWITALIZACJI

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dobra dostępność połączeń komunikacyjnych (kolej, autobusy) 2. Skupisko funkcji kulturalnych (Dom Kultury, Biblioteka Publiczna), 3. Koncentracja usług publicznych (przedszkole, placówki oświatowe, biblioteka, pomoc społeczna), 4. Koncentracja podmiotów obiektów handlowych i usługowych; 5. Koncentracja szkół ponadgimnazjalnych, 6. Wysoka liczba działających organizacji pozarządowych, 7. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym.	1. Zły stan techniczny dworca kolejowego i autobusowego, 2. Brak dostatecznej liczby miejsc parkingowych, 3. Zubożałe społeczeństwo (wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej), 4. Zły stan techniczny obiektów społecznych - budynku Domu Kultury i Ośrodka Kultury Fizycznej (stadion), 5. Malejący wskaźnik liczby zakładanych działalności gospodarczych, 6. Ruch ciężkich pojazdów przez centrum miasta, 7. Wysoka liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym unijnych) środków finansowych,	1. Migracja ludzi z miasta (w tym w szczególności ludzi młodych)

2. Dostosowanie obiektu Domu Kultury do współczesnych wymogów i możliwości zwiększenia oferty kulturalnej, 3. Dostosowanie obiektu dworca kolejowego i autobusowego do współczesnych wymogów i nadania mu nowych cech, 4. Ożywienie i rozwój centrum miasta, 5. Wzrost zainteresowania miastem ludzi zewnątrz (w tym zwiększenie liczby inwestorów tworzących nowe miejsca pracy) 6. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie poprawę infrastruktury technicznej (poprawa stanu dróg, budowa parkingów, likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych) 7. Rynek zbytu, potencjał dla usług 8. Duże skupisko jednostek edukacyjnych.	emigrujących do miast i państw lepiej rozwiniętych), 2. Starzenie się społeczeństwa, 3. Spadek liczby nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych 4. Niska motywacja osób bezrobotnych, trwałe bezrobocie, 5. Ujemny przyrost naturalny, 6. Wzrost potrzeb socjalnych.

Źródło: Opracowanie własne

4. WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Zespół ds. opracowania programu rewitalizacji komponując wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji założył, iż ma to być pozytywne wyobrażenie skutków zmian, jakie dokonane zostały w wyniku realizacji założonych przedsięwzięć. Innymi słowy – wyobrażenie o rewitalizowanym obszarze po eliminacji zidentyfikowanych problemów.

Analizując zidentyfikowane problemy oraz założone cele Zespół ds. opracowania programu rewitalizacji przyjął, iż Centrum Łap po realizacji założonych w Programie przedsięwzięć charakteryzować się będzie:

- obniżonym poziomem bezrobocia,
- wzrostem komfortu życia mieszkańców,
- poprawą statusu materialnego mieszkańców,
- znaczącym włączeniem społecznym osób zagrożonych wykluczeniem,
- obniżeniem skali patologii społecznych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizowanym,
- estetyczną i zadbaną infrastrukturą publiczną oraz techniczną,
- efektami realizacji inicjatyw mających za cel troskę o środowisko naturalne,
- zintensyfikowanym rozwojem przedsiębiorczości.

WIZJA

Zrewitalizowany obszar Łap miejscem harmonijnego rozwoju gospodarczego i społecznego z poszanowaniem środowiska naturalnego, niwelowanymi problemami społecznymi oraz o uporządkowanym układzie funkcjonalno-przestrzennym i zaspokajającą potrzeby mieszkańców infrastrukturą techniczną.

5. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

CEL GŁÓWNY

Rozwój gospodarczy i społeczny obszaru rewitalizowanego przy poszanowaniu środowiska naturalnego, niwelacji problemów społecznych oraz zadbanej infrastrukturze

CEL OPERACYJNY NR 1

NIWELACJA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH ORAZ ZAPEWNIENIE WARUNKÓW DO HARMONIJNEGO ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Cel szczegółowy 1.1

Aktywne wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

- Profilaktyka i redukcja skutków długotrwałego bezrobocia
- Dostęp do specjalistów i programów na rzecz włączenia społecznego
- Realizacja programów profilaktycznych w zakresie problemów z alkoholem, przemocą i innymi problemami społecznymi
- Wieloaspektowe i pełne wsparcie osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy 1.2

Stworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży

- Wspieranie rodzin i zapobieganie kryzysom w rodzinach
- Programy edukacyjne dla rodziców i dzieci
- Rozszerzenie pomocy społecznej kierowanej do rodzin zagrożonych kryzysem
- Wsparcie dzieci w rodzinach z problemami
- Zapewnienie oferty zajęć sportowych, kulturalnych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy 1.3

Urozmaicenie oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego

- Wzbogacenie oferty instytucji kultury
- Integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez wspólne uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych
- Włączenie mieszkańców do współtworzenia oferty kulturalnej

- Kultywowanie tradycji lokalnych

Cel szczegółowy 1.4

Opieka nad seniorami z terenu rewitalizowanego (zarówno w kontekście ochrony zdrowia, jak i zagospodarowania czasu wolnego oraz polepszenia warunków życia)

- Organizacja badań profilaktycznych kierowanych do seniorów
- Zapewnienie warunków do aktywności społecznej, ale i zawodowej seniorów
- Przygotowanie oferty kulturalnej kierowanej do seniorów

CEL OPERACYJNY NR 2 ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel szczegółowy 2.1

Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz napływu inwestorów zewnętrznych

- Aktywna promocja gospodarcza
- Realizacja projektów skierowanych na wsparcie osób zakładających i rozwijających działalność gospodarczą z terenu rewitalizowanego

Cel szczegółowy 2.2

Profesjonalne przygotowanie osób bezrobotnych z terenu rewitalizowanego do wejścia na rynek pracy

- Organizacja lub współorganizacja kursów kwalifikacyjnych dla osób poszukujących pracy
- Aktywna pomoc doradców zawodowych i personalnych
- Tworzenie spółdzielni socjalnych i rozwój ekonomii społecznej
- Promocja kształcenia zawodowego
- Promocja samozatrudnienia

CEL OPERACYJNY NR 3 UPORZĄDKOWANA SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA OBSZARU REWITALIZOWANEGO

Cel szczegółowy 3.1

Racjonalne i estetyczne zagospodarowanie przestrzeni rewitalizowanej z uwzględnieniem jej funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych.

- Uporządkowanie przestrzeni wokół dworca PKP i PKS
- Zagospodarowanie Placu Niepodległości
- Wzbogacenie przestrzeni o zieleni oraz miejsce otwarte
- Dostosowanie przestrzeni i budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Zwiększenie liczby miejsc parkingowych

CEL OPERACYJNY NR 4 CZYSTE ŚRODOWISKO OBSZARU REWITALIZOWANEGO

Cel szczegółowy 4.1

Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej

- Modernizacja źródeł ciepła zarówno w instytucjach publicznych, jak i w domach prywatnych
- Promocja wykorzystania energii odnawialnej
- Promocja rozwiązań energooszczędnych
- Usuwanie azbestu z dachów budynków

Cel szczegółowy 4.2

Aktywna edukacja ekologiczna wszystkich grup wiekowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego

- Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży oraz dorosłych
- Konkursy mające na celu osiągnięcie efektów ekologicznych

CEL OPERACYJNY NR 5

NOWOCZESNA, FUNKCJONALNA I ESTETYCZNA INFRASTRUKTURA OBSZARU REWITALIZOWANEGO

Cel szczegółowy 5.1

Rozwój infrastruktury sportowej, edukacyjnej i kulturalnej

- Modernizacja i uzupełnienie infrastruktury sportowej
- Budowa nowej siedziby Domu Kultury
- Modernizacja infrastruktury Biblioteki Publicznej w Łapach

Cel szczegółowy 5.2

Rozwój pozostałych rodzajów infrastruktury

- Przebudowa budynku dworca PKP

6. LISTA PLANOWANYCH, PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Poniżej prezentowana jest lista podstawowych przedsięwzięć/ projektów rewitalizacyjnych.

Planowane inicjatywy i inwestycje efektywnie oddziałują na cały obszar dotknięty sytuacją kryzysową, a jednocześnie efekty ich realizacji nie doprowadzą do przenoszenia problemów na inne obszary oraz nie spowodują wystąpienia niepożądanych efektów społecznych. Działania zaplanowane w Programie nie koncentrują się na usunięciu problemu poprzez np. przesiedlenia, lecz na rozwiązaniu problemu, czyli oddziaływania na jego przyczynę. Stąd obok projektów infrastrukturalnych bardzo dużo miejsca i środków zaplanowano na projekty tzw. miękkie, społeczne, które mają za zadanie usunięcie ogniska problemu, np. walka z bezrobociem, wspieranie rodziny, osób starszych itp.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	ROZWÓJ RYNKU PRACY I POMOCY OSOBOM BEZROBOTNYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie

Zakres projektu	1. Przygotowanie kompleksowego, ciągłego projektu rozwoju gospodarczego i zrównoważonego gminy. Bieżący monitoring ofert i opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród młodzieży, osób bez wykształcenia na obszarze rewitalizowanym. 2. Działania edukacyjne, szkoleniowe i warsztatowe dotyczące wiedzy i umiejętności ekonomiczno-gospodarczych dla różnych grup społecznych z obszaru rewitalizowanego. 3. Profilaktyka i redukcja psychospołecznych skutków bezrobocia wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego: - praca psychologów, doradców zawodowych, prawników, pracowników socjalnych, - aktywizacja zawodowa, - akcje edukacyjne, prowadzenie punktu doradztwa zawodowego, szkolnych klubów kariery, - zatrudnienie socjalne, wspieranie podjęcia pracy w spółdzielniach socjalnych oraz samozatrudnienia, - uruchomienie grup samopomocowych. 4. Rozwój ekonomii społecznej, w tym prowadzenie reintegracji społecznej i zawodowej na obszarze rewitalizowanym. 5. Promocja zawodów i ścieżek zawodowych dla młodzieży, wykorzystanie IT w dotarciu do młodych osób, kampanie dla rodziców i młodzieży z obszaru rewitalizowanego. 6. Rozwój usług społecznych – edukacja, terapia, zdrowie na obszarze rewitalizowanym. 7. Budowa sieci współpracy między instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz rynku pracy na obszarze rewitalizowanym.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 1.4, 2.1, 2.2, 5.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów – 10 - liczba osób, które podniosły kwalifikacje lub nabyły kompetencje w wyniku uczestnictwa w projekcie – 100 - liczba akcji informacyjnych i przedsięwzięć na rzecz znalezienia zatrudnienia przez osoby bezrobotne oraz samozatrudnienia – 24 - liczba osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, które znajdą zatrudnienie w wyniku uczestnictwa w projekcie – 50
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;

	- liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	2 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, MRPiPS, UE – EFS z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, Inkubator Przedsiębiorczości, MOPS, szkoły, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	2, 3, 4, 6, 7, P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 6, 7 i 4 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P2, P3, P4 i P6. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (bezrobocia, niskiej aktywności w zakresie przedsiębiorczości, ubóstwa) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza

	nim. Komplementarność problemowa związana jest głównie z przedsięwzięciem 6, 7 i 4 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P2, P3, P4 i P6. Wskazane przedsięwzięcia skoncentrowane są na walce z bezrobociem oraz zapewnianiu warunków do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	WZMOCNIENIE SYSTEMU WSPARCIA I AKTYWNOŚCI OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	2
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny i nie inwestycyjny
Zakres projektu	1. Adaptacja lokali miejskich na potrzeby społeczne (m.in. w rewitalizowanym Domu Kultury) 2. Rozwijanie systemu pomocy/usług osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym z obszaru rewitalizowanego w ich środowisku zamieszkania: - usługi opiekuńcze, dostarczanie obiadów, - usługi pralnicze, prace porządkowe, - stworzenie bazy danych o osobach i placówkach świadczących usługi opiekuńcze, pielęgniarские, - organizowanie zajęć warsztatowych dla osób starszych i niepełnosprawnych, - realizacja programów wolontarystycznych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, 3. Kontynuacja likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych na obszarze rewitalizowanym: - umożliwienie pokonywania różnych poziomów w miejscach, gdzie występują różnice wysokości, - stosowanie różnych sposobów orientacji ułatwiających poruszanie się, - systematyczne przystosowywanie do potrzeb osób niepełnosprawnych obiektów użyteczności publicznej, - świadczenie usług przewozowych samochodem specjalnie przystosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. 4. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej

	na obszarze rewitalizowanym. 5. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych na obszarze rewitalizowanym, w tym organizacja przeglądów tanecznych, zawodów sportowych dla osób niepełnosprawnych, imprez integracyjnych, itp. 6. Poszerzenie integracyjnego systemu edukacji na obszarze rewitalizowanym: - zatrudnianie i szkolenie fachowej kadry do pracy w oświatowych placówkach integracyjnych, - ułatwianie dostępu uczniom niepełnosprawnym do sprzętu rehabilitacyjnego zmniejszającego skutki niepełnosprawności, - prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych, - edukowanie rodziców, kampanie promujące konstruktywne postawy rodzicielskie.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.4, 3.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba lokali zaadaptowanych na potrzeby osób niepełnosprawnych i/lub starszych – 2 - liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych – 3 - liczba osób, które korzystają z rozwiniętej oferty usług – 100 - liczba dzieci niepełnosprawnych, które zwiększyły swoje szanse edukacyjne w wyniku uczestnictwa w projekcie – 20 - liczba rodziców, którzy nabyli wiedzę i umiejętności z zakresu postępowania z dzieckiem niepełnosprawnym w wyniku uczestnictwa w projekcie – 15 - liczba osób niepełnosprawnych i starszych, którzy uzyskali dostęp do sprzętu rehabilitacyjnego i usług – 50
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba czytelników Biblioteki MIG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;

	- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, MRPiPS, PFRON, UE – EFS z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2023
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, MOPS, ngo,
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	2, 3, 4, 5, P1, P5, P7 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 5 i 4 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P1. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (znacząca ilość osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym bez zapewnionego odpowiedniego wsparcia) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Komplementarność problemowa związana jest głównie z także ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na podniesieniu jakości życia seniorów na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	BUDOWANIE SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	3
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie inwestycyjny
Zakres projektu	1. Organizacja bezpiecznych dojazdów dzieci i dorosłych z obszaru rewitalizowanego na zajęcia. 2. Promocja organizacji działających na rzecz bezpieczeństwa młodzieży na obszarze

	rewitalizowanym. 3. Stworzenie Centrum Aktywności Lokalnej na obszarze rewitalizowanym. 4. Współpraca streetworkerów i młodzieży w obszarze bezpieczeństwa. 5. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla młodzieży na obszarze rewitalizowanym. 6. Instalacja monitoringu zewnętrznego i wewnętrznego na obiektach użyteczności publicznej na obszarze rewitalizowanym. 7. Wzrost liczby patroli na obszarze rewitalizowanym. 8. Realizacja inicjatyw probacji alternatywnej na obszarze rewitalizowanym. 9. Realizacja programu Przeciwdziałania Przemocy, prowadzenie LZI, grup wsparcia na obszarze rewitalizowanym. 10. Budowanie kompleksowych programów zapobiegania agresji na obszarze rewitalizowanym.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba dzieci, młodzieży i dorosłych, których bezpieczeństwo wzrosło w wyniku realizacji projektu – 300 - liczba osób, których sytuacja poprawiła się w wyniku uczestnictwa w CAL – 20 - liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje lub nabyły nowe kompetencje w wyniku uczestnictwa w projekcie – 20 - liczba inicjatyw promujących przeciwdziałanie przemocy – 10
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba interwencji policji (przestępstwa, zakłócanie porządku publicznego, kradzieże, bójki i pobicia) przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba niebieskich kart przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;

	- liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba czytelników Biblioteki MIG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	2 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, MRPiPS, UE- EFS z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, MOPS, szkoły, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 2, 4, 8, P1, P4, P5 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 1 i 4 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciami P1, P4 i P5. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (potrzeba zapewnienia większego bezpieczeństwa) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację

	projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Nie bez znaczenia jest tu pomoc kierowana do osób bezrobotnych (przedsięwzięcie 1, P1), gdyż długotrwałe bezrobocie i ubóstwo znacząco obciąża ludzką psychikę, a w konsekwencji w dość licznych przypadkach popycha do czynów i zachowań negatywnych. Często ma to konsekwencje dla całej rodziny. Zatem tak bardzo istotne jest tu kompleksowe oddziaływanie na zdiagnozowany problem. Komplementarność problemowa związana jest głównie z także ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na poprawie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego. Jednak nie będzie działać to wprost: prowadzić do tego będą inicjatywy związane z zapewnieniem oferty spędzania czasu wolnego, przygotowaniem ku temu odpowiedniej infrastruktury, a także pracy z osobami dotkniętymi bezrobociem oraz umacnianiem roli rodziny w życiu społecznym. Tylko takie podejście przyniesie oczekiwane efekty – same systemy zabezpieczeń i nadzoru nie zdadzą się na nic, jeśli społeczeństwo nie będzie rozumiało, dlaczego pewne postawy i zachowania są niepożądane.

Nazwa projektu/ przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	ROBUDOWA OFERTY KULTURALNO-EDUKACYJNEJ NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	4
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy, ul. Główna 8, Plac Niepodległości, Nowy Rynek 15
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny i nie inwestycyjny
Zakres przedsięwzięcia	Na przedsięwzięcie składa się realizacja 6 skorelowanych i silnie powiązanych ze sobą projektów: rozbudowy oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej kierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego, integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez wspólną organizację przedsięwzięć, rozbiórka i budowa w te miejsce siedziby Domu Kultury oraz powołanie szkoły muzycznej na bazie nowopowstałej infrastruktury, a także zagospodarowanie Placu Niepodległości w Łapach oraz przebudowa siedziby

Biblioteki w Łapach – wszystko na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Projekt 1

ROZBUDOWA OFERTY EDUKACYJNEJ ORAZ KULTURALNEJ I SPORTOWEJ DLA DZIECI, MŁODZIEŻY, DOROSŁYCH ORAZ SENIORÓW Z TERENU REWITALIZOWANEGO

1. Zapewnienie oferty rozwijającej uzdolnienia artystyczne w Domu Kultury w Łapach, Bibliotece, Izbie Pamięci Tradycji Kolejnictwa i innych placówkach (gra na instrumentach na bazie planowanej Szkoły Muzycznej w budynku Domu Kultury, taniec klasyczny, balet i nowoczesny, zajęcia teatralne, rysunek/ malarstwo, literackie, historyczne)
2. Zapewnienie oferty zajęć artystycznych w godzinach popołudniowych w Domu Kultury Bibliotece, Izbie Pamięci Tradycji Kolejnictwa i innych placówkach w Łapach (gra na instrumentach na bazie planowanej Szkoły Muzycznej w budynku Domu Kultury, taniec klasyczny, balet i nowoczesny, zajęcia teatralne, literackie, historyczne)
3. Zapewnienie oferty zajęć rozwijających inne uzdolnienia w Domu Kultury w Łapach, Bibliotece, Izbie Pamięci Tradycji Kolejnictwa i innych placówkach (np. modelarstwo, fotografia, dziennikarstwo, sport)

Projekt 2

INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZOWANEGO ORAZ BUDOWANIE POCZUCIA WSPÓLNEJ TOŻSAMOŚCI POPRZEZ UCZESTNICTWO WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH

1. Organizacja corocznego pikniku na zrewitalizowanym Placu Niepodległości (w programie indywidualne rozmowy z psychologiem, konkursy dla dzieci, doradztwo zawodowe oraz inicjatywy wzmacniające poczucie tożsamości lokalnej)
2. Zapewnienie oferty wspólnego spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem istniejącego potencjału obszaru rewitalizowanego (o charakterze sportowym, kulturalnym, edukacyjnym)
3. Wspólna realizacja inicjatyw służących wspólnemu dobru oraz poprawie warunków życia na obszarze rewitalizowanym (wspólne porządkowanie przestrzeni społecznych, np. grabienie liści, sprzątanie śmieci;

wspólne upiększanie przestrzeni, np. nasadzenia kwiatów; wspólne drobne remonty - na Placu Niepodległości oraz w okolicach Dworca PKP, Centrum Przesiadkowego i Domu Kultury) zakończone wspólnym piknikiem integracyjnym

Projekt 3

POWOŁANIE SZKOŁY MUZYCZNEJ Z SIEDZIBĄ W ZREWITALIZOWANYM BUDYNKU PRZY UL. GŁÓWNEJ 8 W ŁAPACH

- zakup instrumentów, wyposażenia
- zatrudnienie kadry
- rekrutacja uczniów

Projekt 4

ZAGOSPODAROWANIE PLACU NIEPODLEGŁOŚCI W ŁAPACH

1. Kompleksowa przebudowa skweru z uwzględnieniem przebudowy układu tego miejsca
2. Budowa nowej nawierzchni placu z uwzględnieniem funkcji placu miejskiego, istniejących pomników i dostępu dla osób niepełnosprawnych
3. Zagospodarowanie terenów zielonych
4. Oświetlenie skweru i istniejących pomników
5. Lokalizacja elementów małej infrastruktury, w tym symbolicznej „ławeczki integracji” oznakowanej tylko dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego

Projekt 5

BUDOWA BUDYNKU NA CELE KULTURALNO-EDUKACYJNE W ŁAPACH PRZY UL. GŁÓWNEJ 8

Rozbiórka istniejącego budynku i budowa nowego, przeznaczonego na cele kulturalno-edukacyjne. W wyniku tych prac budynek zyska nową bryłę, elewację, a także całkowicie nowe pomieszczenia dostosowane do potrzeb, m.in. salę widowiskową i pomieszczenia, w których znajdować się będzie szkoła muzyczna. Wykonana zostanie też energooszczędna i ekologiczna instalacja co i cwu.

Dzieci mieszkańców obszaru rewitalizowanego korzystać będą ze specjalnych ulg do cennika zajęć z oferty płatnej.

Projekt 6

WYKONANIE REMONTU I PRZEBUDOWY BUDYNKU BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ MIASTA

	IGMINY ŁAPY Zadanie będzie polegało na remoncie pomieszczeń Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy z częściową przebudową infrastruktury Biblioteki oraz wyposażeniu jej pomieszczeń. Projekt będzie obejmował prace budowlane służące dostosowaniu obiektu do nowoczesnych standardów na miarę XXI wieku oraz zmieniających się potrzeb różnych grup czytelników. Wykonanie prac modernizacyjnych i nowoczesnej aranżacji wewnątrz, stworzy odpowiednie warunki lokalowe do wprowadzenia oferty wykraczającej poza tradycyjne funkcje biblioteki, w tym umożliwi podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców. Wykonana zostanie też energooszczędna i ekologiczna instalacja CO i CWU. Co miesiąc organizowane będą zajęcia czytelnicze dla dzieci i młodzieży z rodzin z obszaru rewitalizowanego, a także dla dorosłych i seniorów.
Powiązanie z celami Programu	3.1, 5.1
Powiązanie z celami społecznymi Programu	1.2, 1.3, 1.4, 4.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	Wskaźniki związane ze sferą społeczną dla przedsięwzięcia: - rozszerzenie oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego - rozszerzenie oferty kulturalnej kierowanej do dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizowanego - rozszerzenie oferty kulturalnej kierowanej do seniorów z obszaru rewitalizowanego - liczba uczniów uczęszczających do szkoły muzycznej – 30 osób - liczba osób, które rozwinęły swoje uzdolnienia (szkoła muzyczna) – 30 osób - liczba osób zatrudnionych – 11 osób - liczba mieszkańców, którzy uczestniczyli w zajęciach – 350 osób (łącznie: Biblioteka, Dom Kultury, Izba Pamięci Tradycji Kolejnictwa) - liczba mieszkańców, którzy rozwinęli swoje uzdolnienia – 350 osób łącznie: Biblioteka, Dom Kultury, Izba Pamięci Tradycji Kolejnictwa) - liczba dzieci i młodzieży, którym stworzono warunki do harmonijnego rozwoju – 350 osób (łącznie: Biblioteka, Dom Kultury, Izba Pamięci Tradycji Kolejnictwa) - liczba inicjatyw edukacyjno-kulturalnych zorganizowanych na bazie zrealizowanych projektów

- rewitalizacyjnych infrastrukturalnych – 25
- liczba dzieci i młodzieży, którzy uczestniczyli w zajęciach – 300 osób (łącznie: jednostki oświatowe, Biblioteka, Dom Kultury, Izba Pamięci Tradycji Kolejnictwa)
- liczba osób, którym zapewniono dostęp do oferty edukacyjno – kulturalnej – 300 osób (łącznie: jednostki oświatowe, Biblioteka, Dom Kultury, Izba Pamięci Tradycji Kolejnictwa)
- liczba dzieci i młodzieży, którzy rozwinęli swoje uzdolnienia – 300 osób (łącznie: jednostki oświatowe, Biblioteka, Dom Kultury, Izba Pamięci Tradycji Kolejnictwa)
- liczba dzieci i młodzieży, którym stworzono lepsze warunki do harmonijnego rozwoju – 300 osób (łącznie: jednostki oświatowe, Biblioteka, Dom Kultury, Izba Pamięci Tradycji Kolejnictwa)

Projekt 1

ROZBUDOWA OFERTY EDUKACYJNEJ ORAZ KULTURALNEJ I SPORTOWEJ DLA DZIECI, MŁODZIEŻY, DOROSŁYCH ORAZ SENIORÓW Z TERENU REWITALIZOWANEGO

- liczba mieszkańców, którzy uczestniczyli w zajęciach – 550 osób,
- liczba mieszkańców, którzy rozwinęli swoje uzdolnienia – 350 osób,
- liczba dzieci i młodzieży, którym stworzono lepsze warunki do harmonijnego rozwoju- 350 osób
- liczba inicjatyw zorganizowanych na bazie zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych infrastrukturalnych – 25

Projekt 2

INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZOWANEGO ORAZ BUDOWANIE POCZUCIA WSPÓLNEJ TOŻSAMOŚCI POPRZEZ UCZESTNICTWO WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH

- liczba inicjatyw zrealizowanych w ramach przedsięwzięcia – 15 szt.,
- liczba osób, które wzięły udział w realizacji przedsięwzięć – 150 osób,
- liczba mieszkańców obszaru rewitalizowanego włączona we współtworzenie oferty kulturalnej – 150 osób

	Projekt 3 POWOŁANIE SZKOŁY MUZYCZNEJ Z SIEDZIBĄ W ZREWITALIZOWANYM BUDYNKU PRZY UL. GŁÓWNEJ 8 W ŁAPACH - liczba uczniów uczęszczających do szkoły – 30 osób, - liczba osób, które rozwinęły swoje uzdolnienia – 30 osób, - liczba zatrudnionych osób z obszaru rewitalizowanego – 11 (w pierwszej kolejności zatrudniane będą osoby z obszaru rewitalizowanego) Projekt 4 ZAGOSPODAROWANIE PLACU NIEPODLEGŁOŚCI W ŁAPACH - powierzchnia przebudowanego placu – ok. 2,4 m² - liczba obiektów/ przestrzeni, które zyskały udogodnienia dla osób niepełnosprawnych - liczba obiektów/ przestrzeni, które stały się bardziej przyjazne dla społeczności obszaru rewitalizowanego – 1 Projekt 5 BUDOWA BUDYNKU NA CELE KULTURALNO-EDUKACYJNE W ŁAPACH PRZY UL. GŁÓWNEJ 8 - liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 - liczba budynków, które w wyniku procesu rewitalizacji otrzymają nowe funkcje (kulturalne, edukacyjne itp.) – 1 Projekt 6 WYKONANIE REMONTU I PRZEBUDOWY BUDYNKU BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ MIASTA I GMINY ŁAPY - powierzchnia zrewitalizowanego obiektu - ok 952 m² - powierzchnia budynku, który w wyniku rewitalizacji uzyskał nowe funkcje - ok 952 m²
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym;

	- liczba interwencji policji (przestępstwa, zakłócanie porządku publicznego, kradzieże, bójki i pobicia) przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba czytelników Biblioteki MIG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru
Koszt szacunkowy	13 190 428,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, MRPiPS, MKiDN, UE – EFS, UE – EFRR, WFOŚiGW, PFRON, fundacje, środki prywatne z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2023
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych, w tym komplementarnych przedsięwzięć społecznych:	Pomiędzy wymienionymi powyżej przedsięwzięciami wskazać można 2 rodzaje komplementarności: przestrzenną i problematyczną. Komplementarność przestrzenna dotyczy projektu związanego z budową nowej siedziby Domu Kultury, zagospodarowania Placu Niepodległości, rozbudowy

oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej kierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego, integracji mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez wspólną organizację przedsięwzięć oraz powołania szkoły muzycznej w nowej siedzibie Domu Kultury i przebudowy budynku Biblioteki.

W wyniku realizacji projektu Dom Kultury oraz Plac Niepodległości w Łapach tworzyć będą spójną przestrzennie całość, na bazie której organizowane i realizowane będzie życie kulturalne na obszarze rewitalizowanym. W tej chwili potencjalna nowa siedziba Domu Kultury w Łapach i wskazany Plac przedzielone są ulicą. W wyniku realizacji założonych projektów stanowiąc będą zintegrowaną całość, bez ciągu ulicznego: budynek wraz z placem integracyjno-estradowym. Planowana do remontu Biblioteka znajduje się także w bliskim sąsiedztwie omawianych miejsc. Na bazie powstałej infrastruktury realizowane będą działania założone w projektach rozbudowy oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej kierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego, integracji mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez wspólną organizację przedsięwzięć oraz powołania szkoły muzycznej w nowej siedzibie Domu Kultury.

Komplementarność problematyczna dotyczy wszystkich założonych w ramach przedsięwzięcia projektów, tj. rozbudowy oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej kierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego, integracji mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez wspólną organizację przedsięwzięć, rozbiórki i budowy w te miejsce siedziby Domu Kultury oraz powołania szkoły muzycznej na bazie nowopowstałej infrastruktury, a także zagospodarowania Placu Niepodległości w Łapach oraz przebudowy siedziby Biblioteki w Łapach. Wszystkie wskazane projekty wiążą się z zapewnieniem mieszkańcom obszaru rewitalizowanego dostępu do oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowej.

Ponadto, przedmiotowe przedsięwzięcie komplementarne jest z następującymi: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7

Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest także z innymi przedsięwzięciami i projektami. W szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 2 oraz przedsięwzięciami z puli projektów pozostałych P4, P5, P6 i P7. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany

	problem dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych na samym obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Kompleksowy projekt związany z poszerzeniem oferty kulturalnej i edukacyjnej wspierany będzie działaniami nakierowanymi seniorów, a także związanymi z rozwojem kompetencji kluczowych, czy zapewnieniem możliwości rozwoju sportowego poprzez zajęcia pływackie na basenie. Istotny jest tu także moduł związany z edukacją na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Komplementarność problemowa, to także wskazane powyżej przedsięwzięcia. Dotykają one zarówno kwestii oferty kulturalnej, jak i edukacji i sportu, a także kierowane są do różnych grup wiekowych: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej, ale przede wszystkim koncentrują się na poszerzeniu oferty i dostępu do oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowej na obszarze rewitalizowanym. Ponadto, warto podkreślić ogromne znaczenie komplementarności na gruncie infrastrukturalnym i przestrzenno-funkcjonalnym. W wyniku działań zaplanowanych w przedsięwzięciu P5 (Dworzec PKP wraz z centrum przesiadkowym) oraz w przedmiotowym zamierzeniu (budowa domu Kultury oraz zagospodarowanie Placu Niepodległości) centrum obszaru rewitalizowanego całkowicie odmieni swoje oblicze – z ponurego, przygnębiającego i starego zmieni się w nowoczesne, napawające perspektywami i optymizmem zadbane miejsce z obszarem dedykowanym zarówno kulturze, edukacji, jak i centrum komunikacyjnym.
Uzasadnienie społecznego znaczenia inwestycji w kontekście zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizowanym	Obszar rewitalizacji zamieszkuje prawie 30% populacji Gminy Łapy. Charakteryzuje ją m.in. problem długotrwałego bezrobocia i ubóstwa. Wśród problemów, na jakie trafiają mieszkańcy obszaru rewitalizowanego jest także niewystarczająca oferta kulturalno-edukacyjna. Powodowane jest to głównie brakami lokalowymi. Brak miejsca w obecnej siedzibie Domu Kultury nie pozwala na przyjęcia większości chętnych osób. W związku z tym rytm zajęć prowadzonych przez instruktorów wyznacza dostępność kilku salek na te cele przeznaczonych. Biblioteka natomiast, oprócz tradycyjnej roli wypożyczalni książek w życiu kulturalnym gminy pełni dużo szerszą rolę: animuje działania kulturalne oparte na literaturze, a także aktywuje środowisko senioralne: to tu często

prorowadzone są spotkania uniwersytetu III Wieku, a także działania edukacyjne, głównie dla seniorów, np. z obsługi komputera, korzystania z zasobów sieci, bezpiecznego załatwiania spraw on-line. Jak wspomniano wcześniej mieszkańcy obszaru rewitalizowanego, to w dużym stopniu ludzie bezrobotni i ubodzy. W związku z tym niemal niemożliwe jest ich uczestnictwo w życiu kulturalno-edukacyjnym poza terenem miasta, gdyż wiąże się to z ponoszeniem kosztów dojazdów oraz, często, kosztów uczestnictwa w takich zajęciach. Na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji brak jest także ogólnodostępnego, spełniającego podstawowe standardy miejsca spotkań i integracji mieszkańców. Naturalnie rolę taką powinien pełnić plac Niepodległości zlokalizowany na przeciw planowanej nowej siedziby Domu Kultury. Jednak w chwili obecnej od Domu Kultury oddziela go ulica.

W wyniku realizacji inwestycji niewykorzystana dotąd infrastruktura przeznaczona zostanie na cele kulturalne, edukacyjne i społeczne. Dzięki nowej infrastrukturze znacząco poszerzy się oferta kulturalna, a dzięki nowym pomieszczeniom możliwe będzie zapewnienie oferty kulturalnej i edukacyjnej dla niemal wszystkich chętnych osób. W wyniku tych prac mieszkańcy obszaru rewitalizowanego będą mogli rozwinąć swoje uzdolnienia, uczestniczyć w inicjatywach społeczno-kulturalnych oraz organizowanych zajęciach. Dzieciom i młodzieży z obszaru rewitalizowanego stworzone zostaną warunki do harmonijnego rozwoju.

Wszystko to przełoży się na redukcję problemu dotyczącego niewystarczającej oferty kulturalno-edukacyjnej. W kontekście infrastrukturalnym – niewykorzystany budynek uzyska nowe funkcje kulturalne i edukacyjne (Dom Kultury prowadzący zajęcia i warsztaty rozwijające uzdolnienia i kompetencje kluczowe i Szkoła Muzyczna).

Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia będzie miała także wpływ na redukcję problemu związanego z niższym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym na obszarze rewitalizowanym. Nie zakłada się tu wzrostu liczby urodzeń, lecz odpowiada się na zaistniałą sytuację. Zamierzeniem jest stworzenie warunków, które podniosą jakość życia na obszarze rewitalizowanym w kontekście potrzeb określonych demograficznie grup docelowych. Działania ku temu zmierzające nakierowane są na każdą z grup demograficznych: w stosunku do osób w wieku

	przedprodukcyjnym i produkcyjnym mają na celu zachęcenie ich do pozostania na obszarze rewitalizowanym, natomiast w stosunku do osób starszych – zapewnienie im warunków godnego życia z uwzględnieniem wszystkich ich podstawowych potrzeb.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	ZAPEWNIENIE OFERTY BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH DLA SENIORÓW Z OBSZARU REWITALIZOWANEGO
Nr przedsięwzięcia/ projektu	5
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	1. Organizacja badań profilaktycznych związanych z chorobami wieku starszego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego, 2. Promocja zdrowego trybu życia wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego
Powiązanie z celami Programu	1.4
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba rodzajów badań profilaktycznych, do których dostęp uzyskali seniorzy z obszaru rewitalizowanego – 4 szt., - liczba osób, które wzięły udział w badaniach profilaktycznych – 250 osób, - liczba mieszkańców obszaru rewitalizowanego, których jakość życia wzrosła - 250 osób,
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców

	danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa, MRPiPS, MZ, UE- EFS, granty z fundacji z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2018-2019
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	2, 3, 4, P1, P5, P7 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 2 i 4 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P1. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (znacząca ilość osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym bez zapewnionego odpowiedniego wsparcia) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Komplementarność problemowa związana jest głównie ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na podniesieniu jakości życia seniorów na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcyjnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	PROMOCJA SAMOZATRUDNIENIA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	6
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	1. Indywidualne konsultacje dot. możliwości pozyskania

	środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego; 2. Indywidualne doradztwo w zakresie założenia działalności gospodarczej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego, 3. Pomoc w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie działalności gospodarczej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego; 4. Organizacja szkoleń i spotkań informacyjnych umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego, 5. Wypłata środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego – w zależności od możliwości posiadania środków finansowych i realizowanych projektów. Działania realizowane będą głównie z wykorzystaniem budynku Inkubatora Przedsiębiorczości w Łapach, którego remont współfinansowany był z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2007-2013
Powiązanie z celami Programu	1.1, 2.1, 2.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba osób korzystających z doradztwa – 60 - liczba osób, które podniosły swoje kompetencje w wyniku uczestnictwa w przedsięwzięciu – 20 - liczba firm, które powstały przy wsparciu środków zewnętrznych – 12
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPSS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z

	tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : -liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, MRPiPS, UE – EFS z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2022
Podmiot realizujący	Ośrodek Przedsiębiorczości w Łapach, Powiatowy Urząd Pracy, UE, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 4, 7, P2, P3, P4, P6 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 1 i 7 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P2, P3, P4, P6. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (bezrobocia, niskiej aktywności w zakresie przedsiębiorczości, ubóstwa) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Uzbrojenie podstrefy wraz z zapewnieniem sprawnego dojazdu do niej, a także rozwój kompetencji kluczowych wśród najmłodszych mieszkańców oraz edukacja w zakresie przedsiębiorczości powinno w efekcie prowadzić do niwelacji wskazanych problemów. Komplementarność problemowa związana jest głównie ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na zapewnieniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	WSPARCIE ISTNIEJĄCYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	7
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy

Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	1. Indywidualne konsultacje dot. możliwości pozyskania środków na rozwój działalności gospodarczej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego – przedstawianie informacji nt. dostępnych dofinansowań dla firm, preferencyjnych pożyczek, wsparcia oferowanego przez instytucje otoczenia biznesu, 2. Organizacja spotkań informacyjnych związanych z rozwojem przedsiębiorstw dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego, 3. Organizacja dyżuru specjalisty ds. funduszy europejskich Działania realizowane będą głównie z wykorzystaniem budynku Inkubatora Przedsiębiorczości w Łapach, którego remont współfinansowany był z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2007-2013
Powiązanie z celami Programu	1.1, 2.1, 2.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba osób korzystających z doradztwa i konsultacji – 30 - liczba osób, które podniosły swoje kompetencje w wyniku uczestnictwa w przedsięwzięciu – 10
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba czytelników Biblioteki MIG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z

	tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : - liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	300 000,00
Źródło finansowania	środki własne, środki UE - EFS
Termin realizacji	2017-2020
Podmiot realizujący	Ośrodek Przedsiębiorczości w Łapach, instytucje otoczenia biznesu, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 6, P2, P3, P6 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 1 i 6 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P2, P3, P4, P6. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (bezrobocia, niskiej aktywności w zakresie przedsiębiorczości, ubóstwa) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Uzbrojenie podstrefy wraz z zapewnieniem sprawnego dojazdu do niej, a także rozwój kompetencji kluczowych wśród najmłodszych mieszkańców oraz edukacja w zakresie przedsiębiorczości powinno w efekcie prowadzić do niwelacji wskazanych problemów. Komplementarność problemowa związana jest głównie ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na zapewnieniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa projektu/ przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	EDUKACJA I DZIAŁANIA PRO EKOLOGICZNE NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	8
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny i nie
Zakres projektu	- edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych na

	obszarze rewitalizowanym, - konkursy związane z ekologią i przedsięwzięciami ekologicznymi na obszarze rewitalizowanym, - wdrażanie rozwiązań energooszczędnych oraz związanych z zasadami gospodarki niskoemisyjnej - unieszkodliwianie azbestu na obszarze rewitalizowanym, - ograniczanie ruchu samochodowego na rzecz komunikacji zbiorowej na obszarze rewitalizowanym, - akcje promujące wykorzystanie energii odnawialnej na obszarze rewitalizowanym.
Powiązanie z celami Programu	4.1, 4.2, 1.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba zorganizowanych akcji edukacyjnych – 8 - liczba zorganizowanych konkursów – 4 - liczba osób, które wzięły udział w przedsięwzięciu – 100 osób - liczba budynków, z których unieszkodliwiono azbest – 20 sztuk
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób, którym przyznano świadczenia z mops przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę środowiskową: ilość azbestu pozostała do unieszkodliwienia [wkg] przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne, UE – EFS, Ministerstwo Środowiska, WFOŚiGW z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania

Termin realizacji	2018-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	3, 4, P4 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Realizacja przedsięwzięcia z grupy pozostałych pozwoli na zajęcie się problemem w szerszej skali. Nie będzie to zatem działanie punktowe, lecz kompleksowe, co będzie pomagało zapobiegać przenoszeniu się problemu z obszaru na obszar. Komplementarność problemowa związana jest także ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na edukacji i działaniach pro ekologicznych na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym.

Zdjęcie: Budynek Domu Kultury w Łapach planowany do objęcia pracami rewitalizacyjnymi

7. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH RODZAJÓW PRZEDSIĘWZIĘĆ

Poniżej przedstawiono charakterystykę pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w podziale na przedsięwzięcia realizowane na obszarze rewitalizacji i kierowane do mieszkańców tego obszaru oraz realizowane poza obszarem rewitalizacji, z których korzystać będą wszyscy mieszkańcy Gminy, lecz mające wpływ na osiągnięcie wskaźników założonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	WSPIERANIE RODZINY I ZAPOBIEGANIE KRYZYSOM W RODZINACH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P1
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie	Nie
Zakres projektu	Programy edukacyjne dla rodzin, młodzieży, dostęp do specjalistów, akcje integracyjne dla rodzin, poradnictwo małżeńskie i rodzinne, tworzenie grup samopomocowych, pomoc samotnym matkom.
Powiązanie z celami Programu	1.2, 4.1, 5.1, 5.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba opracowanych programów – 2 - liczba wdrożonych usprawnień – 2 - organizacja wydarzeń promujących włączenie społeczne oraz wartości rodzinne, a także wspierających rodziny – 12 - organizacja akcji informacyjnych – 6 - liczba dzieci wspartych w programie – 100 - budowa partnerstw wspierających rodzinę w wypełnianiu swoich funkcji społecznych – 3
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba interwencji policji (przestępstwa, zakłócanie porządku publicznego, kradzieże, bójki i pobicia) przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba niebieskich kart przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100

	mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba czytelników Biblioteki MiG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	Ok. 1 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, MRPiPS, UE – EFS z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2023
Podmiot realizujący	Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MOPS, świetlice socjoterapeutyczne, ngo
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 2, 3, 4, 5, P4 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 1, 2, 3 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P4. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem społecznych dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację

	projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Komplementarność problemowa związana jest głównie także z przedsięwzięciami wskazanymi powyżej. Osłabienie roli rodziny często poprzedzone jest problemem, z którym rodzina, a głównie jej najstarsi członkowie nie radzą sobie. W związku z tym planowano działania w taki sposób, by wzajemnie się one uzupełniały i umacniały rodzinę, walcząc jednocześnie z problemem bezrobocia, ubóstwa, a nawet ograniczonym dostępem do oferty kulturalno – sportowo – edukacyjnej. Wskazane przedsięwzięcia skoncentrowane są na walce z bezrobociem oraz zapewnianiu warunków do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia miejsc praz problemami społecznymi na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	UZBROJENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH W ŁAPACH
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P2
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	Uzbrojenie i przygotowanie pod inwestycje terenów przemysłowych – tzw. brown field. W wyniku projektu urządzonych zostanie przeszło 12 ha terenów inwestycyjnych, z czego 10.78 ha stanowić będzie obszar pod inwestycje (część pozostała, to drogi dojazdowe, parkingi, chodniki)
Powiązanie z celami Programu	1.1, 2.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych – 12,19 ha - liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych obszarach inwestycyjnych – 4 szt. - liczba utworzonych miejsc pracy – 100 szt.
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100

	mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru oraz monitoringu lokujących się inwestorów
Koszt szacunkowy	12 387 948,45 zł
Źródło finansowania	Środki własne, UE - EFRR z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 4, 6, 7, P3, P4, P5, P6 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 1, 6 i 7 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P3, P4, P6. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (bezrobocia, niskiej aktywności w zakresie przedsiębiorczości, ubóstwa) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Uzbrojenie podstrefy wraz z zapewnieniem sprawnego dojazdu do niej, a także rozwój kompetencji kluczowych wśród najmłodszych mieszkańców oraz

	edukacja w zakresie przedsiębiorczości powinno w efekcie prowadzić do niwelacji wskazanych problemów. Komplementarność problemowa związana jest głównie ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na zapewnieniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ TERENÓW INWESTYCYJNYCH W ŁAPACH
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P3
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	Projekt dotyczy budowy drogi gminnej ul. Nilskiego-Łapińskiego oraz 2 odcinków ul. Cukrowniczej zapewniających poprawę dostępności komunikacyjnej do terenów inwestycyjnych w Łapach. Efekty projektu pozwolą na stworzenie warunków dla rozwoju firm oraz podniosą atrakcyjność inwestycyjną obszaru.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 2.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- długość powstałych nowych dróg – 0,70 km - długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg – 0,26 km
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w Łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba czytelników Biblioteki MiG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS

	przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru.
Koszt szacunkowy	6 948 907,89 zł
Źródło finansowania	Środki własne, UE – EFRR z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2018
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 4, 6, 7, P2, P4, P6 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 1, 6 i 7 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P2, a także P4, P6. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (bezrobocia, niskiej aktywności w zakresie przedsiębiorczości, ubóstwa) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Uzbrojenie podstrefy wraz z zapewnieniem sprawnego dojazdu do niej, a także rozwój kompetencji kluczowych wśród najmłodszych mieszkańców oraz edukacja w zakresie przedsiębiorczości powinno w efekcie prowadzić do niwelacji wskazanych problemów. Komplementarność problemowa związana jest głównie ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane

	inicjatywy koncentrować się będą na zapewnieniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego. Zapewnienie sprawnego dojazdu do uzbrajanej podstrefy Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej ma podnieść atrakcyjność inwestycyjną obszaru, a tym samym skłonić przedsiębiorców do skorzystania z terenów inwestycyjnych w Gminie Łapy. To przełożyć się powinno na nowe miejsca pracy gotowe na przyjęcie pracowników o rozwiniętych kompetencjach kluczowych oraz wychodzących z bezrobocia, także długotrwałego.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	ROZBUDOWA OFERTY ZAJĘĆ ROZWIJAJĄCYCH KOMPETENCJE KLUCZOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z TERENU REWITALIZOWANEGO
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P4
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	Zapewnienie oferty zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego (komunikacyjne, językowe, matematyczne, informatyczne itp.) w placówkach oświatowych, Domu Kultury w Łapach, Bibliotece, Izbie Pamięci Tradycji Kolejnictwa i innych placówkach. Zajęcia realizowane będą także z wykorzystaniem budynku Szkoły Podstawowej nr 1 oraz Przedszkola nr 1 w Łapach, które to budynki poddane zostały termomodernizacji współfinansowanej z Programu Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 2.2, 5.1, 5.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba dzieci i młodzieży, którzy uczestniczyli w zajęciach – 300 osób, - liczba dzieci i młodzieży, którzy rozwinęli swoje uzdolnienia – 300 osób, - liczba dzieci i młodzieży, którym stworzono lepsze warunki do harmonijnego rozwoju – 300 osób,
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca

	na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba czytelników Biblioteki MiG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPSi przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, MRPiPS, MKiDN, UE – EFS z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2019-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, DK, Biblioteka, szkoły, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 3, 4, 6, 7, 8, P1, P2, P3, P5, P6, P7 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 1, 4, 6, 7 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P2, P3, P4. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (bezrobocia, niskiej aktywności w zakresie przedsiębiorczości, ubóstwa) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Uzbrojenie podstrefy wraz z zapewnieniem sprawnego dojazdu do niej, a także rozwój kompetencji kluczowych wśród najmłodszych mieszkańców oraz edukacja w zakresie przedsiębiorczości powinno w efekcie prowadzić do niwelacji wskazanych problemów. Komplementarność problemowa związana jest głównie

	ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na zapewnieniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	INFRASTRUKTURA TRANSPORTU PUBLICZNEGO ORAZ PODTRZYMYWANIE TRADYCJI KOLEJARSKICH W ŁAPACH
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P5
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy, ul. Sikorskiego 15
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	Projekt 1 KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP WRAZ Z NADANIEM MU DODATKOWYCH NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH ORAZ CZĘŚCIĄ HANDLOWO – USŁUGOWĄ 1. Kompleksowa przebudowa budynku dworca PKP z dostępem dla osób niepełnosprawnych 2. Instalacja monitoringu 3. Utworzenie części edukacyjno-muzealnej 4. Wydzielenie części handlowo-usługowej 5. Zamontowanie tablicy z podziękowaniem dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego za szczególny wkład starań i pracy w remont obiektu Wykonana zostanie też energooszczędna i ekologiczna instalacja co i cwu. Projekt 2 UTWORZENIE CENTRUM PRZESIADKOWEGO W ŁAPACH 1. Utworzenie Centrum Przesiadkowego w Łapach poprzez zagospodarowanie terenu dworca PKP i PKS 2. Zintegrowanie i utworzenie warunków do funkcjonowania komplementarnych rodzajów transportu (kolejowego i drogowego) 3. Utworzenie intermodalnego pasażerskiego terminala przesiadkowego transportu zbiorowego w Łapach 4. Zagwarantowanie miejsc postojowych dla samochodów osobowych i rowerów pasażerów korzystających z terminala w konwencji bike&ride i park&ride, z uwzględnieniem wydzielenia miejsc tylko dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego

	Projekt 3 POWOŁANIE IZBY TRADYCJI KOLEJNICTWA W ŁAPACH W BUDYNKU DWORCA PKP - utworzenie izby pamięci tradycji kolejnictwa w Łapach - zakup i pozyskanie eksponatów - cykliczna organizacja wydarzeń podtrzymujących pamięć o tradycjach kolejowych gminy dla dzieci, młodzieży i dorosłych
Powiązanie z celami Programu	1.2, 1.3, 1.4, 3.1, 5.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	Projekt 1 KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA BUDYNKU DWORCA PKP WRAZ Z NADANIEM MU DODATKOWYCH NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH ORAZ CZĘŚCIĄ HANDLOWO – USŁUGOWĄ - powierzchnia zrewitalizowanego obiektu – ok 2 000 m² - powierzchnia budynku, który w wyniku rewitalizacji uzyskał nowe funkcje – ok 2 000 m² Projekt 2 UTWORZENIE CENTRUM PRZESIADKOWEGO W ŁAPACH - liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych – 1 szt. - liczba stanowisk postojowych wybudowanych w obiektach bike&ride – 40 szt. - liczba miejsc postojowych wybudowanych w obiektach park&ride – 50 szt. - szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych – 928 ton ekwiwalentu CO₂ Projekt 3 POWOŁANIE IZBY TRADYCJI KOLEJNICTWA W ŁAPACH W BUDYNKU DWORCA PKP - liczba utworzonych miejsc pamięci – 1 sztuka, - liczba osób, które skorzystają z oferty izby – 300 osób, - liczba zatrudnionych osób – 1
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w

	łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba czytelników Biblioteki MiG Łapy przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	17 423 491,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, MRPiPS, MKiDN, UE – EFS, UE – EFRR, UE – FS, PFRON z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2020-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, DK, NGO, osoby prywatne
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 2, 3, 4, 5, P2, P4 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest z innymi przedsięwzięciami i projektami. W szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 4 oraz przedsięwzięciami z puli

	projektów pozostałych P4, P6 i P7. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych na samym obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Kompleksowy projekt związany z poszerzeniem oferty kulturalnej i edukacyjnej wspierany będzie działaniami nakierowanymi seniorów, a także związanymi z rozwojem kompetencji kluczowych, czy zapewnieniem możliwości rozwoju sportowego poprzez zajęcia pływackie na basenie. Istotny jest tu także moduł związany z edukacją na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Komplementarność problemowa, to także wskazane powyżej przedsięwzięcia. Dotykają one zarówno kwestii oferty kulturalnej, jak i edukacji i sportu, a także kierowane są do różnych grup wiekowych: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej, ale przede wszystkim koncentrują się na poszerzeniu oferty i dostępu do oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowej na obszarze rewitalizowanym. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na zapewnieniu warunków do rozwoju oferty kulturalnej i edukacyjnej na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego. Ponadto, warto podkreślić ogromne znaczenie komplementarności na gruncie infrastrukturalnym i przestrzenno-funkcjonalnym. W wyniku działań zaplanowanych w przedsięwzięciu 4 (budowa domu Kultury oraz zagospodarowanie Placu Niepodległości) oraz w przedmiotowym zamierzeniu (Dworzec PKP wraz z centrum przesiadkowym) centrum obszaru rewitalizowanego całkowicie odmieni swoje oblicze – z ponurego, przygnębiającego i starego zmieni się w nowoczesne, napawające perspektywami i optymizmem zadbane miejsce z obszarem dedykowanym zarówno kulturze, edukacji, jak i centrum komunikacyjnym.

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W EDUKACJI NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P6
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie	Nie

inwestycyjny	
Zakres projektu	1.Realizacja programu warsztatów pt. „BIZNESPLAN – MÓJ PLAN NA BIZNES” – dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych 2.Realizacja programu warsztatów pt. „BIZNESPLAN – MÓJ POMYSŁ NA SIEBIE” – dla uczniów szkół gimnazjalnych 3.Realizacja spotkań uczniów szkół ponadgimnazjalnych z przedsiębiorcami 4. Staże i praktyki uczniów szkół ponadgimnazjalnych w przedsiębiorstwach Działania realizowane będą głównie z wykorzystaniem budynku Inkubatora Przedsiębiorczości w Łapach, którego remont współfinansowany był z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2007-2013
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 2.1, 2.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba dzieci i młodzieży, u których rozwinięte zostały kompetencje kluczowe z zakresu przedsiębiorczości – 200 - liczba zorganizowanych staży i praktyk w przedsiębiorstwach – 4 - liczba uczniów, którzy wzięli udział w stażach i praktykach w przedsiębiorstwach – 10
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej;

	- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	300 000,00 zł
Źródło finansowania	środki własne, środki UE – EFS z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2020
Podmiot realizujący	Ośrodek Przedsiębiorczości w Łapach, szkoły ponadgimnazjalne, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 4, 6, 7, P2, P3, P4 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 1, 6 i 7 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P2, P3, P4. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (bezrobocia, niskiej aktywności w zakresie przedsiębiorczości, ubóstwa) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Uzbrojenie podstrefy wraz z zapewnieniem sprawnego dojazdu do niej, a także rozwój kompetencji kluczowych wśród najmłodszych mieszkańców oraz edukacja w zakresie przedsiębiorczości powinno w efekcie prowadzić do niwelacji wskazanych problemów. Komplementarność problemowa związana jest głównie ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na zapewnieniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	UTWORZENIE KRYTEGO BASENU W ŁAPACH
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P7
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy, obszar rewitalizowany
Charakter: inwestycyjny/ nie	Inwestycyjny

inwestycyjny	
Zakres projektu	1. Utworzenie krytego basenu (brodzik i basen dla dorosłych) 2. Adaptacja pomieszczeń na potrzeby pełnienia funkcji społecznych, sportowych Wykonana zostanie też energooszczędna i ekologiczna instalacja co i cwu. Dzieci i młodzież do lat 18 z obszaru rewitalizowanego korzystać będzie z obiektu za odpłatnością z zastosowaniem specjalnych ulg.
Powiązanie z celami Programu	5.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- powierzchnia zrewitalizowanego obiektu - ok 850 m² - powierzchnia budynku, który w wyniku rewitalizacji uzyskał nowe funkcje - ok 850 m²
Oddziaływanie na wskaźniki określone dla obszaru rewitalizowanego	sferę społeczną : - liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym; - liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury w łapach przypadająca na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób bezrobotnych po 50 roku przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym przyznano świadczenia z MOPS przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; -liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej chorób przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej; - liczba osób, którym zrealizowano świadczenia w zakresie dożywiania przypadająca na 100 mieszkańców

	danej jednostki analitycznej; sferę gospodarczą : liczba przedsiębiorstw przypadająca na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru
Koszt szacunkowy	6 800 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne, Ministerstwo Sportu, PFRON z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2020
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1, 2, 4, 5, P4 Komplementarność przestrzenna – przedmiotowy projekt powiązany jest ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Jednak w szczególnym stopniu powiązany jest z przedsięwzięciem 4 oraz z puli projektów pozostałych z przedsięwzięciem P4. Zatem oddziaływanie na zdiagnozowany problem (bezrobocia, ubóstwa oraz niskiego współczynnika uczestnictwa w ofercie edukacyjnej, kulturalnej i sportowej) dokonywać się będzie nie tylko poprzez realizację projektów umiejscowionych stricte na obszarze rewitalizowanym, lecz także poza nim. Komplementarność problemowa związana jest głównie ze wskazanymi powyżej przedsięwzięciami. Wskazane inicjatywy koncentrować się będą na zapewnieniu warunków do uczestnictwa w ofercie kulturalno – sportowo - edukacyjnej na obszarze rewitalizowanym, zarówno w zakresie społecznym, infrastrukturalnym, jak i gospodarczym, infrastrukturalnym przestrzenno-funkcjonalnym z poszanowaniem środowiska naturalnego. Zapewnienie oferty kompleksowej da możliwość zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizowanego szerokiej oferty integracyjno – edukacyjnej zupełnie bezpłatnie (co ma szczególne znaczenie przy stanie finansowym mieszkańców lub za niewielką odpłatnością z zastosowaniem specjalnych zniżek).

Wśród wskazanych powyżej projektów są inicjatywy zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym, jak i poza nim, ale oddziałujące na sytuację na obszarze rewitalizowanym. Ideą przedstawienia ich w Programie Rewitalizacji jest znaczące oddziaływanie efektów ich realizacji na obszar rewitalizowany.

Jednym z najbardziej znaczących problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze objętym Programem jest wysoki odsetek osób bezrobotnych. Stan ten skutkuje nie tylko obniżonym poziomem życia, lecz oprócz tego ma dalekosiężne skutki, wśród których nie można

pominąć problemów z edukacją dzieci, brakiem środków na rozwój kompetencji kluczowych i zainteresowań wśród najmłodszych, nieporadnością życiową oraz napiętrzającymi się innymi, pochodnymi problemami społecznymi, będącymi efektem takiego stanu (alkoholizm, agresja, rozpad więzów rodzinnych, przestępczość).

Realizacja wskazanych powyżej komplementarnych ze sobą projektów pozwoli na zmniejszenie odsetka osób bezrobotnych. W wyniku uzbrojenia terenów inwestycyjnych i poprawy ich dostępności planuje się zlokalizowanie minimum 4 inwestycji, które zapewnią minimum 100 miejsc pracy. Da to szansę znalezienia zatrudnienia dla dość znaczącej grupy osób. Jest to o tyle istotne przedsięwzięcie, gdyż w związku z tym, iż Łapy są miastem stosunkowo niewielkim, w którym trudno zapewnić miejsca pracy dla przeszło 16 tysięcy mieszkańców gminy, każda inwestycja, która je tworzy jest niezwykle pożądana społecznie i gospodarczo. Znalezienie zatrudnienia oraz wyjście z bezrobocia, bądź zapobieżenie temu stanowi jest bardzo istotne społecznie. Pozwala na bardziej harmonijną egzystencję rodziny, rozwój dzieci oraz w dużym stopniu minimalizuje ryzyko pojawiania się patologii społecznych (choć jasne jest, że nie jest jedyną determinanta takiego stanu). Przedsięwzięcie związane z budową centrum przesiadkowego i dworca kolejowego z izbą pamięci kolejnictwa nie tylko poprawi ład przestrzenny na obszarze zrewitalizowanym, ale też rozszerzy ofertę kulturalną kierowaną do mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz zapewni nowe miejsca pracy, które w pierwszej kolejności obsadzane będą osobami zamieszkującymi obszar rewitalizowany.

Natomiast zaplanowana budowa basenu przyszkolnego pozwoli zapewnić dzieciom z Gminy Łapy, a głównie z obszaru rewitalizowanego dostęp do tego typu obiektu. Obszar rewitalizowany charakteryzuje się dużym odsetkiem osób bezrobotnych. Na terenie gminy Łapy nie ma całorocznej, krytej pływalni. W związku z tym znakomita część dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizowanego jest wykluczona z korzystania z tej formy sportu/ rekreacji. Rodzin, w których żyją osoby bezrobotne, a często długotrwale bezrobotne nie stać na zapewnienie dzieciom nie tylko udziału w nauce pływania, ale także pokrycia kosztów transportu na basen do Białegostoku lub Wysokiego Mazowiecka. Tymczasem budowa tego rodzaju obiektu pozwoli dzieciom i młodzieży szkolnej na bezpłatne korzystanie z nauki pływania, co jest tym bardziej istotne, gdy zdamy sobie sprawę, że aż 90% polskich dzieci ma wadę postawy (dane Instytutu Matki i Dziecka).

8. WZAJEMNE POWIĄZANIA ORAZ SYNERGIA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH I SYNCHRONIZACJA EFEKTÓW ODDZIAŁYWANIA

W wyniku przeprowadzonej diagnozy obok problemów związanych ze sferą techniczną, środowiskową i infrastrukturalną, stwierdzono także problemy natury społecznej i gospodarczej.

Konstruując, zatem logikę wsparcia brano pod uwagę takie przedsięwzięcia i projekty, które we wzajemnej korelacji zagwarantują jak najszerszy wachlarz oddziaływań.

W kartach projektów przedstawianych powyżej znajdują się wskazania powiązań danego przedsięwzięcia/ projektu z innymi, ujętymi w Programie, a także cele, do których się one odnoszą.

Konstruując logikę interwencji na gruncie problemów społecznych założono kompleksowe podejście do sprawy. W wyniku tego niemal wszystkie projekty są ze sobą powiązane po to, by jak najmocniej oddziaływać na niwelację problemów. Zatem projekty związane z pomocą osobom bezrobotnym nie wiążą się tylko z rozszerzeniem pośrednictwa pracy, ale też ze wsparciem rodziny i zapobieganiu kryzysom w niej, zakładają pomoc w zakresie rozwoju uzdolnień i kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego, a także rozszerzenie oferty kulturalnej, w której bez obciążeń finansowych uczestniczyć będą mogli mieszkańcy rewitalizowanego obszaru. Znalazło się tu też miejsce na rozwój systemu bezpieczeństwa, ale przede wszystkim projekty te powiązane są z projektami z osi 2, w ramach, której zakłada się wsparcie istniejących podmiotów gospodarczych oraz rozwój przedsiębiorczości, a to z kolei powiązane jest z projektami związanym z rozwojem u dzieci i młodzieży kompetencji kluczowych. Interwencja kierowana zaś na pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym nie jest nastawiona tylko na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb, lecz na ich integrację ze społecznością lokalną, zapewnienie bezpieczeństwa oraz dostępu do badań specjalistycznych i możliwości udziału w życiu kulturalnym Gminy, co umożliwi m.in. budowa nowej siedziby Domu Kultury. Takie samo podejście zastosowane zostało w przypadku konstruowania działań pod kątem dzieci i młodzieży. Jednocześnie efekty osiągnięte w wyniku realizacji poszczególnych cząstkowych projektów wpływać będą na osiągnięcie lepszych rezultatów w innych, a to z kolei prowadzić będzie do osiągania jak najwyższych wskaźników oraz pokonywania sytuacji kryzysowej.

Natomiast w przypadku konstrukcji interwencji pod kątem infrastrukturalnym i zagospodarowania przestrzennego zakładano jej późniejsze wykorzystanie dla realizacji projektów z tzw. sfery „miękkiej”. W związku z tym projekty społeczne i związane z rozwojem przedsiębiorczości realizowane będą na kanwie zaplanowanych inwestycji infrastrukturalnych (po ich zakończeniu). Co więcej w budynku przy ul. Głównej 8 oprócz Domu Kultury mieścić się będzie prowadzona przez Gminę Łapy Szkoła Muzyczna, a także realizowane będą inne projekty wyszczególnione w tabelach dotyczących poszczególnych przedsięwzięć. Biblioteka współrealizować będzie projekty nastawione na integrację, rozwój kompetencji kluczowych, czy zapewnienie aktywności seniorów i osób niepełnosprawnych itp. Takie podejście do planowania interwencji (szczegółowo wskazane w tabelach dotyczących poszczególnych przedsięwzięć) pozwoli na zsynchronizowanie efektów społecznych z infrastrukturalnymi, pozwalając na przeprowadzenie rewitalizacji na wszystkich polach, a nie tylko wyrywkowo.

Synchronizacja efektów oddziaływania projektów rewitalizacyjnych na sytuację kryzysową

SYTUACJA KRYZYSOWA
Duży odsetek osób w wieku poprodukcyjnym
OCZEKIWANE EFEKTY (KLUCZOWE) REALIZACJI PROJEKTÓW
▪ poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym w kontekście zaspokajania potrzeb osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym ▪ ułatwienie dostępu do usług zdrowotnych dla seniorów na obszarze rewitalizowanym ▪ rozszerzenie oferty kulturalnej, społecznej i edukacyjnej na obszarze rewitalizowanym
Cele zakładane do OSIĄGNIĘCIA
1. Stworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży 2. Urozmaicenie oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego

3. Opieka nad seniorami z terenu rewitalizowanego (zarówno w kontekście ochrony zdrowia, jak i zagospodarowania czasu wolnego oraz polepszenia warunków życia)

PROJEKTY PRZYCZYNIAJĄCE SIĘ DO OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW

1.1, 1.2, 1.3, 1.6, 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, P1

SYTUACJA KRYZYSOWA

Wysoki odsetek osób bezrobotnych

OCZEKIWANE EFEKTY (KLUCZOWE) REALIZACJI PROJEKTÓW

- podniesienie zdolności do zatrudnienia
- podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób poszukujących pracy
- wzrost zatrudnienia
- wzrost ilości przedsiębiorstw
- wsparcie istniejących przedsiębiorstw

CELE ZAKŁADANE DO OSIĄGNIĘCIA

1. Aktywne wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
2. Stworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży
3. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz napływu inwestorów zewnętrznych
4. Profesjonalne przygotowanie osób bezrobotnych z terenu rewitalizowanego do wejścia na rynek pracy

PROJEKTY PRZYCZYNIAJĄCE SIĘ OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW

1.1, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 5.2, 5.4

SYTUACJA KRYZYSOWA

Ubóstwo

OCZEKIWANE EFEKTY (KLUCZOWE) REALIZACJI PROJEKTÓW

- podniesienie zdolności do zatrudnienia
- podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób poszukujących pracy
- wzrost zatrudnienia
- wzrost ilości przedsiębiorstw
- wsparcie istniejących przedsiębiorstw
- poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym w kontekście zaspokajania potrzeb osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym
- ułatwienie dostępu do usług zdrowotnych dla seniorów na obszarze rewitalizowanym
- rozszerzenie oferty kulturalnej, społecznej i edukacyjnej na obszarze rewitalizowanym

CELE ZAKŁADANE DO OSIĄGNIĘCIA

1. Aktywne wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
2. Stworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży
3. Opieka nad seniorami z terenu rewitalizowanego (zarówno w kontekście ochrony zdrowia, jak i zagospodarowania czasu wolnego oraz polepszenia warunków życia)
4. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz napływu inwestorów zewnętrznych
5. Profesjonalne przygotowanie osób bezrobotnych z terenu rewitalizowanego do wejścia na rynek pracy

PROJEKTY PRZYCZYNIAJĄCE SIĘ OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW

1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4
SYTUACJA KRYZYSOWA
Słaby rozwój przedsiębiorczości
Oczekiwane efekty (kluczowe) realizacji projektów
▪ wzrost ilości przedsiębiorstw ▪ wsparcie istniejących przedsiębiorstw
Cele zakładane do osiągnięcia
1. Aktywne wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym 2. Stworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży 3. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz napływu inwestorów zewnętrznych 4. Profesjonalne przygotowanie osób bezrobotnych z terenu rewitalizowanego do wejścia na rynek pracy 5. Racjonalne i estetyczne zagospodarowanie przestrzeni rewitalizowanej z uwzględnieniem jej funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych 6. Rozwój pozostałych rodzajów infrastruktury
Projekty przyczyniające się osiągnięcia efektów
1.1, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 5.2, 5.4
Sytuacja kryzysowa
Niezadawalający stan techniczny części obiektów użyteczności publicznej
Oczekiwane efekty (kluczowe) realizacji projektów
▪ poprawa stanu budynków i przestrzeni ▪ wykreowanie ładu przestrzennego przyjaznego dla ogółu społeczeństwa oraz dla rozwoju przedsiębiorczości ▪ poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym w kontekście zaspokajania potrzeb osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym
Cele zakładane do osiągnięcia
1. Stworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży 2. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz napływu inwestorów zewnętrznych 3. Profesjonalne przygotowanie osób bezrobotnych z terenu rewitalizowanego do wejścia na rynek pracy 4. Racjonalne i estetyczne zagospodarowanie przestrzeni rewitalizowanej z uwzględnieniem jej funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych 5. Rozwój infrastruktury sportowej, edukacyjnej i kulturalnej 6. Rozwój pozostałych rodzajów infrastruktury
Projekty przyczyniające się osiągnięcia efektów
3.1, 3.2, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4
Sytuacja kryzysowa
Niedostatek odpowiednio zagospodarowanych przestrzeni publicznych, służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców oraz ich szerszej integracji i aktywizacji
Oczekiwane efekty (kluczowe) realizacji projektów
▪ poprawa stanu budynków i przestrzeni ▪ wykreowanie ładu przestrzennego przyjaznego dla ogółu społeczeństwa oraz dla

rozwoju przedsiębiorczości   ▪ poprawa jakości życia na obszarze rewitalizowanym w kontekście zaspokajania potrzeb osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym
Cele zakładane do osiągnięcia
1. Stworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży 2. Opieka nad seniorami z terenu rewitalizowanego (zarówno w kontekście ochrony zdrowia, jak i zagospodarowania czasu wolnego oraz polepszenia warunków życia) 3. Racjonalne i estetyczne zagospodarowanie przestrzeni rewitalizowanej z uwzględnieniem jej funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych
Projekty przyczyniające się osiągnięcia efektów
3.1, 3.2
Sytuacja kryzysowa
Niezadawalający poziom obsługi komunikacyjnej (niewystarczająca liczba parkingów i miejsc postojowych, niezadawalający stan techniczny nawierzchni ulic, nie w pełni wykorzystywany teren dworca kolejowego i autobusowego dla potrzeb obsługi komunikacji zbiorowej)
Oczekiwane efekty (kluczowe) realizacji projektów
▪ zwiększenie liczby miejsc postojowych dla samochodów i rowerów ▪ uruchomienie węzłów przesiadkowych ▪ zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery
Cele zakładane do osiągnięcia
1. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz napływu inwestorów zewnętrznych 2. Racjonalne i estetyczne zagospodarowanie przestrzeni rewitalizowanej z uwzględnieniem jej funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych 3. Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej 4. Rozwój infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej 5. Rozwój pozostałych rodzajów infrastruktury
Projekty przyczyniające się osiągnięcia efektów
3.1; 3.2; 5.2

8.1. KOORDYNACJA I SYNERGIA PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W RAMACH EFS I EFRR

Projekt finansowany z EFRR	Projekt finansowany m.in. z EFS
Zagospodarowanie Placu Niepodległości w Łapach	Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych; Budowanie systemu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym; Rozbudowa oferty edukacyjnej oraz kulturalnej i sportowej dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów z obszaru rewitalizowanego; Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach;
Utworzenie Centrum Przesiadkowego w Łapach	Edukacja i działania pro ekologiczne na obszarze rewitalizowanym;

	Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach;
Budowa budynku na cele kulturalno-edukacyjne w Łapach przy ul. Głównej 8	Rozwój rynku pracy i pomoc osobom bezrobotnym; Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych; Budowanie systemu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym; Rozbudowa oferty edukacyjnej oraz kulturalnej i sportowej dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów z obszaru rewitalizowanego; Rozbudowa oferty zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego; Zapewnienie oferty badań profilaktycznych dla seniorów z obszaru rewitalizowanego; Integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz budowanie poczucia wspólnej tożsamości; Powołanie szkoły muzycznej z siedzibą w zrewitalizowanym budynku przy ul. Głównej 8 w Łapach ; 2.1; 2.2; 2.3; Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach;
Kompleksowa przebudowa budynku dworca PKP wraz z nadaniem mu dodatkowych nowych funkcji społecznych	Rozbudowa oferty edukacyjnej oraz kulturalnej i sportowej dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów z obszaru rewitalizowanego; Integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz budowanie poczucia wspólnej tożsamości poprzez uczestnictwo we wspólnych przedsięwzięciach; Powołanie izby pamięci kolejnictwa w budynku dworca;
Wykonanie remontu i przebudowy budynku Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy	Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych; Budowanie systemu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym; Rozbudowa oferty edukacyjnej oraz kulturalnej i sportowej dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów z obszaru rewitalizowanego; Rozbudowa oferty zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego; Integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz budowanie poczucia; Zapewnienie oferty badań profilaktycznych dla seniorów z obszaru rewitalizowanego; Promocja samozatrudnienia; Wsparcie istniejących podmiotów gospodarczych; Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w edukacji; Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach;
Utworzenie krytego basenu w	Rozwój rynku pracy i pomoc osobom bezrobotnym;

Łapach	Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych; Budowanie systemu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym; Rozbudowa oferty edukacyjnej oraz kulturalnej i sportowej dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów z obszaru rewitalizowanego; Rozbudowa oferty zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego; Integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz budowanie poczucia wspólnej tożsamości poprzez uczestnictwo we wspólnych przedsięwzięciach; Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach;

9. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020 przedsięwzięcia wskazane w programie rewitalizacji muszą charakteryzować się komplementarnością w aspekcie przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania.

Przedsięwzięcia i projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łapy charakteryzują się komplementarnością na wszystkich wskazanych powyżej polach.

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej prowadzi do efektywnego oddziaływania na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), dopełniania się wzajemnego poszczególnych projektów oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Komplementarność ma także zapobiegać przenoszeniu problemów na inne obszary, a także zapobiegać powstawaniu niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna wiąże się z ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia dla skuteczności programu rewitalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy **spełnia wymogi** związane z komplementarnością przestrzenną, gdyż w ramach realizacji jego przedsięwzięć nie ograniczono się jedynie do obszaru wyznaczonego do rewitalizacji. Wskazane zostały także projekty realizowane poza obszarem rewitalizacji, ale mające wpływ na osiągnięcie założonych rezultatów procesu rewitalizacji. Wśród takich przedsięwzięć wskazać należy uzbrojenie terenów inwestycyjnych Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Łapach (przeciwdziałanie bezrobociu, tworzenie miejsc pracy, rozwój gospodarczy), czy zagospodarowanie plaży w Uhowie (rozwój infrastruktury sportowej, zapewnienie oferty zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży).

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzennofunkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Ma to za zadanie przeciwdziałać fragmentacji działań koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.

Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy **spełnia wymogi** związane z komplementarnością problemową. Wszystkie projekty założone do realizacji w ramach Programu prowadzą do osiągnięcia celu strategicznego, określonego jako „Rozwój gospodarczy i społeczny obszaru rewitalizowanego przy poszanowaniu środowiska naturalnego, niwelacji problemów społecznych oraz zadbanej infrastrukturze”, a tym samym wizji określonej jako „Zrewitalizowany obszar Łap miejscem harmonijnego rozwoju gospodarczego i społecznego z poszanowaniem środowiska naturalnego, niwelowanymi problemami społecznymi oraz o uporządkowanym układzie funkcjonalno-przestrzennym i zaspokajającą potrzeby mieszkańców infrastrukturą techniczną”. Warunkiem zakwalifikowania projektu do ujęcia w Programie był stopień, w jakim osiągnięcie jego rezultatów przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego i wpłynie na zmianę rzeczywistości w kierunku nakreślonej wizji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle. Istotne jest określenie adekwatnych dla potrzeb i oczekiwanych standardów w zarządzaniu i wdrażaniu programu rewitalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy **spełnia wymogi** związane z komplementarnością proceduralno-instytucjonalną, gdyż do opracowania i zarządzania nim, już na etapie wstępnym, powołany został Zespół ds. opracowania programu rewitalizacji, w skład którego weszli przedstawiciele instytucji publicznych z terenu Gminy Łapy, ngo, mieszkańców i środowiska senioralnego. Standardy w zarządzaniu i wdrażaniu programu rewitalizacji zostaną opracowane po przyjęciu Programu.

Komplementarność międzyokresowa – w celu jej zapewnienia IZ RPO opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007- 2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020. W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym)

projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy **spełnia wymogi** związane z komplementarnością międzyokresową, gdyż część działań stanowi kontynuację lub uzupełnienie projektów realizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013. Dotyczy to głównie projektów związanych ze sferą społeczną, których specyfika wymaga działań ciągłych i długotrwałych dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji. Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE.

Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądaných zmian.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy **spełnia wymogi** związane z komplementarnością źródeł finansowania. Burmistrz Łap jest świadomy tego, że rewitalizacja, to nie tylko nowe elewacje budynków. W związku z powyższym Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy obok zadań infrastrukturalnych zakłada szereg działań tzw. „miękkich”, społecznych, planowanych do finansowania ze środków EFS. Wskazane projekty skierowane do mieszkańców mają na celu eliminację problemów społecznych, a także działania na rzecz włączenia społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości, czy prawidłowych postaw i kompetencji kluczowych u najmłodszych mieszkańców Gminy Łapy (tak, by w przyszłości liczba osób z problemami społecznymi nie wzrastała znacząco o przedstawicieli młodszego pokolenia). Co więcej, do zadań infrastrukturalnych zrealizowanych w poprzedniej perspektywie finansowej dopasowane zostały tzw. zadania „miękkie” wykorzystujące efekty tychże inwestycji. Przykładem na to mogą być inwestycje polegające na uzbrojeniu strefy ekonomicznej, a także budowy inkubatora przedsiębiorczości, dla których Program zakłada działania komplementarne w postaci promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz walki z bezrobociem. Zadania ujęte w Programie wykorzystują także efekty realizacji projektów infrastrukturalnych z lat 2007-2013. Zadania ujęte w Programie są do siebie komplementarne pod względem efektów planowanych do uzyskania oraz źródeł ich finansowania.

Nad przestrzeganiem wskazanych zasad komplementarności na etapie realizacji założeń Programu czuwać będzie Zespół ds. wdrażania programu rewitalizacji. Wskazany zespół wzorować się będzie na funkcji przypisanej Komitetowi Rewitalizacji opisanemu w Ustawie z

dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Jednocześnie monitorować będzie osiągnięcie efektów rewitalizacji oraz włączenie w jego wdrażanie wszystkich grup interesariuszy.

10. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PRZEDSIĘWZIĘĆ

Dla każdego z przedsięwzięć i projektów wpisanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łapy określono źródło jego finansowania. Gmina Łapy aktywnie zabiega i pozyskuje fundusze zewnętrzne na wsparcie planowanych działań, stąd także dla przedsięwzięć i projektów założonych w Programie określono inne, poza budżetowymi, potencjalne źródła finansowania.

Wśród najważniejszych źródeł finansowania wskazać należy:

- środki z programów UE
- środki budżetu państwa
- dotacje celowe
- środki prywatne.

Szczegółowe źródła finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć i projektów kształtują się następująco:

NR PRZEDSIĘWZIĘCIA/ PROJEKTU	TYTUŁ PROJEKTU	PLANOWANA WARTOŚĆ	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1	Rozwój rynku pracy i pomocy osobom bezrobotnym	2 000 000,00 zł	Środki własne Gminy – 150 000,00 zł MRPiPS – 150 000,00 zł UE – EFS – 1 700 000,00 zł
2	Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych	1 500 000,00 zł	Środki własne Gminy – 75 000,00 zł MRPiPS - 75 000,00 zł PFRON – 75 000,00 zł UE – EFS - 1 275 000,00 zł
3	Budowanie systemu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym	2 000 000,00 zł	Środki własne Gminy – 150 000,00 zł MRPiPS – 150 000,00 zł UE – EFS – 1 700 000,00 zł

4	Rozbudowa oferty kulturalno-edukacyjnej na obszarze rewitalizowanym	13 190 428,00 zł	Środki własne Gminy – 877 336,80 zł MRPiPS – 87 500,00 zł MKiDN – 1 375 000,00 zł UE – EFS – 1 380 000,00 zł UE – EFRR – 9 053 086,40 zł WFOŚiGW – 17 500 zł PFRON – 398 504,80 zł Fundacje, środki prywatne – 1 500,00 zł
5	Zapewnienie oferty badań profilaktycznych dla seniorów z obszaru rewitalizowanego	1 500 000,00 zł	Środki własne Gminy – 123 500,00 zł MRPiPS – 150 000,00 zł UE – EFS – 1 200 000,00 zł MZ – 25 000,00 zł granty z fundacji oraz środki prywatne – 1 500,00 zł
6	Promocja samozatrudnienia	1 500 000,00 zł	Środki własne Gminy – 280 000,00 zł Powiatowy Urząd Pracy – 10 000,00 zł MRPiPS – 10 000,00 zł UE – EFS – 1 200 000,00 zł
7	Wsparcie istniejących podmiotów gospodarczych	300 000,00 zł	Środki własne Gminy – 75 000,00 zł UE – EFS – 225 000,00 zł
8	Edukacja i działania pro ekologiczne na obszarze	500 000,00 zł	Środki własne Gminy –

	rewitalizowanym		50 000,00 zł UE – EFS – 200 000,00 Ministerstwo Środowiska – 100 000,00 zł WFOŚiGW – 150 000,00 zł
P.1	Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach na obszarze rewitalizowanym	Ok 1 000 000,00 zł	Środki własne Gminy – 50 000,00 zł MRPiPS – 100 000,00 zł UE – EFS – 850 000,00 zł
P.2	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Łapach	12 387 948,45 zł	Środki własne Gminy – 3 310 831,04 zł UE – EFRR – 9 077 117,41 zł
P.3	Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w Łapach	6 948 907,89 zł	Środki własne Gminy – 2 678 260,52 zł UE – EFRR - 4 270 647,37 zł
P.4	Rozbudowa oferty zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego	1 500 000,00 zł	Środki własne Gminy – 75 000,00 zł MRPiPS - 75 000,00 zł MKiDN – 75 000,00 zł UE – EFS – 1 275 000,00 zł
P.5	Infrastruktura transportu publicznego oraz podtrzymywanie tradycji kolejarskich w Łapach	17 423 491,00 zł	Środki własne Gminy – 2 655 872,75 zł MRPiPS – 5 000,00 zł MKiDN – 50 000,00 zł UE – EFS – 20 000,00 zł UE – EFRR – 9 992 618,25 zł UE – FS –

			4 500 000,00 zł PFRON – 200 000,00 zł
P.6	Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w edukacji	300 000,00 zł	Środki własne Gminy – 75 000,00 zł środki UE – EFS – 225 000,00 zł
P.7	Utworzenie krytego basenu w Łapach	6 800 000,00 zł	Środki własne Gminy – 400 000,00 zł Ministerstwo Sportu – 3 400 000,00 zł PFRON – 3 000 000,00 zł

11. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Zamysł opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji funkcjonował w Gminie Łapy już od początku 2015 roku. Od tego też czasu trwały debaty z mieszkańcami, podczas których przedstawiane były założenia związane z rewitalizacją, a także mieszkańcy wypowiadali się na temat tego, jak oni ten proces widzą w kontekście swoich problemów, potrzeb i oczekiwań.

W trakcie prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji stosowano następujące mechanizmy włączenia społecznego:

1. Spotkania z mieszkańcami
 2. Badanie ankietowe (narzędzie wspomagające)
- Społeczne karty zgłoszenia przedsięwzięcia

11.1. SPOTKANIA Z MIESZKAŃCAMI

Spotkania z mieszkańcami organizowane były w roku 2015 i 2016. Ukierunkowane były na zebranie od mieszkańców informacji dotyczących zauważanych przez nich problemów, sposobów ich rozwiązania i pożądanej przez nich sytuacji docelowej.

W trakcie swoich spotkań na temat rewitalizacji Burmistrz Łap rozmawiała z następującymi grupami funkcjonującymi na terenie Gminy Łapy, będącymi jednocześnie potencjalnymi interesariuszami rewitalizacji:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze;
- 2) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 4) jednostki organizacyjne gminy.

Spotkania miały na celu:

- zapoznanie interesariuszy z istotą, celami i zasadami prowadzenia rewitalizacji,
 - inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji
 - zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji
 - wspieranie inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji programu rewitalizacji;
 - zapewnienie w procesie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy,
- ale przede wszystkim **koncentrowały się na poznaniu problemów, potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami.**

Wspomniane wcześniej spotkania z mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi miały miejsce w następujących terminach:

- 05.01.2015 r. – spotkanie z organizacjami samorządowymi;
- 13.02.2016 r. – 17.03.2015 r. – spotkania w poszczególnych sołectwach Gminy Łapy;
- 03.03.2015 r. – spotkanie z dyrektorami szkół ponadgimnazjalnych;
- 04.03.2015 r. – spotkanie z mieszkańcami Łap;
- 19.03.2015 r. – spotkanie z dyrektorami przedszkoli i szkół;
- 16.04.2015 r. – spotkanie z organizacjami pozarządowymi;
- 08-29.09.2015 r. – spotkanie z mieszkańcami sołectw Gminy Łapy;
- 23.11.2015 r. - z dyrektorami przedszkoli i szkół;
- 08.02.2016 r. – spotkanie z Seniorami;
- 11.02.2016 r. – spotkania z młodzieżą;
- 11.03.2016 r. – spotkanie z przedsiębiorcami;
- 06.04.2016 r. – spotkanie z dyrektorami przedszkoli i szkół;
- 27.04.2016 r. – spotkanie z Seniorami;
- 19.10.2016 r. – spotkanie z Seniorami;
- 19.10.2016 r. - spotkanie z organizacjami pozarządowymi.

Lp.	Grupa społeczna	Liczebność reprezentacji podczas 1 spotkania
1	Przedstawiciele organizacji pozarządowych	ok. 50 osób
2	Mieszkańcy sołectw Gminy Łapy	ok. 700 osób
3	Dyrektorzy placówek oświatowych	ok. 10 osób
4	Mieszkańcy Łap	ok. 100 osób
5	Seniorzy	ok. 20 osób
6	Młodzież	ok. 80 osób
7	Przedsiębiorcy	ok. 20 osób

Zdjęcie: Spotkanie Burmistrz Łap z mieszkańcami (przedstawiciele organizacji

pozarządowych)

Źródło: Zasoby własne

Ze wskazanych spotkań płynęły następujące wnioski:

- jako część miasta wymagającą rewitalizacji interesariusze reprezentujący wszystkie grupy najczęściej wskazywali ściśle centrum miasta, gdyż zamieszkane jest ono przez dużą liczbę osób, z których wiele boryka się z różnego rodzaju problemami społecznymi, a także stanowi wizytówkę miasta,
- wśród problemów, jakie napotykają w życiu codziennym, a których rozwiązania oczekują z udziałem władz miasta wskazane zostało:
 - przez przedstawicieli organizacji pozarządowych: brak miejsc pracy, ograniczona dostępność oferty kulturalnej oraz edukacyjnej dla dzieci i dorosłych, trudność w dostępie do środków dla organizacji pozarządowych
 - przez mieszkańców sołectw: bezrobocie, ubóstwo, brak miejsc pracy, ograniczona dostępność oferty kulturalnej oraz edukacyjnej dla dzieci i dorosłych

- przez mieszkańców Łap: bezrobocie, ubóstwo, brak miejsc pracy, ograniczona dostępność oferty kulturalnej oraz edukacyjnej dla dzieci i dorosłych, niewystarczająca oferta dla osób niepełnosprawnych (kulturalna, edukacyjna, związana z aktywnością obywatelską), zakłócenia porządku publicznego w centrum miasta
 - przez Dyrektorów placówek oświatowych: ograniczona dostępność oferty kulturalnej oraz edukacyjnej dla dzieci, brak basenu przyszkolnego, trudna dostępność do placówek rozwijających talenty uzdolnionych dzieci i młodzieży, np. szkoła muzyczna
 - przez Seniorów: ubóstwo, ograniczona dostępność oferty kulturalnej oraz edukacyjnej, infrastruktura kulturalno-edukacyjna nie dostosowana do współczesnych potrzeb i standardów, trudności w korzystaniu z badań profilaktycznych, zapomniane tradycje kolejnictwa w Łapach
 - przez Młodzież: brak miejsc pracy, ograniczona dostępność oferty kulturalnej oraz edukacyjnej, zapomniane tradycje kolejnictwa w Łapach
 - przez Przedsiębiorców: bezrobocie, brak miejsc pracy
- wśród problemów związanych z obszarem gospodarczym najczęściej wskazywano:
 - przez przedstawicieli organizacji pozarządowych: brak miejsc pracy, złe położenie Łap
 - przez mieszkańców sołectw: brak miejsc pracy, zły stan dróg
 - przez mieszkańców Łap: brak miejsc pracy, zły stan drogi Łapy- Białystok, słabo rozwijający się przedsiębiorcy
 - przez Dyrektorów placówek oświatowych: zbytne odejście od kształcenia zawodowego na rzecz kształcenia ogólnego, brak specjalistycznej oferty edukacyjnej
 - przez Seniorów: wysokie wymagania stawiane przez pracodawców, mała ich ilość w Łapach
 - przez Młodzież: mały potencjał rozwoju gospodarczego miasta, brak dużych inwestorów
 - przez Przedsiębiorców: brak potencjału profesjonalnie wykszcolonej kadry, zły stan infrastruktury drogowej, niewystarczający obszar inwestycyjny, zbyt mała atrakcyjność obszaru w stosunku do położonego nieopodal Białegostoku, niedostosowanie wielu osób, zarówno starszych, jak i młodych, do specyfiki współczesnej pracy (brak poczucia obowiązkowości, dyscypliny, systematyki)
 - wśród problemów związanych z aspektem środowiskowym najczęściej wskazywano:

- przez przedstawicieli organizacji pozarządowych: brak miejsc parkingowych, duży ruch w centrum miasta
 - przez mieszkańców sołectw: azbest na dachach budynków
 - przez mieszkańców Łap: brak miejsc parkingowych, duży ruch w centrum miasta (hałas i zanieczyszczenie)
 - przez Dyrektorów placówek oświatowych: duży ruch samochodowy w centrum miasta (okolice dworca PKP, „Domu Partii”)
 - przez Seniorów: brak segregacji śmieci przez wielu mieszkańców, zanieczyszczenie miasta psimi odchodami, zwłaszcza na skwerku i placu w centrum, nieporządek wokół śmietników przy blokach
 - przez Młodzież: brak miejsc parkingowych, duży ruch w centrum miasta (hałas i zanieczyszczenie), brak stojaków na rowery
 - przez Przedsiębiorców: trudności z segregacją odpadów, brak miejsc parkingowych, duży ruch w centrum miasta (hałas i zanieczyszczenie)
- wśród problemów związanych z aspektem technicznym najczęściej wskazywano:
 - przez przedstawicieli organizacji pozarządowych: zły stan infrastruktury drogowej, zbyt mała ilość ścieżek rowerowych
 - przez mieszkańców sołectw: zły stan infrastruktury drogowej, zbyt mała ilość ścieżek rowerowych
 - przez mieszkańców Łap: problemy z przyjmowaniem wód opadowych przez studzienki, zły stan infrastruktury drogowej, zbyt mała ilość ścieżek rowerowych
 - przez Dyrektorów placówek oświatowych: zły stan infrastruktury drogowej, zbyt mała ilość ścieżek rowerowych
 - przez Seniorów: zły stan infrastruktury drogowej, zbyt mała ilość ścieżek rowerowych
 - przez Młodzież: zły stan infrastruktury drogowej
 - przez Przedsiębiorców: zły stan infrastruktury drogowej, zbyt mała ilość ścieżek rowerowych
- wśród problemów związanych z aspektem funkcjonalno-przestrzennym najczęściej wskazywano:
 - przez przedstawicieli organizacji pozarządowych: zły stan infrastruktury drogowej, zbyt mała ilość ścieżek rowerowych, nieatrakcyjny wygląd centrum miasta: brzydki dworzec PKP, odstrasżający wygląd budynku „Dom Partii”, budynek biblioteki niedostosowany do potrzeb czytelników, w tym osób niepełnosprawnych

- przez mieszkańców sołectw: zły stan infrastruktury drogowej, małą ilość parkingów w mieście, nieatrakcyjny wygląd centrum miasta: brzydki dworzec PKP, odstrasżający wygląd budynku „Dom Partii”
- przez mieszkańców Łap: zły stan infrastruktury drogowej, małą ilość parkingów w mieście, nieatrakcyjny wygląd centrum miasta: brzydki dworzec PKP, odstrasżający wygląd budynku „Dom Partii”, budynek biblioteki niedostosowany do potrzeb czytelników, w tym osób niepełnosprawnych, brak basenu do nauki pływania, głównie dla dzieci i młodzieży, brak miejsca spotkań i wypoczynku w centrum miasta – nieatrakcyjny wygląd Placu Niepodległości, niewystraszająca baza lokalowa dla Domu Kultury, brak miejsca rekreacji dla rodzin z małymi dziećmi na południowej części miasta (plac zabaw, siłownia)
- przez Dyrektorów placówek oświatowych: brak odpowiedniej bazy lokalowej do rozwijania talentów dzieci i młodzieży, a także dorosłych: za mało pomieszczeń w Domu Kultury i Bibliotece, brak basenu do nauki pływania (dzieci muszą jeździć do innych miast), nieestetyczne centrum miasta – budynek dworca, „Domu Partii”, teren przed dworcem oraz Plac Niepodległości nieatrakcyjnie zagospodarowany, brak miejsca, w którym ulokować można izbę tradycji kolejnictwa, brak miejsca rekreacji dla rodzin z małymi dziećmi na południowej części miasta (plac zabaw, siłownia)
- przez Seniorów: brak miejsca spotkań i wypoczynku w centrum miasta – nieatrakcyjny wygląd Placu Niepodległości, niewystraszająca baza lokalowa dla Domu Kultury, niewystarczająca liczba ławek w centrum miasta, popadający w ruinę budynek „Domu Partii”, zbyt mała powierzchnia Biblioteki oraz Domu Kultury, brak muzeum kolejnictwa
- przez Młodzież: niedostosowana infrastruktura Domu Kultury i Biblioteki (zbyt mała powierzchnia, niedostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych), za mało ścieżek rowerowych, okropny budynek dworca PKP i jego otoczenie, brak miejsc spotkań dla młodzieży, brak basenu krytego lub dużego basenu otwartego, nieatrakcyjny Plac Niepodległości, brak miejsca rekreacji dla rodzin z małymi dziećmi na południowej części miasta (plac zabaw, siłownia)
- przez Przedsiębiorców: zły stan infrastruktury drogowej, zbyt mała ilość ścieżek rowerowych

Równolegle opracowywana była diagnoza w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Wnioski płynące z zebranych informacji statystycznych pokrywały się z głosami płynącymi ze spotkań – wskazywały ten sam obszar, który w pierwszej kolejności należałoby objąć procesem rewitalizacji.

11.2. BADANIE ANKIETOWE

Na etapie prowadzenia pogłębionej diagnozy obszaru wstępnie wyznaczonego do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi również zaangażowano społeczność lokalną. W tym celu na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Łapach zamieszczono elektroniczny formularz ankiety, który

zawierał między innymi pytania dotyczące problemów identyfikowalnych przez respondentów na terenie planowanym do objęcia rewitalizacją, zadowolenia z miejsca zamieszkania/ życia oraz efektów oczekiwanych po zakończeniu procesu rewitalizacji. Oprócz ankiety za pośrednictwem serwisu www zbierano ankiety w formie papierowej wśród mieszkańców obszaru wstępnie wyznaczonego do rewitalizacji, konsultowano się z dyrektorami jednostek oświatowych zlokalizowanych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji oraz z dyrekcją MOPS.

Wyniki ankiety częściowo zaprezentowane zostały już w części diagnostycznej. Oprócz omówionych już wcześniej kwestii, mieszkańcy zostali zapytani także o satysfakcję z aktualnych warunków życia. No to pytanie odpowiedzi kształtowały się następująco:

TABELA 83. CZY JEST PANI/PAN ZADOWOLONA/Y Z AKTUALNYCH WARUNKÓW MIEJSCA ZAMIESZKANIA?

NIE - 86 OSÓB		TAK - 48 OSÓB	
40 kobiet	46 mężczyzn	28 kobiet	20 mężczyzn

Źródło: Opracowanie własne

Analiza odpowiedzi udzielonych na powyższe pytanie wskazuje na stosunkowo duże niezadowolenie z panujących warunków zamieszkania. Prawie 65% ankietowanych zadeklarowało, iż panujące warunki nie spełniają ich oczekiwań. Wykazuje to związek ze wskazywanymi problemami w obszarze funkcjonalno-przestrzennym, a więc wymagającymi remontu budynkami, placami i przestrzeniami do rekreacji.

W ostatnim pytaniu, respondenci zostali poproszeni o wskazanie, jakich efektów oczekują po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji (możliwość wyboru 5 kluczowych efektów). Odpowiedzi kształtują się następująco:

TABELA 84. PYTANIE - JAKIE PIĘĆ NAJWAŻNIEJSZYCH EFEKTÓW, WEDŁUG PANA/PANI, POWINNO ZOSTAĆ OSIĄGNIĘTYCH W WYNIKU PRZEPROWADZONEGO PROCESU REWITALIZACJI?

EFEKTY	WSKAZANIA
Wzrost wykształcenia i umiejętności mieszkańców	21
Włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją	64
Zwiększenie integracji mieszkańców	59
Poprawa bezpieczeństwa publicznego	58
Poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług publicznych	61

Pozyskanie inwestorów zewnętrznych	85
Rozwój mikro i małej przedsiębiorczości	79
Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni i obiektów publicznych	82
Poprawa stanu infrastruktury technicznej	41
Stworzenie i/lub rozszerzenie bazy turystycznej	31
Stworzenie i/lub rozszerzenie bazy sportowej	20
Ograniczenie tzw. niskiej emisji i poprawa jakości środowiska naturalnego	41
Odnowa, ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego	4
Inne (<i>jakie?</i>)	0

Źródło: Opracowanie własne

Analiza wyborów oczekiwanych efektów dokonana przez mieszkańców pokrywa się z założeniami prognostycznymi związanymi z celami i działaniami założonymi w związku z przeprowadzeniem procesu rewitalizacji. Najwięcej (85) wskazań dotyczy potrzeby pozyskania inwestorów zewnętrznych. Zaraz za tym respondenci uznali za istotną poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni i obiektów publicznych (82). Następnie uplasował się rozwój mikro i małej przedsiębiorczości (79) i włączenie osób zagrożonych marginalizacją społeczną (64). Z analizy najczęściej wskazywanych efektów wyłania się obraz świadomych mieszkańców Gminy Łapy, którzy wiedzą, w jaki sposób można poprawić jakość ich życia na terenie rewitalizowanym. Bardzo istotne jest powiązanie wysokich not związanych z potrzebą pozyskania inwestorów zewnętrznych, rozwojem przedsiębiorczości i włączeniem społecznym – mieszkańcy rozumieją, że brak pracy i długotrwałe bezrobocie niesie za sobą konsekwencje nie tylko dla rodziny, ale i dla całej społeczności lokalnej. Nie bez przyczyny znalazło się też wskazanie na poprawę estetyki miejsc publicznych. Bo czyż nie przyjemniej i optymistyczniej żyje się w przestrzeni uporządkowanej, zadbanej i ładnej?

11.3. SPOŁECZNE KARTY ZGŁOSZENIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Ponadto, wśród mieszkańców terenu przeznaczanego do rewitalizacji zbierano karty zgłoszeń przedsięwzięć, które ich zdaniem powinny znaleźć się w programie rewitalizacji. Zebrano 397 kart zgłoszeń przedsięwzięć.

Natomiast 30 grudnia 2016 r. zorganizowano Otwarty punkt dyskusji o rozwoju Centrum Łap. W ramach tej inicjatywy mieszkańcy Gminy, a zwłaszcza obszaru wyznaczonego do rewitalizacji mogli porozmawiać na temat swojej wizji Centrum Łap, problemów, jakie dotyczą mieszkańców oraz działań, jakie ich zdaniem mogłyby tą sytuację poprawić. Punkt odwiedziły 73

osoby, które dzieliły się swoimi spostrzeżeniami na temat centrum miasta, wskazywały na problemy, jakie obserwują na co dzień, ale też mówiły o rzeczach dobrych i dla nich ważnych, które warto pielęgnować i chronić przed zniszczeniem.

TABELA 85. Problemy zgłaszane przez mieszkańców dotyczące centrum Łap podczas Otwartego punktu:

SFERA GOSPODARCZA
brak miejsc pracy brak wykwalifikowanej kadry teren nieatrakcyjny dla inwestorów, głównie przez złą infrastrukturę drogową
SFERA ŚRODOWISKOWA
problemy z segregacją śmieci przez mieszkańców i przedsiębiorców duży ruch samochodowy w centrum miasta – hałas i emisja zanieczyszczeń niska świadomość ekologiczna mieszkańców azbest zalegający na dachach budynków
SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA
nieatrakcyjny wygląd centrum miasta: popadający w ruinę budynek dworca PKP wraz z otoczeniem i budynek „Domu Partii” budynek Biblioteki niedostosowany do potrzeb czytelników, w tym osób niepełnosprawnych niewystarczająca powierzchnia Domu Kultury brak miejsca spotkań i wypoczynku w centrum miasta – nieatrakcyjny wygląd Placu Niepodległości brak miejsca pamięci kolejnictwa brak krytego basenu – małego obiektu służącego głównie do nauki pływania brak miejsc parkingowych
SFERA TECHNICZNA
zły stan infrastruktury drogowej brak parkingów
SFERA SPOŁECZNA

brak miejsc pracy   ograniczona dostępność oferty kulturalnej oraz edukacyjnej dla dzieci i dorosłych   bezrobocie   ubóstwo   niewystarczająca oferta dla osób niepełnosprawnych (kulturalna, edukacyjna, związana z aktywnością obywatelską)   zakłócenia porządku publicznego

Ponadto wskazać należy, iż mieszkańcy najczęściej wskazywali następujące typy przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

TABELA 86. ZGŁOSZENIA SPOŁECZNE PROJEKTÓW/ PRZEDSIĘWZIĘĆ/INICJATYW

SFERA GOSPODARCZA
stworzenie miejsc pracy
SFERA ŚRODOWISKOWA
ograniczenie emisji zanieczyszczeń wymiana systemów ogrzewania usuwanie azbestu
SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA
remont dworca PKP, PKS i terenu wokół remont budynku przy ul. Głównej 8 remont budynku Biblioteki przy ul. Nowy Rynek zagospodarowanie terenu Placu Niepodległości budowa basenu krytego budowa kina budowa galerii
SFERA TECHNICZNA
poprawa stanu chodników poprawa stanu ulic budowa ścieżek rowerowych
SFERA SPOŁECZNA
ułatwienie dostępu do usług ochrony zdrowia i badań profilaktycznych stworzenie miejsc pracy rozbudowa oferty Domu Kultury

rozszerzenie oferty kulturalnej rozszerzenie oferty edukacyjnej organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży ograniczenie ubóstwa ograniczenie agresji ograniczenie patologii społecznych

12. Źródło: Opracowanie własne na podstawie złożonych Kart

Wśród zgłaszanych do realizacji projektów nie było deklaracji samodzielnej ich realizacji przez zgłaszające podmioty inne niż urząd oraz jednostki podległe. Bardzo częstym natomiast wskazaniem było partnerstwo w realizacji projektu, co uwzględnione zostało przy opisach poszczególnych typów przedsięwzięć.

11.4 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna zapewniona zostanie także na etapie wdrażania i aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Jej fundamentem będzie skuteczna komunikacja z przedstawicielami środowisk lokalnych (mieszkańcami, przedsiębiorcami itp.). Jednakże nie chodzi tu jedynie o komunikację rozumianą jako informowanie o realizacji poszczególnych przedsięwzięć lub projektów, lecz o komunikowanie się w kwestii osiągnięcia oczekiwanych efektów rewitalizacji. Formuła ta zapewniona zostanie dzięki organizacji spotkań Burmistrza Łap oraz pracowników Urzędu z mieszkańcami. Podczas spotkań prezentowane będą założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji, a także zamierzenia na najbliższy czas. Dzięki takiemu podejściu mieszkańcy będą mogli wyrazić swoją opinię na temat dotychczasowych działań rewitalizacyjnych, podzielić się swoimi uwagami, a także przedstawić sugestie lub zaprezentować ewentualne zmiany sytuacji, jakie nastąpiły wewnątrz społeczności lokalnej. Zdarzyć się może, że zaobserwowane zmiany wymuszą przeprowadzenie procesu aktualizacji, czy zmian w LPR. Wówczas partycypacja społeczna zapewniona zostanie dzięki minimum takim działaniom, jakie podjęte zostały na etapie opracowywania LPR.

Nad zachowaniem zasady partycypacji społecznej czuwać będzie także planowany do powołania Zespół ds. rewitalizacji, w skład którego wchodzić będą także przedstawiciele różnych grup interesariuszy, którzy pośredniczyć będą w komunikowaniu się z mieszkańcami w kwestii rewitalizacji.

13. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Za wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łapy odpowiedzialny jest Burmistrz Łap. Program wdrażany będzie poprzez działania następujących referatów i samodzielnych stanowisk w Urzędzie Miejskim w Łapach oraz przedstawiciele mieszkańców:

- Zastępca Burmistrza – kierownik Zespołu:
 - projektowanie pracy zespołu,
 - stały monitoring osiąganych efektów,
 - inicjowanie działań korygujących,
 - projektowanie zmian w LPR – wprowadzanie zmian zgłaszanych przez grupy

interesariuszy,

- wnioskowanie o wprowadzenie zmian w LPR,
 - wprowadzanie działań związanych z rozwiązywaniem pojawiających się konfliktów: organizacja spotkań z zainteresowanymi grupami i indywidualne rozmowy, mające na celu zdefiniowanie partykularnych interesów oraz znalezienie sposobu ich zaspokojenia, w bardziej zaawansowanych przypadkach – zaangażowanie moderatorów zewnętrznych do wypracowania konsensusu między stronami,
 - składanie Burmistrzowi raportu ze stanu realizacji LPR wraz z wnioskami i rekomendacjami.
- Referat Inwestycji i Ochrony Środowiska:
 - monitoring osiągnięcia wskaźników w obszarze projektów infrastrukturalnych,
 - przygotowanie projektów do realizacji (dokumentacja techniczna, procedury związane z oceną oddziaływania na środowisko itp.),
 - stały monitoring potencjalnych źródeł dofinansowania,
 - przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej do ogłaszanych konkursów,
 - prowadzenie inwestycji i nadzór nad nią,
 - raportowanie kierownikowi Zespołu.
 - Referat Nieruchomości:
 - dbałość o kształt przestrzeni publicznej,
 - nadzór nad oddanymi do użytku obiektami,
 - raportowanie kierownikowi Zespołu.
 - Stanowisko ds. promocji i kontaktu z mediami:
 - informowanie społeczności na temat realizacji LPR,
 - informowanie o aktualnie prowadzonych przedsięwzięciach,
 - prowadzenie działań związanych z partycypacją społeczną na etapie realizacji LPR,
 - gromadzenie i analiza postulatów, opinii i wniosków zgłaszanych przez poszczególne grupy interesariuszy,
 - zgłaszanie kierownikowi Zespołu pojawiających się konfliktów w obszarze realizacji LPR,
 - monitoring osiągnięcia wskaźników w obszarze projektów społecznych,
 - raportowanie kierownikowi Zespołu.
 - Przedstawiciele grup interesariuszy:
 - zapewnienie komunikacji ze wszystkimi grupami interesariuszy Programu,
 - zbieranie opinii na temat zrealizowanych i planowanych do realizacji przedsięwzięć,
 - zgłaszanie propozycji zmian w LPR,
 - zgłaszanie zauważonych zmian w sytuacji opisanej w LPR.

Z przedstawicieli wskazanych referatów i pracowników samodzielnych stanowisk oraz przedstawicieli mieszkańców powołany zostanie Zarządzeniem Burmistrza Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji.

Zadaniem Zespołu będzie:

- bieżący monitoring stopnia realizacji Programu

- bieżący monitoring stopnia osiągnięcia założonych wskaźników
- koordynacja opracowania i wdrażania poszczególnych projektów i przedsięwzięć w ramach Programu
- prowadzenie akcji informacyjnych oraz konsultacji społecznych i procesu partycypacji społecznej
- nadzór nad aktualizacją Programu
- stały monitoring możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego na realizację założonych projektów.

Funkcję kierownika Zespołu będzie pełnił Zastępca Burmistrza. Do jego obowiązków będzie należała organizacja pracy oraz nadzór nad działaniami i efektami pracy Zespołu oraz analiza stopnia osiągnięcia założeń Programu.

Spotkania zespołu odbywać się będą minimum raz na 6 miesięcy.

System zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji uwzględniony zostanie w ogólnym systemie zarządzania gminą.

14. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ I SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI

14.1 SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ

Monitoringiem i oceną skuteczności działań zaplanowanych w Programie zajmować się będzie Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji.

Praca Zespołu na tym gruncie polegać będzie na corocznym monitoringu osiągnięcia rezultatów w następujących obszarach:

- realizacji konkretnych projektów i przedsięwzięć zaplanowanych w Programie – na koniec realizacji przedsięwzięcia/ projektu oraz na koniec roku
- osiągnięcia rezultatów w ramach całego Programu

Taki system pozwoli na bezpieczne wdrażanie Programu, a także zapewni możliwość szybkiej reakcji w przypadku zagrożenia osiągnięcia rezultatów oraz wprowadzenie odpowiednich modyfikacji do Programu.

Informacje na temat realizacji Programu znajdować się będą w comiesięcznych sprawozdaniach z działalności Burmistrza w odpowiednich działach tematycznych. Sprawozdania dostępne są także dla mieszkańców.

Przeprowadzona ewaluacja powinna dać odpowiedź, czy i w jakim stopniu zaprogramowane działania i przedsięwzięcia wpływają na poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji na wszystkich płaszczyznach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzennej oraz środowiskowej. Jeśli osiągnięte efekty będą za niskie w stosunku do założonych, wówczas jest to sygnał do wzięcia pod uwagę wprowadzenia modyfikacji w Programie.

14.2 SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI

Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w założeniu do 2023 roku. Powstawał w konkretnej sytuacji społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej i infrastrukturalnej. Są to jednak obszary dynamiczne, złożone i tworzone zarówno przez ludzi – społeczność obszaru rewitalizowanego, ale i niezależnie od niej. W związku z tym okazać się może, iż niektóre zapisy Programu się zdezaktualizowały lub dobór działań jest nieadekwatny do

zastanej sytuacji. W związku z tym zakłada się możliwość modyfikacji Programu tak, by jak najbardziej służył on osiągnięciu rezultatów założonych dla obszaru rewitalizowanego.

Z inicjatywą wprowadzenia modyfikacji do Programu wystąpić mogą zarówno pracownicy Urzędu Miejskiego w Łapach i jednostek podległych, Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji, jak i mieszkańcy Gminy Łapy.

Podobnie jak w przypadku etapu opracowywania Programu, wprowadzanie zmian do Programu odbywać się będzie przy zachowaniu udziału społeczeństwa, zgodnie z zasadami związanymi z partycypacją społeczną. Ponadto, dopełnione zostaną wymogi związane z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Po spełnieniu wszystkich wymogów formalnych projekt zmian do Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie mógł zostać przedstawiony do rozpatrzenia Radzie Miejskiej w Łapach.